

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
PRÁVNICKÁ FAKULTA
Ústav európskeho práva

MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ

Materiály k štúdiu
(aktualizované znenie – november 2013)

K. Csach – Ľ. Gregová Širicová
(zost.)

Košice 2013

MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ

Materiály k štúdiu

Aktualizovaná verzia – stav: november 2013

Zostavovatelia: Kristián Csach, Ľubica Gregová Širicová

© 2013 Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Umiestnenie: <http://www.upjs.sk/pravnicka-fakulta/publikacie-zborniky-zverejnenia/>

Dostupné od: 31.11.2013

PREDHOVOR

Medzinárodné právo súkromné doznelo v poslednom období dramatických zmien. Plne rozbehnutý proces europeizácie tohto právneho odvetvia nateraz nebol – a asi ani nemohol byť – účinne reflektovaný vnútroštátnym zákonodarcom. Za súčasného právneho stavu sa tak nezriedka v tej istej právnej otázke prelínajú právne predpisy komunitárneho pôvodu a úprava vnútroštátna (zosobnená najmä zákonom č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom), prípadne aj úprava medzinárodnej povahy. Otázniky o obsolentnosti niektorých ustanovení tohto donedávna univerzálneho kodifikovaného predpisu medzinárodného práva súkromného vyvoláva predovšetkým (nie však bezvýhradne) kolízna úprava obsiahnutá v tzv. nariadení „Rím I“ o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, v tzv. nariadení „Rím II“ o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky, v nariadení o vyživovacej povinnosti a najnovšie aj v nariadení o dedičských veciach. Rešpektujúc princíp prednosti všeobecne záväzných aktov Spoločenstva pred zákonom sa správna aplikácia normatívnych textov nezaobíde bez schopnosti pohotovej orientácie v právnych normách a ich následnej aplikácie. Študent a každý, kto aplikuje medzinárodné právo súkromné a procesné, je preto konfrontovaný s množstvom právnych predpisov podstatného rozsahu a detailnosti úpravy. V súčasnosti okrem systematicky usporiadaných odkazov na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti nenachádzame ucelený materiál, ktorý by v jednoducho dostupnej bezplatnej forme ponúkal aktuálny prehľad právnych predpisov v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného.

Z toho dôvodu sa zostavovatelia rozhodli ponúknuť študentom zbierku materiálov na štúdium medzinárodného práva súkromného a procesného. Predkladaný materiál by mal čitateľnou formou poskytnúť prehľad relevantných právnych predpisov, resp. ich častí. Výber prameňov a ich usporiadanie bol zvolený s ohľadom na obsahové zameranie predmetu Medzinárodné právo súkromné a procesné a jeho sylaby vyučovanom na našej fakulte. Jednotlivé pramene boli čiastočne typograficky a okrajovo aj redakčne upravené. Vypustená bola väčšina príloh (okrem tých, ktoré majú pedagogický význam), ako aj odkazy na úradné zverejnenia a iné poznámky. V prípadoch vydania oficiálnych redakčných opráv k jednotlivým nariadeniam boli tieto zohľadnené.

V snahe umožniť priebežnú aktualizáciu týchto materiálov bola zvolená forma internetového zverejnenia. Zverejnenie bude preto priebežne upravované, prípadne dopĺňané podľa zmeny právnej úpravy. Predkladaná aktualizácia je k novembru 2013.

Veríme, že predkladaný materiál nielen uľahčí štúdium predmetu Medzinárodné právo súkromné a procesné, ale prispeje aj k zvýšeniu záujmu právnej obce o samotnú oblasť medzinárodného práva súkromného a procesného.

Zostavovatelia

OBSAH

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 z 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)	13
2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)	20
3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I)	26
4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I - prepracované znenie)	37
5. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIbis) ..	50
6. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti	61
7. Protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (23. novembra 2007, Haag)	75
8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 z 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve	78
9. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky	96
10. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu	105
11. Nariadenie Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze	110
12. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatky)	126
13. Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (19. októbra 1996, Haag)	126
14. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	132
15. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach	140
16. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimo-súdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000	144
17. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. júna 1958, New York) ..	149
18. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)	151
19. Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (11. apríla 1980, Viedeň)	153

PODROBNÝ OBSAH

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 z 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)	13
Kapitola I: Pôsobnosť	15
Rozsah pôsobnosti	15
Všeobecné uplatnenie	16
Kapitola II: Jednotné pravidlá	16
Voľba rozhodného práva	16
Rozhodné právo pri absencii voľby	16
Zmluvy o preprave	16
Spotrebiteľské zmluvy	17
Poistné zmluvy	17
Individuálne pracovné zmluvy	18
Imperatívne normy	18
Vecná platnosť	18
Formálna platnosť	18
Rozsah použitia rozhodného práva	18
Práva nespôsobilosť	18
Postúpenie pohľadávky	18
Zákonná subrogácia	19
Spoločný záväzok	19
Započítanie	19
Dôkazné bremeno	19
Kapitola III: Ďalšie ustanovenia	19
Obvyklý pobyt	19
Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu	19
Výbrada verejného poriadku	19
Štáty s viacerými právnymi systémami	19
Vzťah k iným právnym aktom práva Spoločenstva	19
Vzťah k Rímskemu dohovoru	19
Vzťah k iným existujúcim medzinárodným dohovorom	19
Zoznam dohovorov	19
Časové uplatňovanie	20
Kapitola IV: Záverečné ustanovenia	20
Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie	20
2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)	20
Kapitola I: Pôsobnosť	22
Rozsah pôsobnosti	22
Mimozmluvné záväzky	23
Všeobecné uplatnenie	23
Kapitola II: Civilné delikty	23
Všeobecné pravidlo	23
Zodpovednosť za výrobok	23
Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž	23
Poškodenie životného prostredia	23
Porušenie práva duševného vlastníctva	23
Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania	23
Kapitola III: Bezodôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť ..	24
Bezodôvodné obohatenie	24
Konanie bez príkazu (negotiorum gestio)	24
Predzmluvná zodpovednosť	24
Kapitola IV: Voľba rozhodného práva	24
Voľba rozhodného práva	24
Kapitola V: Spoločné pravidlá	24
Rozsah použitia rozhodného práva	24
Imperatívne normy	25
Pravidlá bezpečnosti	25
Priama žaloba proti poisťiteľovi zodpovednej osoby	25
Subrogácia	25
Spoločný záväzok	25
Formálna platnosť	25
Dôkazné bremeno	25
Kapitola VI: Ostatné ustanovenia	25
Obvyklý pobyt	25
Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu	25

<i>Štáty s viacerými právnymi systémami</i>	25
<i>Výbrada verejného poriadku</i>	25
<i>Vzťah k iným normám práva Spoločenstva</i>	25
<i>Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom</i>	25
Kapitola VII: Záverečné ustanovenia	25
<i>Zoznam dohovorov</i>	25
<i>Doložka o preskúmaní</i>	26
<i>Časové uplatnenie</i>	26
<i>Dátum uplatnenia</i>	26

3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I)26

Kapitola I: Predmet úpravy	27
Kapitola II: Právomoc	27
<i>Oddiel 1 - Všeobecné ustanovenia</i>	27
<i>Oddiel 2 - Osobitná právomoc</i>	28
<i>Oddiel 3 - Právomoc vo veciach poistenia</i>	28
<i>Oddiel 4 - Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv</i>	29
<i>Oddiel 5 - Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv</i>	29
<i>Oddiel 6 - Výlučná právomoc</i>	30
<i>Oddiel 7 - Voľba právomoci</i>	30
<i>Oddiel 8 - Skúmanie právomoci a prípustnosti</i>	30
<i>Oddiel 9 - Prekážka začatej veci — súvisiace veci</i>	30
<i>Oddiel 10 - Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení</i>	31
Kapitola III: Uznávanie a výkon	31
<i>Oddiel 1 - Uznávanie</i>	31
<i>Oddiel 2 - Výkon</i>	31
<i>Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia</i>	32
Kapitola IV: Vykonaateľné listiny a súdne zmiery	33
Kapitola V: Všeobecné ustanovenia	33
Kapitola VI: Prechodné ustanovenia	34
Kapitola VII: Vzťah k iným právnym predpisom	34
Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia	35

4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I - prepracované znenie)37

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	40
Kapitola II: Právomoc	40
<i>Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia</i>	40
<i>Oddiel 2: Osobitná právomoc</i>	40
<i>Oddiel 3: Právomoc vo veciach poistenia</i>	41
<i>Oddiel 4: Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv</i>	42
<i>Oddiel 5: Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv</i>	42
<i>Oddiel 6: Výlučná právomoc</i>	43
<i>Oddiel 7: Voľba právomoci</i>	43
<i>Oddiel 8: Skúmanie právomoci a prípustnosti</i>	43
<i>Oddiel 9: Prekážka začatej veci — súvisiace veci</i>	44
<i>Oddiel 10: Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení</i>	45
Kapitola III: Uznávanie a výkon	45
<i>Oddiel 1: Uznávanie</i>	45
<i>Oddiel 2: Výkon</i>	45
<i>Oddiel 3: Zamietnutie uznania a výkonu</i>	46
<i>Pododdiel 1: Zamietnutie uznania</i>	46
<i>Pododdiel 2: Zamietnutie výkonu</i>	46
<i>Oddiel 4: Spoločné ustanovenia</i>	47
Kapitola IV: Verejné listiny a súdne zmiery	47
Kapitola V: Všeobecné ustanovenia	47
Kapitola VI: Prechodné ustanovenia	48
Kapitola VII: Vzťah k iným právnym nástrojom	48
Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia	49

5. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIbis).....50

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	51
<i>Rozsah pôsobnosti</i>	51

Vymedzenie pojmov.....	51
Kapitola II: Súdna právomoc	52
Oddiel 1 - Rozvod, rozluka a anulovanie manželstva.....	52
Všeobecná právomoc.....	52
Vzájomný nárok.....	52
Premena rozluky na rozvod.....	52
Zostatková právomoc.....	52
Oddiel 2 - Rodičovské práva a povinnosti.....	52
Všeobecná právomoc.....	52
Zachovanie právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.....	52
Súdna právomoc v prípadoch únosu dieťaťa.....	53
Návrat dieťaťa.....	53
Doboda o súdnej právomoci.....	53
Právomoc založená na prítomnosti dieťaťa.....	54
Zostatková právomoc.....	54
Postúpenie súdu, ktorý je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci.....	54
Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia.....	54
Začatie konania na súde.....	54
Skúmanie právomoci.....	54
Skúmanie prípustnosti.....	54
Prekážka začatej veci a súvisiace konania.....	54
Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.....	55
Kapitola III: Uznávanie a výkon	55
Oddiel 1 - Uznávanie.....	55
Uznanie rozsudku.....	55
Dôvody neuznania rozsudkov o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva.....	55
Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností.....	55
Zákaz skúmania právomoci súdu pôvodu.....	55
Odlišnosti rozhodného práva.....	55
Zákaz preskúmania vo veci samej.....	55
Prerušenie konania.....	55
Oddiel 2 - Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti.....	56
Vykonateľné rozsudky.....	56
Miestna príslušnosť súdov.....	56
Konanie.....	56
Rozhodnutie súdu.....	56
Oznámenie rozhodnutia.....	56
Odvolanie proti rozhodnutiu.....	56
Odvolacie súdy a opravné prostriedky.....	56
Prerušenie konania.....	56
Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia pre oddiely 1 a 2.....	56
Písomnosť.....	56
Absencia písomnosti.....	56
Osvedčenie rozsudkov v manželských veciach a osvedčenie rozsudkov o rodičovských právach a povinnostiach.....	57
Oddiel 4 - Vykonateľnosť niektorých rozsudkov týkajúcich sa práva styku a niektorých rozsudkov, ktoré požadujú návrat dieťaťa.....	57
Rozsah pôsobnosti.....	57
Právo styku.....	57
Návrat dieťaťa.....	57
Oprava osvedčenia.....	57
Právne účinky osvedčenia.....	57
Oddiel 5 - Verejné listiny a dohody.....	57
Oddiel 6 - Iné ustanovenia.....	58
Vykonanie.....	58
Praktické opatrenia na výkon práva styku.....	58
Trojy.....	58
Právna pomoc.....	58
Kapitola IV: Spolupráca medzi ústrednými orgánmi vo veciach rodičovských práv a povinností	58
Kapitola V: Vzťahy k iným právnym nástrojom	59
Kapitola VI: Prechodné ustanovenia	60
Kapitola VII: Záverečné ustanovenia	60

6. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti..... 61

 Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

 Kapitola II: Právomoc.....

 Všeobecné ustanovenia o právomoci

 Volba súdu.....

 Právomoc založená na účasti odporcu

 Subsidiárna právomoc.....

 Forum necessitatis.....

Obmedzenie možnosti konania	65
Začatie konania na súde	65
Skúmanie právomoci	65
Skúmanie prípustnosti	65
Kapitola III: Rozhodné právo	66
Určenie rozhodného práva	66
Kapitola IV: Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí	66
Oddiel 1 - Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007	66
Oddiel 2 - Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007	67
Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia	68
Kapitola V: Prístup k spravodlivosti	69
Kapitola VI: Súdne zmiery a verejné listiny	70
Kapitola VII: Spolupráca medzi ústrednými orgánmi	70
Kapitola VIII: Verejné orgány	73
Kapitola IX: Všeobecné a záverečné ustanovenia	73

7. Protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (23. novembra 2007, Haag)	75
Rozsah pôsobnosti	75
Všeobecné uplatňovanie	75
Všeobecné kritérium rozhodného práva	75
Osobitné kritériá v prospech niektorých oprávnených	75
Osobitné kritérium týkajúce sa manželov a bývalých manželov	75
Osobitné pravidlo odporovateľnosti	75
Voľba rozhodného práva pre určité konanie	75
Voľba rozhodného práva	75
"Domicile" namiesto "štátneho občianstva"	76
Verejné orgány	76
Rozsah pôsobnosti rozhodného práva	76
Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu	76
Verejný poriadok	76
Určenie výšky výživného	76
Neuplatňovanie protokolu na vnútroštátne kolízie zákonov	76
Právne systémy, ktoré sú nejednotné z územného hľadiska	76
Právne systémy, ktoré sú nejednotné z osobného hľadiska	76
Vzťah k predchádzajúcim haagskym dohovorom o výživnom	76
Vzťah k ostatným právnym nástrojom	77
Jednotný výklad	77
Hodnotenie praktického uplatňovania protokolu	77
Prechodné ustanovenia	77
Podpis, ratifikácia a prístup	77
Organizácie regionálnej hospodárskej integrácie	77
Nadobudnutie platnosti	77
Vyhlásenia týkajúce sa nejednotných právnych systémov	77
Výbrady	77
Vyhlásenia	77
Výpoveď	78
Oznámenia	78

8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 z 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve	78
Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	85
Rozsah pôsobnosti	85
Právomoc v dedičských veciach v členských štátoch	85
Vymedzenie pojmov	85
Kapitola II: Právomoc	86
Všeobecná právomoc	86
Dohoda o voľbe súdu	86
Odmietnutie vykonávať právomoc v prípade voľby práva	86
Právomoc v prípade voľby práva	86
Právomoc založená na účasti	86
Subsidiárna právomoc	86
Forum necessitatis	86
Obmedzenie konania	86
Prijatie alebo odmietnutie dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu	86
Začatie konania	86
Preskúmanie právomoci	87
Preskúmanie prípustnosti	87
Prekážka začatej veci	87

Súvisiace veci	87
Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení	87
Kapitola III: Rozhodné právo	87
Všeobecné uplatnenie	87
Všeobecné pravidlo	87
Voľba práva	87
Rozsah pôsobnosti rozhodného práva	87
Iné právne úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti ako dedičské zmluvy	88
Dedičská zmluva	88
Hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti	88
Formálna platnosť písomného právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti	88
Formálna platnosť vyhlásenia o prijatí alebo odmietnutí dedičstva	88
Osobitné normy týkajúce sa vymenovania a právomocí správcu dedičstva v určitých prípadoch	89
Osobitný režim ukládajúci obmedzenia, ktoré sa týkajú dedenia alebo majú na dedenie vplyv v súvislosti s určitými kategóriami majetku	89
Prispôbenie vecných práv	89
Spolužitosť osoby	89
Dedičstvo bez dedičov	89
Spätný a ďalší odkaz	89
Verejný poriadok (ordre public)	89
Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – územné kolízne normy	90
Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – kolízne normy vzťahujúce sa na rôzne kategórie osôb	90
Neuplatňovanie tohto nariadenia na vnútroštátne kolízne normy	90
Kapitola IV: Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí	90
Uznávanie	90
Dôvody neuznania	90
Zákaz skúmania vo veci samej	90
Prerušenie konania o uznanie	90
Vykonateľnosť	90
Určenie bydliska	90
Príslušnosť miestnych súdov	90
Konanie	90
Nepredloženie potvrdenia	91
Vyhlásenie vykonateľnosti	91
Oznámenie rozhodnutia o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti	91
Odvolať proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti	91
Konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní	91
Odmietnutie alebo odvolanie vyhlásenia vykonateľnosti	91
Prerušenie konania	91
Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení	91
Čiastočná vykonateľnosť	91
Právna pomoc	91
Zákaz záruky, kaucie alebo vkladu	91
Zákaz poplatku, odvodu alebo inej platby	91
Kapitola V: Verejné listiny a súdne zmiery	91
Prijatie verejných listín	91
Vykonateľnosť verejných listín	92
Vykonateľnosť súdnych zmiernov	92
Kapitola VI: Európske osvedčenie o dedičstve	92
Zavedenie európskeho osvedčenia o dedičstve	92
Účel osvedčenia	92
Právomoc vydať osvedčenie	92
Žiadosť o osvedčenie	92
Preskúmanie žiadosti	93
Vydanie osvedčenia	93
Obsah osvedčenia	93
Účinky osvedčenia	94
Osvedčené odpisy osvedčenia	94
Oprava, zmena alebo odvolanie osvedčenia	94
Konania o opravných prostriedkoch	94
Pozastavenie účinkov osvedčenia	94
Kapitola VII: Všeobecné a záverečné ustanovenia	94
Vyššie overenie alebo podobné formálne náležitosti	94
Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorum	94
Vzťah k nariadeniu Rady (ES) č. 1346/2000	95

9. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky	96
Kapitola I: Predmet, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	97
Rozsah pôsobnosti	97
Exekučné tituly, ktoré sa osvedčia ako európsky exekučný titul	97

Kapitola II: Európsky exekučný titul	98
<i>Požiadavky na osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu</i>	<i>98</i>
Kapitola III: Minimálne pravidlá pre konania o nesporných nárokoch	98
Kapitola IV: Výkon	100
Kapitola V: Súdne ziemy a verejné listiny.....	100
Kapitola VI: Prechodné ustanovenie	101
Kapitola VII: Vzťah k iným dokumentom spoločenstva	101
Kapitola VIII: Všeobecné a záverečné ustanovenia	101
 10. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.....	105
Kapitola I: Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti	106
<i>Predmet úpravy.....</i>	<i>106</i>
<i>Rozsah pôsobnosti</i>	<i>107</i>
<i>Cezhraničné spory.....</i>	<i>107</i>
Kapitola II: Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.....	107
<i>Začatie konania</i>	<i>107</i>
<i>Skončenie konania</i>	<i>108</i>
Kapitola III: Uznatie a výkon v inom členskom štáte	109
Kapitola IV: Záverečné ustanovenia.....	109
 11. Nariadenie Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze.....	110
<i>Cezhraničné spory.....</i>	<i>112</i>
<i>Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu.....</i>	<i>112</i>
<i>Vydanie európskeho platobného rozkazu.....</i>	<i>113</i>
<i>Odpor proti európskemu platobnému rozkazu.....</i>	<i>114</i>
<i>Vykonateľnosť.....</i>	<i>114</i>
<i>Zrušenie doložky vykonateľnosti</i>	<i>115</i>
<i>Preskúmanie vo výnimočných prípadoch</i>	<i>115</i>
<i>Výkon</i>	<i>115</i>
<i>Odmietnutie výkonu</i>	<i>115</i>
<i>Prerušenie alebo obmedzenie výkonu.....</i>	<i>115</i>
Príloha: Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu	117
Príloha: Európsky platobný rozkaz	124
 12. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatky)	126
§ 174a Európsky platobný rozkaz	126
§ 352b (Osvedčenie o európskom exekučnom titule, Exequatur).....	126
 13. Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (19. októbra 1996, Haag)	126
I. Kapitola: Rozsah dohovoru.....	126
II. Kapitola: Právomoc.....	127
III. Kapitola: Rozhodné právo	128
IV. Kapitola: Uznatie a výkon	128
V. Kapitola: Spolupráca.....	129
VI. Kapitola: Všeobecné ustanovenia	130
VII. Kapitola: Záverečné ustanovenia	131
 14. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	132
Časť I Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov	132
Oddiel 1 - Kolízne ustanovenia	132
<i>Spôsobilosť</i>	<i>132</i>
<i>Právne úkony</i>	<i>132</i>
<i>Vecné práva.....</i>	<i>132</i>
<i>Záväzkové práva.....</i>	<i>133</i>
<i>Pracovné právo.....</i>	<i>133</i>
<i>Dedišské právo</i>	<i>133</i>
<i>Rodinné právo</i>	<i>133</i>
<i>Vzťahy medzi manželmi.....</i>	<i>133</i>
<i>Vzťahy medzi rodičmi a deťmi.....</i>	<i>134</i>
<i>Poručníctvo a opatrovníctvo.....</i>	<i>134</i>
Oddiel 2 - Postavenie cudzincov.....	134
Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia	135

Právne oblasti.....	135
Spätný a ďalší odkaz.....	135
Verejný poriadok	135
Časť II Medzinárodné procesné právo.....	135
Oddiel 1 - Právomoc slovenských justičných orgánov.....	135
Právomoc.....	135
Vylučná právomoc.....	135
Voľba právomoci.....	135
Právomoc v rodinných veciach	136
Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho.....	136
Právomoc v dedičských veciach	136
Právomoc vo veciach umorenia listín.....	137
Výňatie z právomoci slovenských súdov.....	137
Oddiel 2 - Ustanovenia o konaní.....	137
Postavenie cudzincov v konaní.....	137
Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť.....	137
Právna pomoc v styku s cudziňou.....	137
Osvedčenie o slovenskom práve	138
Vyššie overenie listín.....	138
Oddiel 3 - Uznatie a výkon cudzích rozhodnutí	138
Podmienky uznania cudzieho rozhodnutia.....	138
Účinky cudzieho rozhodnutia.....	139
Konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom	139

15. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach 140

Kapitola I: Všeobecné ustanovenia	141
Kapitola II: Zasielanie a vykonávanie dožiadaní	141
Oddiel 1 - Zaslanie dožiadania	141
Oddiel 2 - Prijatie dožiadania	142
Oddiel 3 - Vykonanie dôkazu dožadujúcim súdom	142
Oddiel 4 - Priamy výkon dôkazu dožadujúcim súdom.....	143
Oddiel 5 - Náklady.....	144
Kapitola III: Záverečné ustanovenia	144

16. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimo-súdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 144

Kapitola I: Všeobecné ustanovenia	146
Kapitola II: Súdne písomnosti	146
Odosielenie písomností.....	146
Preklad písomností	147
Prijatie písomností prijímajúcim orgánom	147
Doručovanie písomností.....	147
Odmietnutie prevzatia písomnosti.....	147
Oddiel 2 - Iné spôsoby odosielania a doručovania súdnych písomností	148
Odosielenie konzulárnou alebo diplomatickou cestou	148
Doručovanie diplomatickými zástupcami alebo konzulárnymi úradníkmi	148
Doručovanie použitím poštových služieb.....	148
Priame doručenie.....	148
Kapitola III: Mimosúdne písomnosti.....	148
Kapitola IV: Záverečné ustanovenia.....	148

17. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. júna 1958, New York) .. 149

Čl. III (Uznávanie a výkon).....	150
Čl. V (Podmienky odporenia uznania a výkonu).....	150
Čl. VI (Žaloba o zrušenie alebo odklad výkonu rozhodcovského rozsudku)	150

18. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)151

Šiesta časť – Rozhodcovské rozhodnutie	151
Siedma časť – Zrušenie rozhodcovského rozsudku	151
Ôsma časť – Uznatie a výkon rozhodcovského rozsudku	152

19. Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (11. apríla 1980, Viedeň) 153

Časť I: Predmet úpravy a všeobecné ustanovenia	153
Kapitola I: Predmet úpravy.....	153

Časť III: Kúpa tovaru	155
<i>Kapitola I: Všeobecné ustanovenia</i>	<i>155</i>
<i>Kapitola II: Povinnosti predávajúceho</i>	<i>155</i>
<i>Oddiel I: Dodanie tovaru a odovzdanie dokladov</i>	<i>155</i>
<i>Oddiel II: Tovar bez väd a nároky tretích osôb</i>	<i>155</i>
<i>Oddiel III: Práva kupujúceho pri porušení zmluvy predávajúcim</i>	<i>156</i>
<i>Kapitola III: Povinnosti kupujúceho</i>	<i>157</i>
<i>Oddiel I: Platenie kúpnej ceny</i>	<i>157</i>
<i>Oddiel II: Prevzatie dodávky</i>	<i>158</i>
<i>Oddiel III: Práva predávajúceho pri porušení zmluvy kupujúcim</i>	<i>158</i>
<i>Kapitola IV: Prechod nebezpečenstva</i>	<i>158</i>
<i>Kapitola V: Spoločné ustanovenia o povinnostiach predávajúceho a kupujúceho</i>	<i>159</i>
<i>Oddiel I: Obroženie plnenia zmluvy a zmluvy s čiastkovým plnením</i>	<i>159</i>
<i>Oddiel II: Náhrada škody</i>	<i>159</i>
<i>Oddiel III: Úroky</i>	<i>159</i>
<i>Oddiel IV: Vylúčenie zodpovednosti</i>	<i>159</i>
<i>Oddiel V: Účinky odstúpenia od zmluvy</i>	<i>160</i>
<i>Oddiel VI: Zachovanie tovaru</i>	<i>160</i>
Časť IV: Záverečné ustanovenia	160

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 z 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 5 druhú zarážku,

so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti pravidiel uplatniteľných v členských štátoch týkajúcich sa kolíznych noriem a sporov o právomoc.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí justičných orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie tejto zásady.

(4) Rada 30. novembra 2000 prijala spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie rozsudkov.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre zmluvné záväzky (Rím I).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje, aby kolízne normy platné v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná, v záujme predvídateľnosti výsledku sporov, istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľného pohybu rozsudkov.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach ("Brusel I") a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II).

(8) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi sa mal by sa vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

(9) Záväzky vyplývajúce zo zmieniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných nástrojov by sa mali vzťahovať aj na nákladné listy v rozsahu, v ktorom záväzky z nákladných listov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy.

(10) Na záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy sa vzťahuje článok 12 nariadenia (ES) č. 864/2007. Takéto záväzky by mali byť preto vyňaté z pôsobnosti tohto nariadenia.

(11) Sloboda strán zvoliť si rozhodné právo by mala byť jedným zo základných prvkov systému kolíznych noriem v oblasti zmluvných záväzkov.

(12) Dohoda medzi stranami o výlučnej právomoci jedného alebo viacerých súdnych orgánov členského štátu na rozhodnutie sporov vyplývajúcich zo zmluvy by mala byť jedným z faktorov, ktoré treba zohľadniť pri rozhodovaní, či voľba práva bola jasne preukázaná.

(13) Toto nariadenie stranám nebráni v zahrnutí odkazu na právny poriadok neštátnej povahy alebo na medzinárodný dohovor do ich zmluvy.

(14) Ak Spoločenstvo prijme v riadnom právnom nástroji normy zmluvného hmotného práva vrátane štandardných ustanovení a podmienok, v takomto nástroji sa môže ustanoviť, že strany si môžu zvoliť uplatňovanie týchto noriem.

(15) Ak sa vykoná voľba práva a všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou sa nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba práva by nemala mať vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou. Toto pravidlo by sa malo uplatniť, či už voľbu práva sprevádzala voľba súdneho orgánu alebo nie. Hoci nebolo úmyslom podstatne zmeniť obsah v porovnaní s článkom 3 ods. 3 Dohovoru z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky ("Rímsky dohovor"), znenie tohto nariadenia by malo byť v čo najväčšej možnej miere prispôsobené článku 14 nariadenia (ES) č. 864/2007.

(16) S cieľom prispievať k všeobecnému cieľu tohto nariadenia, ktorým je právna istota v európskom justičnom priestore, kolízne normy by mali mať vysoký stupeň predvídateľnosti. Súd by však mali mať určitú diskrečnú právomoc, aby mohli určiť právny poriadok, ktorý má najužšiu väzbu s vecou.

(17) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, pojmy "poskytovanie služieb" a "predaj tovaru" by sa mali vykladať rovnako, ako pri uplatňovaní článku 5 nariadenia (ES) č. 44/2001, ak sa na predaj tovaru a poskytovanie služieb vzťahuje uvedené nariadenie. Hoci zmluva o franšíze a zmluva o distribúcii sú zmluvami o službách, uplatňujú sa na ne osobitné pravidlá.

(18) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, obchodovanie by sa malo vykonávať v rámci multilaterálnych systémov, ako sú regulované trhy a multilaterálne obchodné systémy uvedené v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, bez ohľadu na to, či spočívajú na ústrednej zmluvnej strane.

(19) Ak nedošlo k voľbe práva, rozhodné právo by sa malo určiť v súlade s pravidlom vymedzeným pre konkrétny typ zmluvy. Ak zmluvu nemožno zaradiť do jedného z vymedzených typov alebo ak sú jej prvky pokryté viac ako jedným z vymedzených typov, mala by sa spravovať právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskuotočniť plnenie charakteristické pre zmluvu. V prípade, že zmluva pozostáva zo súboru práv a povinností, ktoré možno zaradiť do viac ako jedného z vymedzených typov zmlúv, plnenie charakteristické pre zmluvu by sa malo určiť so zreteľom na ťažisko jej činnosti.

(20) Ak má zmluva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, ako je uvedená v článku 4 ods. 1 alebo 2, "úniková klauzula" by mala ustanoviť, že by sa mal uplatniť právny poriadok tejto inej krajiny. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(21) V prípade absencie voľby, ak rozhodné právo nemožno určiť buď na základe skutočnosti, že zmluvu nemožno

zaradiť do jedného z vymedzených typov, alebo na základe právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu, na zmluvu by sa mal vzťahovať právny poriadok krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(22) Pokiaľ ide o výklad zmlúv o preprave tovaru, nezamýšľa sa žiadna zmena obsahu v súvislosti s článkom 4 ods. 4 treťou vetou Rímskeho dohovoru. Na základe toho by sa zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ktorých hlavným predmetom je preprava tovaru, mali považovať za zmluvy o preprave tovaru. Na účely tohto nariadenia by mal pojem "odosielateľ" označovať každú osobu, ktorá s prepravcom uzatvorí zmluvu o preprave, a pojem "prepravca" by mal označovať zmluvnú stranu, ktorá sa zaväzuje prepraviť tovar bez ohľadu na to, či prepravu vykoná sama.

(23) Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.

(24) Pokiaľ ide osobitne o spotrebiteľské zmluvy, kolízna norma by mala umožniť znížiť náklady konania, ktorých predmet má spravidla nízku hodnotu, a brať do úvahy vývoj metód obchodovania na diaľku. Súlad s nariadením (ES) č. 44/2001 vyžaduje jednak, aby sa použil pojem "smerovaná činnosť" ako podmienka na uplatnenie normy ochrany spotrebiteľa a aby sa tento pojem vykladal rovnako v nariadení (ES) č. 44/2001 a v tomto nariadení, keďže v spoločnom vyhlásení Rady a Komisie týkajúcom sa článku 15 nariadenia (ES) č. 44/2001/ES sa upresňuje, že na to, aby sa mohol uplatniť článok 15 ods. 1 písm. c) "nestačí, aby spoločnosť smerovala svoje činnosti do členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, alebo do viacerých členských štátov, medzi ktorými je tento členský štát. Je takisto potrebné, aby táto zmluva spadala do rozsahu týchto činností." V tomto vyhlásení sa takisto pripomína, že "len skutočnosť, že internetová stránka je dostupná, nie je dostatočná na uplatnenie článku 15. Na jeho uplatnenie sa vyžaduje, aby stránka navyše podnecovala na uzatváranie zmlúv na diaľku a aby k uzatvoreniu takejto zmluvy na diaľku skutočne aj došlo. V tomto smere skutočnosť, v akom jazyku je táto stránka, alebo v akej peňažnej mene uvádza údaje, nie je relevantná."

(25) Spotrebiteľov by mali chrániť také pravidlá krajiny ich obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou za predpokladu, že spotrebiteľská zmluva bola uzavretá v tejto krajine, kde podnikateľ vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. Mala by sa zaručiť rovnaká ochrana, ak podnikateľ nevykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, ale zároveň akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do tejto krajiny alebo do niekoľkých krajín vrátane tejto krajiny a zmluva je uzavretá ako výsledok tejto činnosti.

(26) Na účely tohto nariadenia by finančné služby, napríklad investičné služby a činnosti a vedľajšie služby, ktoré pre spotrebiteľa poskytuje podnikateľ a ktoré sú uvedené v oddieloch A a B prílohy I k smernici 2004/39/ES a zmluvy o predaji podielov v podnikoch kolektívneho investovania bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje smernica Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP), mali podliehať článku 6 tohto nariadenia. V dôsledku toho, ak sa uvádzajú odkazy na podmienky upravujúce emisie či verejné ponuky prevoditeľných cenných papierov alebo na upisovanie a vyplatenie

podielov v podnikoch kolektívneho investovania, tento odkaz by mal obsahovať všetky hľadiská, ktoré zaväzujú emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, ale nemal by obsahovať hľadiská zahŕňajúce poskytovanie finančných služieb.

(27) Zo všeobecnej kolíznej normy pre spotrebiteľské zmluvy by sa mali ustanoviť rôzne výnimky. Podľa jednej takejto výnimky by sa všeobecná norma nemala uplatňovať na zmluvy, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo nájom nehnuteľností, okrem zmlúv, ktorých predmetom sú práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/47/ES z 26. októbra 1994, týkajúcej sa ochrany kupujúcich v súvislosti s niektorými prvkami zmlúv o kúpe práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností.

(28) Je dôležité zabezpečiť, aby sa na práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, nevzťahovalo všeobecné pravidlo, ktoré sa vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy, keďže by to mohlo viesť k uplatňovaniu rôznych právnych poriadkov na každý vydaný nástroj, čo by zmenilo ich charakter a bránilo vo voľnom obchodovaní a ponúkaní. Podobne vždy, keď sa vydajú alebo ponúkajú takéto nástroje, na zmluvný vzťah vytvorený medzi emitentom alebo ponúkajúcim a spotrebiteľom by sa nemalo nevyhnutne vzťahovať povinné uplatňovanie právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, keďže je potrebné zabezpečiť jednotné podmienky emisie alebo ponuky. Rovnaké odôvodnenie by sa malo uplatňovať na multilaterálne systémy podľa článku 4 ods. 1 písm. h), v súvislosti s ktorými by sa malo zabezpečiť, aby právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa nekolidoval s pravidlami uplatniteľnými na zmluvy uzavreté v rámci týchto systémov alebo s prevádzkovateľom týchto systémov.

(29) Na účely tohto nariadenia by odkazy na práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktoré upravujú emisie, verejné ponuky alebo verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a odkazy na upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania mali obsahovať podmienky upravujúce okrem iného pridelovanie cenných papierov alebo podielov, práva v prípade nadmerného upísania, práva stiahnuť ponuku a podobné záležitosti v súvislosti s ponukou, ako aj záležitosti uvedené v článkoch 10, 11, 12 a 13, čím sa zabezpečí, že všetky relevantné zmluvné aspekty ponuky, ktorá zaväzuje emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, sa riadia jediným právnym poriadkom.

(30) Na účely tohto nariadenia finančné nástroje a prevoditeľné cenné papiere znamenajú nástroje uvedené v článku 4 smernice 2004/39/ES.

(31) Toto nariadenie žiadnym spôsobom neobmedzuje fungovanie formálneho usporiadania, ktoré je stanovené ako systém podľa článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov.

(32) Vďaka osobitnej povahe prepravných a poisťných zmlúv by mali osobitné ustanovenia zabezpečiť náležitú úroveň ochrany cestujúcich a držiteľov poisťky. Článok 6 by sa preto nemal uplatňovať v súvislosti s týmito osobitnými zmluvami.

(33) Ak sa poisťná zmluva nevzťahuje na veľké riziko, pričom aspoň jedno z rizík sa nachádza v členskom štáte a aspoň jedno z rizík sa

nachádza v tretej krajine, osobitné pravidlá pre poisťné zmluvy, uvedené v tomto nariadení, by sa mali uplatniť iba na riziko alebo riziká nachádzajúce sa v príslušnom členskom štáte alebo v príslušných členských štátoch.

(34) Pravidlo o individuálnych pracovných zmluvách by nemalo obmedziť uplatňovanie imperatívnych noriem krajiny, do ktorej je pracovník vyslaný, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb.

(35) Zamestnanci by nemali byť zbavení ochrany poskytnutej ustanoveniami, od ktorých sa nedá odchyliť dohodou, alebo od ktorých sa dá odchyliť len v ich prospech.

(36) Pokiaľ ide o individuálne pracovné zmluvy, výkon práce v inej krajine by sa mal považovať za dočasný, ak sa očakáva, že zamestnanec znovu nastúpi do práce v krajine pôvodu po skončení svojej úlohy v zahraničí. Uzavretie novej pracovnej zmluvy s pôvodným zamestnávateľom alebo zamestnávateľom, ktorý patrí do rovnakej skupiny spoločností ako pôvodný zamestnávateľ, by nemalo vylučovať, aby sa o zamestnancovi predpokladalo, že vykonáva svoju prácu v inej krajine dočasne.

(37) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Pojem "imperatívne normy" by mal byť odlišný od výrazu "ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou", a mal by sa chápať užšie.

(38) Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky, pojem "vzťah" by mal objasniť, že článok 14 ods. 1 sa tiež uplatňuje na aspekty vlastníctva pri postúpení medzi postupcom a postupníkom v právnych poriadkoch, kde sa takéto aspekty riešia oddelene od aspektov podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú záväzky. Pojem "vzťah" by sa však nemal chápať tak, že sa týka akéhokoľvek vzťahu, ktorý môže existovať medzi postupcom a postupníkom. Najmä by nemal zahŕňať prejudiciálne otázky, pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky alebo zmluvnú subrogáciu. Tento pojem by sa mal obmedzovať len na aspekty, ktoré sú priamo relevantné pre predmetné postúpenie pohľadávky.

(39) Z dôvodu právnej istoty by sa mala stanoviť jasná definícia obvyklého pobytu, najmä pre obchodné spoločnosti a iné subjekty s právnou subjektivitou alebo bez nej. Na rozdiel od článku 60 ods. 1 nariadenia (ES) č. 44/2001, ktorý poskytuje tri kritériá, kolízna norma by sa mala obmedziť na jediné kritérium. V opačnom prípade by strany neboli schopné určiť právo rozhodné pre ich situáciu.

(40) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie by však nemalo vylučovať, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa zmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré ustanovujú opatrenia zamerané na prispievanie k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, pokiaľ sa nemôžu uplatniť v spojení s právom určeným týmto nariadením. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného týmto nariadením by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napríklad v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode).

(41) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden

alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prístupnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(42) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a výnimočných prípadoch rokovať a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach a ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky.

(43) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a keďže z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(44) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko vyjadrilo záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(45) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a bez toho, aby bol dotknutý jeho článok 4, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(46) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu, prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch v občianskych a obchodných veciach.

Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

- a) osobný stav a právna spôsobilosť fyzických osôb bez toho, aby bol dotknutý článok 13;
- b) záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky vrátane vyživovacej povinnosti;
- c) záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo z majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;
- d) záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;
- e) rozhodcovské zmluvy a dohody o voľbe súdu;
- f) otázky upravené právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou sub-

jektivitou alebo bez nej a osobná zodpovednosť osôb konajúcich za spoločnosť a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo subjektu;

g) otázka, či zástupca môže zaväzovať zastúpeného alebo orgán môže zaväzovať spoločnosť alebo iný subjekt s právnou subjektivitou alebo bez nej voči tretím osobám;

h) zriadenie poručníckych fondov a vzťahy medzi ich zakladateľmi, správcami a oprávnenými z poručníckeho fondu;

i) záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy;

j) poisťné zmluvy vyplývajúce z operácií vykonávaných inými organizáciami ako podnikmi uvedenými v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení, ktorých cieľom je poskytovať plnenia zamestnaným osobám alebo samostatne zárobkovo činným osobám patriacich k podniku alebo skupine podnikov alebo k povolaniu alebo skupine povolaní v prípade úmrtia alebo dožitia alebo prerušenia alebo skrátenia činnosti alebo choroby súvisiacej s prácou alebo úrazu na pracovisku.

3. Toto nariadenie sa neuplatňuje na dôkazy a konanie, bez toho, aby bol dotknutý článok 18.

4. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty, na ktoré sa toto nariadenie uplatňuje. V článku 3 ods. 4 a v článku 7 však tento pojem znamená všetky členské štáty.

Článok 2

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok určený podľa tohto nariadenia sa uplatní bez ohľadu na to, či je, alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II: Jednotné pravidlá

Článok 3

Voľba rozhodného práva

1. Zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

2. Zmluvné strany sa môžu kedykoľvek dohodnúť, že sa zmluva spravuje iným právnym poriadkom ako právnym poriadkom, ktorým sa na základe predchádzajúcej voľby uskutočnenej podľa tohto článku alebo iných ustanovení tohto nariadenia spravovala dovtedy. Žiadna zmena a doplnenie zvoleného rozhodného práva po uzatvorení zmluvy nemá vplyv na jej formálnu platnosť podľa článku 11, ani nemá nepriaznivý vplyv na práva tretích osôb.

3. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.

4. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v jednom alebo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré sú prípadne vykonané v práve členského štátu konajúceho súdu a od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.

5. Existencia a platnosť dohody zmluvných strán o voľbe rozhodného práva sa posudzuje podľa ustanovení článkov 10, 11 a 13.

Článok 4

Rozhodné právo pri absencii voľby

1. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto:

a) zmluva o predaji tovaru sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu;

b) zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb;

c) zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa nehnuteľnosť nachádza;

d) bez ohľadu na písmeno c) nájom nehnuteľnosti uzavretý na dočasné súkromné použitie na obdobie maximálne šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu prenajímateľa za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a má svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine;

e) zmluva o franšíze sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu franšizanta;

f) zmluva o distribúcii sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu distribútora;

g) zmluva o predaji tovaru dražbou sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa koná dražba, ak také miesto možno určiť;

h) zmluva uzavretá v rámci multilaterálneho systému, ktorý spája, alebo umožňuje spájanie záujmov viacerých tretích strán nakupovať a predávať finančné nástroje v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 smernice 2004/39/ES v súlade s nediskrečnými pravidlami a ktorý sa spravuje jediným právnym poriadkom, sa spravuje týmto právnym poriadkom.

2. Ak sa na zmluvu nevzťahuje odsek 1 alebo ak sú prvky zmluvy pokryté viac ako jedným z písmen a) až h) odseku 1, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu zmluvnej strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu.

3. Ak je zo všetkých okolností veci zjavné, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

4. Ak podľa odsekov 1 alebo 2 nie je možné určiť rozhodné právo, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu.

Článok 5

Zmluvy o preprave

1. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu o preprave tovaru v súlade s článkom 3, rozhodným právom pre takúto zmluvu je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu za predpokladu, že miesto prijatia alebo miesto určenia tovaru alebo obvyklý pobyt odosielateľa sú tiež v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny, kde sa nachádza miesto určenia, ako sa dohodli zmluvné strany.

2. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva stranami pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s druhým pododsekom, rozhodným právom je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu cestujúceho za predpokladu, že buď miesto začatia, alebo miesto skončenia prepravy je v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu.

Strany si môžu ako rozhodné právo pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s článkom 3 zvoliť len právny poriadok krajiny:

- a) obvyklého pobytu cestujúceho alebo
- b) obvyklého pobytu prepravcu, alebo
- c) miesta ústredia riadenia prepravcu, alebo
- d) miesta začatia prepravy, alebo
- e) miesta skončenia prepravy.

3. Ak je zo všetkých okolností prípadu zrejmé, že zmluva má v prípade absencie voľby práva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekoch 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 6

Spotrebiteľské zmluvy

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "spotrebiteľ"), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "podnikateľ"), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

- a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo
- b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

2. Bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

3. Ak nie sú splnené požiadavky uvedené v odseku 1 písm. a) alebo b), určí sa rozhodné právo pre zmluvu medzi spotrebiteľom a podnikateľom podľa článkov 3 a 4.

4. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú na:

- a) zmluvu o poskytovaní služieb, ak sa služby majú poskytnúť spotrebiteľovi výlučne v krajine, ktorá nie je krajinou jeho obvyklého pobytu;
- b) zmluvu o preprave, okrem zmluvy, ktorej predmetom je poskytovanie balíku cestovných služieb v zmysle smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb;
- c) zmluvu, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, okrem zmluvy, ktorej predmetom je právo na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti v zmysle smernice 94/47/ES;
- d) práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, a práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktorými sa spravujú emisie alebo verejné ponuky či verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania, pokiaľ tieto činnosti neznamenajú poskytovanie finančnej služby;
- e) zmluva uzavretá v rámci takého druhu systému, na ktorý sa vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. h).

Článok 7

Poistné zmluvy

1. Tento článok sa uplatňuje na zmluvy uvedené v odseku 2 bez ohľadu na to, či kryté riziko sa nachádza v členskom štáte, a na všetky ostatné poisťné zmluvy vzťahujúce sa na riziká, ktoré sa nachádzajú na území členských štátov. Neuplatňuje sa na zmluvy o zaistení.

2. Poistná zmluva vzťahujúca sa na veľké riziko vymedzené v článku 5 písm. d) prvej smernice Rady 73/239/EHS z 24. júla 1973 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo, poisťná zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poisťníka. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

3. V prípade poisťnej zmluvy inej ako je zmluva, na ktorú sa vzťahuje odsek 2, v súlade s článkom 3 môžu zmluvné strany zvoliť iba tieto právne poriadky:

- a) právny poriadok ktorejkoľvek krajiny, kde sa nachádza riziko v čase uzavretia zmluvy;
- b) právny poriadok krajiny obvyklého pobytu poisťníka;
- c) v prípade životného poistenia právny poriadok členského štátu, v ktorom je poisťník štátnym príslušníkom;
- d) v prípade poisťných zmlúv vzťahujúcich sa na riziká obmedzené na udalosti vyskytujúce sa v inom členskom štáte ako v členskom štáte, kde sa nachádza riziko, právny poriadok daného členského štátu;
- e) ak poisťník podľa zmluvy, na ktorú sa vzťahuje tento odsek, vykonáva obchodnú alebo priemyselnú činnosť alebo slobodné povolanie a poisťná zmluva pokrýva dve alebo viac rizík, ktoré sa týkajú tejto činnosti a nachádzajú sa v rozličných členských štátoch, právny poriadok ktoréhokoľvek z príslušných členských štátov alebo právny poriadok krajiny, v ktorej má poisťník obvyklý pobyt.

Ak v prípadoch ustanovených v písmenách a), b) alebo e) poskytnú členské štáty uvedené v týchto odsekoch väčšiu slobodu výberu rozhodného práva pre poisťnú zmluvu, môžu zmluvné strany uvedenú slobodu využiť.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo v súlade s týmto odsekom, zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa riziko nachádza v období uzavretia zmluvy.

4. Na poisťné zmluvy upravujúce riziká, pre ktoré členský štát stanoví povinnosť uzavrieť poistenie, sa vzťahujú tieto ďalšie pravidlá:

- a) povinnosť uzavrieť poistenie nie je splnená poisťnou zmluvou, ktorá nie je v súlade s osobitnými ustanoveniami týkajúcimi sa tohto poistenia platnými v členskom štáte, ktorý stanovuje túto povinnosť. Ak si právo členského štátu, v ktorom sa nachádza riziko, a právo členského štátu stanovujúce povinnosť uzavrieť poistenie navzájom odporujú, má prednosť posledné uvedené;
- b) odchylné od odsekov 2 a 3 môže členský štát ustanoviť, že poisťná zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, ktorý stanovuje povinnosť uzavrieť poistenie.
- 5. Na účely uplatňovania odseku 3 tretieho pododseku a odseku 4, ak zmluva zahŕňa riziká nachádzajúce sa vo viac ako jednom členskom štáte, zmluva sa považuje za viacero zmlúv, z ktorých každá sa týka len jedného členského štátu.
- 6. Na účely tohto článku sa krajina, v ktorej sa nachádza riziko, určuje podľa článku 2 písm. d) druhej smernice Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby

a v prípade životného poistenia je krajinou, v ktorej sa nachádza riziko krajina záväzku v zmysle článku 1 ods. 1 písm. g) smernice 2002/83/ES.

Článok 8

Individuálne pracovné zmluvy

1. Individuálna pracovná zmluva sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3. Takáto voľba práva však nesmie zbaviť zamestnanca ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo podľa odsekov 2, 3 a 4 tohto článku rozhodným.
2. Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo pre individuálnu pracovnú zmluvu, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej zamestnanec obvykle vykonáva prácu na základe zmluvy, alebo ak tomu tak nie je, právnym poriadkom krajiny, z ktorej takúto prácu vykonáva. Za zmenu krajiny obvyklého miesta výkonu práce sa nepovažuje, ak zamestnanec dočasne pracuje v inej krajine.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 2, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny miesta podnikania, prostredníctvom ktorého bol zamestnanec zamestnaný.
4. Ak z celkovej situácie vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekoch 2 alebo 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 9

Imperatívne normy

1. Imperatívne normy sú normy, ktorých dodržiavanie pokladá krajina za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, sociálne alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre zmluvu podľa tohto nariadenia.
2. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie imperatívnych noriem právneho poriadku štátu konajúceho súdu.
3. Môžu sa uplatniť imperatívne normy právneho poriadku krajiny, kde sa vykonali alebo sa musia vykonať záväzky vyplývajúce zo zmluvy, pokiaľ uvedené imperatívne normy nerobia plnenie zmluvy protiprávnym. Pri rozhodovaní, či sa majú uplatniť uvedené normy, sa do úvahy vezme ich povaha a účel, ako aj dôsledky ich uplatnenia alebo neuplatnenia.

Článok 10

Vecná platnosť

1. Existencia a platnosť zmluvy alebo akéhokoľvek jej ustanovenia sa určí podľa právneho poriadku, ktorým by sa podľa tohto nariadenia spravovala zmluva alebo jej ustanovenie v prípade ich platnosti.
2. Napriek tomu strana, aby preukázala, že s uzavretím zmluvy nesúhlasila, môže sa odvolať na právny poriadok krajiny svojho obvyklého pobytu, ak z okolností vyplýva, že by nebolo odôvodnené posudzovať účinky jej správania podľa právneho poriadku uvedeného v odseku 1.

Článok 11

Formálna platnosť

1. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v tej istej krajine, je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa uzavrela.
2. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v rôznych

krajinách je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku ktorejkoľvek z krajín, v ktorých sa nachádza ktorákokoľvek zo strán alebo jej zástupca v čase uzavretia zmluvy, alebo právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu ktorejkoľvek zo strán v uvedenom čase.

3. Jednostranný právny úkon týkajúci sa existujúcej alebo budúcej zmluvy je formálne platný, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje alebo ktorým by sa spravovala zmluva podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa tento úkon vykonal, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej osoba, ktorá ho vykonala, mala v tom čase svoj obvyklý pobyt.

4. Odseky 1, 2 a 3 tohto článku sa neuplatňujú na zmluvy, na ktoré sa vzťahuje článok 6. Forma týchto zmlúv sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt.

5. Bez ohľadu na odseky 1 až 4, zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, podlieha, pokiaľ ide o jej formu, právnemu poriadku krajiny, v ktorej sa nachádza nehnuteľnosť, ak sa podľa tohto právneho poriadku:

- a) tieto normy uplatňujú bez ohľadu na krajinu uzavretia zmluvy a bez ohľadu na právny poriadok, ktorým sa zmluva spravuje, a
- b) od týchto noriem sa nemožno odchyliť dohodou.

Článok 12

Rozsah použitia rozhodného práva

1. Rozhodným právom pre zmluvu podľa tohto nariadenia sa spravuje najmä:

- a) jej výklad;
- b) plnenie zmluvných záväzkov;
- c) v rozsahu právomoci udelennej súdu procesnými normami, dôsledky porušenia týchto záväzkov, vrátane stanovenia výšky náhrady škody, ak sa určuje na základe právnych predpisov;
- d) rôzne spôsoby zániku záväzkov, preklúzia a premlčanie;
- e) dôsledky neplatnosti zmluvy.

2. Vo vzťahu k spôsobu plnenia a opatreniam, ktoré treba prijať v prípade chybného plnenia, sa prihliadne na právny poriadok krajiny, v ktorej sa plnenie uskutočňuje.

Článok 13

Právna nespôsobilosť

Pri zmluve uzatvorenej osobami, ktoré sa nachádzajú v tej istej krajine, sa môže fyzická osoba, ktorá by podľa právneho poriadku tejto krajiny mala právnu spôsobilosť, dovoliť svojej právnej nespôsobilosti podľa právneho poriadku inej krajiny, len ak druhá zmluvná strana o tejto nespôsobilosti v čase uzavretia zmluvy vedela, alebo o nej nevedela z nedbanlivosti.

Článok 14

Postúpenie pohľadávky

1. Vzťah medzi postupcom a postupníkom pri postúpení pohľadávky voči inej osobe (ďalej len "dlžník") sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia spravuje zmluva medzi postupcom a postupníkom.
2. Podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje postúpená pohľadávka, sa určuje jej postupiteľnosť, vzťah medzi postupníkom a dlžníkom, podmienky, za ktorých možno

uplatniť postúpenú pohľadávku voči dlžníkovi, ako aj otázka, či došlo k zbaveniu sa záväzku dlžníkom.

3. Princíp postúpenia pohľadávky v tomto článku zahŕňa priame prevody a pohľadávky, prevody pohľadávok prostredníctvom záruk a záväzky či iné právne zábezpeky pohľadávok.

Článok 15

Zákonná subrogácia

Ak má osoba (ďalej len "veriteľ") zmluvnú pohľadávku voči inej osobe (ďalej len "dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 16

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa spravuje záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi. Ostatní dlžníci sa môžu dovolávať exkulpáčnych dôvodov, ktoré majú voči veriteľovi, v rozsahu, ktorý umožňuje právny poriadok, ktorým sa spravujú ich záväzky voči veriteľovi.

Článok 17

Započítanie

Ak si strany nedohodli právo na započítanie, započítanie sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa právo na započítanie uplatňuje.

Článok 18

Dôkazné bremeno

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom vo veciach zmluvných záväzkov upravuje zákonné domnienky alebo určuje dôkazné bremeno.

2. Zmluvu alebo právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa ktoréhokoľvek právneho poriadku uvedeného v článku 11, podľa ktorého sú zmluva alebo právny úkon formálne platné, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz takýmto spôsobom vykonať.

Kapitola III: Ďalšie ustanovenia

Článok 19

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt spoločností alebo iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti sa považuje jej hlavné miesto podnikania.

2. Ak je zmluva uzavretá v rámci činností pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, alebo ak podľa zmluvy je plnenie zodpovednosťou takejto organizačnej zložky, za miesto obvyklého pobytu sa považuje miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

3. Na účely určenia obvyklého pobytu je relevantným okamihom čas uzavretia zmluvy.

Článok 20

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku štátu ktorejkoľvek krajiny určenej podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych

noriem tejto krajiny s výnimkou jej noriem medzinárodného práva súkromného, pokiaľ neexistuje iná právna úprava podľa tohto nariadenia.

Článok 21

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom ("ordre public") štátu konajúceho súdu.

Článok 22

Štáty s viacerými právnymi systémami

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.

2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 23

Vzťah k iným právnym aktom práva Spoločenstva

S výnimkou článku 7 toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

Článok 24

Vzťah k Rímskemu dohovoru

1. Toto nariadenie v členských štátoch nahrádza Rímsky dohovor s výnimkou území členských štátov, ktoré spadajú pod územnú pôsobnosť uvedeného dohovoru a na ktoré sa podľa článku 299 zmluvy nevzťahuje toto nariadenie.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Rímskeho dohovoru, každý odkaz na dohovor sa považuje za odkaz na toto nariadenie.

Článok 25

Vzťah k iným existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Článok 26

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do 17. júna 2009 informujú Komisiu o dohovoroch uvedených v článku 25 ods. 1. Po tomto dátume členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

2. Komisia do šiestich mesiacov od doručenia oznámení uvedených v odseku 1 uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie:

- a) zoznam dohovorov uvedených v odseku 1,
- b) vypovedania uvedené v odseku 1.

Článok 27

Doložka o preskúmaní

1. Komisia najneskôr do 17. júna 2013 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a

sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na zmenu a doplnenie tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

a) štúdiu o právnych predpisoch, ktorými sa spravujú poisťné zmluvy a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa v prípade potreby majú vytvoriť, a

b) vyhodnotenie uplatňovania článku 6, najmä s ohľadom na súdržnosť práva Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľa.

2. Komisia najneskôr do 17. júna 2010 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o otázke efektívnosti postúpenia alebo subrogácie pohľadávky voči tretím stranám, ako aj prednosti postúpenej alebo subrogovanej pohľadávky pred právom inej osoby. Pokiaľ to bude potrebné, pripojí sa k správe návrh na úpravu tohto nariadenia a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa majú prijať.

Článok 28

Časové uplatňovanie

Toto nariadenie sa vzťahuje na zmluvy uzatvorené od 17. decembra 2009.

Kapitola IV: Záverečné ustanovenia

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 17. decembra 2009 s výnimkou článku 26, ktorý sa uplatňuje od 17. júna 2009.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 17. júna 2008

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 61 písm. c) a 67, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy v zmysle spoločného textu schváleného Zmierovacím výborom 25. júna 2007, keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa rozhodného práva a súdnej právomoci.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania.

(4) Rada prijala 30. novembra 2000 spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznáva-

nia rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre mimozmluvné záväzky (Rím II).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje v záujme predvídateľnosti výsledku sporov istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľný pohyb súdnych rozhodnutí, aby kolízne normy v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) a nástrojmi, ktoré sa zaoberajú rozhodným právom pre zmluvné záväzky.

(8) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez ohľadu na povahu súdneho orgánu, ktorý vo veci koná.

(9) Nároky vyplývajúce z *acta iure imperii* by mali zahŕňať nároky voči úradníkom, ktorí konajú v mene štátu, a zodpovednosť za konanie verejných orgánov vrátane zodpovednosti menovaných verejných funkcionárov. Tieto prípady by mali byť preto z pôsobnosti tohto nariadenia vylúčené.

(10) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi by sa mal vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

(11) Obsah pojmu mimozmluvný záväzok sa v jednotlivých členských štátoch líši. Na účely tohto nariadenia by sa preto mimozmluvný záväzok mal chápať ako autonómny pojem. Kolízne normy ustanovené v tomto nariadení sa vzťahujú tiež na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z objektívnej zodpovednosti.

(12) Rozhodným právom by sa mala spravovať aj otázka deliktualnej spôsobilosti.

(13) Jednotné pravidlá uplatňované bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok určujú, môžu zabrániť nebezpečenstvu narušenia rovnosti sporových strán v Spoločenstve.

(14) Požiadavka právnej istoty a potreba nastolenia spravodlivosti v jednotlivých prípadoch sú základnými prvkami priestoru spravodlivosti. Toto nariadenie ustanovuje kolízne kritériá, ktoré sú pre dosahovanie týchto cieľov najvhodnejšie. Z tohto dôvodu toto nariadenie pri všeobecnom pravidle, ale aj pri osobitných pravidlách a v niektorých ustanoveniach obsahuje tzv. "únikovú klauzulu", ktorá umožňuje odchýliť sa od týchto pravidiel, ak je zo všetkých okolností prípadu zjavné, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou. Tento súbor pravidiel tak vytvára flexibilný rámec kolíznych noriem. Rovnako umožňuje súdu konajúcemu vo veci pristupovať k jednotlivým prípadom vhodným spôsobom.

(15) Zásada *lex loci delicti commissi* je východiskovým riešením pre mimozmluvné záväzky takmer vo všetkých členských štátoch, avšak jej praktické uplatnenie v prípade, že rozhodné prvky situácie majú vzťah s viacerými krajinami, je rozdielne. Tento stav je zdrojom neistoty, pokiaľ ide o rozhodné právo.

(16) Jednotné pravidlá by mali zvýšiť predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a záujmami poškodenej osoby. Väzba s krajinou, na území ktorej vznikla priama škoda (*lex loci damni*), vytvára spravodlivú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a poškodenej osoby a tiež zohľadňuje moderný prístup k občianskoprávnej zodpovednosti a vývoj systémov objektívnej zodpovednosti.

(17) Rozhodné právo by sa malo určiť na základe miesta, kde vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky. V dôsledku toho by teda krajinou, na území ktorej vznikla škoda, mala byť v prípade ujmy na zdraví krajina, kde došlo k tejto ujme, a v prípade škody na majetku krajina, kde sa poškodil majetok.

(18) Všeobecným pravidlom v tomto nariadení by mala byť zásada *lex loci damni* uvedená v článku 4 ods. 1. Článok 4 ods. 2 by sa mal považovať za výnimku z tohto všeobecného pravidla, ktoré určuje osobitný hraničný ukazovateľ pre prípad, že strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine. Článok 4 ods. 3 by sa mal chápať ako "úniková klauzula" z uplatnenia článku 4 ods. 1 a 2, ak je zo všetkých okolností veci zjavné, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou.

(19) Pre osobitné kategórie civilných deliktov, pre ktoré všeobecné pravidlo neumožňuje dosiahnuť rozumnú rovnováhu medzi záujmami zúčastnených subjektov, je potrebné stanoviť osobitné pravidlá.

(20) Kolízna norma v prípade zodpovednosti za výrobky by mala spĺňať ciele spravodlivého rozdelenia rizík, ktoré prináša moderná spoločnosť charakterizovaná vysokou technologickou úrovňou, úrovňou ochrany zdravia spotrebiteľov, stimulácie inovácií, zabezpečenia nenarušenej hospodárskej súťaže a uľahčenia obchodu. Z hľadiska uvedených cieľov je vyváženým riešením vytvorenie kaskádového systému kolíznych kritérií spolu s požiadavkou predvídateľnosti. V prvom rade by sa mal brať do úvahy právny poriadok krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh. Ostatné úrovne kaskádového systému sa aktivujú, ak výrobok nebol uvedený na trh v tejto krajine, bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2 a možnosť existencie zjavne užšej väzby s inou krajinou.

(21) Osobitné pravidlo v článku 6 nie je výnimkou zo všeobecného pravidla uvedeného v článku 4 ods. 1, ale skôr jeho spresnením. Vo veciach nekalej súťaže by kolízna norma mala chrániť účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov a širokú verejnosť a zaručiť riadne fungovanie trhového hospodárstva. Väzba s právnym poriadkom krajiny, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k ovplyvneniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov, vo všeobecnosti spĺňa tieto ciele.

(22) Mimosmluvné záväzky vyplývajúce z obmedzenia hospodárskej súťaže podľa článku 6 ods. 3 by mali zahŕňať porušenia právnych predpisov vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, ako aj právnych predpisov hospodárskej súťaže Spoločenstva. Rozhodným právom pre takéto mimosmluvné záväzky by mal byť právny poriadok krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinok alebo by mohlo mať účinok. Ak má účinok alebo by mohlo mať účinok na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody sa môže za určitých okolností rozhodnúť založiť svoj nárok na právnom poriadku súdu konajúceho vo veci.

(23) Na účely tohto nariadenia by pojem obmedzovania hospodárskej súťaže mal zahŕňať zákazy dohôd medzi podnikmi, rozhodnutí združení podnikov a zosúladených postupov, ktoré majú za cieľ alebo následok bránenie, obmedzovanie alebo narú-

šanie hospodárskej súťaže v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ako aj zákaz zneužívania dominantného postavenia v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ak sú podľa článkov 81 a 82 zmluvy alebo podľa práva členského štátu takéto dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy zakázané.

(24) Pojem "poškodenie životného prostredia" by sa mal chápať ako nepriaznivá zmena prírodného zdroja, ako je voda, zem alebo vzduch, znehodnotenie zdroja slúžiaceho inému prírodnému zdroju alebo verejnosti, ako aj narušenie variability živých organizmov.

(25) Pokiaľ ide o poškodenie životného prostredia, článok 174 zmluvy, ktorý ustanovuje, že by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany založenej na zásade starostlivosti a prevencie, nápravy ohrozenia životného prostredia predovšetkým pri zdrojoch a na zásade náhrady škody znečisťovateľom, pričom sa v plnom rozsahu uplatní zásada zvýhodnenia poškodenej osoby. Otázka, kedy si osoba požadujúca náhradu môže zvoliť rozhodné právo, by sa mala riešiť podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súd vo veci koná.

(26) Pokiaľ ide o porušenia práv duševného vlastníctva, mala by sa zachovať univerzálne uznávaná zásada *lex loci protectionis*. Na účely tohto nariadenia by sa pojem práva duševného vlastníctva mal vykladať v zmysle napríklad autorského práva a s ním súvisiacich práv, práva *sui generis* na ochranu databáz, ako aj práva priemyselného vlastníctva.

(27) Presné vymedzenie obsahu pojmu protestného pracovného opatrenia kolektívneho vyjednávania, akým je štrajk alebo výluka, sa v jednotlivých členských štátoch líši a spravuje sa vnútroštátnymi predpismi jednotlivých členských štátov. Toto nariadenie preto za všeobecné pravidlo považuje zásadu, že by sa mal uplatňovať právny poriadok krajiny, v ktorej sa uskutočnilo protestné opatrenie kolektívneho vyjednávania, aby sa chránili práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov.

(28) Osobitné pravidlo pre protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania v článku 9 nemá vplyv na podmienky týkajúce sa práva na vykonanie takejto akcie v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku a nemá vplyv na právne postavenie odborov alebo organizácií zastupujúcich záujmy zamestnancov v zmysle právneho poriadku členských štátov.

(29) Osobitné pravidlá by sa mali ustanoviť pre formy zodpovednosti za škodu spôsobenú inak ako civilným deliktom, akými sú bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (*negotiorum gestio*) a predzmluvná zodpovednosť (*culpa in contrahendo*).

(30) Pojem "predzmluvná zodpovednosť" je na účely tohto nariadenia autonómnym pojmom a nemusí sa nevyhnutne vykladať v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku. Mal by zahŕňať porušenie povinnosti poskytnúť všetky potrebné informácie k uzavretiu zmluvy a konanie vedúce k zlyhaniu rokovaní o zmluve. Článok 12 sa vzťahuje len na mimosmluvné záväzky, ktoré priamo súvisia s rokovaniaми pred uzavretím zmluvy. Toto znamená, že ak počas rokovaní o zmluve osoba utrpí ujmu na zdraví, mal by sa uplatniť článok 4 alebo iné použiteľné ustanovenia tohto nariadenia.

(31) V záujme rešpektovania zásady autonómie strán a zvýšenia právnej istoty by strany mali mať možnosť zvoliť si rozhodné právo pre mimosmluvný záväzok. Táto voľba by mala byť vyjadrená alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu. Pri zisťovaní existencie dohody musí

súd rešpektovať úmysel strán. Slabším stranám by sa mala poskytnúť ochrana zavedením určitých podmienok ochrany pri takejto voľbe.

(32) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Najmä uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku štátu určeného podľa tohto nariadenia, ktoré by malo za následok spôsobenie priznania nekompenzačnej exemplárnej alebo represívnej náhrady škody, možno v závislosti od okolností prípadu a právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci považovať za uplatnenie v rozpore s verejným poriadkom (ordre public) štátu konajúceho súdu.

(33) Podľa súčasných pravidiel o výške náhrady priznanej obeťiam cestných dopravných nehôd pri určení výšky náhrady škody v prípadoch ujmy na zdraví, ktoré sa stali v inom štáte, než je štát obvyklého pobytu obete, súd konajúci vo veci by mal zohľadniť všetky relevantné okolnosti konkrétnej obete, a to najmä skutočnú škodu a náklady na následnú starostlivosť a zdravotnícku starostlivosť.

(34) V záujme zabezpečenia primeranej rovnováhy medzi stranami sa musia, pokiaľ je to vhodné, zohľadniť pravidlá bezpečnosti platné v krajine, v ktorej došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody, a to aj vtedy, ak sa mimozmluvný záväzok spravuje právnym poriadkom inej krajiny. Pojem "pravidlá bezpečnosti" by sa mal vykladať tak, že odkazuje na všetky pravidlá súvisiace s bezpečnosťou a správaním sa vrátane napríklad pravidiel bezpečnosti cestnej premávky v prípade dopravnej nehody.

(35) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie však nevylučuje, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa mimozmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré obsahujú opatrenia zamerané na podporu riadneho fungovania vnútorného trhu, ak ich nemožno uplatniť súčasne s právnym poriadkom určeným pravidlami tohto nariadenia. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného podľa tohto nariadenia by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napr. v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode).

(36) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prehľadnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(37) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a mimoriadnych prípadoch rokovat' a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach, ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky.

(38) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a keďže z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so

zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(39) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Veľká Británia a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(40) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach v situáciách, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone verejnej moci (acta iure imperii).

2. Z pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

a) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky, vrátane vyživovacej povinnosti;

b) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;

c) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo zmienek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;

d) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z práva obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, osobná zodpovednosť konateľov a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo právnickej osoby a osobná zodpovednosť audítorov voči obchodnej spoločnosti alebo jej členom za vykonávanie zákonného auditu účtovných dokladov;

e) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo vzťahov medzi zriaďovateľmi, správcami alebo oprávnenými z dobrovoľne zriadeného poručníckeho fondu (trust);

f) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z jadrovej udalosti;

g) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 21 a 22, toto nariadenie sa neuplatní na dôkazy a na konanie.

4. Na účely tohto nariadenia pojem "členský štát" znamená každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2

Mimozmluvné záväzky

1. Na účely tohto nariadenia pojem škoda označuje každý následok civilného deliktu z bezdôvodného obohatenia, z konania bez príkazu (negotiorum gestio) alebo z predzmluvnej zodpovednosti (culpa in contrahendo).
2. Toto nariadenie sa uplatní tiež na mimozmluvné záväzky, u ktorých je predpoklad, že nastanú.
3. Každý odkaz v tomto nariadení na:
 - a) skutočnosť, ktorá spôsobila škodu, zahŕňa skutočnosti spôsobujúce škodu, o ktorých je predpoklad, že nastanú, a
 - b) škodu zahŕňa tiež škodu, o ktorej je predpoklad, že vznikne.

Článok 3

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok uvedený v tomto nariadení sa uplatní bez ohľadu na to, či je alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II: Civilné delikty

Článok 4

Všeobecné pravidlo

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.
2. Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, ako aj poškodená osoba majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase vzniku škody, civilný delikt sa spravuje právnym poriadkom tejto krajiny.
3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 5

Zodpovednosť za výrobok

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, mimozmluvný záväzok vyplývajúci zo škody spôsobenej výrobkom sa spravuje:
 - a) právnym poriadkom krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tomto štáte výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,
 - b) právnym poriadkom krajiny, v ktorej sa výrobok nadobudol, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,
 - c) právnym poriadkom krajiny, v ktorej vznikla škoda, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh.Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, nemohla rozumne predvídať uvedenie výrobku alebo výrobku rovnakého druhu na trh v krajine, ktorej právny poriadok sa má uplatniť podľa písmen a), b) alebo c), rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej má osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, svoj obvyklý pobyt.
2. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odseku 1, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 6

Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z nekalej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k poškodeniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov.
2. Ak prejav nekalej súťaže poškodzuje výlučne záujmy určitého súťažiteľa, uplatní sa článok 4.
3. a) Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z obmedzenia hospodárskej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinkov alebo by mohlo mať účinkov.
 - b) Ak má obmedzenie účinkov alebo by mohlo mať účinkov na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody, ktorá sa súdi na súde v mieste bydliska odporcu, sa môže namiesto toho rozhodnúť založiť svoj nárok na práve súdu konajúceho vo veci pod podmienkou, že trh v tomto členskom štáte je jedným z trhov, na ktorý má obmedzenie hospodárskej súťaže, z ktorého vyplýva mimozmluvný záväzok, na ktorom sa zakladá nárok, priamy a značný účinok. Ak sa osoba žiadajúca náhradu škody v súlade s uplatniteľnými pravidlami o súdnej právomoci súdi s viac ako jedným odporcom na uvedenom súde, svoj nárok môže založiť len na právnom poriadku krajiny tohto súdu, ak má obmedzenie hospodárskej súťaže, na ktorom sa zakladá nárok proti každému z týchto odporcov, priamy a značný účinok aj na trh členského štátu tohto súdu.
4. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 7

Poškodenie životného prostredia

Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z poškodenia životného prostredia, vrátane škody spôsobenej osobám alebo na majetku, sa spravuje právnym poriadkom určeným podľa článku 4 ods. 1, pokiaľ sa osoba žiadajúca náhradu škody nerozhodla svoj nárok oprieť o právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Článok 8

Porušenie práva duševného vlastníctva

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia práva duševného vlastníctva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej je toto právo chránené.
2. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia jednotného práva duševného vlastníctva Spoločenstva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej došlo k porušeniu, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa nevzťahuje príslušný právny nástroj Spoločenstva.
3. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 9

Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok, pokiaľ ide o zodpovednosť osoby v postavení zamestnanca alebo zamestnávateľa alebo organizácií zastupujúcich ich profesijné záujmy za škodu spôsobenú plánovaným alebo prebiehajúcim protestným pracovným opatrením kolektívneho vyjednávania, je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa má vykonať alebo sa vykonalo opatrenie.

Kapitola III: Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť

Článok 10

Bezdôvodné obohatenie

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, vrátane vrátenia neoprávnene prijatej platby, týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto bezdôvodným obohatením, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila bezdôvodné obohatenie, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 11

Konanie bez príkazu (negotiorum gestio)

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto mimozmluvným záväzkom, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa konanie uskutočnilo.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 12

Predzmluvná zodpovednosť

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z rokovaní pred uzavretím zmluvy, bez ohľadu na to, či došlo k jej uzavretiu, sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako zmluva alebo právnym poriadkom, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola uzavretá.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1, rozhodným právom je:
 - a) právny poriadok krajiny, v ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti, alebo
 - b) ak strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, právny poriadok tejto krajiny, alebo
 - c) ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok, ktorý vyplýva z rokovaní pred uzavretím zmluvy, má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v písmenách a) a b), právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 13

Uplatnenie článku 8

Na účely tejto kapitoly sa na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva duševného vlastníctva uplatní článok 8.

Kapitola IV: Voľba rozhodného práva

Článok 14

Voľba rozhodného práva

1. Strany si môžu dohodnúť, že ich mimozmluvné záväzky sa budú spravovať právnym poriadkom, ktorý si zvolili:
 - a) dohodou uzavretou po tom, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu,alebo
 - b) ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť, tiež dohodou osobitne dojednanou pred tým, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.Voľba musí byť výslovná alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu a nemá vplyv na práva tretích osôb.
2. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v inej krajine než v krajine, ktorej právny poriadok sa zvolil, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie tých ustanovení právneho poriadku tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.
3. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, voľba inej rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nebráni uplatneniu tých ustanovení práva Spoločenstva, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou, podľa okolností v znení, v ktorom boli zapracované do právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci.

Kapitola V: Spoločné pravidlá

Článok 15

Rozsah použitia rozhodného práva

- Rozhodným právom pre mimozmluvné záväzky podľa tohto nariadenia sa spravujú najmä:
- a) podmienky a rozsah zodpovednosti vrátane určenia osôb, ktoré možno brať na zodpovednosť za ich konanie;
 - b) okolností vylučujúce zodpovednosť, obmedzenia zodpovednosti a rozdelenia zodpovednosti;
 - c) existencia, povaha a stanovenie výšky škody alebo požadovaného odškodnenia;
 - d) opatrenia, ktoré môže súd prijať v rozsahu svojej právomoci podľa procesného práva, aby zabránil ujme alebo škode alebo zastavil ich ďalší vznik, alebo zabezpečil poskytnutie náhrady;
 - e) otázka, či právo na uplatnenie náhrady škody alebo odškodnenia možno previesť vrátane dedenia;
 - f) okruh osôb, ktoré majú právo na náhradu škody, ktorú utrpeli osobne;
 - g) zodpovednosť za konanie iných osôb;
 - h) spôsob, ktorým môže záväzok zaniknúť, preklúzia a premlčanie vrátane noriem týkajúcich sa začiatku plynutia preklúzivných alebo premlčacích dôb a prerušenia alebo zastavenia ich plynutia.

Článok 16

Imperatívne normy

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie ustanovení právneho poriadku konajúceho súdu v situácii, v ktorej je ich použitie povinné bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok je inak rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok.

Článok 17

Pravidlá bezpečnosti

Pri hodnotení správania sa osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, sa musí brať ohľad ako na skutkovú okolnosť, a pokiaľ je to vhodné, na pravidlá bezpečnosti, ktoré boli účinné v mieste a v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.

Článok 18

Priama žaloba proti poisťiteľovi zodpovednej osoby

Poškodená osoba môže žalovať priamo poisťiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poisťnú zmluvu.

Článok 19

Subrogácia

Ak má osoba ("veriteľ") mimozmluvnú pohľadávku voči inej osobe ("dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa, určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 20

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi.

Článok 21

Formálna platnosť

Jednostranný právny úkon týkajúci sa mimozmluvného záväzku je platný, pokiaľ ide o jeho formu, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje predmetný mimozmluvný záväzok, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa úkon urobil.

Článok 22

Dôkazné bremeno

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje mimozmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom pre mimozmluvné záväzky upravuje zákonné domnienky alebo dôkazné bremeno.

2. Právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa právneho poriadku uvedeného v článku 21, podľa ktorého je tento právny úkon formálne platný, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz týmto spôsobom vykonať.

Kapitola VI: Ostatné ustanovenia

Článok 23

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Ak ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, došlo alebo ak škoda vznikla v dôsledku činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, považuje sa za miesto obvyklého pobytu miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

2. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti považuje jej hlavné miesto podnikania.

Článok 24

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku krajiny určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 25

Štáty s viacerými právnymi systémami

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.

2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 26

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (*ordre public*) krajiny konajúceho súdu.

Článok 27

Vzťah k iným normám práva Spoločenstva

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

Článok 28

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Kapitola VII: Záverečné ustanovenia

Článok 29

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do 11. júla 2008 oznámia Komisii zoznam dohovorov uvedený v článku 28 ods. 1. Po tomto dni členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

2. Komisia v Úradnom vestníku Európskej únie uverejní do šiestich mesiacov od doručenia:

i) zoznam dohovorov uvedený v odseku 1;

ii) výpovede uvedené v odseku 1.

Článok 30

Doložka o preskúmaní

1. Najneskôr 20. augusta 2011 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na úpravu tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

i) štúdiu o dôsledkoch spôsobu, akým je cudzie právo používané v rámci právomoci, a o rozsahu, v akom súdy členských štátov uplatňujú cudzie právo v praxi na základe tohto nariadenia;

ii) štúdiu o dôsledkoch článku 28 tohto nariadenia, pokiaľ ide o Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o rozhodnom práve pre dopravné nehody.

2. Najneskôr 31. decembra 2008 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru štúdiu o situácii v oblasti rozhodného práva pre mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práv na ochranu osobnosti s ohľadom na pravidlá súvisiace so slobodou tlače a slobodou prejavu v médiách a otázky kolízie práva súvisiace so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

Článok 31

Časové uplatnenie

Toto nariadenie sa uplatní na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti.

Článok 32

Dátum uplatnenia

Toto nariadenie sa uplatňuje od 11. januára 2009 okrem článku 29, ktorý sa uplatňuje od 11. júla 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 11. júla 2007

3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I)

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 1, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na účely postupného vytvorenia tohto priestoru by spoločenstvo malo medzi iným prijať také opatrenia týkajúce sa justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú nevyhnutné pre zdravé fungovanie vnútorného trhu.

(2) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie a výkon rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyžadujú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zjednodušujúce formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkonu rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením.

(3) Tento priestor spadá do justičnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 Zmluvy.

(4) V súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality uvedenými v článku 5 zmluvy nemôžu ciele tohto nariadenia uspokojivo dosiahnuť členské štáty jednotlivo, a preto ich môže lepšie dosiahnuť spoločenstvo. Toto nariadenie sa obmedzuje na minimum potrebné na dosiahnutie týchto cieľov a nejde ďalej než je potrebné na tento účel.

(5) 27. septembra 1968 členské štáty podľa článku 293, štvrtej zarážky zmluvy, uzavreli Bruselský dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, zmenený a doplnený Dohovorom o prístupe nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“). 16. septembra 1988 členské štáty a štáty EFTA uzavreli Lugánsky dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý je paralelným dohovorom k Bruselskému dohovoru z roku 1968. Vykonalí sa práce smerujúce k revízii týchto dohovorov a Rada schválila obsah revidovaných textov. Je potrebné zabezpečiť kontinuitu výsledkov dosiahnutých touto revíziou.

(6) Na dosiahnutie cieľa voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Spoločenstva, ktorý je záväzný a priamo použiteľný.

(7) Nariadenie musí upraviť všetky hlavné občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach.

(8) Musí existovať väzba medzi konaním, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, a územím členských štátov viazaných týmto nariadením. Preto sa spoločné normy súdnej právomoci budú v zásade uplatňovať, ak má žalovaný bydlisko na území jedného z členských štátov.

(9) Žalovaný, ktorý nemá bydlisko na území členského štátu podlieha vo všeobecnosti vnútroštátnym normám právomoci použiteľným na území členského štátu, ktorého súdu sa doručila žaloba. Žalovaný s bydliskom na území členského štátu, ktorý nie je viazaný týmto nariadením, musí naďalej podliehať Bruselskému dohovoru.

(10) Na účely voľného pohybu rozsudkov by sa rozsudky vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný týmto nariadením, mali uznávať a vykonávať v inom členskom štáte viazanom týmto nariadením, aj keď má osoba povinná z rozsudku bydlisko v treťom štáte.

(11) Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby. Bydlisko (sídlo) právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.

(12) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.

(13) V oblasti poistenia, spotrebiteľských zmlúv a pracovnoprávných vzťahoch by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jej záujmy než všeobecné normy právomoci.

(14) Okrem zmlúv poisťných, spotrebiteľských či pracovných, v ktorých je voľnosť účastníkov zmluvy dojednat' si právomoc súdov obmedzená, sa zmluvná voľnosť účastníkov musí rešpektovať, s výnimkou kritérií výlučnej právomoci upravených týmto nariadením.

(15) V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v dvoch členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Musí existovať jasný a účinný spôsob riešenia prípadov litispendencie, súvisiacich nárokov a na odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielného určovania času, kedy začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

(16) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

(17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.

(18) Avšak, dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v konkradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti. Žalobca by tiež mal mať k dispozícii opravné prostriedky v prípade, že jeho návrh na vyhlásenie rozsudku za vykonateľný sa zamietol.

(19) Treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev a Protokol z roku 1971 (1) by sa mal naďalej uplatniť na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.

(20) Veľká Británia a Írsko v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(21) Dánsko v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané a nie je povinné ho ani uplatňovať.

(22) Bruselský dohovor zostáva v platnosti medzi Dánskom a členskými štátmi, ktoré sú viazané týmto nariadením, bude sa dohovor a Protokol z roku 1971 naďalej uplatňovať medzi Dánskom a členskými štátmi, ktoré sú viazané týmto nariadením.

(23) Bruselský dohovor sa naďalej uplatňuje aj na územia členských štátov, ktoré spadajú do územnej pôsobnosti dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 299 Zmluvy.

(24) Podobne v záujme súladu nemá toto nariadenie vplyv na normy upravujúce právomoc a uznávanie rozsudkov obsiahnuté v osobitných právnych aktoch Spoločenstva.

(25) Úcta voči medzinárodným záväzkom, ktoré členské štáty prijali, znamená, že toto nariadenie nemá vplyv na dohovory upravujúce špecifické otázky, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

(26) Základné pravidlá tohto nariadenia by mali byť natoľko pružné, aby zohľadnili osobitné procesné normy niektorých členských štátov. Niektoré ustanovenia protokolu pripojeného k Bruselskému dohovoru by sa mali primerane zahrnúť do tohto nariadenia.

(27) Na dosiahnutie harmonického prechodu v určitých oblastiach, ktoré boli predmetom osobitných ustanovení protokolu pripojeného k Bruselskému dohovoru, toto nariadenie upravuje na prechodné obdobie ustanovenia, ktoré zohľadňujú osobitné situácie v niektorých členských štátoch.

(28) Najneskôr päť rokov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia Komisia predloží správu o jeho vykonávaní a podľa potreby predloží návrhy zmien.

(29) Komisia bude musieť upravovať prílohy I až IV o vnútroštátnych normách právomoci, súdoch alebo príslušných orgánoch a dostupných opravných prostriedkoch podľa návrhov zmien predložených príslušným členským štátom; zmeny príloh V a VI by sa mali prijímať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktoré určuje postup pri uplatňovaní výkonných právomocí prenesených na Komisiu,

Prijala toto nariadenie:

Kapitola I: Predmet úpravy

Článok 1

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

- a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu alebo zo zákona;
- b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;
- c) sociálne zabezpečenie;
- d) rozhodcovské konanie.

3. Pojem členský štát v tomto nariadení označuje každý členský štát okrem Dánska.

Kapitola II: Právomoc

Oddiel 1 - Všeobecné ustanovenia

Článok 2

1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto štátu.

Článok 3

1. Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

2. Neuplatnia sa proti nim najmä normy vnútroštátneho práva uvedené v prílohe I.

Článok 4

1. Ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu, ak nestanovia niečo iné články 22 a 23.

2. Proti takémuto žalovanému môže ktorákoľvek osoba s bydliskom na území členského štátu, bez ohľadu na jej

štátne občianstvo, využiť kritéria právomoci platné v danom štáte, najmä normy uvedené v prílohe I, rovnako ako štátni občania tohto štátu.

Oddiel 2 - Osobitná právomoc

Článok 5

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

1. a) v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

— pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

— pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

2. vo veciach výživného na súdoch podľa bydliska alebo obvyklého pobytu osoby oprávnenej na výživné, alebo ak je vec spojená s konaním o právnom stave osoby, na súde, ktorý podľa právneho poriadku svojho štátu má právomoc vo veci konať, ak sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnom občianstve niektorého z účastníkov;

3. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;

4. vo veciach nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom, na súde konajúcim v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach;

5. vo veciach sporov týkajúcich sa činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky na súde podľa bydliska pobočky, zastúpenia alebo organizačnej zložky;

6. v postavení zriaďovateľa („*settlor*“), správcu („*trustee*“) alebo oprávneného („*beneficiary*“) z poručenického fondu („*trust*“) vytvoreného zo zákona alebo na základe písomnej listiny alebo vytvoreného ústne a potvrdeného písomne na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko poručenický fond;

7. v spore týkajúcom sa zaplatenia odmeny požadovanej za záchranu nákladu alebo prepravného na súde, z úradnej moci ktorého tento náklad alebo prepravné boli:

a) zaistené na účely zabezpečenia takejto platby alebo

b) mohli byť takto zaistené, ale bola zložená kaucia alebo iná zábezpeka; pričom toto nariadenie sa uplatní, len ak sa tvrdí, že žalovaný má práva k tomuto nákladu alebo prepravnému alebo takéto práva mal v čase záchrany.

Článok 6

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;

2. ako tretiu osobu v konaní o záruke alebo ručení alebo v inom konaní súvisiacom s tretou osobou na súde, na ktorom sa vedie hlavné konanie, ak sa toto nezačalo výlučne s úmyslom vyňať ju z právomoci súdu, ktorý by inak mal právomoc;

3. pri vzájomnom nároku vyplývajúcom z tej istej zmluvy alebo skutočnosti ako pôvodný nárok na súde, ktorý koná o pôvodnom nároku;

4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok nachádza.

Článok 7

Ak podľa tohto nariadenia má súd členského štátu právomoc vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti za používanie alebo prevádzku lode, má tento súd alebo iný súd určený na tento účel vnútroštátnym právnym poriadkom členského štátu, právomoc konať tiež o návrhoch na obmedzenie rozsahu zodpovednosti.

Oddiel 3 - Právomoc vo veciach poistenia

Článok 8

Vo veciach poistenia sa právomoc určuje podľa tohto oddielu bez vplyvu na článok 4 a článok 5 bod 5.

Článok 9

1. Poistiteľa s bydliskom na území členského štátu možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, na území ktorého má bydlisko, alebo

b) na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu;

c) ak ide o spolupoistiteľa, na súdoch členského štátu, v ktorom sa vedie konanie proti hlavnému poistiteľovi.

2. Poistiteľ, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v jednom z členských štátov, sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky zastúpenia alebo inej organizačnej zložky považuje za poistiteľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 10

Z poistenia zodpovednosti alebo poistenia nehnuteľného majetku možno poistiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti. To isté platí, ak je hnuťelný a nehnuteľný majetok krytý rovnakou poistkou a obidva boli poškodené tou istou udalosťou.

Článok 11

1. Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu, možno poistiteľa tiež pribrať do konania, ktoré začal poškodený proti poistenému, ak to pripúšťa právny poriadok štátu, ktorého súd koná.

2. Články 8, 9 a 10 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.

3. Ak právny poriadok, ktorým sa spravujú takéto priame žaloby, určuje, že poistníka alebo poisteného možno pribrať ako účastníkov konania, má nad nimi právomoc ten istý súd.

Článok 12

1. Bez vplyvu na ustanovenie článku 11 ods. 3 môže poistiteľ začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko bez ohľadu na to, či je tento poistníkom, poisteným alebo oprávneným z poistenia.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná o pôvodnom nároku podľa tohto oddielu.

Článok 13

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu alebo

2. ktorá umožňuje poisťníkovi, poisťencovi alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch ako sú uvedené v tomto oddiele alebo

3. dojednanou medzi poisťníkom a poisťiteľom, ak obaja mali v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ak táto dohoda dáva právomoc súdom tohto štátu aj pre prípad, že k poistnej udalosti dôjde v cudzine, za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto štátu, alebo

4. dojednanou s poisťníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, okrem prípadov, keď je poistenie povinné alebo sa vzťahuje na nehnuteľný majetok na území členského štátu, alebo

5. ktorá sa týka poistnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 14.

Článok 14

Toto sú riziká, na ktoré odkazuje článok 13 ods. 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na

a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;

b) prepravovanom tovare, okrem batožiny cestujúcich, ak tento tovar je výlučne alebo čiastočne prepravovaný takýmito loďami alebo lietadlami;

2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny

a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), pokiaľ vo vzťahu k posledne uvedeným právnym poriadkom členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, nevylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;

b) za stratu alebo škodu spôsobenú prepravovaným tovarom uvedeným v bode 1 písm. b);

3. akékoľvek finančné straty súvisiace s používaním alebo prevádzkovaním lodí, zariadení alebo lietadiel podľa bodu 1 písm. a), najmä strata prepravného alebo dopravného;

4. akékoľvek riziko alebo právny nárok spojený s rizikami alebo nárokmi uvedenými v bode 1 až 3;

5. bez ohľadu na body 1 až 4 všetky „veľké riziká“, ako ich definuje smernica Rady 73/239/EHS v znení smerníc Rady 88/357/EHS a 90/618/EHS a ich budúcom znení.

Oddiel 4 - Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv

Článok 15

1. Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 bod 5, ak ide

a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky alebo

b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo

c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

2. Ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s účastníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v jednom z členských štátov, tento účastník sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky, zastú-

penia alebo inej prevádzky považuje za účastníka s bydliskom v tomto štáte.

3. Tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu.

Článok 16

1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

3. Tento článok nemá vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 17

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodu

1. dojednanou po vzniku sporu, alebo

2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo

3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ktorá dáva právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.

Oddiel 5 - Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv

Článok 18

1. Vo veciach individuálnych pracovných zmlúv sa právomoc určí podľa tohto oddielu bez vplyvu na článok 4 a článok 5 bod 5.

2. Ak zamestnanec uzavrie individuálnu pracovnú zmluvu so zamestnávateľom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte bydlisko, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v niektorom členskom štáte, potom sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky pokladá za zamestnávateľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 19

Zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

1. na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo

2. v inom členskom štáte

a) na súdoch podľa miesta, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo

b) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala.

Článok 20

1. Zamestnávateľ môže začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má zamestnanec bydlisko.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 21

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou o voľbe právomoci

1. dojednanou po vzniku sporu, alebo
2. ktorá umožní zamestnancovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele.

Oddiel 6 - Výlučná právomoc

Článok 22

Výlučnú právomoc majú tieto súdy bez ohľadu na bydlisko:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, súdy členského štátu, v ktorom satento majetok nachádza. Avšak v konaniach, ktorých predmetom je nájom nehnuteľnosti na dočasné súkromné použitie na dobu maximálne šesť za sebou nasledujúcich mesiacov, právomoc majú tiež súdy členského štátu, v ktorom má bydlisko žalovaný, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a že prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom členskom štáte;
2. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zriadenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súdy členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie sídlo; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného;
3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejného registra, súdy členského štátu, v ktorom sa vedie register;
4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známk, priemyselných vzorov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo o u ktorých sa musí žiadať o ochranu, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli alebo podľa právneho nástroja spoločenstva alebo medzinárodného dohovoru sa za poskytnuté považujú. Bez vplyvu na právomoc Európskeho patentového úradu podľa Dohovoru o udeľovaní európskeho patentu podpísaného 5. októbra 1973 v Mníchove, súdy každého členského štátu majú výlučnú právomoc, bez ohľadu na bydlisko, v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti akéhokoľvek Európskeho patentu udeleného tomuto štátu;
5. v konaniach o výkon rozsudku súdy členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať.

Oddiel 7- Voľba právomoci

Článok 23

1. Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

- a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo
 - b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo
 - c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.
2. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za „písomnú“.

3. Ak takúto dohodu uzatvorili účastníci, z ktorých žiadny nemá bydlisko v členskom štáte, súdy ostatných členských štátov nemajú právomoc na riešenie ich sporov okrem prípadu, že zvolený súd alebo zvolené súdy odmietli svoju právomoc vykonávať.

4. Súd alebo súdy členského štátu, ktorých právomoc bola zvolená listinou zriaďujúcou poručnícky fond („trust“), majú výlučnú právomoc v sporoch proti zriaďovateľovi, správcovi alebo oprávnenému, ak ide o vzťahy medzi týmito osobami alebo o ich práva či povinnosti vyplývajúce z poručníckeho fondu.

5. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s článkami 13, 17 alebo 21 alebo ak súdy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 22.

Článok 24

Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto pravidlo sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 22.

Oddiel 8 - Skúmanie právomoci a prípustnosti

Článok 25

Ak má súd členského štátu konať o nároku, ktorého podstatou je vec patriaca do výlučnej právomoci súdov iného členského štátu podľa článku 22, aj bez návrhu tento súd vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 26

1. Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.

2. Súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby mohol pripraviť svoju obhajobu alebo na tento účel sa prijali všetky potrebné kroky.

3. Článok 19 nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch sa uplatní namiesto odseku 2, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať z jedného členského štátu do iného členského štátu podľa tohto nariadenia.

4. Ak nemožno uplatniť ustanovenia nariadenia (ES) č. 1348/2000, uplatní sa článok 15 haagskeho dohovoru z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach do cudziny, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať podľa tohto dohovoru.

Oddiel 9 - Prekážka začatej veci — súvisiace veci

Článok 27

1. Ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 28

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.

2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže tiež na žiadosť jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať vo všetkých týchto veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa zlúčenie všetkých vecí.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné prerokovať a rozhodnúť ich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach.

Článok 29

Ak sú veci vo výlučnej právomoci niekoľkých súdov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 30

Na účely tohto oddielu sa konanie na súde považuje za začaté:

1. momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie žalovanému, alebo

2. ak sa písomnosť musí doručiť pred podaním na súd, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Oddiel 10 - Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Článok 31

Súdom členských štátov možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III: Uznávanie a výkon

Článok 32

Na účely tohto nariadenia „rozsudok“ znamená každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj určenia trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Oddiel 1 - Uznávanie

Článok 33

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozsudku predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddiele 2 a 3 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.

Článok 34

Rozsudok sa neuzná:

1. ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

2. v prípade, že bol vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť;

3. ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;

4. ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v tretom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skorší rozsudok spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie.

Článok 35

1. Rozsudok sa okrem toho neuzná, ak je v rozpore s oddielmi 3, 4 alebo 6 kapitoly II alebo v prípade uvedenom v článku 72.

2. Pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa predchádzajúceho odseku, súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc.

3. S výnimkou odseku 1 sa právomoc súdu štátu pôvodu nesmie skúmať. Kritéria, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článku 34 bod 1.

Článok 36

Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 37

1. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok.

2. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii, môže prerušiť konanie, ak sa výkon v členskom štáte pôvodu odložil z dôvodu odvolania.

Oddiel 2 - Výkon

Článok 38

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.

2. Vo Veľkej Británii sa však takýto rozsudok vykoná v Anglicku alebo Walese, Škótsku alebo Severnom Írsku, ak na návrh zainteresovaného účastníka bol zaregistrovaný na účely výkonu v danom územnom celku Veľkej Británie.

Článok 39

1. Návrh sa podáva súdu príslušnému orgánu uvedenému v zozname v prílohe II.

2. Miestna príslušnosť sa určí podľa bydliska účastníka, proti ktorému sa rozsudok má vykonať, alebo podľa miesta výkonu.

Článok 40

1. Podanie návrhu sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon.

2. Navrhovateľ musí uviesť adresu na doručovanie písomností v obvode súdu, na ktorý podal návrh. Ak však právny poriadok členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon, neup-

ravuje uvádzanie adresy, navrhovateľ si určí procesného zástupcu.

3. K návrhu treba pripojiť písomnosti uvedené v článku 53.

Článok 41

Rozsudok sa vyhlási za vykonateľný ihneď po splnení formálnych náležitostí podľa článku 53 bez skúmania podľa článku 34 a 35. Účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Článok 42

1. Rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa bez odkladu oznámi navrhovateľovi spôsobom upraveným právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti sa doručí účastníkovi, proti ktorému sa výkon žiada, spolu s rozsudkom, ak mu už nebol doručený.

Článok 43

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.

2. Odvolanie sa podáva súdu uvedenému v zozname v prílohe III.

3. O odvolaní sa koná podľa noriem upravujúcich sporové konanie.

4. Ak sa účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nedostaví na odvolací súd v konaní o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ, uplatní sa článok 26 ods. 2 až 4, aj keď účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá bydlisko v žiadnom z členských štátov.

5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa musí podať do jedného mesiaca od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, bydlisko v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do jej vlastných rúk, alebo do jej obdobia. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

Článok 44

Rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť len opravným prostriedkom uvedeným v prílohe IV.

Článok 45

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, môže odmietnuť vydať alebo zrušiť vydané vyhlásenie vykonateľnosti len na základe jedného z dôvodov uvedených v článkoch 34 a 35. Svoje rozhodnutie vydá bez odkladu.

2. Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 46

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, môže na žiadosť účastníka, proti ktorému sa o výkon žiada, prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu, alebo ak odvolacia lehota ešte neuplynula; v tomto druhom prípade môže súd určiť lehotu, v ktorej sa opravný prostriedok musí podať.

2. U rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

3. Súd môže výkon podmieniť zložením záruky podľa svojho uváženia.

Článok 47

1. Ak sa podľa tohto nariadenia musí rozsudok uznať, nič nebráni navrhovateľovi, aby využil možnosť vydania predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa právneho poriadku

dožiadaného členského štátu, bez potreby vyhlásenia vykonateľnosti podľa článku 41.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti je spojené s oprávnením vydať akékoľvek ochranné opatrenie.

3. Počas odvolacej lehoty podľa článku 43 ods. 5 proti vyhláseniu vykonateľnosti a do rozhodnutia o odvolaní sa nesmú prijať žiadne opatrenia smerujúce k výkonu, okrem ochranných opatrení týkajúcich sa majetku účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon.

Článok 48

1. Ak sa cudzí rozsudok týka viacerých vecí a vyhlásenie vykonateľnosti nemožno vydať vo všetkých týchto veciach, súd alebo príslušný orgán ho vydá v jednej veci alebo niekoľkých veciach.

2. Navrhovateľ môže žiadať vyhlásenie vykonateľnosti len vo vzťahu k častiam rozsudku.

Článok 49

Cudzí rozsudok, ktorým sa ukladá pokuta, je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku platby určí s konečnou platnosťou súdy štátu pôvodu.

Článok 50

Navrhovateľ, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná bezplatná právna pomoc alebo oslobodenie od platenia trov alebo výdavkov, má v konaní podľa tohto oddielu nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od platenia trov alebo výdavkov podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu.

Článok 51

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, len z dôvodu, že je cudzím štátnym občanom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v štáte, v ktorom sa o výkon žiada.

Článok 52

V členskom štáte, v ktorom sa žiada o výkon, nemožno za konanie o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti vyberať poplatok, odvod alebo inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia

Článok 53

1. Účastník, ktorý žiada o uznanie alebo vydanie vyhlásenia vykonateľnosti, predloží vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti.

2. Účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti tiež predloží osvedčenie podľa článku 54 bez vplyvu na článok 55.

Článok 54

Súd alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom bol vydaný rozsudok, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe V tohto nariadenia.

Článok 55

1. Ak sa nepredloží osvedčenie podľa článku 54, súd alebo príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú listinu, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predložené údaje za postačujúce.

2. Ak súd alebo príslušný orgán o to požiada, predloží sa preklad listín. Preklad overí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 56

Listiny uvedené v článku 53 a článku 55 ods. 2 alebo listina, ktorou sa ustanovuje procesný zástupca, nevyžadujú vyššie overenie alebo splnenie podobnej formálnej náležitosti.

Kapitola IV: Vykonateľné listiny a súdne zmiery

Článok 57

1. Listina, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina a ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa vyhlási za vykonateľnú aj v inom členskom štáte na návrh podaný postupom upraveným v článku 38 a nasledujúcich. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, zamietne alebo zruší vyhlásenie vykonateľnosti, len ak je výkon listiny v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného členského štátu.

2. Dohody o vyživovacej povinnosti dojednané so správnymi orgánmi alebo nimi overené, sa tiež považujú za vykonateľné verejné listiny podľa odseku 1.

3. Predložená listina musí spĺňať požiadavky na preukázanie jej pravosti v členskom štáte jej pôvodu.

4. Oddiel 3 kapitoly III sa uplatní primerane. Príslušný orgán členského štátu, v ktorom bola vykonateľná verejná listina vypracovaná alebo zaregistrovaná, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe VI tohto nariadenia.

Článok 58

Zmier schválený súdom v konaní, ktorý je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom bol uzavretý, je vykonateľný v dožiadanom štáte za rovnakých podmienok ako vykonateľné verejné listiny. Súd alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom bol zmier schválený, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe V k tomuto nariadeniu.

Kapitola V: Všeobecné ustanovenia

Článok 59

1. Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

2. Ak účastník nemá bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, potom na určenie, či má účastník bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.

Článok 60

1. Na účely tohto nariadenia obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb má bydlisko v mieste, kde má:

- a) registrované sídlo alebo
- b) ústredie riadenia alebo
- c) hlavnú prevádzkareň.

2. Na účely Veľkej Británie a Írska sa pod „registrovaným sídlom“ rozumie „registered office“, alebo pri jeho absencii „place of incorporation“ (miesto nadobudnutia právnej subjektivity), alebo pri jeho absencii miesto, podľa ktorého právneho poriadku došlo k „formation“ (zriadeniu).

3. Na určenie, či má poručnícky fond („trust“) bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd uplatní normy medzinárodného práva súkromného svojho štátu.

Článok 61

Bez vplyvu na priaznivejšie ustanovenia vnútroštátnych právnych noriem osoby s bydliskom v členskom štáte, proti ktorým konajú trestné súdy iného členského štátu, ktorého nie sú štátnymi občanmi, pre neúmyselný trestný čin môžu obhajovať osoby, ktoré sú na to kvalifikované, aj v ich neprítomnosti. Súd, ktorý vo veci koná, však môže nariadiť osobnú účasť obžalovaného; ak sa nedostaví, rozsudok vydaný vo veci občianskoprávného nároku bez toho, aby táto osoba mala príležitosť zabezpečiť si obhajobu, sa nemusí uznať alebo vykonať v ostatných členských štátoch.

Článok 62

Vo Švédsku v skrátenom konaní týkajúcom sa platobných príkazov (*betalningsföreläggande*) a pomoci (*handräkning*) znamená výraz „súd“ tiež „švédsku exekučnú službu“ (*kronofogdemyndighet*).

Článok 63

1. Osoba s bydliskom na území Luxemburského veľkovojvodstva, žalovaná na súde iného členského štátu podľa článku 5 ods. 1, sa môže odmietnuť podriaďiť právomoci tohto súdu, ak konečné miesto dodania tovaru alebo poskytnutia služieb je v Luxembursku.

2. Ak je podľa odseku 1 konečné miesto dodania tovaru alebo poskytnutia služieb v Luxembursku, na platnosť každej dohody o voľbe právomoci sa vyžaduje, aby bola vyhotovená alebo potvrdená písomne podľa článku 23 ods. 1 písm. a).

3. Ustanovenia tohto článku sa neuplatnia na zmluvy o poskytnutí finančných služieb.

4. Ustanovenia tohto článku sa budú uplatňovať po dobu šiestich rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 64

1. V konaniach týkajúcich sa sporu medzi nadriadeným a členom posádky námornej lode registrovanej v Grécku alebo Portugalsku ohľadne odmeňovania alebo iných podmienok výkonu služby, súd členského štátu sa presvedčí, či diplomatický alebo konzulárny úradník zodpovedný za loď bol informovaný o spore. Môže začať konať hneď, ako bol úradník informovaný.

2. Ustanovenia tohto článku sa budú uplatňovať po dobu šiestich rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 65

1. Súdnú právomoc určenú v článku 6 ods. 2 a článku 11 v konaniach o žalobách týkajúcich sa zabezpečenia záväzkov alebo v konaniach o intervenčných žalobách nemožno uplatniť v Nemecku, Rakúsku a Maďarsku. Proti akejkolvek osobe s bydliskom v inom členskom štáte možno podať žalobu na súdy:

- a) v Nemecku podľa § 68 a 72 až 74 Občianskeho súdneho poriadku (*Zivilprozessordnung*) týkajúcich sa výziev vedľajším účastníkom,
- b) v Rakúsku podľa § 21 Občianskeho súdneho poriadku (*Zivilprozessordnung*) týkajúceho sa výziev vedľajším účastníkom,
- c) v Maďarsku podľa § 58 až 60 Občianskeho súdneho poriadku (*Polgári perrendtartás*) týkajúcich sa výziev vedľajším účastníkom.

2. Súdne rozhodnutia vydané v iných členských štátoch na základe článku 6 ods. 2 alebo článku 11 sa uznávajú a vykonávajú v Nemecku, Rakúsku a Maďarsku v súlade s kapitolou

III. Akékoľvek účinky, ktoré majú súdne rozhodnutia vydané v týchto štátoch na základe ustanovení odseku 1 na tretie osoby, sa uznávajú aj v ostatných členských štátoch.

Kapitola VI: Prechodné ustanovenia

Článok 66

1. Toto nariadenie sa uplatní len na konania začaté a listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny po nadobudnutí jeho účinnosti.

2. Ak sa však konanie v členskom štáte pôvodu začalo pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, rozsudky vydané po tomto dni sa uznávajú a vykonávajú podľa kapitoly III,

a) ak sa konanie v členskom štáte pôvodu začalo po nadobudnutí platnosti Bruselského dohovoru alebo Lugánskeho dohovoru pre členský štát pôvodu, ako aj pre dožiadaný členský štát,

b) vo všetkých ostatných prípadoch, ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými v kapitole II alebo v dohovore platnom medzi členským štátom pôvodu a dožiadaným členským štátom v čase začatia konania.

Kapitola VII: Vzťah k iným právnym predpisom

Článok 67

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení upravujúcich právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach, ktoré sú obsiahnuté v právnych nástrojoch spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych normách harmonizovaných s týmito právnymi nástrojmi.

Článok 68

1. Toto nariadenie nahrádza medzi členskými štátmi Bruselský dohovor, s výnimkou území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 299 zmluvy.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Bruselského dohovoru medzi členskými štátmi, akýkoľvek odkaz na dohovor treba chápať ako odkaz na toto nariadenie.

Článok 69

S výnimkou článku 66 ods. 2 a článku 70 nahrádza toto nariadenie medzi členskými štátmi tieto dohovory a zmluvy uzavreté medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi:

— Dohovor medzi Československou republikou a Portugalskou republikou o uznaní a výkone súdnych rozhodnutí, podpísaný v Lisabone 23. novembra 1927, stále v platnosti medzi Českou republikou a Portugalskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach, podpísaná v Belehrade 20. januára 1964, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Slovinskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Gréckou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Aténach 22. októbra 1980, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Gréckom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Cyperskou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Nikózii 23. apríla 1982, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Cyprom,

— Zmluva medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Francúzskej republiky o právnej pomoci, uznaní a výkone rozhodnutí v občianskych, rodinných a obchodných veciach, podpísaná v Paríži 10. mája 1984, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Francúzskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Talianskou republikou o právnej pomoci v občianskych a trest-

ných veciach, podpísaná v Prahe 6. decembra 1985, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Talianskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Španielskom o právnej pomoci, uznaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych veciach, podpísaná v Madride 4. mája 1987, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Španielskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Poľskou ľudovou republikou o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných, pracovných a trestných veciach, podpísaná vo Varšave 21. decembra 1987, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Poľskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Maďarskou ľudovou republikou o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach, podpísaná v Bratislave 28. marca 1989, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Maďarskom,

— Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Prahe 29. októbra 1992,

— Zmluva medzi Rumunskou ľudovou republikou a Československou republikou o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach podpísaná v Prahe 25. októbra 1958, ktorá je stále platná medzi Rumunskom a Slovenskom,

— Dohoda medzi Bulharskou ľudovou republikou a Československou socialistickou republikou o právnej pomoci a úprave vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach podpísaná v Sofii 25. novembra 1976,

(... vypustené ...)

Článok 70

1. Zmluva a dohovory uvedené v článku 69 zostávajú naďalej v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa toto nariadenie neuplatňuje.

2. Zostávajú v platnosti ohľadne rozsudkom vydaným a listinám úradne vyhotoveným alebo zaregistrovaným ako verejné listiny pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.

Článok 71

1. Toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty, a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.

2. Na účely jednotného výkladu sa odsek 1 bude uplatňovať takto:

a) toto nariadenie nebráni súdu členského štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru týkajúceho sa špecifickej veci, aby si založil právomoc podľa tohto dohovoru, aj keď žalovaný má bydlisko v inom členskom štáte, ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru.

Súd konajúci o žalobe však musí vždy uplatniť článok 26 tohto nariadenia;

b) rozsudok vydaný súdom členského štátu na základe právomoci založenej podľa dohovoru v špecifickej veci sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte podľa tohto nariadenia.

Ak dohovor v špecifickej veci, ktorého zmluvnými stranami je členský štát pôvodu, ako aj dožiadaný členský štát, upravuje podmienky uznávania a výkonu rozsudkov, uplatnia sa tieto podmienky. Vždy sa však môžu uplatniť ustanovenia tohto nariadenia, ktoré sa týkajú postupu pri uznávaní a výkone rozsudkov.

Článok 72

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia zaviazali podľa článku 59 Bruselského dohovoru neuznať rozsudky vydané, najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru, proti žalovaným s bydliskom alebo obvyklým pobytom v treťom štáte, ak v prípadoch uvedených v článku 4 dohovoru sa právomoc na vydanie rozsudku mohla založiť len na kritériu právomoci uvedenom v druhom odseku článku 3 dohovoru.

Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia

Článok 73

Najneskôr päť rokov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Ku správe sa v prípade potreby pripoja návrhy na úpravy tohto nariadenia.

Článok 74

1. Členské štáty zašlú Komisii texty, ktorými sa menia a dopĺňajú zoznamy uvedené v prílohách I až IV. Komisia príslušné prílohy primerane upraví.
2. Komisia schváli aktualizáciu alebo technické úpravy tlačív, ktorých vzory sú uvedené v prílohách V a VI. Uvedené opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 75 ods. 2.

Článok 75

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 76

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. marca 2002. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a uplatniteľné vo členských štátoch podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

PRÍLOHA V

Osvedčenie podľa článkov 54 a 58 nariadenia pre rozsudky a súdne zmiery

(English, inglés, anglais, inglese,...)

1. Členský štát pôvodu
 2. Súd alebo príslušný orgán vydávajúci osvedčenie
 - 2.1. Označenie
 - 2.2. Adresa
 - 2.3. Tel./fax/e-mail:
 3. Súd, ktorý vydal rozsudok/schválil súdny zmier (*)
 - 3.1. Druh súdu
 - 3.2. Sídlo súdu
 4. Rozsudok/súdny zmier (*)
 - 4.1. Dátum
 - 4.2. Spisové číslo
 - 4.3. Účastníci z rozsudku/súdneho zmiaru (*)
 - 4.3.1. Meno(-á) žalobcu(-ov)
 - 4.3.2. Meno(-á) žalovaného(-ých)
 - 4.3.3. Prípadne meno(-á) ďalšieho účastníka(-ov)
 - 4.4. Dátum doručenia písomnosti, ktorou sa začalo konanie, ak sa žalovaný konania nezúčastnil
 - 4.5. Znenie rozsudku/súdneho zmiaru pripojeného k osvedčeniu (*)
 5. Označenie účastníkov, ktorým sa poskytla právna pomoc
- Rozsudok/súdny zmier (*) je vykonateľný v členskom štáte pôvodu (článok 38 a 58 nariadenia) proti
- Meno a priezvisko:

V..... dňa.....

Podpis a/alebo pečiatka.....

(*) Nehodiace sa preškrtnite.

4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I - prepracované znenie)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 67 ods. 4 a článok 81 ods. 2 písm. a), c) a e), so zreteľom na návrh Európskej komisie, po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom, keďže:

(1) Komisia prijala 21. apríla 2009 správu o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. V správe sa dospelo k záveru, že uvedené nariadenie sa vo všeobecnosti uplatňuje v uspokojivej miere, napriek tomu je však žiaduce zlepšiť uplatňovanie niektorých jeho ustanovení, ďalej zjednodušiť voľný obeh rozsudkov a zlepšiť prístup k spravodlivosti. Keďže sa má vykonať niekoľko zmien a doplnení tohto nariadenia, malo by sa z dôvodu prehľadnosti prepracovať.

(2) Európska rada prijala na svojom zasadnutí 10. a 11. decembra 2009 v Bruseli nový viacročný program s názvom Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich. V Štokholmskom programe Európska rada vyjadrila názor, že počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje tento program, by sa malo pokračovať v procese odstránenia všetkých medzistupňov (vyhlásenie vykonateľnosti). Zrušenie vyhlásenia vykonateľnosti by mal zároveň správať aj súbor záruk.

(3) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti okrem iného uľahčením prístupu k spravodlivosti, a to predovšetkým prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskych veciach. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami, najmä ak sú potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu.

(4) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyžadujú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zabezpečujúce rýchle a jednoduché uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v niektorom členskom štáte.

(5) Takéto opatrenia spadajú do oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len "ZFEÚ").

(6) Na dosiahnutie cieľa voľného obehu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Únie, ktorý je záväzný a priamo uplatniteľný.

(7) Vtedajšie členské štáty Európskych spoločenstiev uzavreli 27. septembra 1968 podľa článku 220 štvrtej zarážky Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva bruselský Dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, postupne zmenený a doplnený dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len "Bruselský dohovor z roku 1968"). Vtedajšie členské štáty

Európskych spoločenstiev a niektoré štáty EFTA uzavreli 16. septembra 1988 lugánsky Dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len "Lugánsky dohovor z roku 1988"), ktorý je paralelným dohovorem k Bruselskému dohovoru z roku 1968. Lugánsky dohovor z roku 1988 začal platiť pre Poľsko 1. februára 2000.

(8) Rada prijala 22. decembra 2000 nariadenie (ES) č. 44/2001, ktoré v prípade území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje ZFEÚ, nahrádza Bruselský dohovor z roku 1968, a to medzi členskými štátmi s výnimkou Dánska. Na základe rozhodnutia Rady 2006/325/ES [7] uzavrelo Spoločenstvo s Dánskom dohodu, ktorá zabezpečuje uplatňovanie ustanovení nariadenia (ES) č. 44/2001 v Dánsku. Lugánsky dohovor z roku 1988 bol revidovaný Dohovorom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý 30. októbra 2007 v Lugane podpísali Spoločenstvo, Dánsko, Island, Nórsko a Švajčiarsko (ďalej len "Lugánsky dohovor z roku 2007").

(9) Bruselský dohovor z roku 1968 sa naďalej uplatňuje na územia členských štátov, ktoré spadajú do územnej pôsobnosti dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 355 ZFEÚ.

(10) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by sa mal vzťahovať na všetky hlavné občianske a obchodné veci okrem určitých presne vymedzených vecí, najmä výživovej povinnosti, ktorá by mala byť vyňatá z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia v nadväznosti na prijatie nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach výživovej povinnosti.

(11) Na účely tohto nariadenia by sudy alebo tribunály členských štátov mali zahŕňať sudy alebo tribunály spoločné pre niekoľko členských štátov, ako je napríklad Súdny dvor BENELUX-u, ak vykonáva právomoc vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Rozsudky vydané takýmito súdmi by sa preto mali uznávať a vykonávať v súlade s týmto nariadením.

(12) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na rozhodcovské konanie. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia by nemalo brániť súdom členského štátu, ktoré začali konať vo veci, v ktorej účastníci uzavreli rozhodcovskú zmluvu, aby v súlade so svojim vnútroštátnym právnym poriadkom odkázali účastníkov na rozhodcovské konanie, prerušili alebo zastavili konanie alebo preskúmali, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie.

Na rozhodnutie vydané súdom členského štátu o tom, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, by sa nemali uplatňovať ustanovenia o uznaní a výkone uvedené v tomto nariadení bez ohľadu na to, či o tejto otázke súd rozhodol ako o hlavnej alebo predbežnej otázke.

Ak však súd členského štátu pri vykonávaní právomoci podľa tohto nariadenia alebo podľa vnútroštátneho právneho poriadku určí, že rozhodcovská zmluva je neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, nemalo by to brániť tomu, aby sa rozsudok súdu vo veci samej uznal, prípadne vykonal, v súlade s týmto nariadením. Tým by nemala byť dotknutá právomoc súdov členských štátov rozhodnúť o uznaní a výkone rozhodcovských rozhodnutí v súlade s Dohovorom o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských

rozhodnutí podpísaným 10. júna 1958 v New Yorku (ďalej len "Newyorský dohovor z roku 1958"), ktorý má prednosť pred týmto nariadením.

Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na žiadnu žalobu alebo vedľajšie konanie súvisiace najmä s ustanovením rozhodcovského súdu, právomocami rozhodcov, vedením rozhodcovského konania alebo akýmkoľvek iným aspektom takéhoto konania, ani na žiadnu žalobu alebo rozsudok týkajúci sa zrušenia, preskúmania, odvolania, uznania alebo výkonu rozhodcovského rozhodnutia.

(13) Medzi konaniami, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie a územím členských štátov by mala existovať väzba. Preto by sa spoločné normy právomoci mali v zásade uplatňovať, ak má žalovaný bydlisko na území niektorého z členských štátov.

(14) Na žalovaného, ktorý nemá bydlisko v niektorom z členských štátov, by sa v zásade mali uplatňovať normy právomoci platné na území členského štátu konajúceho súdu.

S cieľom zaručiť ochranu spotrebiteľov a zamestnancov, ochrániť právomoc súdov členských štátov v prípadoch, keď majú výlučnú právomoc, a rešpektovať zmluvnú voľnosť účastníkov by sa určité normy právomoci ustanovené v tomto nariadení mali uplatňovať bez ohľadu na bydlisko žalovaného.

(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného. Právomoc založená na tomto kritériu by mala byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet sporu alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iný hraničný ukazovateľ. Bydlisko právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlado sa konfliktu právomoci.

(16) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho riadneho výkonu súdnictva. Existencia takejto úzkej väzby by mala zaručiť právnu istotu a vylúčiť, že osoba by bola žalovaná na súde členského štátu, s čím nemohla rozumne predvídať. Je to dôležité predovšetkým v prípade sporov týkajúcich sa mimozmluvných záväzkov vyplývajúcich z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodzovania dobrého mena.

(17) Vlastník predmetu kultúrnej hodnoty, ktoré sú vymedzené v článku 1 ods. 1 smernice Rady 93/7/EHS z 15. marca 1993 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu, by mal mať podľa tohto nariadenia možnosť začať konanie o občianskoprávnom nároku na vrátenie takéhoto predmetu kultúrnej hodnoty, na základe vlastníckeho práva k nemu, na súdoch v mieste, kde sa nachádza daný predmet kultúrnej hodnoty v čase začatia konania. Takýmto konaním by nemalo byť dotknuté konanie začaté na základe smernice 93/7/EHS.

(18) V oblasti poistenia, spotrebiteľských a pracovných zmlúv by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jeho záujmy než všeobecné normy.

(19) Okrem zmlúv poisťných, spotrebiteľských či pracovných, v ktorých je voľnosť účastníkov zmluvy dojednať si právomoc súdov obmedzená, by sa zmluvná voľnosť účastníkov mala rešpektovať, s výnimkou kritérií výlučnej právomoci upravených týmto nariadením.

(20) Ak je spornou otázka, či je dohoda o voľbe súdu v prospech súdu alebo súdov členského štátu vecne neplatná, o tejto otázke by sa malo rozhodnúť v súlade s právnym poriadkom členského

štátu, v ktorom sa nachádza súd alebo súdy zvolené v dohode, vrátane kolíznych noriem tohto členského štátu.

(21) V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v rôznych členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Mal by existovať jasný a účinný spôsob na riešenie prípadov prekážky začatej veci a súvisiacich vecí, ako aj na odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielného určovania času, kedy sa začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

(22) Avšak s cieľom zvýšiť účinnosť dohôd o výlučnej voľbe súdu a zabráňovať nekalému taktizovaniu v súdom konaní je potrebné vytvoriť výnimku zo všeobecného pravidla týkajúceho sa prekážky začatej veci, aby sa vyhovujúcim spôsobom riešila osobitná situácia, keď môže dôjsť k súbežným konaniam. Ide o situáciu, keď sa konanie začalo na súde, ktorý nebol zvolený v dohode o výlučnej voľbe súdu, a následne sa začalo konanie na zvolenom súde v tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi. V takom prípade by mal byť súd, ktorý začal konanie ako prvý, prerušiť konanie hneď potom, ako začal konať zvolený súd, a to až dovtedy, kým tento druhý súd nevyhlási, že právomoc podľa dohody o výlučnej voľbe súdu nemá. Cieľom je zaručiť, aby sa v takejto situácii poskytla zvolenému súde prednosť v rozhodovaní o platnosti dohody a o rozsahu jej uplatniteľnosti na spor, o ktorom koná. Zvolený súd by mal mať možnosť konať bez ohľadu na to, či súd, ktorý nebol zvolený, už o prerušení konania rozhodol.

Táto výnimka by sa nemala vzťahovať na situácie, keď účastníci medzi sebou dojednali konfliktné dohody o výlučnej voľbe súdu alebo ak súd zvolený v dohode o výlučnej voľbe súdu začal konať ako prvý. V takých prípadoch by sa malo uplatňovať všeobecné pravidlo tohto nariadenia o prekážke začatej veci.

(23) Týmto nariadením by sa mal zaviesť pružný mechanizmus, ktorý by súdom členských štátov umožňoval zohľadňovať konania prebiehajúce na súdoch v tretích štátoch, pričom by sa malo prihliadať predovšetkým na to, či bude možné uznať a vykonať rozsudok tretieho štátu v dotknutom členskom štáte podľa právneho poriadku uvedeného členského štátu, a na riadny výkon spravodlivosti.

(24) Pri zohľadňovaní riadneho výkonu spravodlivosti by mal súd dotknutého členského štátu posúdiť všetky okolnosti veci, v ktorej koná. Medzi tieto okolnosti by mohol patriť vzťah medzi skutkovými okolnosťami veci, účastníkmi a dotknutým tretím štátom, štádium, do ktorého konanie v treťom štáte dospelo do času začatia konania na súde členského štátu, ako aj otázku, či sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok v primeranom čase.

V rámci uvedeného posudzovania by sa mohla preskúmať aj otázka, či má súd tretieho štátu výlučnú právomoc v danom prípade za okolností, za ktorých by mal výlučnú právomoc súd členského štátu.

(25) Pojem predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení by mal zahŕňať napríklad ochranné príkazy zamerané na získanie informácií alebo zabezpečenie dôkazov, ako sú uvedené v článkoch 6 a 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva. Nemal by však zahŕňať opatrenia, ktoré nemajú ochranný charakter, ako sú napríklad opatrenia

nariadujúce vypočutie svedka. Nemalo by tým byť dotknuté uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

(26) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v Únii opodstatňuje zásadu, že rozsudky vydané v jednom z členských štátoch by sa mali uznávať vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania. Cieľ urýchliť cezhraničné súdne konania a obmedziť vynaložené náklady okrem toho opodstatňuje zrušenie vyhlásenia vykonateľnosti rozsudku pred jeho výkonom v dožiadanom členskom štáte. V dôsledku toho by sa s rozsudkom vydaným súdom v členskom štáte malo nakladať tak, ako keby bol tento rozsudok vydaný v dožiadanom členskom štáte.

(27) Na účely voľného obehu rozsudkov by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte uznať a vykonať v inom členskom štáte, a to aj vtedy, ak bol vydaný proti osobe, ktorá nemá bydlisko v žiadnom z členských štátov.

(28) Ak rozsudok obsahuje opatrenie alebo príkaz, ktoré nie sú známe v právnom poriadku dožiadaného členského štátu, toto opatrenie alebo tento príkaz vrátane akéhokoľvek v ňom uvedeného práva, by sa mali v najväčšej možnej miere prispôbiť opatreniu alebo príkazu, ktoré sú podľa právneho poriadku tohto členského štátu spojené s rovnocennými účinkami a sledujú podobné ciele. Ako a kto vykoná prispôbenie by mali určiť jednotlivé členské štáty.

(29) Priamy výkon rozsudku v dožiadanom členskom štáte, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte, bez vyhlásenia jeho vykonateľnosti by nemal ohroziť dodržanie práv na obhajobu. Preto by mala mať osoba, proti ktorej sa žiada o výkon, možnosť žiadať o zamietnutie uznania alebo výkonu rozsudku, ak sa domnieva, že existuje niektorý z dôvodov na zamietnutie uznania. Medzi nimi by mal byť dôvod, že táto osoba nemala možnosť zabezpečiť si obhajobu v prípade, že rozsudok bol vydaný bez jej účasti v konaní o občianskoprávnom nároku súvisiacom s trestným konaním. Mali by sem patriť aj dôvody, na ktoré by sa mohlo odvolávať na základe dohody medzi dožiadaným členským štátom a tretím štátom uzatvorenej podľa článku 59 Bruselského dohovoru z roku 1968.

(30) Účastník, ktorý napadol výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, by mal mať, pokiaľ je to možné a v súlade s právnym poriadkom dožiadaného členského štátu, možnosť uplatniť okrem dôvodov zamietnutia uvedených v tomto nariadení v tom istom konaní aj dôvody zamietnutia, ktoré sú k dispozícii podľa vnútroštátneho právneho poriadku, a to v lehotách stanovených v tomto právnom poriadku.

Uznanie rozsudku by sa však malo zamietnuť len vtedy, ak existuje jeden alebo viacero dôvodov zamietnutia uvedených v tomto nariadení.

(31) Kým sa nerozhodne o opravnom prostriedku proti výkonu rozsudku, súdy v dožiadanom členskom štáte by mali mať v priebehu celého konania o takomto opravnom prostriedku, vrátane odvolania, možnosť povoliť výkon s výhradou obmedzenia výkonu alebo poskytnutia záruky.

(32) Na účely informovania osoby, proti ktorej sa žiada výkon, o výkone rozsudku vydaného v inom členskom štáte, by sa tejto osobe malo v primeranom čase pred prvým opatrením v rámci výkonu doručiť osvedčenie vyhotovené podľa tohto nariadenia, ku ktorému sa v prípade potreby pripojí rozsudok. V tejto súvislosti prvé opatrenie v rámci výkonu znamená prvé opatrenie v rámci výkonu rozsudku po tomto doručení.

(33) Ak predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, nariadi súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, mal by sa zaručiť ich voľný obeh podľa tohto nariadenia. Predbežné, a to aj ochranné opatrenia, ktoré boli nariadené bez predvolania žalovaného na súd, by sa však nemali uznať a vykonať podľa tohto nariadenia, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci opatrenie bol žalovanému doručený pred začatím výkonu. Nemalo by to brániť uznaniu a výkonu takýchto opatrení podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Ak predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, nariadi súd členského štátu, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, účinok týchto opatrení by mal podľa tohto nariadenia byť obmedzený na územie tohto členského štátu.

(34) Treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorm z roku 1968, nariadením (ES) č. 44/2001 a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru z roku 1968 a nariadení, ktoré ho nahradili, Súdnym dvorom Európskej únie.

(35) Rešpektovanie medzinárodných záväzkov, ktoré členské štáty prijali, znamená, že toto nariadenie nemá vplyv na dohovory upravujúce špecifické otázky, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

(36) Bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov podľa zmlúv, týmto nariadením by nemalo byť dotknuté uplatňovanie dvojstranných dohovorov a dohôd medzi tretím štátom a členským štátom, ktoré sa uzatvorili pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 a ktoré sa týkajú vecí upravených v tomto nariadení.

(37) S cieľom zabezpečiť, aby sa osvedčenia, ktoré sa majú používať v rámci uznania alebo výkonu rozsudkov, verejných listín a súdnych zmierov podľa tohto nariadenia, mohli priebežne aktualizovať, by sa Komisii mala udeliť právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmeny a doplnenia príloh I a II k tomuto nariadeniu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila primerané konzultácie, a to aj na expertnej úrovni. Pri príprave a vypracovávaní delegovaných aktov by mala Komisia zabezpečiť súčasné, včasné a primerané postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.

(38) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktoré sú zaručené v článku 47 charty.

(39) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len "Zmluva o EÚ"). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(40) Spojené kráľovstvo a Írsko sa v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k vtedajšej Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, podieľali na prijatí a uplatňovaní nariadenia (ES) č. 44/2001. V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ, Spojené kráľovstvo a

Írsko oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(41) V súlade s článkom 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, a to bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť Dánska uplatňovať obsah zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 44/2001 na základe článku 3 Dohody z 19. októbra 2005 medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (acta iure imperii).

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

- a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo vzťahu, ktorý má podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok;
- b) konkurzné konania, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;
- c) sociálne zabezpečenie;
- d) rozhodcovské konanie;
- e) vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva;
- f) dedenie zo závetu a zo zákona vrátane vyživovacej povinnosti z dôvodu smrti.

Článok 2

Na účely tohto nariadenia:

a) "rozsudok" je každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutia o určení trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Na účely kapitoly III zahŕňa "rozsudok" aj predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré boli nariadené súdom alebo tribunálom, ktorý má na základe tohto nariadenia právomoc rozhodovať vo veci samej. Nezahŕňa predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, ktoré sa nariadilo takýmto súdom alebo tribunálom bez predvolania žalovaného na súd, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci toto opatrenie sa žalovanému doručil skôr, ako sa začal výkon;

b) "súdny zmiar" je zmiar schválený súdom členského štátu alebo uzavretý na súde členského štátu počas konania;

c) "verejná listina" je písomnosť, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte pôvodu a ktorej pravosť:

- i) súvisí s podpisom a obsahom listiny a
- ii) bola potvrdená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel;

d) "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom bol, podľa okolností veci, vydaný rozsudok, schválený alebo uzavretý súdny zmiar, alebo v ktorom bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná verejná listina;

e) "dožiadaný členský štát" je členský štát, v ktorom sa dovoľáva uznanie rozsudku alebo v ktorom sa žiada o výkon rozsudku, súdneho zmiaru alebo verejnej listiny;

f) "súd pôvodu" je súd, ktorý vydal rozsudok, ktorého uznanie sa dovoľáva, alebo o ktorého výkon sa žiada.

Článok 3

Na účely tohto nariadenia pojem "súd" zahŕňa tieto orgány v rozsahu, v akom majú právomoc vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia:

a) v Maďarsku notár (közjegyző) v skrátených konaniach týkajúcich sa platobných rozkazov (fizetési meghagyásos eljárás);

b) vo Švédsku exekučný orgán (Kronofogdemyndigheten) v skrátených konaniach týkajúcich sa platobných rozkazov (betalningsföreläggande) a pomoci (handräckning).

Kapitola II: Právomoc

Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia

Článok 4

1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto členského štátu.

Článok 5

1. Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

2. Na osoby uvedené v odseku 1 sa nevzťahujú najmä kritériá vnútroštátnej právomoci, ktoré majú členské štáty oznámiť Komisii podľa článku 76 ods. 1 písm. a).

Článok 6

1. Ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu, ak nie je inak stanovené v článku 18 ods. 1, článku 21 ods. 2 a v článkoch 24 a 25.

2. Proti takémuto žalovanému môže ktorákolvek osoba s bydliskom na území členského štátu, bez ohľadu na svoje štátne občianstvo, využiť kritériá právomoci platné v uvedenom členskom štáte, a najmä kritériá, ktoré členské štáty majú oznámiť Komisii podľa článku 76 ods. 1 písm. a), rovnako ako štátni občania tohto členského štátu.

Oddiel 2: Osobitná právomoc

Článok 7

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

- pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať;

- pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytnú alebo mali poskytnúť;

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

2. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;

3. vo veciach občianskoprávných nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom na súde konajúcom v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach;

4. v konaniach vo veciach občianskych nárokov na vrátenie predmetu kultúrnej hodnoty vymedzeného v článku 1 bode 1 smernice 93/7/EHS, na základe vlastníckeho práva k nemu, ktoré začala osoba domáhajúca sa vrátenia takéhoto predmetu, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza predmet kultúrnej hodnoty v čase začatia konania;

5. v sporoch týkajúcich sa činnosti organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky na súdoch podľa bydliska organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky;

6. v spore proti zriaďovateľovi ("settlor"), správcovi ("trustee") alebo oprávnenému ("beneficiary") z poručníckeho fondu ("trust") zriadeného zo zákona alebo na základe písomnej listiny alebo zriadeného ústne a potvrdeného písomne na súdoch členského štátu, v ktorom má poručnícky fond bydlisko;

7. v spore týkajúcom sa zaplata odmeny požadovanej za ochranu nákladu alebo prepravného na súde, z úradnej moci ktorého tento náklad alebo prepravné boli:

a) zaistené na účely zabezpečenia takejto platby alebo

b) mohli byť takto zaistené, ale bola zložená kaucia alebo iná zábezpeka;

pričom toto ustanovenie sa uplatní, len ak sa tvrdí, že žalovaný má práva k tomuto nákladu alebo prepravnému alebo takéto práva mal v čase záchranu.

Článok 8

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných, na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;

2. ako tretiu osobu v konaní o záruke alebo ručení alebo v inom konaní súvisiacom s tretou osobou na súde, na ktorom sa vedie hlavné konanie, ak sa toto konanie nezačalo výlučne s úmyslom vyňať ju z právomoci súdu, ktorý by inak mal právomoc;

3. pri vzájomnom nároku vyplývajúcom z tej istej zmluvy alebo skutočnosti ako pôvodný nárok na súde, ktorý koná o pôvodnom nároku;

4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv

k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok nachádza.

Článok 9

Ak podľa tohto nariadenia má súd členského štátu právomoc vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti za používanie alebo prevádzku lode, má tento súd alebo iný súd určený na tento účel vnútroštátnym právnym poriadkom členského štátu právomoc konať tiež o návrhoch na obmedzenie rozsahu zodpovednosti.

Oddiel 3: Právomoc vo veciach poistenia

Článok 10

Vo veciach poistenia sa právomoc určuje podľa tohto oddielu bez toho, aby bol dotknutý článok 6 a článok 7 bod 5.

Článok 11

1. Poistiteľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, na území ktorého má bydlisko;

b) na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu, alebo

c) ak ide o spolupoistiteľa, na súdoch členského štátu, v ktorom sa vedie konanie proti hlavnému poistiteľovi.

2. Poistiteľ, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom z členských štátov, sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky považuje za poistiteľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 12

Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu alebo poistenie nehnuteľného majetku, možno poistiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti. To isté platí, ak je hnutelný a nehnuteľný majetok krytý rovnakou poistkou a obidva boli poškodené tou istou udalosťou.

Článok 13

1. Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu, možno poistiteľa tiež pribrať do konania, ktoré začal poškodený proti poistenému, ak to pripúšťa právny poriadok štátu, ktorého súd koná.

2. Články 10, 11 a 12 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.

3. Ak právny poriadok, ktorým sa spravujú takéto priame žaloby, určuje, že poistníka alebo poisteného možno pribrať ako účastníkov konania, má nad nimi právomoc ten istý súd.

Článok 14

1. Bez toho, aby bolo dotknuté ustanovenie článku 13 ods. 3, môže poistiteľ začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko bez ohľadu na to, či je tento poistníkom, poisteným alebo oprávneným z poistenia.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 15

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu;
2. ktorá umožňuje poisťníkov, poisťencov alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch ako sú uvedené v tomto oddiele;
3. dojednanou medzi poisťníkom a poisťiteľom, ak obaja mali v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ak táto dohoda dáva právomoc súdom uvedeného členského štátu aj pre prípad, že k poistnej udalosti dôjde v cudzine, za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom uvedeného členského štátu;
4. dojednanou s poisťníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, okrem prípadov, keď je poistenie povinné alebo sa vzťahuje na nehnuteľný majetok na území členského štátu; alebo
5. ktorá sa týka poistnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 16.

Článok 16

Toto sú riziká, na ktoré odkazuje článok 15 bod 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na:
 - a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách, vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;
 - b) prepravovanom tovare, okrem batožiny cestujúcich, ak tento tovar je výlučne alebo čiastočne prepravovaný takýmito loďami alebo lietadlami;
2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny:
 - a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), pokiaľ vo vzťahu k posledne uvedeným právny poriadok členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, nevylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;
 - b) za stratu alebo škodu spôsobenú prepravovaným tovarom uvedeným v bode 1 písm. b);
3. akékoľvek finančné straty súvisiace s používaním alebo prevádzkovaním lodí, zariadení alebo lietadiel podľa bodu 1 písm. a), najmä strata prepravného alebo dopravného;
4. akékoľvek riziko alebo právny nárok spojený s rizikami alebo nárokmi uvedenými v bodoch 1 až 3;
5. bez toho, aby boli dotknuté body 1 až 4, všetky "veľké riziká" vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solvntnosť II).

Oddiel 4: Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv

Článok 17

1. Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 6 a článku 7 bodu 5, ak ide:
 - a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky;
 - b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo
 - c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska

spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

2. Ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s účastníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom z členských štátov, tento účastník sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky považuje za účastníka s bydliskom v tomto členskom štáte.

3. Tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu.

Článok 18

1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo – bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka – na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.
2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.
3. Tento článok nemá vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 19

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu;
2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo
3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, a ktorá udeľuje právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.

Oddiel 5: Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv

Článok 20

1. Vo veciach individuálnych pracovných zmlúv sa právomoc určí podľa tohto oddielu bez toho, aby bol dotknutý článok 6, článok 7 bod 5, a v prípade konania začatého proti zamestnávateľovi článok 8 ods. 1.
2. Ak zamestnanec uzavrie individuálnu pracovnú zmluvu so zamestnávateľom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom členskom štáte, potom sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky pokladá za zamestnávateľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 21

1. Zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:
 - a) na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo
 - b) v inom členskom štáte:

i) na súdoch podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo

ii) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala.

2. Zamestnávateľa, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, možno žalovať na súde členského štátu v súlade s odsekom 1 písm. b).

Článok 22

1. Zamestnávateľ môže začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má zamestnanec bydlisko.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 23

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu alebo

2. ktorá umožní zamestnancovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele.

Oddiel 6: Výlučná právomoc

Článok 24

Výlučnú právomoc majú tieto sudy členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sudy členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Avšak v konaniach, ktorých predmetom je nájom nehnuteľnosti na dočasné súkromné užívanie na dobu maximálne šesť za sebou nasledujúcich mesiacov, právomoc majú tiež sudy členského štátu, v ktorom má bydlisko žalovaný, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a že prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom členskom štáte;

2. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť založenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, sudy členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie sídlo; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného;

3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejných registrov, sudy členského štátu, v ktorom sa vedie register;

4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov alebo iných obdobných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, a to bez ohľadu na to, či je táto otázka predmetom žaloby alebo obrany proti žalobe, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli, alebo v ktorom sa podľa právneho nástroja Únie alebo medzinárodného dohovoru za poskytnuté považujú.

Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Európskeho patentového úradu podľa Dohovoru o udeľovaní európskeho patentu podpísaného 5. októbra 1973 v Mníchove, sudy každého členského štátu majú výlučnú právomoc v konaniach týkajúcich sa

registrácie alebo platnosti akéhokoľvek európskeho patentu udeleného tomuto členskému štátu;

5. v konaniach týkajúcich sa výkonu rozsudku súdu členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať.

Oddiel 7: Voľba právomoci

Článok 25

1. Ak sa účastníci zmluvy bez ohľadu na svoje bydlisko dohodli, že súd alebo sudy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo sudy, pokiaľ dohoda nie je podľa právneho poriadku tohto členského štátu vecne neplatná. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná, alebo písomne potvrdená;

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

2. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za "písomnú".

3. Súd alebo sudy členského štátu, ktorých právomoc bola zvolená listinou zriaďujúcou poručnícky fond ("trust"), majú výlučnú právomoc v sporoch proti zriaďovateľovi, správcovi alebo oprávnenému, ak ide o vzťahy medzi týmito osobami alebo o ich práva či povinnosti vyplývajúce z poručníckeho fondu.

4. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s článkami 15, 19 alebo 23 alebo ak sudy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 24.

5. Dohoda o voľbe právomoci, ktorá je súčasťou zmluvy, sa považuje za dohodu nezávislú od ostatných ustanovení zmluvy.

Platnosť dohody o voľbe právomoci nemožno napadnúť len z dôvodu, že je neplatná zmluva.

Článok 26

1. Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto kritérium sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 24.

2. Vo veciach uvedených v oddieloch 3, 4 alebo 5, v ktorých je žalovaným poistník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, súd pred založením si právomoci podľa odseku 1 zabezpečí, aby bol žalovaný poučený o svojom práve namietat absenciu právomoci súdu a o dôsledkoch jeho účasti alebo neúčasti na konaní.

Oddiel 8: Skúmanie právomoci a prípustnosti

Článok 27

Ak má súd členského štátu konať vo veci, v ktorej majú výlučnú právomoc súdy iného členského štátu na základe článku 24, aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 28

1. Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, pokiaľ si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.

2. Súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby si mohol pripraviť svoju obhajobu, alebo že sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

3. Článok 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) sa uplatní namiesto odseku 2 tohto článku, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať z jedného členského štátu do iného členského štátu podľa uvedeného nariadenia.

4. Ak nemožno uplatniť nariadenie (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 haagskeho Dohovoru z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať do cudziny podľa tohto dohovoru.

Oddiel 9: Prekážka začatej veci – súvisiace veci

Článok 29

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 31 ods. 2, ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 je konajúci súd, na svoju žiadosť, bezodkladne informovaný ktorýmkoľvek iným konajúcim súdom o dátume, keď tento súd začal konať podľa článku 32.

3. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 30

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.

2. Ak konanie na súde, ktorý začal konať ako prvý, prebieha na prvom stupni, iný súd môže tiež na žiadosť jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať vo všetkých týchto veciach a ak jeho právny poriadok pripúšťa ich zlúčenie.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné prerokovať a rozhodnúť ich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach.

Článok 31

1. Ak sú veci vo výlučnej právomoci niekoľkých súdov, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 26, ak začne konať súd členského štátu, ktorý má výlučnú právomoc na základe dohody uvedenej v článku 25, akýkoľvek súd iného členského štátu preruší konanie dovtedy, kým súd konajúci na základe dohody nevyhlási, že nemá právomoc podľa tejto dohody.

3. Keď súd zvolený v dohode potvrdí svoju právomoc v súlade s dohodou, súd iného členského štátu odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

4. Odseky 2 a 3 sa neuplatnia na veci uvedené v oddieloch 3, 4 alebo 5, ak je žalobcom poistník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec a dohoda nie je podľa ustanovení týchto oddielov platná.

Článok 32

1. Na účely tohto oddielu sa konanie na súde považuje za začaté:

a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie žalovanému, alebo

b) ak sa písomnosť musí doručiť pred podaním na súd, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Orgánom povereným doručovaním uvedeným v písmene b) je orgán, ktorý ako prvý dostane písomnosti určené na doručenie.

2. Súd alebo orgán poverený doručovaním, uvedené v odseku 1, zaznamenajú dátum podania písomnosti, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennej písomnosti, alebo dátum prijatia písomností určených na doručenie.

Článok 33

1. Ak je právomoc založená na článku 4 alebo na článkoch 7, 8 alebo 9 a na súde tretieho štátu sa vedie konanie v čase, keď súd v členskom štáte začne konať o žalobe v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi ako na súde tretieho štátu, súd členského štátu môže konanie prerušiť, ak:

a) sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok, ktorý bude možné v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať a

b) súd členského štátu je presvedčený, že prerušenie konania je potrebné v záujme riadneho výkonu spravodlivosti.

2. Súd členského štátu môže kedykoľvek pokračovať v konaní, ak:

a) konanie na súde tretieho štátu bolo tiež prerušené alebo zastavené;

b) súd členského štátu považuje za nepravdepodobné, že konanie na súde tretieho štátu bude v primeranom čase ukončené, alebo

c) pokračovanie v konaní je v záujme riadneho výkonu spravodlivosti nevyhnutné.

3. Súd členského štátu zastaví konanie, ak sa konanie na súde tretieho štátu skončilo, pričom bol vydaný rozsudok, ktorý možno v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať.

4. Súd členského štátu uplatní tento článok na návrh jednej zo zmluvných strán alebo, ak je to prípustné podľa vnútroštátneho právneho poriadku, aj bez návrhu.

Článok 34

1. Ak je právomoc založená na článku 4 alebo na článkoch 7, 8 alebo 9 a na súde tretieho štátu sa koná o žalobe v čase, keď súd v členskom štáte začal konať vo veci, ktorá súvisí so žalobou na súde tretieho štátu, súd členského štátu môže konanie prerušiť, ak:

a) je vhodnejšie o súvisiacich žalobách konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;

b) sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok, ktorý bude možné v uvedenom členskom štáte uznať a prípadne vykonať a

c) súd členského štátu je presvedčený, že prerušenie konania je potrebné v záujme riadneho výkonu spravodlivosti.

2. Súd členského štátu môže kedykoľvek pokračovať v konaní, ak:

a) sa súd členského štátu domnieva, že už neexistuje riziko nezlučiteľných rozsudkov;

b) konanie na súde tretieho štátu bolo tiež prerušené alebo zastavené;

c) súd členského štátu považuje za nepravdepodobné, že konanie na súde tretieho štátu bude v primeranom čase ukončené, alebo

d) pokračovanie v konaní je v záujme riadneho výkonu spravodlivosti nevyhnutné.

3. Súd členského štátu môže zastaviť konanie, ak konanie na súde tretieho štátu skončilo, pričom bol vydaný rozsudok, ktorý možno v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať.

4. Súd členského štátu uplatní tento článok na návrh jednej zo zmluvných strán alebo, ak je to prípustné podľa vnútroštátneho právneho poriadku, aj bez návrhu.

Oddiel 10: Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Článok 35

Na súdy členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto členského štátu, aj keby mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III: Uznanie a výkon

Oddiel 1: Uznanie

Článok 36

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Každý zainteresovaný účastník môže postupom ustanoveným v oddiele 3 pododdiele 2 podať návrh na rozhodnutie o tom, že neexistujú dôvody na zamietnutie uznania uvedené v článku 45.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení zamietnutia uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.

Článok 37

1. Účastník, ktorý sa chce v určitom členskom štáte dovolávať rozsudku vydaného v inom členskom štáte, predloží:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti a

b) osvedčenie vydané podľa článku 53.

2. V prípade potreby môže súd alebo orgán, na ktorom sa účastník dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, požiadať dovolávajúceho sa účastníka, aby v súlade s článkom 57 predložil preklad alebo prepis obsahu osvedčenia uvedeného v odseku 1 písm. b). Ak súd alebo orgán nemôže konať bez prekladu rozsudku, môže požiadať účastníka o takýto preklad namiesto prekladu obsahu osvedčenia.

Článok 38

Súd alebo orgán, na ktorom sa účastník dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže čiastočne alebo úplne prerušiť konanie, ak:

a) je rozsudok v členskom štáte pôvodu napadnutý, alebo

b) sa podal návrh na rozhodnutie o tom, že neexistujú dôvody na zamietnutie uznania uvedené v článku 45, alebo návrh na rozhodnutie o zamietnutí uznania na základe niektorého z týchto dôvodov.

Oddiel 2: Výkon

Článok 39

Rozsudok vydaný v členskom štáte, ktorý je v tomto členskom štáte vykonateľný, je vykonateľný v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie jeho vykonateľnosti.

Článok 40

Vykonateľný rozsudok je zo zákona spojený s oprávnením prijať akékoľvek ochranné opatrenia, ktoré existujú v právnom poriadku dožiadaného členského štátu.

Článok 41

1. S výhradou ustanovení tohto oddielu sa výkon rozsudkov vydaných v inom členskom štáte spravuje právnym poriadkom dožiadaného členského štátu. Rozsudok vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v dožiadanom členskom štáte, sa v ňom vykoná za rovnakých podmienok ako rozsudok vydaný v dožiadanom členskom štáte.

2. Bez ohľadu na odsek 1 sa dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu uplatnia, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s dôvodmi uvedenými v článku 45.

3. Od účastníka, ktorý žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte poštovú adresu. Nemožno od tohto účastníka ani žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte splnomocneného zástupcu, pokiaľ ustanovenie takéhoto zástupcu nie je povinné, a to bez ohľadu na štátne občianstvo alebo bydlisko účastníkov.

Článok 42

1. Na účely výkonu rozsudku vydaného v členskom štáte v inom členskom štáte predloží navrhovateľ príslušnému orgánu výkonu:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

b) osvedčenie vydané podľa článku 53, ktoré osvedčuje vykonateľnosť rozsudku a ktoré obsahuje výpis rozsudku a

pripadne aj relevantné informácie o náhrade trov konania a výpočte úrokov.

2. Na účely výkonu rozsudku vydaného v členskom štáte v inom členskom štáte, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, predloží navrhovateľ príslušnému orgánu výkonu:

- a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;
 - b) osvedčenie vydané podľa článku 53, ktoré obsahuje opis opatrenia a osvedčuje, že:
 - i) súd má právomoc rozhodovať vo veci samej;
 - ii) rozsudok je vykonateľný v členskom štáte pôvodu a
 - c) dôkaz o doručení rozsudku, ak sa opatrenie nariadilo bez predvolania žalovaného na súd.
3. Príslušný orgán výkonu môže v prípade potreby od navrhovateľa požadovať, aby v súlade s článkom 57 predložil preklad alebo prepis obsahu osvedčenia.
4. Príslušný orgán výkonu smie od navrhovateľa požadovať, aby predložil preklad rozsudku, iba ak nevie konať bez takého prekladu.

Článok 43

1. Ak sa žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, osvedčenie vydané podľa článku 53 sa doručí osobe, proti ktorej sa žiada o výkon, pred prvým opatrením v rámci výkonu rozsudku. K osvedčeniu sa pripojí rozsudok, ak sa tejto osobe nedoručil už skôr.

2. Ak má osoba, proti ktorej sa žiada o výkon, bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát pôvodu, môže s cieľom namietat' proti výkonu požiadať o preklad rozsudku, ak rozsudok nie je vyhotovený v niektorom z týchto jazykov alebo ak k nemu nie je pripojený preklad do niektorého z týchto jazykov:

- a) jazyk, ktorému rozumie, alebo
- b) úradný jazyk členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo – ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov – úradný jazyk alebo jednej z úradných jazykov miesta, v ktorom má bydlisko.

Ak sa žiada o preklad rozsudku podľa prvého pododseku, nemožno prijať žiadne opatrenie v rámci výkonu s výnimkou ochranných opatrení, kým sa tento preklad neposkytne osobe, proti ktorej sa žiada o výkon.

Tento odsek sa neuplatní, ak sa už osobe, proti ktorej sa žiada o výkon, doručil rozsudok v niektorom z jazykov uvedených v prvom pododseku alebo ku ktorému sa pripojil preklad do niektorého z týchto jazykov.

3. Tento článok sa neuplatní na výkon ochranného opatrenia zahrnutého do rozsudku alebo ak osoba, ktorá žiada o výkon, podá návrh na vydanie ochranného opatrenia podľa článku 40.

Článok 44

1. V prípade návrhu na zamietnutie výkonu rozsudku podľa oddielu 3 pododdiele 2 môže súd v dožiadanom členskom štáte na návrh osoby, proti ktorej sa žiada výkon:

- a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia;
- b) podmieniť výkon poskytnutím záruky podľa svojho uváženia, alebo
- c) čiastočne alebo úplne zastaviť vykonávacie konanie.

2. Príslušný orgán v dožiadanom členskom štáte zastaví na návrh osoby, proti ktorej sa žiada o výkon, vykonávacie konanie, ak je vykonateľnosť rozsudku pozastavená v členskom štáte pôvodu.

Oddiel 3: Zamietnutie uznania a výkonu

Pododdiel 1: Zamietnutie uznania

Článok 45

1. Uznanie rozsudku sa na návrh zainteresovaného účastníka zamietne:

- a) ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) dožiadaného členského štátu;
- b) v prípade, že bol rozsudok vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť;
- c) ak je rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným medzi rovnakými účastníkmi v dožiadanom členskom štáte;
- d) ak je rozsudok nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skorší rozsudok spĺňa podmienky na jeho uznanie v dožiadanom členskom štáte, alebo
- e) ak je rozsudok v rozpore s:
 - i) oddielmi 3, 4 alebo 5 kapitoly II, ak bol žalovaným poisťník, poistený, oprávnený z poistenia alebo poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, alebo
 - ii) oddielom 6 kapitoly II.

2. Pri skúmaní kritérií právomoci uvedených v odseku 1 písm. e) je súd, na ktorý sa podal návrh, viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých si súd pôvodu založil svoju právomoc.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1 písm. e), právomoc súdu pôvodu sa nesmie skúmať. Kritériá, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa odseku 1 písm. a).

4. Návrh na zamietnutie uznania sa podáva postupmi ustanovenými v pododdiele 2 a prípadne v oddiele 4.

Pododdiel 2: Zamietnutie výkonu

Článok 46

Výkon rozsudku sa na návrh osoby, proti ktorej sa žiada o výkon, zamietne, ak sa preukáže existencia niektorého z dôvodov uvedených v článku 45.

Článok 47

1. Návrh na zamietnutie výkonu sa podáva súdu, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. a) ako súd, na ktorý sa má podať návrh.

2. Konanie o zamietnutie výkonu sa v rozsahu, v ktorom nie je upravené v tomto nariadení, spravuje právnym poriadkom dožiadaného členského štátu.

3. Navrhovateľ predloží súdu vyhotovenie rozsudku a v prípade potreby jeho preklad alebo prepis.

Súd môže upustiť od predloženia písomností uvedených v prvom pododseku, ak ich už má alebo ak považuje za ne-

primerané žiadať od navrhovateľa, aby ich predložil. V tomto druhom prípade môže súd požiadať druhého účastníka, aby predložil uvedené písomnosti.

4. Od účastníka, ktorý žiada o zamietnutie výkonu rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte poštovú adresu. Nemožno od tohto účastníka ani žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte splnomocneného zástupcu, pokiaľ ustanovenie takéhoto zástupcu nie je povinné, a to bez ohľadu na štátne občianstvo alebo bydlisko účastníkov.

Článok 48

Súd o návrhu na zamietnutie výkonu rozhodne bezodkladne.

Článok 49

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na zamietnutie výkonu môže podať opravný prostriedok každý z účastníkov.

2. Opravný prostriedok sa podáva na súd, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. b) ako súd, na ktorý sa má podať takýto opravný prostriedok.

Článok 50

Rozhodnutie vydané v konaní o opravnom prostriedku možno napadnúť len opravným prostriedkom, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. c).

Článok 51

1. Súd, na ktorý sa podal návrh na zamietnutie výkonu, alebo súd, ktorý koná o opravnom prostriedku podľa článku 49 alebo článku 50, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu alebo ak lehota na podanie takéhoto opravného prostriedku ešte neuplynula. V tomto druhom prípade môže súd určiť lehotu, v ktorej sa riadny opravný prostriedok musí podať.

2. V prípade rozsudku vydaného na Cypre, v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

Oddiel 4: Spoločné ustanovenia

Článok 52

Za žiadnych okolností sa rozsudok vydaný v členskom štáte nesmie v dožiadanom členskom štáte skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 53

Súd pôvodu na žiadosť zainteresovaného účastníka vydá osvedčenie na tlačive v prílohe I.

Článok 54

1. Ak rozsudok obsahuje opatrenie alebo príkaz, ktoré nie sú známe v právnom poriadku dožiadaného členského štátu, toto opatrenie alebo tento príkaz sa v čo najväčšej miere prispôbia opatreniu alebo príkazu, ktoré právny poriadok tohto členského štátu pozná a ktoré sú spojené s rovnocennými účinkami a sledujú podobné ciele a záujmy.

Takéto prispôbenie nesmie viesť k účinkom, ktoré by išli nad rámec účinkov ustanovených v právnom poriadku členského štátu pôvodu.

2. Ktorýkoľvek účastník môže na súde napadnúť prispôbenie opatrenia alebo príkazu.

3. V prípade potreby sa od účastníka, ktorý sa dovoľáva rozsudku alebo žiada o jeho výkon, môže žiadať preklad alebo prepis rozsudku.

Článok 55

Rozsudok vydaný v niektorom členskom štáte, ktorým sa ukladá pokuta, je vykonateľný v dožiadanom členskom štáte len vtedy, ak jej výšku určil s konečnou platnosťou súd pôvodu.

Článok 56

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, len z dôvodu, že je cudzím štátnym občanom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v dožiadanom členskom štáte.

Článok 57

1. Ak sa podľa tohto nariadenia vyžaduje preklad alebo prepis, takýto prepis alebo preklad sa vyhotoví v úradnom jazyku príslušného členského štátu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, v jednom z úradných jazykov súdneho konania, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, v mieste, v ktorom sa dovoľáva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, alebo v ktorom sa podáva návrh.

2. Na účely tlačív uvedených v článkoch 53 a 60 sa preklad alebo prepis môže vyhotoviť aj do ktoréhokoľvek iného úradného jazyka alebo jazykov inštitúcií Únie, ktoré príslušný členský štát označil za prijateľné.

3. Preklad podľa tohto nariadenia vypracuje osoba oprávnená na vykonávanie prekladov v niektorom z členských štátov.

Kapitola IV: Verejné listiny a súdne zmiery

Článok 58

1. Verejná listina, ktorá je vykonateľná v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v iných členských štátoch bez toho, aby sa vyžadovalo vyhlásenie vykonateľnosti. Výkon verejnej listiny možno zamietnuť, len ak je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) dožiadaného členského štátu.

Ustanovenia kapitoly III oddielu 2, oddielu 3 pododdielu 2 a oddielu 4 sa uplatnia na verejné listiny primerane.

2. Verejná listina musí spĺňať požiadavky na preukázanie jej pravosti v členskom štáte pôvodu.

Článok 59

Súdny zmier, ktorý je vykonateľný v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v inom členskom štáte za rovnakých podmienok ako verejné listiny.

Článok 60

Príslušný orgán alebo súd členského štátu pôvodu vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka na tlačive v prílohe II osvedčenie obsahujúce zhrnutie vykonateľnej povinnosti zaznamenatej vo verejnej listine alebo dohody medzi zúčastnenými stranami obsiahnutej v súdnom zmiere.

Kapitola V: Všeobecné ustanovenia

Článok 61

V kontexte tohto nariadenia sa na písomnosti vydané v členskom štáte nevyžaduje vyššie overenie ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 62

1. Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.
2. Ak účastník nemá bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, potom na určenie, či má účastník bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.

Článok 63

1. Na účely tohto nariadenia má obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb bydlisko v mieste, kde má:

- a) registrované sídlo;
- b) ústredie alebo
- c) hlavné miesto podnikateľskej činnosti.

2. Na účely Cyprus, Írska a Spojeného kráľovstva sa pod "sídлом" rozumie "registered office", alebo pri jeho absencii "place of incorporation" (miesto registrácie), alebo pri jeho absencii miesto, podľa ktorého právneho poriadku došlo k "formation" (založeniu).

3. Na určenie, či má poručnícky fond ("trust") bydlisko v členskom štáte, na ktorého súd bola vo veci podaná žaloba, súd uplatní normy medzinárodného práva súkromného svojho štátu.

Článok 64

Bez vplyvu na priaznivejšie ustanovenia vnútroštátnych právnych noriem osoby s bydliskom v členskom štáte, proti ktorým konajú trestné súdy iného členského štátu, ktorého nie sú štátnymi občanmi, pre neúmyselný trestný čin môžu obhajovať osoby, ktoré sú na to kvalifikované, aj v ich neprítomnosti. Súd, ktorý vo veci koná, však môže nariadiť osobnú účasť obžalovaného; ak sa nedostaví, rozsudok vydaný vo veci občianskoprávného nároku bez toho, aby táto osoba mala príležitosť zabezpečiť si obhajobu, sa nemusí uznať ani vykonať v ostatných členských štátoch.

Článok 65

1. Právomoc určenú v článku 8 ods. 2 a článku 13 v konaniach o žalobách týkajúcich sa záruky alebo ručenia alebo v inom konaní týkajúcom sa tretej osoby možno uplatniť v členských štátoch uvedených v zozname, ktorý vyhotovila Komisia podľa článku 76 ods. 1 písm. b) a článku 76 ods. 2, len pokiaľ to pripúšťa ich vnútroštátny právny poriadok. Osobu s bydliskom v inom členskom štáte možno vyzvať, aby vstúpila do konania pred súdmi týchto členských štátov podľa pravidiel týkajúcich sa oznámení o príbratí tretej osoby do konania uvedených v tomto zozname.

2. Rozsudky vydané v členskom štáte na základe článku 8 bodu 2 alebo článku 13 sa uznávajú a vykonávajú v súlade s kapitolou III v ktoromkoľvek inom členskom štáte. Akékoľvek účinky, ktoré môžu mať rozsudky vydané v členských štátoch zahrnutých v zozname uvedenom v odseku 1 podľa ich právneho poriadku na základe odseku 1 na tretie osoby, sa uznávajú vo všetkých členských štátoch.

3. Členské štáty zahrnuté v zozname uvedenom v odseku 1 poskytnú v rámci Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci zriadenej rozhodnutím Rady 2001/470/ES (ďalej len "Európska justičná sieť") informácie o tom, ako možno

podľa ich vnútroštátneho právneho poriadku stanoviť účinky rozsudkov uvedených v druhej vete odseku 2.

Kapitola VI: Prechodné ustanovenia

Článok 66

1. Toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015.
2. Bez ohľadu na článok 80 sa nariadenie (ES) č. 44/2001 naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v konaniach začatých, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery, ktoré sa schválili alebo uzavreli pred 10. januárom 2015, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia.

Kapitola VII: Vzťah k iným právnym nástrojom

Článok 67

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení upravujúcich právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach, ktoré sú obsiahnuté v právnych nástrojoch Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisoch harmonizovaných v súlade s týmito právnymi nástrojmi.

Článok 68

1. Toto nariadenie nahrádza medzi členskými štátmi Bruselský dohovor z roku 1968, s výnimkou území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 355 ZFEÚ.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Bruselského dohovoru z roku 1968 medzi členskými štátmi, akýkoľvek odkaz na tento dohovor treba chápať ako odkaz na toto nariadenie.

Článok 69

S výnimkou článku 70 a článku 71 nahrádza toto nariadenie medzi členskými štátmi dohovory upravujúce tie isté veci, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie. Nahrádzajú sa najmä dohovory zahrnuté v zozname, ktorý vyhotovila Komisia podľa článku 76 ods. 1 písm. c) a článku 76 ods. 2.

Článok 70

1. Dohovory uvedené v článku 69 zostávajú naďalej v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa toto nariadenie neuplatňuje.
2. Zostávajú v platnosti ohľadne rozsudkov vydaných, verejných listín vyhotovených alebo zaregistrovaných a súdnych zmierov schválených alebo uzavretých pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001.

Článok 71

1. Toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých sú členské štáty zmluvnými stranami a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.
2. Na účely jednotného výkladu sa odsek 1 bude uplatňovať takto:
 - a) toto nariadenie nebráni súdu členského štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru týkajúceho sa špecifickej veci, aby si založil právomoc podľa tohto dohovoru, aj keď žalovaný má bydlisko v inom členskom štáte, ktorý nie je

zmluvnou stranou tohto dohovoru. Súd konajúci o žalobe však musí vždy uplatniť článok 28 tohto nariadenia;

b) rozsudok vydaný súdom členského štátu na základe právomoci založenej podľa dohovoru v špecifickej veci sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte podľa tohto nariadenia.

Ak dohovor v špecifickej veci, ktorého zmluvnými stranami sú členský štát pôvodu, ako aj dožiadaný členský štát, upravuje podmienky uznania a výkonu rozsudkov, uplatnia sa tieto podmienky. Vždy sa však môžu uplatniť ustanovenia tohto nariadenia o uznaní a výkone rozsudkov.

Článok 72

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 zaviazali podľa článku 59 Bruselského dohovoru z roku 1968 neuznať rozsudky vydané najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru proti žalovaným s bydliskom alebo obvyklým pobytom v treťom štáte, ak v prípadoch uvedených v článku 4 dohovoru sa právomoc na vydanie rozsudku mohla založiť len na kritériu právomoci uvedenom v druhom odseku článku 3 dohovoru.

Článok 73

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Lugánskeho dohovoru z roku 2007.

2. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Newyorského dohovoru z roku 1958.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie dvojstranných dohovorov a dohôd medzi tretím štátom a členským štátom, ktoré sa uzavreli pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 a ktoré sa týkajú vecí upravených v tomto nariadení.

Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia

Článok 74

Členské štáty poskytnú v rámci Európskej justičnej siete a na účely sprístupnenia informácií verejnosti, opis vnútroštátnych noriem a postupov, ktorými sa spravuje výkon rozhodnutí, ako aj informáciu o orgánoch príslušných na výkon rozhodnutí, a ďalej informácie o prípadných obmedzeniach výkonu, najmä o normách na ochranu povinného a o premlčacích alebo prekluzívnych lehotách.

Členské štáty tieto informácie pravidelne aktualizujú.

Článok 75

Do 10. januára 2014 členské štáty oznámia Komisii:

a) súdy, na ktoré sa má podať návrh na zamietnutie výkonu podľa článku 47 ods. 1;

b) súdy, na ktoré sa má podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu vo veci návrhu na zamietnutie výkonu podľa článku 49 ods. 2;

c) súdy, na ktoré sa má podať akýkoľvek ďalší opravný prostriedok podľa článku 50 a

d) jazyky prijateľné pre preklady tlačív podľa ustanovení článku 57 ods. 2.

Komisia zverejní tieto informácie ľubovoľnými vhodnými spôsobmi, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete.

Článok 76

1. Členské štáty oznámia Komisii:

a) kritériá právomoci uvedené v článku 5 ods. 2 a článku 6 ods. 2;

b) pravidiel týkajúce sa oznámení o pribratí tretej osoby do konania uvedené v článku 65 a

c) dohovory uvedené v článku 69.

2. Komisia na základe oznámení členských štátov uvedených v odseku 1 vyhotoví zodpovedajúce zoznamy.

3. Členské štáty oznámia Komisii akékoľvek následné zmeny a doplnenia, ktoré je potrebné vykonať v týchto zoznamoch. Komisia zodpovedajúcim spôsobom zoznamy zmení a doplní.

4. Komisia uverejní zoznamy a ich akékoľvek následné zmeny a doplnenie v Úradnom vestníku Európskej únie.

5. Komisia uverejní všetky informácie oznámené podľa odsekov 1 a 3 akýmkoľvek vhodnými prostriedkami, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete.

Článok 77

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 78 prijať delegované akty týkajúce sa zmien a doplnení príloh I a II.

Článok 78

1. Právomoc prijímať delegované akty sa Komisii udeľuje za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 77 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od 9. januára 2013.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 77 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci v ňom uvedenej. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

5. Delegovaný právny akt prijatý podľa článku 77 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 79

Komisia do 11. januára 2022 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Táto správa obsahuje posúdenie prípadnej potreby ďalšieho rozšírenia pôsobnosti kritérií právomoci na žalovaných, ktorí nemajú bydlisko v členskom štáte, a to so zreteľom na uplatňovanie tohto nariadenia a možný medzinárodný vývoj. V prípade potreby sa k uvedenej správe pripojí návrh na zmeny a doplnenia tohto nariadenia.

Článok 80

Týmto nariadením sa zrušuje nariadenie (ES) č. 44/2001. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 81

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 10. januára 2015 s výnimkou článkov 75 a 76, ktoré sa uplatňujú od 10. januára 2014.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu 12. decembra 2012.

5. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIbis)

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 1, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Európske spoločenstvo si stanovilo za cieľ vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na tento účel spoločenstvo musí prijať, okrem iného, opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné pre správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Európska Rada v Tampere schválila zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základ na vytvorenie skutočného justičného priestoru a za prioritu označila právo styku s dieťaťom.

(3) Nariadenie Rady (ES) č. 1347/2000 upravuje kritériá o súdnej právomoci, uznávanie a vykonávanie rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností oboch manželov za deti vydaných v konaní v manželských veciach. Obsah tohto nariadenia bol v podstate prevzatý z dohovoru z 28. mája 1998, ktorý mal rovnaký predmet úpravy.

(4) Francúzsko predložilo 3. júla 2000 iniciatívny návrh nariadenia Rady o vzájomnom výkone rozsudkov o právach styku s deťmi.

(5) S cieľom zabezpečiť rovnosť pre všetky deti, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, vrátane opatrení na ochranu dieťaťa, nezávisle na konaniach v manželských veciach.

(6) Keďže k uplatňovaniu právnych predpisov o rodičovských právach a povinnostiach často dochádza v konaniach v manželských veciach, je vhodnejšie mať jeden právny akt pre otázky rozvodu a rodičovských práv a povinností.

(7) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia patria občianske veci bez ohľadu na povahu súdu.

(8) Pokiaľ ide o rozsudky o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva, toto nariadenie by sa malo vzťahovať iba na zrušenie manželských zväzkov a nemalo by upravovať také otázky, ako sú dôvody na rozvod, majetkové dôsledky manželstva alebo inými súvisiacimi opatreniami.

(9) Pokiaľ ide o majetok dieťaťa, toto nariadenie by sa malo vzťahovať iba na opatrenia na ochranu dieťaťa, t. j. i) určenie a oprávnenia osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za majetok dieťaťa, zastupujú dieťa alebo mu pomáhajú, a ii) správu, udržiavanie a nakladanie s majetkom dieťaťa. V tejto súvislosti sa toto nariadenie má napríklad vzťahovať na prípady, keď sa rodičia nevedia dohodnúť v otázke správy majetku dieťaťa. Opatrenia, ktoré sa vzťahujú na majetok dieťaťa, ale ktoré sa

netýkajú ochrany dieťaťa, by sa mali naďalej riadiť nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

(10) Toto nariadenie sa nemá vzťahovať na záležitosti, ktoré sa vzťahujú na sociálne zabezpečenie, verejné opatrenia všeobecnej povahy, na záležitosti vzdelávania alebo zdravia, ani na rozhodnutia vo veciach azylového práva alebo prisťahovalectva. Okrem toho sa nevzťahuje ani na určovanie rodičovstva, keďže ide o odlišnú otázku od nadobúdania rodičovských práv a povinností, ani na iné otázky súvisiace s osobným stavom osôb. Okrem toho sa nevzťahuje ani na opatrenia prijaté v dôsledku trestných činov spáchaných deťmi.

(11) Vyživovacia povinnosť je vylúčená z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, keďže sa na ňu vzťahuje už nariadenie Rady č. 44/2001. Súd, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia, budú mať vo všeobecnosti právomoc rozhodovať o vyživovacej povinnosti podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady č. 44/2001.

(12) Kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

(13) Toto nariadenie umožňuje v záujme dieťaťa, ako výnimku a za určitých podmienok, aby súd, ktorý má právomoc, postúpil vec súdu iného členského štátu, ak je tento súd vo vhodnejšej situácii na to, aby konal vo veci. V tomto prípade by však druhý súd už nemal mať právomoc postúpiť vec tretiemu súdu.

(14) Toto nariadenie by malo mať účinky bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie medzinárodného verejného práva týkajúceho sa diplomatických imunit. Ak právomoc podľa tohto nariadenia nemožno vykonávať z dôvodu existencie diplomatickej imunity podľa medzinárodného práva, právomoc sa má vykonávať podľa vnútroštátneho práva v členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba nepožíva takúto imunitu.

(15) Nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskoprávných a obchodných veciach by sa malo vzťahovať na doručovanie písomností v konaniach podľa tohto nariadenia.

(16) Toto nariadenie nemá brániť súdom členského štátu, aby v naliehavých prípadoch prijímali predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, ktoré sa týkajú osôb alebo majetku nachádzajúcich sa v danom štáte.

(17) V prípadoch neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa sa má bez odkladu dosiahnuť návrat dieťaťa, a na tento účel by sa mal naďalej uplatňovať Haagsky dohovor z 25. októbra 1980, doplnený ustanoveniami tohto nariadenia, najmä jeho článkom 11. Súd členského štátu, do ktorého bolo dieťa neoprávnené premiestnené alebo v ktorom je zadržované, majú mať možnosť zabrániť jeho návratu v osobitných a náležité odôvodnených prípadoch. Takéto rozhodnutie by sa však mohlo nahradiť následným rozhodnutím súdu členského štátu, v ktorom malo dieťa svoje obvyklý pobyt predtým, než došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu. Ak by takýto rozsudok ukladal návrat dieťaťa, návrat by sa mal uskutočniť bez

potreby osobitného konania o uznaní a výkone takéhoto rozsudku v členskom štáte, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržované.

(18) Ak súd rozhodol podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, že dieťa sa nevráti, má informovať súd, ktorý má právomoc, alebo ústredný orgán v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním. Ak sa na súde v uvedenom členskom štáte nezačalo konanie, tento súd alebo ústredný orgán by mali informovať účastníkov. Táto povinnosť nemá brániť ústrednému orgánu, aby informoval aj príslušné verejné orgány v súlade s vnútroštátnym právom.

(19) Vypočutie dieťaťa zohráva dôležitú úlohu pri uplatňovaní tohto nariadenia, hoci tento právny akt nie je určený na to, aby menil použiteľné vnútroštátne postupy.

(20) Vypočutie dieťaťa v inom členskom štáte sa môže uskutočniť na základe úprav ustanovených v nariadení Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

(21) Uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v členskom štáte sa má zakladať na zásade vzájomnej dôvery a dôvody neuznania by sa mali obmedziť na najnutnejšie minimum.

(22) Verejné listiny a dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, by sa na účely uplatnenia pravidiel pre uznávanie a výkon mali považovať za "rozsudky".

(23) Európska Rada v Tampere vo svojich záveroch (bod 34) usúdila, že rozsudky v oblasti rodinnoprávných sporov sa majú "automaticky uznávať v celej únii bez ďalšieho konania alebo dôvodov na odmietnutie výkonu". Práve kvôli tomuto rozsudky o práve styku a rozsudky o návrate, ktoré boli osvedčené v členskom štáte pôvodu podľa ustanovení tohto nariadenia, sa majú uznať a vykonať vo všetkých členských štátoch bez potreby akéhokoľvek ďalšieho konania. Opatrenia na výkon takýchto rozsudkov sa naďalej spravujú vnútroštátnym právom.

(24) Proti osvedčeniu vydanému na ulahčenie výkonu rozsudku by nemalo byť možné odvolanie. Opraví sa iba vtedy, ak dôjde k vecnej chybe, t. j. ak nezodpovedá rozsudku.

(25) Ústredné orgány majú spolupracovať vo všeobecných otázkach, aj v špecifických prípadoch, ako aj vo veciach rodičovských práv a povinností na účely podpory mimosúdneho riešenia rodinných sporov. Na tento účel sa majú ústredné orgány zúčastňovať na činnosti Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, ktorá bola vytvorená rozhodnutím Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci;

(26) Komisia má verejne sprístupniť a aktualizovať zoznamy súdov a opravných prostriedkov oznámených členskými štátmi.

(27) Opatrenia, ktoré sú potrebné na vykonávanie tohto nariadenia, by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(28) Toto nariadenie nahrádza nariadenie (ES) č. 1347/2000, ktoré sa týmto zrušuje.

(29) Na účely riadneho vykonávania tohto nariadenia má Komisia preskúmať jeho uplatňovanie a podľa potreby navrhnúť zmeny a doplnenia.

(30) Veľká Británia a Írsko, v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(31) Dánsko, v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané, a ani sa na neho nevzťahuje.

(32) Keďže ciele tohto nariadenia nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty a môžu sa lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ustanovenou v tom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

(33) Toto nariadenie uznáva základné práva a dodržiava zásady Charty základných práv Európskej únie. Predovšetkým sa snaží zabezpečiť rešpektovanie základných práv dieťaťa, ako je ustanovené v článku 24 Charty základných práv Európskej únie,

Prijala toto nariadenie:

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na:

- a) rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva;
- b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

2. Záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:

- a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom;
- b) opatrovnictva, poručníctva alebo podobných inštitútov;
- c) určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú;
- d) umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa;
- e) opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

- a) určenie alebo popretie rodičovstva;
- b) rozhodnutia o osvojení, na opatrenia predchádzajúce osvojeniu alebo na vyhlásenie osvojenia za neplatné alebo na jeho zrušenie;
- c) priezvisko a mená dieťaťa;
- d) nadobudnutie plnej právnej spôsobilosti dieťaťa;
- e) vyživovaciu povinnosť;
- f) poručnícky fond ("trust") alebo otázky dedenia;
- g) opatrenia prijaté ako sankcia za trestné činy spáchané deťmi.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

- 1. pojem "súd" označuje všetky orgány v členských štátoch s právomocou vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 1;
- 2. pojem "sudca" označuje sudcu alebo úradníka, ktorý má právomoci rovnocenné právomociam sudcu vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia;
- 3. pojem "členský štát" označuje každý členský štát okrem Dánska;

4. pojem "rozsudok" označuje rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, ako aj rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností vydaný súdom členského štátu bez ohľadu na to, ako sa rozsudok označuje, vrátane uznesenia, príkazu alebo rozhodnutia;

5. pojem "členský štát pôvodu" označuje členský štát, v ktorom sa vydal rozsudok, ktorý sa má vykonať;

6. pojem "členský štát výkonu" označuje členský štát, v ktorom sa žiada o vykonanie rozsudku;

7. pojem "rodičovské práva a povinnosti" označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom;

8. pojem "nositeľ rodičovských práv a povinností" označuje každú osobu, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu;

9. pojem "opatrovnícke právo" zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa;

10. pojem "právo styku" zahŕňa najmä právo vziať dieťa na obmedzený čas na iné miesto, ako je miesto jeho obvyklého pobytu;

11. pojem "neoprávnené premiestnenie alebo zadržiavanie" znamená premiestnenie alebo zadržiavanie dieťaťa, ak:

a) je porušením opatrovníckeho práva nadobudnutého rozsudkom, zo zákona alebo dohodou, ktorá má právne účinky, podľa práva členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním;

b) za predpokladu, že v čase premiestnenia alebo zadržania sa toto opatrovnícke právo aj skutočne vykonávalo, buď spoločne alebo samostatne, alebo by sa bolo takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu alebo zadržaniu. Opatrovnícke právo sa považuje za vykonávané spoločne, ak na základe rozsudku alebo zo zákona jeden nositeľ rodičovských práv a povinností nemôže rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa bez súhlasu druhého nositeľa rodičovských práv a povinností.

Kapitola II: Súdna právomoc

Oddiel 1 - Rozvod, rozluka a anulovanie manželstva

Článok 3

Všeobecná právomoc

1. Vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu

a) na ktorého území:

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo
- manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo
- má odporca obvyklý pobyt, alebo
- v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má "domicil";
- b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia "domicil".

2. Na účely tohto nariadenia má "domicil" rovnaký význam, aký má v právnych poriadkoch Veľkej Británie a Írska.

Článok 4

Vzájomný nárok

Súd, ktorý koná podľa článku 3, má tiež právomoc konať o vzájomnom návrhu, ak tento patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 5

Premena rozluky na rozvod

Bez toho, aby bol dotknutý článok 3, súd členského štátu, ktorý vydal rozsudok o rozluke manželstva, má tiež právomoc zmeniť takýto rozsudok na rozvod, ak tak ustanovuje právo tohto členského štátu.

Článok 6

Výlučná povaha súdnej právomoci podľa článkov 3, 4 a 5

Manžela, ktorý:

- a) má obvyklý pobyt na území členského štátu; alebo
- b) je štátnym príslušníkom členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, má svoj "domicil" na území jedného z týchto členských štátov,

možno žalovať v inom členskom štáte iba v súlade s článkami 3, 4 a 5.

Článok 7

Zostatková právomoc

1. Ak žiadny súd členského štátu nemá právomoc podľa článkov 3, 4 a 5, právomoc sa určí v každom členskom štáte podľa práva tohto štátu.

2. Proti odporcovi, ktorý nemá obvyklý pobyt a ani nie je štátnym príslušníkom členského štátu, alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, nemá "domicil" na území žiadneho z týchto členských štátov, môže každý štátny príslušník členského štátu s obvyklým pobytom na území iného členského štátu využiť kritériá súdnej právomoci platné v danom štáte rovnako ako štátni príslušníci tohto štátu.

Oddiel 2 - Rodičovské práva a povinnosti

Článok 8

Všeobecná právomoc

1. Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

2. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Článok 9

Zachovanie právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa

1. Keď sa dieťa oprávnene presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si zachovávajú, ako výnimku z článku 8, právomoc počas trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o práve styku, ktorý bol vydaný v tomto členskom štáte predtým, ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o práve styku má naďalej svoje obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa nositeľ práva styku, ktorý je uvedený v odseku 1 podrobil právomoci súdov členského

štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa účasťou na konaní pred týmito súdmi bez toho, aby namietal ich právomoc.

Článok 10

Súdna právomoc v prípadoch únosu dieťaťa

V prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa zžilo s novým prostredím a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané;

ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;

iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;

iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

Článok 11

Návrat dieťaťa

1. Keď osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, podá žiadosť na príslušné orgány členského štátu o vydanie rozsudku podľa Haagskeho dohovoru 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 1980"), aby dosiahla návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané v inom členskom štáte ako členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, uplatňujú sa odseky 2 až 8.

2. Pri uplatňovaní článkov 12 a 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 sa musí zabezpečiť, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa v konaní, ak sa to s ohľadom na jeho vek alebo stupeň vyspelosti nejaví nevhodné.

3. Súd, ktorému sa podala žiadosť o návrat dieťaťa podľa odseku 1, koná o žiadosti urýchlene najrýchlejšími postupmi, ktoré mu poskytuje vnútroštátny právny poriadok.

Bez toho, aby bola dotknutá prvá veta tohto odseku, súd vydá rozsudok najneskôr do šiestich týždňov od podania žiadosti, ak tomu nebránia výnimočné okolnosti.

4. Súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa článku 13 písm. b) Haagskeho dohovoru z roku 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

5. Súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa, kým sa osobe, ktorá požiadala o návrat dieťaťa, nedala možnosť vyjadriť sa.

6. Ak súd vydal príkaz o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, musí okamžite, buď priamo alebo pro-

stredníctvom svojho ústredného orgánu, zaslať odpis súdneho príkazu o nevrátení a súvisiace písomnosti, najmä záznam súdnych pojednávaní, súdu s právomocou alebo ústrednému orgánu členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, podľa vnútroštátneho práva. Súdu sa musia všetky uvedené písomnosti zaslať do jedného mesiaca od dátumu príkazu o nevrátení.

7. Ak súdy v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, nezačali konanie na návrh jedného z účastníkov, súd alebo ústredný orgán, ktorému sa zašlú informácie uvedené v odseku 6, musí o tom informovať účastníkov a vyzvať ich, aby urobili svoje podania na súd v súlade s vnútroštátnym právom do troch mesiacov od dátumu oznámenia, aby súd mohol preskúmať otázku opatrovníckeho práva k dieťaťu.

Bez toho, aby boli dotknuté kritéria právomoci uvedené v tomto nariadení, súd ukončí konanie, ak v uvedenej lehote nedostal žiadne podania.

8. Bez ohľadu na rozsudok o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 každý následný rozsudok požadujúci návrat dieťaťa vydaný súdom, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia, sa vykonáva podľa oddielu 4 kapitoly III na účely zabezpečenia návratu dieťaťa.

Článok 12

Dohoda o súdnej právomoci

1. Súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak:

a) aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu

a

b) manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

2. Právomoc založená podľa odseku 1 zanikne, akonáhle:

a) rozsudok o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva sa stal právoplatným;

b) v prípade, že k dátumu uvedenému v písm. a) sa konanie o rodičovských právach a povinnostiach neskončilo, rozsudok v tomto konaní sa stáva právoplatným;

c) konania uvedené v písm. a) a b) sa skončili z iného dôvodu.

3. Súdy členského štátu majú takisto právomoc v otázkach rodičovských práv a povinností aj v iných konaniach, ako sú konania uvedené v odseku 1, ak:

a) dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočností, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, alebo že dieťa je štátnym príslušníkom tohto štátu;

a

b) všetci účastníci konania prijali právomoc súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

4. Ak má dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý nie je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru o prá-

vomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996, právomoc podľa tohto článku sa považuje za právomoc v najlepšom záujme dieťaťa, najmä ak nemožno viesť konanie v predmetnom treťom štáte.

Článok 13

Právomoc založená na prítomnosti dieťaťa

1. Ak nemožno určiť obvyklý pobyt dieťaťa a právomoc nemožno založiť podľa článku 12, právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza.
2. Odsek 1 sa vzťahuje aj na deti utečencov a deti, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte.

Článok 14

Zostatková právomoc

Ak žiadny súd členského štátu nemá právomoc podľa článkov 8 až 13, právomoc v každom členskom štáte sa určí podľa práva tohto štátu.

Článok 15

Postúpenie súdu, ktorý je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci

1. Vo výnimočných prípadoch, ak sa súdy členského štátu, ktoré majú právomoc vo veci samej, domnievajú, že súd iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu, je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci alebo jej špecifickej časti, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa, môžu:

a) prerušiť konanie vo veci alebo jej časti a vyzvať účastníkov, aby podali svoj návrh na súd tohto iného členského štátu podľa odseku 4; alebo

b) požiadať súd iného členského štátu, aby prevzal právomoc podľa odseku 5.

2. Odsek 1 sa vzťahuje:

a) na návrh účastníka; alebo

b) z vlastného podnetu súdu; alebo

c) na žiadosť súdu iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu podľa odseku 3.

S postúpením na základe vlastného podnetu súdu alebo na žiadosť súdu iného členského štátu musí súhlasiť aspoň jeden z účastníkov.

3. Dieťa má osobitnú väzbu k členskému štátu podľa odseku 1, ak tento členský štát:

a) sa stal miestom obvyklého pobytu dieťaťa potom, ako sa na súde, ktorý je uvedený v odseku 1, začalo konanie; alebo

b) je miestom pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa; alebo

c) je štátom, ktorého štátnu príslušnosť má dieťa; alebo

d) je miestom obvyklého pobytu nositeľa rodičovských práv a povinností; alebo

e) je miestom, kde sa nachádza majetok dieťaťa, a vec sa týka opatrení na ochranu dieťaťa vo vzťahu ku správe, udržiavaniu alebo nakladaniu s týmto majetkom.

4. Súd členského štátu, ktorý má právomoc vo veci samej, určí lehotu, v ktorej sa na súde tohto iného členského štátu musí začať konanie podľa odseku 1.

Ak sa v tejto lehote na súdoch konanie nezačalo, súd, na ktorom už konanie začalo, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

5. Súdy tohto iného členského štátu môžu, ak je to s ohľadom na špecifické okolnosti prípadu v najlepšom záujme dieťaťa, prijať právomoc do šiestich týždňov od podania návrhu podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b). V tomto prípade súd, ktorý začal konanie ako prvý, odmietne vykonávať svoju právomoc. Inak súd,

ktorý začal konanie ako prvý, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

6. Na účely tohto článku súdy spolupracujú buď priamo alebo prostredníctvom ústredných orgánov určených podľa článku 53.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia

Článok 16

Začatie konanie na súde

1. Konanie na súde sa považuje za začaté:

a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi;

alebo

b) ak sa pred jej podaním na súd musí písomnosť doručiť, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Článok 17

Skúmanie právomoci

Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 18

Skúmanie prípustnosti

1. Ak odporca s obvyklým pobytom v inom štáte, než v členskom štáte, v ktorom bol podaný návrh, sa nedostaví na tento súd, súd s právomocou preruší konanie dotedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby si mohol pripraviť svoju obhajobu alebo sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

2. Namiesto ustanovení odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia (ES) č. 1348/2000, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť, musela doručovať z jedného členského štátu do iného podľa uvedeného nariadenia.

3. Ak nemožno uplatniť ustanovenia nariadenia (ES) č. 1348/2000, uplatní sa článok 15 Haagskeho dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach v cudzine z 15. novembra 1965, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť, musela doručovať podľa tohto dohovoru.

Článok 19

Prekážka začatie veci a súvisiace konania

1. Ak sa vedú konania týkajúce sa rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať ako druhý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Ak sa vedú konania týkajúce sa rodičovských práv a povinností k tomu istému dieťaťu a s rovnakým predmetom konania na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý

začal konať ako druhý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

3. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, súd, ktorý začal konať ako druhý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

V takom prípade účastník, ktorý podal návrh súdu, ktorý začal konať ako druhý, môže podať svoj návrh na súd, ktorý začal konať ako prvý.

Článok 20

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

1. V naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

2. Platnosť opatrení uvedených v odseku 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané.

Kapitola III: Uznávanie a výkon

Oddiel 1 - Uznávanie

Článok 21

Uznanie rozsudku

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, sa najmä nevyžaduje žiadny osobitný postup pri aktualizácii záznamov členského štátu o osobnom stave na základe rozsudku o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte a proti ktorému už podľa práva tohto členského štátu nie je možné odvolanie.

3. Bez toho, aby bol dotknutý oddiel 4 tejto kapitoly, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddieli 2 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

Miestna príslušnosť súdu uvedeného v zozname, ktorý každý členský štát oznámil Komisii podľa článku 68, sa určí podľa vnútroštátneho práva členského štátu, v ktorom sa začalo konanie o uznanie alebo neuznanie.

4. Ak sa otázka uznania rozsudku vznesie ako predbežná otázka na súde členského štátu, tento súd môže v tejto otázke rozhodnúť.

Článok 22

Dôvody neuznania rozsudkov o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva

Rozsudok o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva sa neuzná:

- a) ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;
- b) v prípade, že bol vydaný v konaní bez účasti odporcu, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že odporca prijal rozsudok bez výhrad;
- c) ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v konaní medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie; alebo
- d) ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte medzi rovnakými

účastníkmi, za predpokladu, že skorší rozsudok je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;

Článok 23

Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností

Rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností sa neuzná:

- a) ak by uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;
 - b) ak v rozpore so základnými procesnými zásadami členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, sa s výnimkou naliehavých prípadov vydal bez toho, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa;
 - c) v prípade, že bol vydaný v neprítomnosti, ak sa osobe, ktorá sa nezúčastnila konania, nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom časovom predstihu a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že táto osoba prijala rozsudok bez výhrad;
 - d) na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozsudok zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa taký rozsudok vydal bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa;
 - e) ak je nezlučiteľný s neskorším rozsudkom týkajúcim sa rodičovských práv a povinností vydaným v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;
 - f) ak je nezlučiteľný s neskorším rozsudkom týkajúcim rodičovských práv a povinností vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte obvyklého pobytu dieťaťa za predpokladu, že neskorší rozsudok je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;
- alebo
- g) ak sa nedodržel postup ustanovený v článku 56.

Článok 24

Zákaz skúmania právomoci súdu pôvodu

Právomoc súdu členského štátu pôvodu sa nesmie skúmať. Kritériá, na ktorých sa založila právomoc podľa článkov 3 až 14, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článkov 22 písm. a) a 23 písm. a).

Článok 25

Odlíšnosti rozhodného práva

Uznanie rozsudku nemožno odmietnuť z dôvodu, že právny poriadok členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, by za rovnakého skutkového stavu nepripúšťal rozvod, rozluke alebo anulovanie manželstva.

Článok 26

Zákaz preskúmania vo veci samej

Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 27

Prerušenie konania

1. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok.
2. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii, môže konanie prerušiť, ak sa výkon v členskom štáte pôvodu odložil z dôvodu odvolania.

Oddiel 2 - Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti

Článok 28

Vykonateľné rozsudky

1. Rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností k dieťaťu vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v tomto členskom štáte a ktorý bol doručený, sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.
2. Vo Veľkej Británii sa však takýto rozsudok vykoná v Anglicku a Walese, v Škótsku alebo Severnom Írsku, ak na návrh zainteresovaného účastníka bol zaregistrovaný na účely výkonu v danom územnom celku Veľkej Británie.

Článok 29

Miestna príslušnosť súdov

1. Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti sa podáva súdu uvedenému v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.
 2. Miestna príslušnosť sa určí podľa obvyklého pobytu osoby, proti ktorej sa rozsudok má vykonať, alebo podľa obvyklého pobytu dieťaťa, ktorého sa návrh týka.
- Ak ani jedno z miest uvedených v prvej vete tohto odseku sa nenachádza v členskom štáte výkonu, miestna príslušnosť sa určí podľa miesta výkonu.

Článok 30

Konanie

1. Podanie návrhu sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu.
2. Navrhovateľ musí uviesť adresu na doručovanie písomností v obvode súdu, na ktorý podal návrh. Ak však právny poriadok členského štátu výkonu neupravuje uvádzanie adresy, navrhovateľ vymenuje procesného zástupcu.
3. K návrhu treba pripojiť listiny uvedené v článkoch 37 a 39.

Článok 31

Rozhodnutie súdu

1. Súd, na ktorý bol podaný návrh, vydá bezodkladne rozhodnutie. Osoba, proti ktorej sa o výkon žiada, ani dieťa, nemá v tomto štádiu právo robiť žiadne podania k návrhu.
2. Návrh možno zamietnuť len z niektorého z dôvodov uvedených v článkoch 22, 23 a 24.
3. Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 32

Oznámenie rozhodnutia

Príslušný súdny úradník bez odkladu oznámi navrhovateľovi rozhodnutie súdu o jeho návrhu spôsobom upraveným právom členského štátu výkonu.

Článok 33

Odvolaie proti rozhodnutiu

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.
2. Odvolanie sa podáva na súde uvedenom v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.
3. Vo veci odvolania sa koná v súlade s procesnými predpismi, ktoré upravujú sporové konanie.
4. Ak odvolanie podala osoba, ktorá navrhla vyhlásenie vykonateľnosti, účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, sa osobne

predvolá pred odvolací súd. Ak sa tento účastník na súd nedostaví, uplatnia sa ustanovenia článku 18.

5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa musí podať do jedného mesiaca od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do jej vlastných rúk alebo do miesta jej pobytu. Predĺženie tejto lehoty s ohľadom na vzdialenosť nie je prípustné.

Článok 34

Odvolaie súdy a opravné prostriedky

Rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť iba v rámci konania uvedenom v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.

Článok 35

Prerušenie konania

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 33 alebo 34, môže na návrh účastníka, proti ktorému sa o výkon žiada, prerušiť konanie, ak sa podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu alebo ak ešte neuplynula lehota na odvolanie. V druhom prípade môže súd určiť lehotu, v rámci ktorej sa má opravný prostriedok podať.
2. V prípade rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

Článok 36

Čiastočný výkon

1. Ak sa rozsudok týka viacerých vecí a výkon nemožno nariadiť vo všetkých týchto veciach, súd nariadi výkon v jednej veci alebo v niekoľkých veciach.
2. Navrhovateľ môže žiadať čiastočný výkon rozsudku.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia pre oddiely 1 a 2

Článok 37

Písomnosti

1. Účastník navrhujúci uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti alebo účastník namietajúci proti uznaniu alebo vyhláseniu vykonateľnosti predloží:
 - a) odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti; a
 - d) osvedčenie podľa článku 39.
2. Okrem toho, pri rozsudku vydanom v neprítomnosti, účastník navrhujúci uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti predloží:
 - a) originál alebo overenú kópiu písomnosti, ktorá preukazuje, že neprítomnému účastníkovi sa doručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť; alebo
 - b) inú písomnosť, ktorá preukazuje, že odporca prijal rozsudok bez výhrad.

Článok 38

Absencia písomností

1. Ak sa nepredložia písomnosti uvedené v článku 37 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2, súd môže určiť lehotu na ich predloženie, prijať rovnocenné písomnosti alebo upustiť od ich predloženia, ak považuje predložené informácie za postačujúce.

2. Ak súd o to požiada, poskytne sa preklad týchto písomností. Preklad overí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 39

Osvedčenie rozsudkov v manželských veciach a osvedčenie rozsudkov o rodičovských právach a povinnostiach

Príslušný súd alebo orgán členského štátu pôvodu na žiadosť zainteresovaného účastníka vydá osvedčenie podľa vzoru ustanoveného v prílohe I (rozsudky v manželských veciach) alebo v prílohe II (rozsudky o rodičovských právach a povinnostiach).

Oddiel 4 - Vykonateľnosť niektorých rozsudkov týkajúcich sa práva styku a niektorých rozsudkov, ktoré požadujú návrat dieťaťa

Článok 40

Rozsah pôsobnosti

1. Tento oddiel sa vzťahuje na:

- a) právo styku; a
 - b) návrat dieťaťa vyplývajúci z rozsudku vyneseného podľa článku 11 ods. 8
2. Ustanovenia tohto oddielu nebránia nositeľovi rodičovských práv a povinností, aby žiadal o uznanie a výkon rozsudku podľa ustanovení oddielov 1 a 2 tejto kapitoly.

Článok 41

Právo styku

1. Právo styku uvedené v článku 40 ods. 1 písm. a), priznané vykonateľným rozsudkom vydaným v členskom štáte, sa uznáva a je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietat' proti jeho uznaniu, ak bol rozsudok osvedčený v členskom štát pôvodu podľa odseku 2.

Aj keď vnútroštátne právo neumožňuje, aby rozsudok priznávajúci právo styku bol vykonateľný bez ďalšieho konania, súd pôvodu môže vyhlásiť rozsudok za vykonateľný bez ohľadu na prípadné odvolanie.

2. Sudca pôvodu vydá osvedčenie podľa odseku 1 na tlačive podľa vzoru v prílohe III (osvedčenie týkajúce sa práva styku), iba ak:

- a) v prípade, že sa rozsudok vydal v neprítomnosti, sa osobe, ktorá sa nezúčastnila konania, doručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, alebo ak sa osobe doručila písomnosť, avšak nie za týchto podmienok, ak sa napriek tomu zistí, že táto osoba prijala rozhodnutie bez výhrad;
- b) všetkým účastníkom sa dala možnosť vyjadriť sa; a
- c) dieťaťu sa dala možnosť vyjadriť sa, pokiaľ sa to s ohľadom na jeho vek a stupeň vyspelosti nepovažovalo za nevhodné.

Osvedčenie sa vyplní v jazyku, v ktorom je rozsudok.

3. Ak sa právo styku týka cezhraničnej situácie v čase vydania rozsudku, osvedčenie sa vydá z úradnej povinnosti, akonáhle sa rozsudok stal vykonateľným, aj keď len predbežne. Ak situácia nadobudne cezhraničný charakter následne, osvedčenie sa vydá na žiadosť niektorého z účastníkov.

Článok 42

Návrat dieťaťa

1. Návrat dieťaťa uvedený v článku 40 ods. 1 písm. b), ktorý vyplýva z vykonateľného rozsudku vydaného v členskom štáte sa uznáva a je vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľný a bez možnosti namietat' proti jeho

uznaniu, ak sa rozsudok osvedčil v členskom štát pôvodu podľa odseku 2.

Aj keď vnútroštátny právny poriadok neumožňuje, aby rozsudok nariaďujúci návrat dieťaťa podľa článku 11 bod 8 bol vykonateľný bez ďalšieho konania, súd pôvodu môže vyhlásiť rozsudok za vykonateľný bez ohľadu na prípadné odvolanie.

2. Sudca pôvodu, ktorý vydal rozsudok podľa článku 40 ods. 1 písm. b), vydá osvedčenie podľa odseku 1, iba ak:

- a) dieťaťu sa umožnilo vyjadriť sa, pokiaľ sa to s ohľadom na jeho vek a stupeň vyspelosti nepovažovalo za nevhodné;
- b) účastníkom sa dala možnosť vyjadriť sa; a
- c) súd pri vydaní svojho rozsudku vzal do úvahy dôvody vynesenia rozsudku a dôkazy, na ktorých sa zakladá vydaný príkaz podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980.

V prípade, že súd alebo iný orgán prijme opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate do štátu obvyklého pobytu, osvedčenie musí obsahovať podrobné údaje o takýchto opatreniach.

Sudca pôvodu vydá z vlastného podnetu toto osvedčenie na tlačive podľa vzoru v prílohe IV (osvedčenie týkajúce sa návratu dieťaťa/deti).

Osvedčenie sa vyplní v jazyku, v ktorom je rozsudok.

Článok 43

Oprava osvedčenia

1. Oprava osvedčenia sa riadi právnym poriadkom členského štátu pôvodu.
2. Proti vydaniu osvedčenia podľa článkov 41 ods. 1 alebo 42 ods. 1 nie je prípustné odvolanie.

Článok 44

Právne účinky osvedčenia

Osvedčenie má právne účinky len v medziach vykonateľnosti rozsudku.

Článok 45

Písomnosti

1. Účastník, ktorý žiada o výkon rozsudku, predloží:

- a) odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

a

- b) osvedčenie uvedené v článku 41 ods. 1 alebo článku 42 ods. 1.

2. Na účely tohto článku:

- k osvedčeniu podľa článku 41 ods. 1 sa pripojí preklad bodu 12, ktorý sa vzťahuje na podmienky výkonu práva styku,

- k osvedčeniu podľa článku 42 ods. 1 sa pripojí preklad jeho bodu 14, ktorý sa vzťahuje na podmienky vykonania opatrení prijatých na zabezpečenie návratu dieťaťa.

Preklad sa urobí do úradného jazyka členského štátu výkonu, alebo do jedného z jeho úradných jazykov, alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu výslovne prijal. Preklad osvedčí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Oddiel 5 - Verejné listiny a dohody

Článok 46

Listiny, ktoré sa úradne vyhotovili alebo zaregistrovali ako verejné listiny, a ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, ako aj dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné

v členskom štáte, v ktorom boli uzatvorené, sa uznávajú a vyhlásujú za vykonateľné za rovnakých podmienok ako rozsudky.

Oddiel 6 - Iné ustanovenia

Článok 47

Vykonanie

1. Vykonanie sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu.
2. Akýkoľvek rozsudok vynesený súdom iného členského štátu a vyhlásený za vykonateľný podľa oddielu 2 alebo osvedčený v súlade s článkom 41 ods. 1 alebo článkom 42 ods. 1 sa vykoná v členskom štáte výkonu za rovnakých podmienok, ako keby bol vynesený v tomto členskom štáte.

Najmä rozsudok, ktorý bol osvedčený v súlade s článkom 41 ods. 1 alebo článkom 42 ods. 1, nemožno vykonať, ak je nezlučiteľný s neskorším vykonateľným rozsudkom.

Článok 48

Praktické opatrenia na výkon práva styku

1. Súdny členský štát výkonu môžu prijímať praktické opatrenia na zabezpečenie výkonu práva styku, ak sa v rozsudku vynesenom súdmi členského štátu, ktorý mal právomoc rozhodnúť vo veci samej, neprijali potrebné opatrenia alebo prijaté opatrenia nie sú dostatočné za predpokladu, že sa zachovávajú podstatné prvky tohto rozsudku.
2. Praktické opatrenia prijaté podľa odseku 1 zaniknú na základe neskoršieho rozsudku súdov členského štátu, ktorý má právomoc rozhodnúť vo veci samej.

Článok 49

Trovy

Ustanovenia tejto kapitoly, s výnimkou oddielu 4, sa vzťahujú aj na určenie výšky nákladov a výdavkov na konania podľa tohto nariadenia a na výkon každého rozhodnutia o takýchto nákladoch a výdavkoch.

Článok 50

Právna pomoc

Navrhovateľ, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná bezplatná právna pomoc alebo oslobodenie od platenia nákladov alebo výdavkov, má v konaní podľa článkov 21, 28, 41, 42 a 48 nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od platenia nákladov alebo výdavkov podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

Článok 51

Záruka, záloha alebo preddavok

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, z dôvodu:

- a) že nemá obvyklý pobyt v členskom štáte, v ktorom sa žiada o výkon; alebo
- b) že je buď cudzím štátnym príslušníkom alebo, ak sa o výkon žiada vo Veľkej Británii alebo Írsku, že nemá "domicil" v žiadnom z týchto členských štátov.

Článok 52

Vyššie overenie alebo podobné formálne náležitosti

Písomnosti uvedené v článkoch 37, 38 a 45 alebo písomnosť, ktorou sa vymenúva procesný zástupca, nevyžadujú vyššie overenie ani splnenie podobnej formálnej náležitosti.

Kapitola IV: Spolupráca medzi ústrednými orgánmi vo veciach rodičovských práv a povinností

Článok 53

Určenie

Každý členský štát určí jeden alebo niekoľko ústredných orgánov na pomoc pri uplatňovaní tohto nariadenia a vymedzí ich územnú alebo funkčnú právomoc. Ak členský štát určí niekoľko ústredných orgánov, písomný styk sa uskutočňuje priamo s príslušným ústredným orgánom. Ak sa podanie zašle nepríslušnému ústrednému orgánu, tento postúpi podanie príslušnému ústrednému orgánu a informuje o tom odosielateľa.

Článok 54

Všeobecné funkcie

Ústredné orgány poskytujú informácie o vnútroštátnych právnych predpisoch a praxi a prijímajú opatrenia na zlepšenie uplatňovania tohto nariadenia a na prehĺbenie vzájomnej spolupráce. Na tento účel sa využije Európska súdna sieť pre občianske a obchodné veci vytvorená rozhodnutím č. 2001/470/ES.

Článok 55

Spolupráca vo veciach rodičovských práv a povinností

Ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Na tento účel prijímajú všetky potrebné kroky, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií, v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, na:

- a) zhromažďovanie a výmenu informácií:
 - i) o situácii dieťaťa;
 - ii) o všetkých začatých konaniach; alebo
 - iii) o prijatých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú dieťaťa;
- b) poskytovanie informácií a pomoc nositeľom rodičovských práv a povinností, ktorí sa snažia o uznanie a výkon rozhodnutí na ich území, najmä tých, ktoré sa týkajú práva styku a návratu dieťaťa;
- c) uľahčenie komunikácie medzi súdmi, najmä pri uplatňovaní článku 11 ods. 6 a ods. 7 a článku 15;
- d) poskytovanie informácií a pomoci, ktorú súdy potrebujú na účely uplatňovania článku 56, a
- e) uľahčenie dosiahnutia dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností mediáciou alebo inými metódami a uľahčenie cezhraničnej spolupráce na tento účel.

Článok 56

Umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte

1. Keď súd, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, zvažuje umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa alebo pestúnskej starostlivosti, a ak sa takéto umiestnenie má uskutočniť v druhom členskom štáte, najprv sa poradí s ústredným orgánom alebo iným príslušným orgánom v tomto druhom členskom štáte, ak sa v tomto členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa vyžaduje zásah verejného orgánu.
2. Rozsudok o umiestnení podľa odseku 1 možno vydať v žiadajúcom štáte iba vtedy, ak príslušný orgán dožiadaného štátu vyjadril súhlas s takýmto umiestnením.
3. Postupy pre konzultácie alebo súhlasy podľa odsekov 1 a 2 sa spravujú vnútroštátnym právom dožiadaného štátu.
4. Keď orgán, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, rozhodne o umiestnení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti

v druhom členskom štáte a keď sa nevyžaduje zásah verejného orgánu v tomto druhom členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa, informuje o tom ústredný orgán alebo iný príslušný orgán v tomto druhom členskom štáte.

Článok 57

Sпособ práce

1. Nositeľ rodičovských práv a povinností môže požiadať ústredný orgán členského štátu svojho obvyklého pobytu alebo ústredný orgán členského štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt alebo kde sa nachádza, o pomoc podľa článku 55. Žiadosť vo všeobecnosti má obsahovať všetky dostupné informácie, ktoré sú relevantné pre jej vybavenie. Ak sa žiadosť o pomoc týka uznania alebo výkonu rozsudku o rodičovských právach a povinnostiach, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, nositeľ rodičovských práv a povinností pripojí príslušné osvedčenia podľa článkov 39, 41 ods. 1 alebo 42 ods. 1
2. Členské štáty oznámia Komisii úradný jazyk alebo jazyky orgánov spoločenstva, iné ako svoj vlastný, v ktorých ich ústredné orgány môžu prijímať podania.
3. Ústredné orgány poskytujú pomoc podľa článku 55 bezplatne.
4. Každý ústredný orgán znáša svoje vlastné náklady.

Článok 58

Zasadnutia

1. Na účely uľahčenia uplatňovania tohto nariadenia sa ústredné orgány pravidelne schádzajú.
2. Tieto zasadnutia sa zvolávajú podľa rozhodnutia č. 2001/470/ES o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci.

Kapitola V: Vzťahy k iným právnym nástrojom

Článok 59

Vzťah k iným právnym nástrojom

1. S výhradou ustanovení článkov 60, 63, 64 a odseku 2 tohto článku, toto nariadenie v členských štátoch nahrádza dohovory platné v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, ktoré boli uzavreté medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi a upravujú otázky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
2. a) Fínsko a Švédsko môžu vyhlásiť, že Dohovor zo 6. februára 1931 medzi Dánskom, Fínskom, Islandom, Nórskom a Švédskom, obsahujúci ustanovenia medzinárodného práva súkromného o manželstve, osvojení a poručníctve, spolu s jeho záverečným protokolom, sa uplatňujú v celom rozsahu alebo čiastočne v ich vzájomných vzťahoch namiesto tohto nariadenia. Takéto vyhlásenia sa pripoja k tomuto nariadeniu a uverejnia v Úradnom vestníku Európskej únie. Tieto členské štáty ich môžu kedykoľvek úplne alebo čiastočne odvolať.
- b) Dodržiava sa zásada nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti medzi občanmi únie.
- c) Kritériá právomoci v budúcej dohode dojednanej medzi členskými štátmi uvedenými v pododseku a), ktoré sa týkajú vecí upravených týmto nariadením, musia byť v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.
- d) Rozsudky vydané v niektorom zo severských štátov, ktoré urobili vyhlásenie ustanovené v pododseku a), na základe uplatnenia kritéria právomoci zodpovedajúceho niektorému z kritérií uvedených v kapitole II tohto nariadenia, sa uznávajú a vykonávajú v ostatných členských štátoch podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia.
3. Členské štáty zašlú Komisii:
 - a) kópiu dohôd uvedených v odseku 2 a) a c) a jednotných zákonov vykonávajúcich tieto dohody;

b) každú výpoveď alebo zmenu a doplnenie týchto dohôd alebo jednotných zákonov.

Článok 60

Vzťahy k niektorým mnohostranným dohovorom

Vo vzťahoch medzi členskými štátmi má toto nariadenie prednosť pred týmito dohovormi v rozsahu, v ktorom sa týka otázok upravených týmto nariadením:

- a) Haagsky dohovor o právomociach orgánov a rozhodnom práve vo veciach ochrany maloletých z 5. októbra 1961;
- b) Luxemburský dohovor o uznávaní rozhodnutí týkajúcich sa platnosti manželstiev z 8. septembra 1967;
- c) Haagsky dohovor o uznávaní rozvodov a zrušení manželského spoluzitia z 1. júna 1970;
- d) Európsky dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti z 20. mája 1980

a

- e) Haagsky dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980.

Článok 61

Vzťah k Haagskemu dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996

Pokiaľ ide o vzťah k Haagskemu dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996, toto nariadenie sa uplatňuje:

- a) keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území členského štátu;
- b) vo veci uznania a výkonu rozsudku vydaného súdom členského štátu na území iného členského štátu, aj keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru.

Článok 62

Rozsah účinkov

1. Dohody a dohovory uvedené v článkoch 59 ods. 1, 60 a 61 zostávajú v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie.
2. Dohovory uvedené v článku 60, najmä Haagsky dohovor z roku 1980, sú naďalej platné medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami, v súlade s článkom 60.

Článok 63

Zmluvy so Svätou stolicou

1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá Medzinárodná zmluva (konkordát) medzi Svätou stolicou a Portugalskom, podpísaná vo Vatikáne 7. mája 1940.
2. Rozhodnutie o neplatnosti manželstva vydané na základe zmluvy uvedenej v odseku 1 sa uznáva v členských štátoch za podmienok uvedených v kapitole III, oddiel I.
3. Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa vzťahujú tiež na tieto medzinárodné zmluvy (konkordáty) so Svätou stolicou:
 - a) "Concordato lateranense" z 11. februára 1929 medzi Talianskom a Svätou stolicou, zmenený dohodou a dodatkovým protokolom podpísaným v Ríme 18. februára 1984;
 - b) Dohoda medzi Svätou stolicou a Španielskom v právnych otázkach z 3. januára 1979.
4. Uznatie rozhodnutí podľa odseku 2 môže v Taliansku alebo v Španielsku podliehať rovnakým postupom a pre-

skúmaniam, aké sa vzťahujú na rozhodnutia cirkevných súdov vydané podľa medzinárodných zmlúv uzavretých so Svätou stolicou a uvedených v odseku 3.

5. Členské štáty zašlú Komisii:

- a) kópiu zmlúv uvedených v odsekoch 1 a 3;
- b) každú výpoveď alebo zmenu a doplnenie týchto zmlúv.

Kapitola VI: Prechodné ustanovenia

Článok 64

1. Ustanovenia tohto nariadenia sa vzťahujú len na konania začaté, písomnosti úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na dohody uzatvorené účastníkmi po dni začatia jeho uplatňovania podľa článku 72.

2. Rozsudky vydané po dni začatia uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali pred týmto dňom, ale po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými v kapitole II, alebo v nariadení (ES) č. 1347/2000, alebo v dohovore platnom medzi členským štátom pôvodu a dožiadaným členským štátom v čase začatia konania.

3. Rozsudky vydané pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa týkajú rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva alebo rodičovských práv a povinností k spoločným deťom oboch manželov v súvislosti s konaniami v manželských veciach.

4. Rozsudky vydané pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia, ale po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000 v konaniach, ktoré sa začali pred dňom nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa týkajú rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva alebo rodičovských práv a povinností k spoločným deťom oboch manželov v súvislosti s konaniami v manželských veciach a ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými buď v kapitole II tohto nariadenia, alebo v nariadení (ES) č. 1347/2000, alebo v dohovore platnom medzi členským štátom pôvodu a dožiadaným členským štátom v čase začatia konania.

Kapitola VII: Záverečné ustanovenia

Článok 65

Preskúmanie

Najneskôr 1. januára 2012 a potom každých päť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade európskemu Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia na základe informácií predložených členskými štátmi. Ku správe sa v prípade potreby pripoja návrhy na úpravu.

Článok 66

Členské štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami

Vo vzťahu k členskému štátu, ktorý má v otázkach upravených týmto nariadením dva systémy alebo viac systémov práva alebo súborov právnych noriem, ktoré sa uplatňujú na rôznych územných celkoch:

- a) každý odkaz na obvyklý pobyt v tomto členskom štáte sa považuje za odkaz na obvyklý pobyt v jeho územnom celku;
- b) každý odkaz na štátnu príslušnosť, alebo v prípade Veľkej Británie na "domicil", sa považuje za odkaz na územný celok určený právom tohto štátu;

c) každý odkaz na orgán členského štátu sa považuje za odkaz na orgán daného územného celku v tomto štáte;

d) každý odkaz na právne predpisy dožiadaného členského štátu sa považuje za odkaz na právne predpisy územného celku, v ktorom sa žiada o uplatnenie právomoci, o uznanie alebo výkon.

Článok 67

Informácie o ústredných orgánoch a prijateľných jazykoch

Do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia členské štáty oznámia Komisii:

a) názvy, adresy a spôsoby komunikácie ústredných orgánov určených podľa článku 53,

b) jazyky prijateľné pre styk s ústrednými orgánmi podľa článku 57 (2) a

c) jazyky prijateľné pre osvedčenie o práve styku podľa článku 45 ods. 2.

Členské štáty oznámia Komisii akékoľvek zmeny týchto údajov.

Komisia zverejní tieto informácie.

Článok 68

Informácie o súdoch a o konaniach o opravných prostriedkoch

Členské štáty zašlú Komisii zoznamy súdov a konaní o opravných prostriedkoch uvedené v článkoch 21, 29, 33 a 34 a akékoľvek ich zmeny.

Komisia aktualizuje tieto informácie a uverejní ich uverejnením v Úradnom vestníku Európskej únie alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom.

Článok 69

Zmeny a doplnenia príloh

Akékoľvek zmeny a doplnenia vzorových tlačív v prílohách I až IV sa prijímú konzultačným postupom podľa článku 70 ods. 2.

Článok 70

Výbor

- 1. Komisii pomáha výbor (ďalej len "výbor").
- 2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.
- 3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 71

Zrušenie nariadenia (ES) č. 1347/2000

- 1. Nariadenie (ES) č. 1347/2000 sa zrušuje dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia.
- 2. Každý odkaz na nariadenie (ES) č. 1347/2000 sa považuje za odkaz na toto nariadenie podľa porovnávacej tabuľky v prílohe V.

Článok 72

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. augusta 2004.

Nariadenie sa uplatňuje od 1. marca 2005, s výnimkou článkov 67, 68, 69 a 70, ktoré sa uplatňujú 1. augusta 2004.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 27. novembra 2003

6. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 2, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo, okrem iného, prijať opatrenia v oblasti justicnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami v miere potrebnej pre dobré fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia okrem iného zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa kolíznych noriem a konfliktov právomoci.

(3) V tejto súvislosti Spoločenstvo okrem iných opatrení už prijalo nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, smernicu Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch, nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností).

(4) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby ustanovili osobitné spoločné procesné normy na zjednodušenie a urýchlenie riešenia cezhraničných sporov týkajúcich sa okrem iného pohľadávok na výživné. Tiež vyzvala na zrušenie opatrení, ktoré tvoria medzistupeň potrebný v dožiadanom štáte na uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, najmä rozhodnutia o pohľadávke na výživné.

(5) Spoločný program opatrení Komisie a Rady o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach sa prijal 30. novembra 2000. Tento program ustanovuje zrušenie konania o vyhlásení vykonateľnosti pre pohľadávky na výživné s cieľom zefektívniť prostriedky, ktoré majú oprávnení na výživné k dispozícii na ochranu svojich práv.

(6) Európska rada na zasadnutí v Bruseli 4. a 5. novembra 2004 prijala nový program s názvom "Haagsky program: Posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii" (ďalej len "Haagsky program").

(7) Rada na zasadnutí 2. a 3. júna 2005 prijala akčný plán Rady a Komisie, ktorý premieta Haagsky program do konkrétnych opatrení a ktorý uvádza potrebu prijať návrhy týkajúce sa vyživovacej povinnosti.

(8) V rámci Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného sa Spoločenstvo a jeho členské štáty zúčastnili na rokovaní, ktoré 23. novembra 2007 vyústilo do prijatia Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 2007") a Protokolu o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (ďalej len "Haagsky protokol z roku 2007"). Tieto dva nástroje by sa preto mali v rámci tohto nariadenia zohľadniť.

(9) Oprávnenému na výživné by sa malo umožniť jednoduchým spôsobom dosiahnuť v členskom štáte vydanie rozhodnutia, ktoré bude automaticky, bez akejkoľvek ďalšej formality vykonateľné v inom členskom štáte.

(10) Na dosiahnutie tohto cieľa je žiaduce vytvoriť nástroj Spoločenstva vo veciach vyživovacej povinnosti, ktorý by obsahoval súbor ustanovení o právomoci, o kolíznych normách, o uznávaní a vykonateľnosti, výkone, právnej pomoci a o spolupráci medzi ústrednými orgánmi.

(11) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by mal pokrývať každú vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, a to s cieľom zaručiť rovnosť zaobchádzania so všetkými oprávnenými na výživné. Na účely tohto nariadenia by sa mal pojem "vyživovacia povinnosť" vykladať autonómnym spôsobom.

(12) S cieľom zohľadniť rôzne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa vyživovacej povinnosti v členských štátoch by sa toto nariadenie malo vzťahovať tak na súdne rozhodnutia, ako aj na rozhodnutia vydané správnymi orgánmi za predpokladu, že tieto orgány poskytujú záruky týkajúce sa najmä nestrannosti a práva strán na vypočutie. Tieto orgány by preto mali uplatňovať všetky normy tohto nariadenia.

(13) Z uvedených dôvodov je potrebné v tomto nariadení zabezpečiť uznávanie a výkon súdnych zmierov a verejných listín bez toho, aby tým bolo dotknuté právo účastníka takéhoto súdneho zmiernu a verejnej listiny napadnúť súdny zmiernu alebo verejnú listinu na súde členského štátu pôvodu.

(14) Na účely návrhu na uznanie a výkon rozhodnutia týkajúceho sa vyživovacej povinnosti je preto potrebné v tomto nariadení ustanoviť, že pojem "oprávnený" zahŕňa verejné orgány, ktoré sú oprávnené konať namiesto osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo ktoré sú oprávnené žiadať náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému náhradou za výživné. Keď verejný orgán koná v takomto postavení, mal by mať tiež nárok na rovnaké služby a rovnakú právnu pomoc ako oprávnený.

(15) S cieľom ochrániť záujmy oprávnených na výživné a podporiť riadny výkon spravodlivosti v rámci Európskej únie je potrebné prispôbiť normy právomoci, ako vyplývajú z nariadenia (ES) č. 44/2001. Skutočnosť, že odporca má obvyklý pobyt v treťom štáte by nemala vylučovať uplatnenie noriem Spoločenstva týkajúcich sa právomoci, a preto by sa viac nemalo odkazovať na normy vnútroštátneho právneho poriadku. Preto je potrebné v tomto nariadení určiť, v ktorých prípadoch môže súd členského štátu vykonávať subsidiárnu právomoc.

(16) S cieľom napraviť najmä prípady odoprenia spravodlivosti je v tomto nariadení potrebné upraviť forum necessitatis a umožniť tak súdu členského štátu vo výnimočných prípadoch konať vo veci, ktorá má úzku väzbu s tretím štátom. Takýto výnimočný prípad môže nastať, keď sa konanie v dotknutom treťom štáte ukáže ako nemožné (napríklad z dôvodu občianskej vojny), alebo keď od navr-

hovateľa nemožno rozumne očakávať, že v tom štáte začne alebo bude viesť konanie. Právomoc založenú na forum necessitatis však možno vykonávať, iba ak má spor dostatočnú väzbu s členským štátom konajúceho súdu, akou je napríklad štátna príslušnosť jedného z účastníkov.

(17) Dodatočná norma právomoci by mala ustanovovať, že s výnimkou osobitných okolností môže povinný začať konanie na vydanie zmeneného alebo nového rozhodnutia len v štáte, v ktorom mal oprávnený obvyklý pobyt, keď sa rozhodnutie vydalo, a v ktorom má oprávnený naďalej obvyklý pobyt. S cieľom zabezpečiť dobré prepojenie medzi Haagskym dohovorom z roku 2007 a týmto nariadením je potrebné uplatňovať toto pravidlo aj na rozhodnutia tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru, pokiaľ je tento dohovor platný vo vzťahu medzi dotknutým štátom a Spoločenstvom a uplatňuje sa v dotknutom štáte aj Spoločenstve na rovnaké vyživovacie povinnosti.

(18) Na účely uplatňovania tohto nariadenia je potrebné ustanoviť, že pojem "štátna príslušnosť" sa v prípade Írska nahrádza pojmom "domicil" a rovnako aj v prípade Spojeného kráľovstva, ak sa v ňom bude toto nariadenie uplatňovať na základe článku 4 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

(19) S cieľom zvýšiť právnu istotu, predvídateľnosť a zmluvnú voľnosť účastníkov by toto nariadenie malo účastníkom umožniť zvoliť si dohodou súd podľa vymedzených kritérií právomoci. S cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka by sa takáto voľba súdu mala vylúčiť, ak ide o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov.

(20) V tomto nariadení je potrebné ustanoviť, že pokiaľ ide o kolízne normy, členské štáty, ktoré sú viazané Haagskym protokolom z roku 2007, uplatňujú kolízne normy ustanovené v uvedenom protokole. Na tento účel by sa malo uviesť ustanovenie s odkazom na uvedený protokol. Spoločenstvo uzavrie Haagsky protokol z roku 2007 v dostatočnom predstihu, aby sa umožnilo uplatňovanie tohto nariadenia. S cieľom zohľadniť situáciu, keď sa Haagsky protokol z roku 2007 nebude uplatňovať vo všetkých členských štátoch, je na účely uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí potrebné rozlišovať medzi členskými štátmi, ktoré sú viazané Haagskym protokolom z roku 2007, a členskými štátmi, ktoré ním nie sú viazané.

(21) V rámci tohto nariadenia je potrebné upresniť, že kolízne normy určujú len rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť a neurčujú rozhodné právo pre určenie rodinných vzťahov, na ktorých sa zakladá vyživovacia povinnosť. Určenie rodinných vzťahov i naďalej závisí od vnútroštátneho práva členských štátov vrátane ich noriem medzinárodného práva súkromného.

(22) S cieľom zabezpečiť rýchle a účinné vymáhanie pohľadávky na výživné a predísť zdĺhavým konaniam o opravných prostriedkoch by rozhodnutia vo veciach vyživovacej povinnosti vydané v členskom štáte mali byť v zásade predbežné vykonateľné. Preto je potrebné v tomto nariadení ustanoviť, že súd pôvodu byť mal mať možnosť vyhlásiť rozhodnutie za vykonateľné, aj keď podľa vnútroštátneho právneho poriadku nie je vykonateľné zo zákona a aj keď sa proti rozhodnutiu podal alebo ešte môže podať opravný prostriedok podľa vnútroštátneho právneho poriadku.

(23) S cieľom obmedziť náklady súvisiace s konaniami, ktoré upravuje toto nariadenie, by bolo vhodné čo najviac využívať moderné komunikačné technológie najmä pri vypočúvaní účastníkov.

(24) Záruky, ktoré poskytuje uplatňovanie kolíznych noriem, by mali byť dostatočným dôvodom, aby sa rozhodnutia týkajúce sa vyživovacej povinnosti vydané členským štátom viazaným Haagskym protokolom z roku 2007 uznávali a boli vykonateľné vo všetkých ostatných členských štátoch bez potreby osobitného konania, a bez akejkoľvek formy kontroly obsahu v členskom štáte výkonu.

(25) Jediným cieľom uznania rozhodnutia týkajúceho sa vyživovacej povinnosti v členskom štáte je umožniť vymáhanie pohľadávky na výživné určenej v rozhodnutí. Neznamená to zo strany tohto členského štátu uznanie rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, na ktorých sa zakladá vyživovacia povinnosť, ktorá viedla k vydaniu rozhodnutia.

(26) Pre rozhodnutia o vyživovacej povinnosti vydané členským štátom, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, je vhodné v tomto nariadení ustanoviť konanie o uznaní a vyhlásení vykonateľnosti. Toto konanie by malo vychádzať z konania a dôvodov odmietnutia uznania podľa nariadenia (ES) č. 44/2001. S cieľom urýchliť konanie a umožniť oprávnenému rýchle vymoženie jeho pohľadávky je potrebné ustanoviť, že konajúci súd by mal vydať rozhodnutie v určitej lehote, pokiaľ tomu nebránia výnimočné okolnosti.

(27) Tiež je vhodné čo najviac obmedziť formálne náležitosti výkonu, ktoré zvyšujú výdavky pre oprávneného na výživné. Na tento účel by sa v tomto nariadení malo ustanoviť, že oprávnený na výživné nie je povinný mať v členskom štáte výkonu poštovú adresu ani splnomocneného zástupcu bez toho, aby tým bola dotknutá vnútorná organizácia vykonávacieho konania v členských štátoch.

(28) S cieľom obmedziť náklady vykonávacieho konania by sa nemal vyžadovať žiaden preklad, pokiaľ sa proti výkonu nenamieta, a bez toho, aby boli dotknuté príslušné normy o doručovaní písomností.

(29) S cieľom zaručiť dodržiavanie požiadaviek na spravodlivý proces je vhodné ustanoviť v tomto nariadení právo odporcu, ktorý sa nezúčastnil konania na súde pôvodu v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, navrhnúť v štádiu výkonu rozhodnutia vydaného proti nemu jeho preskúmanie. Odporca by však mal takýto návrh na preskúmanie podať v určitej lehote, ktorá by mala začať plynúť najneskôr odo dňa, keď v priebehu vykonávacieho konania prvýkrát stratil možnosť sčasti alebo úplne nakladať so svojím majetkom. Toto právo podať návrh na preskúmanie by mal byť mimoriadny opravný prostriedok poskytovaný odporcovi, ktorý sa nezúčastnil konania, a nie je ním dotknuté uplatnenie iných mimoriadnych opravných prostriedkov ustanovených v právnom poriadku členského štátu pôvodu, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s právom na preskúmanie podľa tohto nariadenia.

(30) S cieľom urýchliť výkon rozhodnutia vydaného v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, v inom členskom štáte je potrebné obmedziť dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu, ktorých sa môže dovoliť povinný z dôvodu cezhraničnej povahy pohľadávky na výživné. Týmto obmedzením by nemali byť dotknuté dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu upravené vo vnútroštátnom právnom poriadku, ktoré nie sú nezlučiteľné s dôvodmi uvedenými v tomto nariadení, ako napríklad splnenie dlhu povinným v čase výkonu alebo nepostihnuteľná povaha častí majetku.

(31) S cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávky výživného je potrebné zaviesť systém spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými členskými štátmi. Tieto orgány by mali poskytovať pomoc oprávneným na výživné a povinným na účely presadzovania ich práv v inom členskom štáte prostredníctvom podávania žiadostí na uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti a výkon existujúcich rozhodnutí, na zmenu takýchto rozhodnutí alebo vydanie rozhodnutia. Mali by si tiež vymieňať informácie na účely zistenia miesta pobytu povinných a oprávnených, a zistenia ich príjmov a majetku podľa potreby. Tieto orgány by napokon mali navzájom spolupracovať pri výmene všeobecných informácií a pri podpore spolupráce medzi príslušnými orgánmi vo svojich členských štátoch.

(32) Ústredný orgán určený na základe tohto nariadenia by mal znášať svoje náklady s výnimkou osobitne určených prípadov a poskytovať pomoc každému žiadateľovi, ktorý má pobyt v jeho členskom štáte. Kritérium pre určenie práva osoby žiadať ústredný orgán o pomoc by teda malo byť menej prísne ako kritérium "obvyklého pobytu" používané inde v tomto nariadení. Kritérium "pobytu" by však malo vylučovať len bežnú prítomnosť.

(33) S cieľom poskytovať pomoc oprávneným na výživné a povinným v plnom rozsahu a uľahčiť optimálnym spôsobom cezhraničné vymáhanie výživného by ústredné orgány mali mať možnosť získať určité množstvo osobných informácií. V tomto nariadení by sa preto mala uložiť členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby ich ústredné orgány mali prístup k takýmto informáciám, ktorými disponujú verejné alebo správne orgány, ktoré majú dotknuté informácie v držbe v rámci svojej bežnej činnosti. Je však potrebné ponechať členským štátom možnosť určiť podrobnosti tohto prístupu. Členský štát by tak mal mať možnosť určiť verejné alebo správne orgány, ktoré budú povinné poskytovať informácie ústredným orgánom v súlade s týmto nariadením, vrátane, ak je to vhodné, verejných alebo správnych orgánov už určených v rámci iných režimov prístupu k informáciám. Pri určovaní verejných alebo správnych orgánov by členský štát mal zabezpečiť, aby mal jeho ústredný orgán prístup k požadovaným informáciám, ktoré majú skôr uvedené orgány v držbe, ako to upravuje toto nariadenie. Členský štát by tiež mal mať možnosť poskytnúť ústrednému orgánu prístup k požadovaným informáciám od akejkoľvek právnickej osoby, ktorá ich má v držbe a zodpovedá za ich spracúvanie.

(34) V rámci prístupu k osobným údajom, ich používania a prenosu je potrebné dodržiavať všetky požiadavky ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov, ako je transponovaná do vnútroštátneho práva členských štátov.

(35) Na účely uplatňovania tohto nariadenia je však potrebné vymedziť osobitné podmienky prístupu k osobným údajom, ich používania a prenosu. V tejto súvislosti sa zohľadnilo stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Informovanie dotknutej osoby by sa malo uskutočňovať podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Mala by však existovať možnosť odložiť toto informovanie, aby sa povinnému zabránilo v prevoze majetku, a tým ohrozeniu vymáhania pohľadávky na výživné.

(36) Vzhľadom na trovy konania je potrebné ustanoviť výhodný systém právnej pomoci spočívajúci v úplnom znášaní nákladov spojených s konaním týkajúcim sa výživovej povinnosti voči detom mladším ako 21 rokov, ktoré sa vedie prostredníctvom ústredných orgánov. Existujúce normy v oblasti právnej pomoci v rámci Európskej únie podľa smernice 2003/8/ES by sa preto

mali doplniť osobitnými normami tvoriacimi osobitný systém právnej pomoci v oblasti výživovej povinnosti. Príslušný orgán dožiadaného členského štátu by mal mať v takom prípade možnosť výnimočne vymáhať náhradu trov od neúspešného navrhovateľa, ktorému sa poskytla bezplatná právna pomoc za predpokladu, že to umožňuje jeho finančná situácia. Uplatnilo by sa to najmä v prípade majetnej osoby, ktorá nekonala dobromyseľne.

(37) Pre iné druhy výživovej povinnosti ako sú uvedené v predchádzajúcom odôvodnení je potrebné zabezpečiť, aby pri výkone rozhodnutia v inom členskom štáte sa všetkým účastníkom poskytlo rovnaké zaobchádzanie. Ustanovenia o kontinuite právnej pomoci v tomto nariadení by sa preto mali vykladať tak, že právna pomoc sa prizná aj účastníkovi, ktorému sa neposkytla právna pomoc počas konania o vydanie alebo zmenu rozhodnutia v členskom štáte pôvodu a neskôr sa mu poskytla v tom istom štáte v prípade návrhu na výkon rozhodnutia. Nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo oslobodenia od platenia nákladov a výdavkov v členskom štáte výkonu by mal mať tiež účastník, ktorý konal v bezplatnom konaní pred správnym orgánom uvedeným v prílohe X, ak sa preukáže, že by na oslobodenie bol mal nárok v členskom štáte pôvodu.

(38) S cieľom znížiť náklady na preklad podporných písomností by mal konajúci súd požadovať preklad týchto písomností, iba ak je ich preklad potrebný, a bez toho, aby tým boli dotknuté práva na obhajobu a normy týkajúce sa doručovania písomností.

(39) S cieľom uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia je potrebné ustanoviť povinnosť členských štátov oznámiť Komisii názvy a kontaktné údaje svojich ústredných orgánov, ako aj iné informácie. Tieto informácie by sa mali sprístupniť právnikom a verejnosti uverejnením v Úradnom vestníku Európskej únie alebo elektronickým prístupom k Európskej justičnej sieti v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES. Okrem toho by používanie tlačív uvedených v tomto nariadení malo uľahčiť a urýchliť komunikáciu medzi ústrednými orgánmi a umožniť elektronické podávanie návrhov.

(40) Je potrebné upraviť vzťah medzi týmto nariadením a dvojstrannými alebo viacstrannými dohovormi a dohodami vo veciach výživovej povinnosti, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty. V tejto súvislosti je potrebné ustanoviť, že členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru medzi Švédskom, Dánskom, Fínskom, Islandom a Nórskom o vymáhaní pohľadávok na výživné z 23. marca 1962, ho budú môcť naďalej uplatňovať vzhľadom na to, že obsahuje výhodnejšie normy o uznávaní a výkone ako toto nariadenie. Pokiaľ ide o budúce dvojstranné dohody s tretími štátmi vo veciach výživovej povinnosti, postupy a podmienky, za ktorých by boli členské štáty oprávnené vo vlastnom mene dohodnúť a uzavrieť takéto dohody, by sa mali určiť v rámci rokovania o návrhu, ktorý v súvislosti s touto otázkou predloží Komisia.

(41) Na výpočet období a lehôt ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa určujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny.

(42) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia, by sa mali prijímať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(43) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená prijímať všetky zmeny a doplnenia tlačív ustanovených v tomto nariadení v súlade s konzultačným postupom ustanoveným v článku 3 rozhodnutia 1999/468/ES. Pre ustanovenie zoznamu správnych orgánov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a zoznamu orgánov príslušných na vydanie osvedčenia o práve na právnu pomoc je potrebné poveriť Komisiu, aby konala v súlade s riadiacim postupom ustanovený v článku 4 uvedeného rozhodnutia.

(44) Týmto nariadením by sa malo zmeniť a doplniť nariadenie (ES) č. 44/2001 nahradením ustanovení uvedeného nariadenia týkajúcich sa vyživovacej povinnosti. S výhradou prechodných ustanovení tohto nariadenia by členské štáty mali vo veciach vyživovacej povinnosti uplatňovať ustanovenia tohto nariadenia o právomoci, uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí a o právnej pomoci namiesto ustanovení nariadenia (ES) č. 44/2001 odo dňa začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

(45) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zavedenie súboru opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie pohľadávok na výživné v cezhraničných situáciách a tak uľahčiť voľný pohyb osôb v rámci Európskej únie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(46) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko oznámilo svoju vôľu podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(47) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Tým však nie je dotknutá možnosť Spojeného kráľovstva oznámiť v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu svoj záujem akceptovať toto nariadenie po jeho prijatí.

(48) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť Dánska uplatňovať obsah zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 44/2001 na základe článku 3 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 19. októbra 2005,

prijala toto nariadenie:

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

2. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená každý členský štát, na ktorý sa toto nariadenie uplatňuje.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:

1. "rozhodnutie" je rozhodnutie vo veci vyživovacej povinnosti vydané súdom členského štátu bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozsudku alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutie o trovách konania vydané súdnym úradníkom. Na účely kapitol VII a VIII pojem "rozhodnutie" zahŕňa aj rozhodnutie vo veci vyživovacej povinnosti vydané v treťom štáte;

2. "súdny zmier" je zmier vo veci vyživovacej povinnosti, ktorý schválil súd alebo bol v priebehu konania uzavretý na súde;

3. "verejná listina" je:

a) písomnosť vo veci vyživovacej povinnosti, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte pôvodu a ktorej pravosť:

i) súvisí s podpisom a obsahom listiny a

ii) bola potvrdená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel; alebo

b) dohoda týkajúca sa vyživovacej povinnosti uzavretá so správnymi orgánmi členského štátu pôvodu alebo nimi overená;

4. "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom bolo vydané, podľa okolností veci, rozhodnutie, schválený alebo uzavretý súdny zmier a vyhotovená verejná listina;

5. "členský štát výkonu" je členský štát, v ktorom sa žiada o výkon rozhodnutia, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny;

6. "dožadujúci členský štát" je členský štát, ktorého ústredný orgán zasiela žiadosť podľa kapitoly VII;

7. "dožiadaný členský štát" je členský štát, ktorého ústredný orgán prijíma žiadosť podľa kapitoly VII;

8. "haagsky zmluvný štát" je štát, ktorý je zmluvnou stranou haagskeho Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z 23. novembra 2007 (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 2007") v rozsahu, v akom sa tento dohovor uplatňuje medzi Spoločenstvom a týmto štátom;

9. "súd pôvodu" je súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať;

10. "oprávnený" je každá fyzická osoba, ktorá má nárok výživné alebo o ktorej sa tvrdí, že má takýto nárok;

11. "povinný" je každá fyzická osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť alebo o ktorej sa tvrdí, že má takúto povinnosť.

2. Na účely tohto nariadenia pojem "súd" zahŕňa aj správne orgány v členských štátoch príslušné vo veciach vyživovacej povinnosti za predpokladu, že tieto orgány poskytujú záruky týkajúce sa nestrannosti a práva strán na vypočutie a ich rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom boli vydané,

i) môžu byť napadnuté opravným prostriedkom podaným justičným orgánom alebo preskúmané týmto orgánom a

ii) majú podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.

Tieto správne orgány sa uvádzajú v prílohe X. Táto príloha sa vypracuje a mení a dopĺňa v súlade s riadiacim postupom ustanoveným v článku 73 ods. 2 na žiadosť členského štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý správny orgán.

3. Na účely článkov 3, 4 a 6 sa pojem "štátna príslušnosť" nahrádza pojmom "domicil" v tých členských štátoch, ktoré tento inštitút používajú ako kolízne kritérium v rodinných veciach.

Na účely článku 6 sa účastníci, ktorí majú "domicil" v rôznych územných celkoch rovnakého členského štátu, považujú

jú za účastníkov, ktorí majú spoločný "domicil" v tomto členskom štáte.

Kapitola II: Právomoc

Článok 3

Všeobecné ustanovenia o právomoci

V členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

- a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo
- b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo
- c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo
- d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Článok 4

Voľba súdu

1. Účastníci konania sa môžu dohodnúť, že právomoc konať o existujúcich alebo prípadných budúcich sporoch medzi nimi vo veci vyživovacej povinnosti majú tieto súdy členských štátov:

- a) súd alebo súdy členského štátu, v ktorom má jeden z účastníkov obvyklý pobyt;
- b) súd alebo súdy členského štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z účastníkov;
- c) v prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi alebo bývalými manželmi:
- i) súd, ktorý má právomoc konať o ich spore v manželskej veci, alebo
- ii) súd alebo súdy členského štátu, ktorý bol aspoň jeden rok členským štátom posledného spoločného obvyklého pobytu manželov.

Podmienky ustanovené v písmenách a), b) alebo c) musia byť splnené v čase uzavretia dohody o voľbe súdu alebo v čase začatia konania na súde.

Právomoc založená dohodou je výlučná, pokiaľ sa účastníci nedohodli inak.

2. Dohoda o voľbe súdu sa uzaviera v písomnej forme. Každá komunikácia elektronickými prostriedkami, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za rovnocennú s písomnou formou.

3. Tento článok sa nevzťahuje na spor o vyživovaciu povinnosť na dieťa vo veku do 18 rokov.

4. Ak sa účastníci dohodli, že založia výlučnú právomoc súdu alebo súdov zmluvného štátu Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného 30. októbra 2007 v Lugáne (ďalej len "Lugánsky dohovor"), ktorý nie je členským štátom, uplatňuje sa uvedený dohovor s výnimkou sporov uvedených v odseku 3.

Článok 5

Právomoc založená na účasti odporcu

Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa odporca zúčastní konania. To neplatí, ak sa odporca zúčastní konania len, aby namietol absenciu právomoci.

Článok 6

Subsidiárna právomoc

Ak podľa článkov 3, 4 a 5 nemá právomoc žiadny súd členského štátu ani žiaden súd zmluvného štátu Lugánskeho dohovoru, ktorý nie je členským štátom, na základe ustanovení uvedeného dohovoru, majú právomoc súdy členského štátu spoločnej štátnej príslušnosti účastníkov.

Článok 7

Forum necessitatis

Ak podľa článkov 3, 4, 5 a 6 nemá právomoc žiadny súd členského štátu, súdy členského štátu môžu vo výnimočných prípadoch vo veci rozhodovať, ak sa konanie nemôže účinne začať alebo uskutočniť v treťom štáte, ktorý má so sporom úzku väzbu.

Spor musí mať dostatočnú väzbu s členským štátom konajúceho súdu.

Článok 8

Obmedzenie možnosti konania

1. Ak sa rozhodnutie vydalo v členskom štáte alebo haagskom zmluvnom štáte, v ktorom má oprávnený obvyklý pobyt, povinný nemôže začať konanie s účelom zmeniť toto rozhodnutie alebo získať nové rozhodnutie v žiadnom inom členskom štáte, pokiaľ má oprávnený naďalej obvyklý pobyt v štáte, v ktorom sa rozhodnutie vydalo.

2. Odsek 1 sa neuplatní:

- a) ak sa účastníci v súlade s článkom 4 dohodli na právomoci súdov tohto druhého členského štátu;
- b) ak sa oprávnený podrobí právomoci súdov tohto druhého členského štátu podľa článku 5;
- c) ak príslušný orgán v haagskom zmluvnom štáte pôvodu nemôže alebo odmieta vykonávať svoju právomoc na zmenu rozhodnutia alebo na vydanie nového rozhodnutia, alebo
- d) ak rozhodnutie vydané v haagskom zmluvnom štáte pôvodu nemožno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa zamýšľa konať o zmene rozhodnutia alebo o vydaní nového rozhodnutia.

Článok 9

Začatie konania na súde

Na účely tejto kapitoly sa konanie na súde považuje za začaté:

- a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie alebo rovnocennej písomnosti na súd, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi, alebo
- b) ak sa písomnosť musí pred podaním na súd doručiť odporcovi, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súd.

Článok 10

Skúmanie právomoci

Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 11

Skúmanie prípustnosti

1. Ak sa odporca s obvyklým pobytom v inom štáte ako v členskom štáte, v ktorom sa začalo konať, nezúčastní konania, súd s právomocou preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť,

ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom predstihu tak, aby mohol pripraviť svoju obhajobu, alebo sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

2. Namiesto ustanovení odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia (ES) č. 1393/2007, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela podľa uvedeného nariadenia doručovať z jedného členského štátu do iného.

3. Ak sa neuplatnia ustanovenia nariadenia (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 haagskeho Dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 15. novembra 1965, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať do cudziny podľa tohto dohovoru.

Článok 12

Prekážka začatej veci

1. Ak sa v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi vedú konania na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 13

Súvisiace veci

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže konanie prerušiť.

2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže tiež na návrh jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať v uvedených veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa ich zlúčenie.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné ich prerokovať a rozhodnúť o nich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

Článok 14

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III: Rozhodné právo

Článok 15

Určenie rozhodného práva

Rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané haagskym Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23. novembra 2007 (ďalej len "Haagsky protokol z roku 2007"), určuje podľa tohto protokolu.

Kapitola IV: Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí

Článok 16

Rozsah pôsobnosti tejto kapitoly

1. Táto kapitola upravuje uznávanie, vykonateľnosť a výkon všetkých rozhodnutí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

2. Oddiel 1 sa vzťahuje na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007.

3. Oddiel 2 sa vzťahuje na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007.

4. Oddiel 3 sa vzťahuje na všetky rozhodnutia.

Oddiel 1 - Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007

Článok 17

Zrušenie konania o vyhlásenie vykonateľnosti

1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007 sa v inom členskom štáte uznáva bez potreby osobitného konania a bez akejkoľvek možnosti namietat' proti jeho uznaniu.

2. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré je vykonateľné v tomto štáte, je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby jeho vyhlásenia za vykonateľné.

Článok 18

Ochranné opatrenia

Vykonateľné rozhodnutie je zo zákona spojené s oprávnením prijať akékoľvek ochranné opatrenie, ktoré existuje v právnom poriadku členského štátu výkonu.

Článok 19

Právo podať návrh na preskúmanie

1. Odporca, ktorý sa nezúčastnil konania na súde v členskom štáte pôvodu, má právo podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na príslušný súd tohto členského štátu, ak:

a) mu písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť nebola doručená v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, alebo

b) mu vyššia moc alebo mimoriadne okolnosti bez zavinenia na jeho strane zabránili vzniesť námietku proti nároku na výživné,

okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť.

2. Lehota na podanie návrhu na preskúmanie začína plynúť odo dňa, keď sa odporca skutočne oboznámil s obsahom rozhodnutia a mohol konať, najneskôr však odo dňa prvého opatrenia v rámci výkonu rozhodnutia, v ktorého dôsledku úplne alebo čiastočne stratil možnosť nakladať so svojím majetkom. Odporca musí konať bez zbytočného odkladu, najneskôr v lehote 45 dní. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

3. Ak súd zamietne návrh na preskúmanie uvedený v odseku 1 z dôvodu, že nie je splnený žiaden z dôvodov na preskúmanie uvedených v tom istom odseku, rozhodnutie zostáva v platnosti.

Ak súd rozhodne, že preskúmanie je odôvodnené jedným z dôvodov uvedených v odseku 1, rozhodnutie sa stane neplatným. Oprávnený však nestráca prospech vyplývajúci z prerušenia plynutia premlčacích lehôt ani právo požadovať výživné za dobu minulú, ktoré mal v pôvodnom konaní.

Článok 20

Písomnosti na účely výkonu

1. Na účely výkonu rozhodnutia v inom členskom štáte predloží navrhovateľ orgánom príslušným pre výkon rozhodnutia:

a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;

- b) výpis z rozhodnutia vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe I;
- c) v prípade potreby písomnosť uvádzajúcu stav dlhu a dátum, ku ktorému bol vyčíslený;
- d) v prípade potreby prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeného v písme b) do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa o výkon žiada, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.
2. Príslušné orgány členského štátu výkonu nesmú od navrhovateľa vyžadovať, aby predložil preklad rozhodnutia. Preklad však možno požadovať, ak sa proti výkonu rozhodnutia namieta.
3. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 21

Zamietnutie alebo prerušenie výkonu

1. Dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu podľa právneho poriadku členského štátu výkonu sa uplatnia, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s uplatnením odsekov 2 a 3.
2. Príslušný orgán v členskom štáte výkonu na návrh povinného sčasti alebo úplne zamietne výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak sa právo na výkon rozhodnutia súdu pôvodu premlčalo podľa právneho poriadku členského štátu pôvodu alebo podľa právneho poriadku členského štátu výkonu, podľa toho, ktorý určuje dlhšiu premlčaciu lehotu.
- Príslušný orgán v členskom štáte výkonu môže okrem toho na návrh povinného sčasti alebo úplne zamietnuť výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v členskom štáte výkonu alebo s rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte, ktoré spĺňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte výkonu.
- Rozhodnutie, ktoré mení skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti z dôvodu zmenených okolností, sa nepovažuje za nezlučiteľné rozhodnutie v zmysle druhého pododseku.
3. Príslušný orgán v členskom štáte výkonu môže na návrh povinného sčasti alebo úplne prerušiť výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak príslušný súd členského štátu pôvodu začal konať o návrhu povinného na preskúmanie rozhodnutia súdu pôvodu podľa článku 19.
- Okrem toho príslušný orgán členského štátu výkonu na návrh povinného preruší výkon rozhodnutia súdu pôvodu vtedy, ak bola jeho vykonateľnosť pozastavená v členskom štáte pôvodu.

Článok 22

Absencia vplyvu na existenciu rodinných vzťahov

Uznanie a výkon rozhodnutia vydaného vo veci vyživovacej povinnosti podľa tohto nariadenia v žiadnom prípade neznamená uznanie rodinného vzťahu, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, na ktorom sa zakladá vyživovacia povinnosť, o ktorú ide v rozhodnutí.

Oddiel 2 - Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007

Článok 23

Uznanie

1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, sa v ostatných členských štátoch uznáva bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozhodnutia hlavným predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v tomto oddiele navrhnúť, aby sa rozhodlo, že rozhodnutie sa uznáva.
3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí od posúdenia uznania ako predbežnej otázky, potom má tento súd právomoc rozhodnúť v tejto otázke.

Článok 24

Dôvody odmietnutia uznania

Rozhodnutie sa neuzná, ak:

- a) uznanie je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada. Posúdenie súladu s verejným poriadkom nemožno uplatniť na normy týkajúce sa právomoci;
- b) odporcovi sa nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť;
- c) je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada;
- d) je nezlučiteľné so skorším rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skoršie rozhodnutie spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada.
- Rozhodnutie, ktoré mení skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti z dôvodu zmenených okolností, sa nepovažuje za nezlučiteľné rozhodnutie v zmysle písmen c) alebo d).

Článok 25

Prerušenie konania o uznanie

Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia vydaného v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, preruší konanie, ak je vykonateľnosť rozhodnutia v členskom štáte pôvodu pozastavená z dôvodu podania opravného prostriedku.

Článok 26

Vykonateľnosť

Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré je v ňom vykonateľné, je vykonateľné v inom členskom štáte, ak tam bolo na návrh zainteresovaného účastníka vyhlásené za vykonateľné.

Článok 27

Príslušnosť

1. Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti sa podáva na súd alebo príslušný orgán členského štátu výkonu, ktorý daný členský štát oznámil Komisii v súlade s článkom 71.
2. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta obvyklého pobytu účastníka, proti ktorému sa má rozhodnutie vykonať, alebo podľa miesta výkonu.

Článok 28

Konanie

1. K návrhu na vydanie vyhlásenia vykonateľnosti sa prikladajú tieto písomnosti:
- a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;
- b) výpis z rozhodnutia vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe II, bez toho, aby bol dotknutý článok 29;

c) v prípade potreby prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeneho v písmene b) do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa podáva návrh, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.

2. Súd alebo príslušný orgán, ktorý začal konať o návrhu, nesmie od navrhovateľa vyžadovať, aby predložil preklad rozhodnutia. Preklad možno požadovať v rámci odvolacieho konania podľa článku 32 alebo konania podľa článku 33.

3. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 29

Nepredloženie výpisu

1. Ak sa nepredloží výpis podľa článku 28 ods. 1 písm. b), súd alebo iný príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú písomnosť, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predložené údaje za postačujúce.

2. V prípade ustanovenom v odseku 1 sa predloží preklad uvedených písomností, ak to súd alebo iný príslušný orgán požaduje. Preklad vyhotoví osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 30

Vyhlásenie vykonateľnosti

Rozhodnutie sa vyhlási za vykonateľné bez skúmania podľa článku 24 po splnení formálnych náležitostí podľa článku 28, najneskôr do 30 dní od splnenia týchto formálnych náležitostí okrem prípadu, keď to vzhľadom na výnimočné okolnosti nie je možné. Účastník, voči ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Článok 31

Oznámenie rozhodnutia o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa bez odkladu oznámi navrhovateľovi spôsobom upraveným právnym poriadkom členského štátu výkonu.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti sa doručí účastníkovi, proti ktorému sa o výkon žiada, spolu s rozhodnutím, ak mu toto nebolo doručené už predtým.

Článok 32

Odvolanie proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.

2. Odvolanie sa podáva na súd, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 71.

3. Odvolacie konanie sa spravuje procesnými predpismi, ktoré upravujú sporové konanie.

4. Ak sa účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nedostaví na odvolací súd v konaní o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ, uplatní sa článok 11, a to aj keď účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá obvyklý pobyt v žiadnom z členských štátov.

5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa podáva do 30 dní od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je 45 dní a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do vlast-

ných rúk alebo do jej obydli. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

Článok 33

Konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní

Rozhodnutie vydané v odvolacom konaní možno napadnúť iba v konaniach, ktoré dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 71.

Článok 34

Odmietnutie alebo odvolanie vyhlásenia vykonateľnosti

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 32 alebo o opravnom prostriedku podľa článku 33, odmietne vydať alebo zruší vyhlásenie vykonateľnosti len z dôvodu uvedeného v článku 24.

2. S výhradou článku 32 ods. 4 súd, na ktorý sa podalo odvolanie podľa článku 32, rozhodne do 90 dní od podania odvolania okrem prípadu, keď to vzhľadom na výnimočné okolnosti nie je možné.

3. Súd, na ktorý sa podal opravný prostriedok podľa článku 33, svoje rozhodnutie vydá bezodkladne.

Článok 35

Prerušenie konania

Súd, na ktorý sa podalo odvolanie podľa článku 32 alebo opravný prostriedok podľa článku 33, preruší na návrh účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon, konanie v prípade, ak je vykonateľnosť rozhodnutia v členskom štáte pôvodu pozastavená z dôvodu opravného prostriedku.

Článok 36

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

1. Ak sa podľa tohto oddielu má uznať rozhodnutie, nič nebráni navrhovateľovi, aby využil možnosť navrhnuť vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa právneho poriadku členského štátu výkonu bez potreby vyhlásenia vykonateľnosti podľa článku 30.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti je spojené s oprávnením vydať akékoľvek ochranné opatrenie.

3. Počas odvolacej lehoty podľa článku 32 ods. 5 proti vyhláseniu vykonateľnosti a až do rozhodnutia o odvolaní sa nesmú prijať žiadne opatrenia smerujúce k výkonu, okrem ochranných opatrení týkajúcich sa majetku účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon.

Článok 37

Čiastočná vykonateľnosť

1. Ak sa rozhodnutie týka viacerých vecí a vyhlásenie vykonateľnosti nemožno vydať vo všetkých týchto veciach, súd alebo iný príslušný orgán ho vydá v jednej veci alebo niekoľkých veciach.

2. Navrhovateľ môže žiadať vyhlásenie vykonateľnosti len vo vzťahu k častiam rozhodnutia.

Článok 38

Zákaz poplatku, odvodu alebo inej platby

V členskom štáte výkonu nemožno za konanie o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti vyberať poplatok, odvod alebo inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia

Článok 39

Predbežná vykonateľnosť

Súd pôvodu môže vyhlásiť rozhodnutie za predbežne vykonateľné bez ohľadu na prípadný opravný prostriedok, a to aj vtedy, ak vnútroštátny právny poriadok neustanovuje vykonateľnosť zo zákona.

Článok 40

Dovolávanie sa uznaného rozhodnutia

1. Účastník, ktorý chce uplatniť v inom členskom štáte rozhodnutie uznané podľa článku 17 ods. 1 alebo rozhodnutie uznané v súlade s oddielom 2, musí predložiť vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti.

2. Súd, na ktorom sa uplatňuje uznané rozhodnutie, môže vo vhodnom prípade požiadať účastníka, ktorý sa ho dovoláva, aby predložil výpis vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe I, prípadne v prílohe II.

Súd pôvodu vydá takýto výpis na žiadosť ktoréhokoľvek zainteresovaného účastníka.

3. Účastník, ktorý sa dovoláva uznaného rozhodnutia, predloží vo vhodnom prípade prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeného v odseku 2 do úradného jazyka dotknutého členského štátu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa dovoláva uznaného rozhodnutia, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.

4. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 41

Vykonávanie konanie a podmienky výkonu

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, výkon rozhodnutí vydaných v inom členskom štáte sa spravuje právnym poriadkom členského štátu výkonu. Rozhodnutie vydané v inom členskom štáte, ktoré je vykonateľné v členskom štáte výkonu, sa v ňom vykonáva za rovnakých podmienok ako rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

2. Od účastníka, ktorý sa domáha výkonu rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, sa nevyžaduje, aby mal v členskom štáte výkonu poštovú adresu ani splnomocneného zástupcu okrem osôb príslušných na vykonávanie konanie.

Článok 42

Zákaz skúmania vo veci samej

Rozhodnutie vydané v niektorom z členských štátov sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vo veci samej v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon.

Článok 43

Neuprednostňovanie náhrady nákladov

Náhrada akýchkoľvek nákladov, ktoré vznikli pri uplatňovaní tohto nariadenia, nemá prednosť pred vymáhaním výživného.

Kapitola V: Prístup k spravodlivosti

Článok 44

Právo na právnu pomoc

1. Účastníci sporu, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, musia mať účinný prístup k spravodlivosti v inom členskom štáte, vrátane vykonávacieho a odvolacieho konania, za podmienok ustanovených v tejto kapitole.

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje kapitola VII, tento účinný prístup dožadovaný členský štát zaručuje pre každého žiadateľa, ktorý má pobyt v dožadujúcom členskom štáte.

2. Na účely zaručenia takéhoto účinného prístupu členské štáty poskytujú právnu pomoc v súlade s touto kapitolou, pokiaľ sa neuplatní odsek 3

3. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje kapitola VII, nie je členský štát povinný poskytnúť právnu pomoc, ak konanie v tomto členskom štáte umožňuje účastníkom konať bez potreby právnej pomoci a ústredný orgán poskytuje potrebné služby bezplatne.

4. Podmienky pre poskytnutie právnej pomoci nesmú byť restriktívnejšie ako podmienky pre jej poskytnutie v porovnateľných vnútroštátnych prípadoch.

5. Na zabezpečenie zaplatenia nákladov a výdavkov konania vo veci výživovej povinnosti sa nesmie vyžadovať žiadna záruka alebo preddavok, bez ohľadu na ich označenie.

Článok 45

Obsah právnej pomoci

Právna pomoc poskytnutá podľa tejto kapitoly znamená pomoc potrebnú na to, aby sa účastníkom umožnilo poznať a presadiť svoje práva a aby sa zaručilo, že o ich žiadostiach zaslaných prostredníctvom ústredných orgánov alebo návrhoch podaných priamo príslušným orgánom sa bude konať v plnom rozsahu a účinne. Podľa prípadu zahŕňa tieto prvky:

- a) predsporové poradenstvo s cieľom dosiahnuť zmier pred začatím súdneho konania;
- b) právnu pomoc pri podaní návrhu na orgán alebo súd a právne zastúpenie;
- c) oslobodenie od platenia trov konania a odmien osobám splnomocneným na výkon úkonov počas konania;
- d) v členských štátoch, v ktorých neúspešnému účastníkovi možno uložiť povinnosť zaplatiť trovy protistrany, ak príjemca právnej pomoci prehrá spor, trovy, ktoré vznikli protistrane, ak by sa takéto trovy hradili, keby mal príjemca právnej pomoci obvyklý pobyt v členskom štáte konajúceho súdu;
- e) tlmočenie;
- f) preklad písomností požadovaných súdom alebo príslušným orgánom, ktoré predkladá príjemca právnej pomoci a ktoré sú potrebné na vyriešenie veci;
- g) cestovné výdavky, ktoré má znášať príjemca právnej pomoci, keď právny poriadok alebo súd členského štátu vyžaduje fyzickú prítomnosť osôb dotknutých podaním návrhu a súd rozhodne, že dotknuté osoby nemožno vypočuť k spokojnosti súdu žiadnymi inými prostriedkami.

Článok 46

Bezplatná právna pomoc pre žiadosti podané prostredníctvom ústredných orgánov v prípade výživného pre deti

1. Dožadovaný členský štát poskytne bezplatnú právnu pomoc ohľadne všetkých žiadostí oprávneného podľa článku 56 týkajúcich sa výživovej povinnosti, ktorá vyplýva zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, voči osobe mladšej ako 21 rokov.

2. Bez ohľadu na odsek 1 príslušný orgán dožadovaného členského štátu môže ohľadne iných žiadostí ako žiadostí podľa článku 56 ods. 1 písm. a) a b) odmietnuť poskytnúť bezplatnú právnu pomoc, ak sa domnieva, že žiadosť alebo

opravný prostriedok sú z vecnej stránky zjavne nepodložené.

Článok 47

Prípady, na ktoré sa nevzťahuje článok 46

1. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje článok 46 a s výhradou článkov 44 a 45, sa bezplatná právna pomoc môže poskytnúť podľa vnútroštátneho právneho poriadku, najmä na základe preskúmania majetkových pomerov žiadateľa alebo odôvodnenosti návrhu.

2. Bez ohľadu na odsek 1 účastník, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná právna pomoc alebo mu bolo priznané oslobodenie od platenia trov a výdavkov, má v konaní o uznanie, o vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od trov alebo výdavkov podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

3. Bez ohľadu na odsek 1 účastník, ktorý bol v členskom štáte pôvodu oslobodený od trov konania v konaní pred správnym orgánom uvedeným v prílohe X, má v akomkoľvek konaní o uznanie, o vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 2. Na tento účel predloží listinu vyhotovenú príslušným orgánom členského štátu pôvodu, ktorá osvedčuje, že účastník spĺňa majetkové podmienky na získanie úplnej alebo čiastočnej právnej pomoci alebo oslobodenie od platenia trov a výdavkov.

Príslušné orgány na účely tohto odseku sa uvádzajú v prílohe XI. Táto príloha sa vypracuje a mení a dopĺňa v súlade s riadiacim postupom uvedeným v článku 73 ods. 2

Kapitola VI: Súdne zmiery a verejné listiny

Článok 48

Uplatňovanie tohto nariadenia na súdne zmiery a verejné listiny

1. Súdne zmiery a verejné listiny, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte pôvodu sa uznávajú v inom členskom štáte a sú v ňom vykonateľné ako rozhodnutia v súlade s kapitolou IV.

2. Na súdne zmiery a verejné listiny sa primerane použijú ustanovenia tohto nariadenia.

3. Príslušný orgán členského štátu pôvodu na návrh každého zainteresovaného účastníka vydá výpis zo súdneho zmiernu alebo verejnej listiny na tlačivách uvedených v prílohách I a II alebo v prílohách III a IV.

Kapitola VII: Spolupráca medzi ústrednými orgánmi

Článok 49

Určenie ústredných orgánov

1. Členský štát určí ústredný orgán na vykonávanie povinností, ktoré sú takémuto orgánu uložené v tomto nariadení.

2. Federálne členské štáty, členské štáty s viac ako jedným právnym systémom alebo členské štáty s autonómnymi územnými celkami môžu určiť viacero ústredných orgánov a musia vymedziť rozsah ich územnej alebo osobnej právomoci. Ak členský štát určil viac ako jeden ústredný orgán, určí ústredný orgán, ktorému sa môže zasielať všetka korešpondencia s cieľom jej postúpenia príslušnému ústrednému orgánu v tomto členskom štáte. Ak sa korešpondencia zašle ústrednému orgánu, ktorý nie je príslušný, tento je povinný ju postúpiť príslušnému ústrednému orgánu a informovať o tom odosielateľa.

3. Určenie ústredného orgánu alebo ústredných orgánov, ich kontaktné údaje a, podľa okolností, rozsah ich právomoci v zmysle odseku 2 oznámi členský štát Komisii v súlade s článkom 71.

Článok 50

Všeobecné úlohy ústredných orgánov

1. Ústredné orgány:

a) navzájom spolupracujú, najmä výmenou informácií, a podporujú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi vo svojich členských štátoch na účely dosiahnutia cieľov tohto nariadenia;

b) všetkými možnými spôsobmi hľadajú riešenia ťažkostí, ktoré sa vyskytnú pri uplatňovaní tohto nariadenia.

2. Ústredné orgány prijímajú opatrenia na uľahčenie uplatňovania tohto nariadenia a na prehĺbenie vzájomnej spolupráce. Na tento účel sa využíva Európska justičná sieť v občianskych a obchodných veciach vytvorená rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 51

Osobitné úlohy ústredných orgánov

1. Ústredné orgány poskytujú pomoc ohľadne žiadostí podľa článku 56, najmä:

a) zasielajú a prijímajú takéto žiadosti;

b) iniciujú konanie o týchto žiadostiach alebo pomáhajú s jeho začatím.

2. Vo vzťahu k takýmto žiadostiam ústredné orgány prijímajú všetky primerané opatrenia:

a) na poskytnutie alebo pomoc pri poskytnutí právnej pomoci, ak si to okolnosti vyžadujú;

b) na pomoc pri zistení miesta pobytu povinného alebo oprávneného, najmä pri uplatnení článkov 61, 62 a 63;

c) na pomoc pri získavaní informácií o príjme a v prípade potreby o majetkových pomeroch povinného alebo oprávneného, vrátane zistenia, kde sa majetok nachádza, najmä pri uplatnení článkov 61, 62 a 63;

d) na podporu zmierlivého riešenia s cieľom zabezpečiť dobrovoľné platenie výživného, ak je to vhodné, prostredníctvom mediácie, zmierovacieho konania alebo podobných postupov;

e) na pomoc s priebežným výkonom rozhodnutí o výživnom vrátane dlžného výživného;

f) na pomoc pri vymožení a urýchlennom prevode platieb výživného;

g) na pomoc pri získaní listinných alebo iných dôkazov bez toho, aby tým bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1206/2001;

h) na poskytovanie pomoci pri určení rodičovstva, ak je to potrebné na vymáhanie výživného;

i) na začatie konania alebo na pomoc so začatím konania na vydanie akýchkoľvek potrebných predbežných opatrení územného charakteru, ktorých cieľom je zabezpečiť výsledok prebiehajúceho konania o výživnom;

j) na pomoc pri doručení písomností bez toho, aby tým bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1393/2007.

3. Úlohy ústredného orgánu podľa tohto článku môžu v rozsahu povolenom právnym poriadkom dotknutého členského štátu vykonávať verejné orgány alebo iné subjekty podliehajúce dohľadu príslušných orgánov uvedeného členského štátu. Určenie akýchkoľvek takýchto verejných orgánov alebo iných subjektov, ako aj ich kontaktné údaje a rozsah ich právomocí oznámi členský štát Komisii v súlade s článkom 71.

4. Žiadne ustanovenie tohto článku a článku 53 neukladá povinnosť ústrednému orgánu vykonávať právomoci, ktoré majú podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu len justičné orgány.

Článok 52

Plnomocenstvo

Ústredný orgán dožiadaného členského štátu môže žiadať od žiadateľa plnomocenstvo, len ak koná v jeho mene v súdnom konaní alebo vystupuje pred inými orgánmi alebo na účely ustanovenia zástupcu, aby tak konal.

Článok 53

Dožiadania o osobitné opatrenia

1. Ústredný orgán môže odôvodneným dožiadanim požiadať iný ústredný orgán, aby prijal vhodné osobitné opatrenia podľa článku 51 ods. 2 písm. b), c), g), h), i) a j), ak sa nezaslala žiadna žiadosť podľa článku 56. Dožiadaný ústredný orgán prijme takéto vhodné opatrenia, ak podľa jeho uváženia sú potrebné pre potenciálneho žiadateľa na podanie žiadosti podľa článku 56 alebo na rozhodnutie, či žiadosť podať.

2. Ak sa podalo dožiadanie o opatrenia podľa článku 51 ods. 2 písm. b) a c), dožiadaný ústredný orgán zistí požadované informácie, pričom v prípade potreby uplatní článok 61 Informácie uvedené v článku 61 ods. 2 písm. b), c) a d) však možno zísťovať len vtedy, ak oprávnený predloží vyhotovenie vykonateľného rozhodnutia, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny, podľa okolností spolu s výpisom podľa článkov 20, 28 alebo 48.

Dožiadaný ústredný orgán oznámi získané informácie dožadujúcemu ústrednému orgánu. Ak sa informácie získali podľa článku 61, oznámi sa len adresa potenciálneho odporcu v dožiadanom členskom štáte. V rámci žiadosti o uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon sa okrem toho oznámi len existencia príjmu alebo majetku povinného v tomto štáte.

Ak dožiadaný ústredný orgán nemôže poskytnúť požadované informácie, bezodkladne o tom informuje dožadujúci orgán, pričom uvedie dôvody, prečo ich nemôže poskytnúť.

3. Ústredný orgán tiež môže na dožiadanie iného ústredného orgánu prijať osobitné opatrenia vo veci vymáhania výživného s medzinárodným prvkom, v ktorej sa koná v dožadujúcom členskom štáte.

4. Ústredné orgány zasielajú dožiadania podľa tohto článku na tlačive uvedenom v prílohe V.

Článok 54

Náklady ústredného orgánu

1. Každý ústredný orgán znáša vlastné náklady pri uplatňovaní tohto nariadenia.

2. Ústredné orgány nesmú od žiadateľa požadovať úhradu žiadnych nákladov za poskytovanie služieb podľa tohto nariadenia okrem výnimočných nákladov vyplývajúcich z dožiadaní o osobitné opatrenie podľa článku 53.

Na účely tohto odseku sa náklady zistenia miesta pobytu povinného nepovažujú za výnimočné.

3. Dožiadaný ústredný orgán nesmie vymáhať výnimočné náklady uvedené v odseku 2 bez predchádzajúceho súhlasu žiadateľa s poskytnutím týchto služieb za dané náklady.

Článok 55

Žiadosti prostredníctvom ústredných orgánov

Žiadosť podľa tejto kapitoly sa podáva prostredníctvom ústredného orgánu členského štátu, v ktorom má žiadateľ pobyt, ústrednému orgánu dožiadaného členského štátu.

Článok 56

Dostupné žiadosti

1. Oprávnený, ktorý sa snaží vymôcť výživné podľa tohto nariadenia, môže podať žiadosť o:

a) uznanie alebo uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia;

b) výkon rozhodnutia vydaného alebo uznaného v dožiadanom členskom štáte;

c) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak žiadne neexistuje, vrátane určenia rodičovstva, ak je to potrebné;

d) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak rozhodnutie vydané v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte nemožno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné;

e) zmenu rozhodnutia vydaného v dožiadanom členskom štáte;

f) zmenu rozhodnutia vydaného v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte.

2. Povinný, voči ktorému už existuje rozhodnutie o výživnom, môže podať žiadosť o:

a) uznanie rozhodnutia, ktoré spôsobuje prerušenie alebo obmedzenie výkonu skoršieho rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte;

b) zmenu rozhodnutia vydaného v dožiadanom členskom štáte;

c) zmenu rozhodnutia vydaného v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte.

3. Pri žiadostiach podľa tohto článku poskytuje pomoc a zastupovanie ustanovené v článku 45 písm. b) ústredný orgán dožiadaného členského štátu priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných orgánov alebo osôb.

4. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, o žiadostiach uvedených v odsekoch 1 a 2 sa koná podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu a vzťahujú sa na ne normy právomoci platné v tomto členskom štáte.

Článok 57

Obsah žiadosti

1. Všetky žiadosti podľa článku 56 sa podávajú na tlačive uvedenom v prílohe VI alebo v prílohe VII.

2. Všetky žiadosti podľa článku 56 musia obsahovať aspoň:

a) označenie povahy žiadosti alebo žiadostí;

b) meno a kontaktné údaje žiadateľa vrátane adresy a dátumu narodenia;

c) meno odporcu a ak sú známe, jeho adresu a dátum narodenia;

d) meno a dátum narodenia každej osoby, pre ktorú sa žiada o výživné;

e) dôvody, o ktoré žiadosť opiera;

f) v žiadosti, ktorú podáva oprávnený, informácie o tom, kam sa majú zasielať alebo elektronicky poukazovať platby výživného;

g) meno a kontaktné údaje osoby alebo útvaru ústredného orgánu dožadujúceho členského štátu zodpovedných za vybavovanie žiadosti.

3. Na účely odseku 2 písm. b) sa adresa žiadateľa môže nahradiť inou adresou v prípadoch domáceho násillia, ak vnútroštátny právny poriadok dožiadaného členského štátu nevyžaduje na účely konania, aby žiadateľ poskytol svoju osobnú adresu.

4. Podľa potreby žiadosť okrem toho obsahuje najmä tieto informácie, ak sú známe:

a) majetkové pomery oprávneného;

b) majetkové pomery povinného vrátane mena a adresy jeho zamestnávateľa a umiestnenia a povahy majetku povinného;

c) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré umožnia zistiť miesto pobytu odporcu.

5. K žiadosti sa pripoja potrebné podporné informácie alebo písomnosti vrátane písomností, ktorými sa v prípade potreby dá preukázať nárok žiadateľa na právnu pomoc. K žiadostiam podľa článku 56 ods. 1 písm. a) a b) a článku 56 ods. 2 písm. a) sa podľa okolností pripoja len písomnosti uvedené v článkoch 20, 28 alebo 48 alebo v článku 25 Haagskeho dohovoru z roku 2007.

Článok 58

Zasielanie, prijímanie a vybavovanie žiadostí a vecí prostredníctvom ústredných orgánov

1. Ústredný orgán dožadujúceho členského štátu pomáha žiadateľovi, aby sa zabezpečilo, že sa k žiadosti pripoja všetky informácie a písomnosti, ktoré sú podľa jeho vedomosti potrebné na posúdenie žiadosti.

2. Ak je ústredný orgán dožadujúceho členského štátu presvedčený, že žiadosť spĺňa požiadavky tohto nariadenia, zašle žiadosť ústrednému orgánu dožiadaného členského štátu.

3. Dožiadaný ústredný orgán do 30 dní odo dňa prijatia žiadosti potvrdí prijatie na tlačive uvedenom v prílohe VIII a informuje ústredný orgán dožadujúceho členského štátu, aké úvodné kroky sa podnikli alebo sa podniknú ohľadne žiadosti, a môže požiadať o ďalšie potrebné písomnosti a informácie. V rámci tej istej 30 dňovej lehoty dožiadaný ústredný orgán poskytne dožadujúcemu ústrednému orgánu meno a kontaktné údaje osoby alebo útvaru, ktorý zodpovie otázky týkajúce sa stavu vybavovania žiadosti.

4. Dožiadaný ústredný orgán do 60 dní odo dňa potvrdenia prijatia informuje dožadujúci ústredný orgán o stave vybavovania žiadosti.

5. Dožadujúci a dožiadaný ústredný orgán sa navzájom informujú o:

- a) osobe alebo útvaru zodpovednom za konkrétny prípad;
- b) stave konania vo veci

a odpovedajú bez odkladu na dotazy o informácie.

6. Ústredné orgány konajú vo veci tak rýchlo, ako to umožňuje náležité posúdenie všetkých otázok.

7. Ústredné orgány využívajú najrýchlejšie a najúčinnnejšie komunikačné prostriedky, ktoré majú k dispozícii.

8. Dožiadaný ústredný orgán môže odmietnuť konať o žiadosti, len ak preukáže, že neboli splnené požiadavky tohto nariadenia. V takom prípade ústredný orgán bezodkladne oznámi dožadujúcemu ústrednému orgánu dôvody odmietnutia na tlačive uvedenom v prílohe IX.

9. Dožiadaný ústredný orgán nemôže zamietnuť žiadosť len z dôvodu, že sú potrebné dodatočné písomnosti alebo informácie. Dožiadaný ústredný orgán však môže požiadať dožadujúci ústredný orgán o poskytnutie týchto dodatočných písomností alebo informácií. Ak ich dožadujúci ústredný orgán neposkytne do 90 dní alebo v dlhšej lehote určenej dožiadaným ústredným orgánom, dožiadaný ústredný orgán môže rozhodnúť, že nebude o žiadosti ďalej konať. V takom prípade toto rozhodnutie bezodkladne oznámi dožadujúcemu ústrednému orgánu na tlačive uvedenom v prílohe IX.

Článok 59

Jazyky

1. Tlačivo dožiadania alebo žiadosti sa vyplní v úradnom jazyku dožiadaného členského štátu alebo, ak je v danom členskom štáte viacero úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta dotknutého ústredného orgánu alebo v inom úradnom jazyku inštitúcií Európskej únie, ktorý

tento členský štát označil za prijateľný, pokiaľ ústredný orgán tohto členského štátu povinnosť predložiť preklad neodpustí.

2. Písomnosti priložené k tlačivu dožiadania alebo žiadosti sa do jazyka určeného podľa odseku 1 prekladajú iba vtedy, ak je preklad potrebný na poskytnutie požadovanej pomoci bez toho, aby tým boli dotknuté články 20, 28, 40 a 66.

3. Všetka ostatná komunikácia medzi ústrednými orgánmi sa uskutočňuje v jazyku určenom v súlade s odsekom 1, pokiaľ sa ústredné orgány nedohodnú inak.

Článok 60

Zasadnutia

1. V záujme uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia sa ústredné orgány pravidelne schádzajú.

2. Tieto zasadnutia sa zvolávajú v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 61

Prístup ústredných orgánov k informáciám

1. Za podmienok ustanovených v tejto kapitole a ako výnimka k článku 51 ods. 4 dožiadaný ústredný orgán využíva všetky vhodné a rozumné prostriedky na získanie informácií uvedených v odseku 2 potrebných v konkrétnej veci na uľahčenie vydania, zmeny, uznania, vyhlásenia vykonateľnosti alebo výkonu rozhodnutia.

Verejné alebo správne orgány, ktoré majú v dožiadanom členskom štáte v rámci svojej bežnej činnosti v držbe informácie uvedené v odseku 2 a sú zodpovedné za ich spracovanie podľa smernice 95/46/ES, ich s výhradou opodstatnených obmedzení z dôvodov národnej bezpečnosti alebo verejnej bezpečnosti na požiadanie poskytnú dožiadanému ústrednému orgánu, ak k nim tento orgán nemá priamy prístup.

Členské štáty môžu určiť, ktoré verejné alebo správne orgány budú môcť dožiadanému ústrednému orgánu poskytnúť informácie uvedené v odseku 2. Ak členský štát takto určí orgány, zabezpečí, aby jeho vyber orgánov umožňoval jeho ústrednému orgánu prístup podľa tohto článku k požadovaným informáciám.

Každá právnická osoba, ktorá má v dožiadanom členskom štáte v držbe informácie uvedené v odseku 2 a je zodpovedná za ich spracovanie podľa smernice 95/46/ES, ich na požiadanie poskytne dožiadanému ústrednému orgánu, ak jej to umožňuje právny poriadok dožiadaného členského štátu.

Dožiadaný ústredný orgán takto získané informácie podľa potreby zašle dožadujúcemu ústrednému orgánu.

2. Ide o informácie uvedené v tomto článku, ktoré už majú v držbe orgány alebo osoby uvedené v odseku 1. Musia byť adekvátne, relevantné a primerané a týkať sa:

- a) adresy povinného alebo oprávneného;
- b) príjmu povinného;
- c) identifikácie zamestnávateľa povinného a/alebo bankového účtu (bankových účtov) povinného;
- d) majetku povinného.

Na účely vydania alebo zmeny rozhodnutia môže dožiadaný ústredný orgán žiadať iba informácie uvedené v písmene a).

Na účely uznania, vyhlásenia vykonateľnosti alebo výkonu rozhodnutia môže dožiadaný ústredný orgán žiadať všetky informácie uvedené v prvom pododseku. Informácie uvedené v písmene d) však môže žiadať iba vtedy, ak informá-

cie uvedené v písmenách b) a c) nie sú dostatočné, aby umožnili výkon rozhodnutia.

Článok 62

Odovzdávanie a používanie informácií

1. Ústredné orgány odovzdávajú informácie uvedené v článku 61 ods. 2 v rámci svojho členského štátu podľa okolností príslušným súdom, príslušným orgánom zodpovedným za doručovanie písomností a príslušným orgánom zodpovedným za výkon rozhodnutia.

2. Každý orgán alebo súd, ktorému sa zaslali informácie podľa článku 61, ich môže použiť iba na uľahčenie vymáhania pohľadávok na výživné.

S výnimkou informácií týkajúcich sa existencie adresy, príjmu alebo majetku v dožiadanom členskom štáte sa informácie uvedené v článku 61 ods. 2 nemôžu sprístupniť osobe, ktorá sa obrátila na dožadujúci ústredný orgán; tým nie sú dotknuté normy týkajúce sa konania na súde.

3. Orgán, ktorý spracúva informácie, ktoré sa mu zaslali podľa článku 61, nesmie tieto informácie uchovávať dlhšie ako je potrebné na účely, na ktoré sa zaslali.

4. Každý orgán spracúvajúci informácie, ktoré sa mu oznámili podľa článku 61, zabezpečí zachovanie ich dôvernosti v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom.

Článok 63

Informovanie dotknutej osoby

1. Informovanie osoby, ktorej sa zhromaždené informácie týkajú, o ich úplnom alebo čiastočnom poskytnutí sa spravuje vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného členského štátu.

2. Ak existuje riziko, že sa týmto informovaním ohrozí účinné vymożenie pohľadávky na výživné, možno ho odložiť na obdobie, ktoré nesmie presiahnuť 90 dní odo dňa, keď sa informácie poskytnú dožiadanému ústrednému orgánu.

Kapitola VIII: Verejné orgány

Článok 64

Verejné orgány ako žiadatelia

1. Na účely žiadosti o uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon rozhodnutí pojem "oprávnený" zahŕňa verejný orgán konajúci namiesto fyzickej osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo orgán, ktorý má nárok na náhradu za dávky poskytnuté namiesto výživného.

2. Právo verejného orgánu konať namiesto fyzickej osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo uplatniť si nárok na náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného sa spravuje právnym poriadkom, ktorému podlieha tento orgán.

3. Verejný orgán môže žiadať o uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon:

a) rozhodnutia vydaného voči povinnému na návrh verejného orgánu, ktorý sa domáha náhrady za dávky poskytnuté namiesto výživného;

b) rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého účastníkmi boli oprávnený a povinný, v rozsahu, v ktorom poskytol oprávnenému dávky namiesto výživného.

4. Verejný orgán, ktorý žiada o uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon rozhodnutia, predloží na požiadanie písomnosť, ktorá preukáže jeho právo podľa odseku 2 a poskytnutie dávok oprávnenému.

Kapitola IX: Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 65

Vyššie overenie alebo podobná formálna náležitosť

V kontexte tohto nariadenia sa nevyžaduje vyššie overenie, ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 66

Preklad podporných písomností

Bez toho, aby boli dotknuté články 20, 28 a 40, môže konať súd od účastníkov vyžadovať, aby predložili preklad podporných písomností, ktoré sú vyhotovené v inom jazyku ako v jazyku, v ktorom sa vedie konanie, iba vtedy, ak sa domnieva, že je to potrebné pre vydanie rozhodnutia alebo na zabezpečenie práva na obhajobu.

Článok 67

Náhrada nákladov

Bez toho, aby bol dotknutý článok 54, môže príslušný orgán dožiadaného členského štátu požadovať náhradu nákladov od neúspešného účastníka, ktorému sa poskytla bezplatná právna pomoc podľa článku 46, vo výnimočných prípadoch a ak to jeho majetkové pomery dovoľujú.

Článok 68

Vzťah k iným nástrojom Spoločenstva

1. S výhradou článku 75 ods. 2 toto nariadenie mení nariadenie (ES) č. 44/2001 a nahrádza ustanovenia uvedeného nariadenia, ktoré sa uplatňujú vo veciach vyživovacej povinnosti.

2. Toto nariadenie nahrádza vo veciach vyživovacej povinnosti nariadenie (ES) č. 805/2004, s výnimkou európskych exekučných titulov týkajúcich sa vyživovacej povinnosti vydaných v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 2003/8/ES vo veciach vyživovacej povinnosti, s výhradou kapitoly V.

4. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 95/46/ES.

Článok 69

Vzťah k platným medzinárodným dohovorom a dohodám

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie dvojstranných alebo mnohostranných medzinárodných dohovorov a dohôd, ktorých zmluvnými stranami sú v čase prijatia tohto nariadenia jeden alebo viacero členských štátov a ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov podľa článku 307 zmluvy.

2. Bez ohľadu na odsek 1 a bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, má toto nariadenie vo vzťahoch medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi a dohodami, ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením a ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

3. Toto nariadenie nebráni uplatňovaniu Dohovoru medzi Švédskom, Dánskom, Fínskom, Islandom a Nórskom o vymáhaní pohľadávok na výživné z 23. marca 1962 členskými štátmi, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, so zreteľom na skutočnosť, že uvedený dohovor, pokiaľ ide o uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí, ustanovuje:

a) zjednodušené a zrýchlené konania pre výkon rozhodnutí o vyživovacej povinnosti a

b) priaznivejšiu právnu pomoc, ako je pomoc upravená v kapitole V tohto nariadenia.

Uplatňovanie uvedeného dohovoru však nesmie zbaviť odporcu ochrany, ktorú mu poskytujú články 19 a 21 tohto nariadenia.

Článok 70

Informácie pre verejnosť

Členské štáty v rámci Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES poskytujú s cieľom ich sprístupnenia verejnosti tieto informácie:

- a) o vnútroštátnom právnom poriadku a konaniach týkajúcich sa vyživovacej povinnosti;
- b) o opatreniach prijatých na splnenie povinností podľa článku 51;
- c) o tom, ako je zabezpečený účinný prístup k spravodlivosti vyžadovaný podľa článku 44,
- d) o vnútroštátnych normách a postupoch, ktorými sa spravuje výkon, vrátane informácií o prípadných obmedzeniach výkonu, najmä normách na ochranu povinného a lehotách na podanie návrhov alebo premlčacích lehotách.

Členské štáty tieto informácie pravidelne aktualizujú.

Článok 71

Kontaktné údaje a informácie o jazykoch

1. Členské štáty do 18. septembra 2010 oznámia Komisii:

- a) názvy a kontaktné údaje súdov a orgánov, ktoré majú právomoc rozhodovať o návrhoch na vyhlásenie vykonateľnosti podľa článku 27 ods. 1 a o odvolaniach proti rozhodnutiam o takýchto návrhoch podľa článku 32 ods. 2;
- b) konania o opravných prostriedkoch uvedené v článku 33;
- c) konanie o preskúmaní na účely uplatňovania článku 19, ako aj názvy a kontaktné údaje príslušných súdov;
- d) názvy a kontaktné údaje ústredných orgánov, a podľa okolností, rozsah ich právomoci v súlade s článkom 49 ods. 3;
- e) názvy a kontaktné údaje verejných orgánov alebo iných subjektov, a podľa okolností, rozsah ich právomoci v súlade s článkom 51 ods. 3;
- f) názvy a kontaktné údaje orgánov s právomocou vo veciach výkonu na účely článku 21;
- g) jazyky prijateľné pre preklady písomností uvedených v článkoch 20, 28 a 40;
- h) jazyk alebo jazyky prijateľné pre ich ústredné orgány na účely komunikácie s ostatnými ústrednými orgánmi podľa článku 59.

Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek následné zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie, okrem adries a ďalších kontaktných údajov súdov a orgánov uvedených v odseku 1 písm. a), c) a f).

3. Komisia zverejní všetky údaje oznámené v súlade s odsekom 1 akýmkoľvek ďalším vhodným spôsobom, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 72

Zmeny a doplnenia tlačív

Všetky zmeny a doplnenia tlačív ustanovené v tomto nariadení sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 73 ods. 3

Článok 73

Výbor

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 70 nariadenia (ES) č. 2201/2003.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Lehota ustanovená v článku 4 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Článok 74

Doložka o preskúmaní

Komisia najneskôr do piatich rokov odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia v súlade s tretím pododsekom článku 76 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia vrátane zhodnotenia praktických skúseností v oblasti spolupráce medzi ústrednými orgánmi, najmä pokiaľ ide o ich prístup k informáciám, ktoré majú v držbe verejné a správne orgány, a zhodnotenia fungovania konaní o uznaní, vyhlásení vykonateľnosti a výkone vzťahujúcich sa na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007. Správa sa v prípade potreby doplní návrhmi na úpravu.

Článok 75

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie sa vzťahuje iba na konania začaté, súdne zmiery schválené alebo uzavreté a verejné listiny vyhotovené odo dňa začatia jeho uplatňovania s výhradou odsekov 2 a 3.

2. Oddiely 2 a 3 kapitoly IV sa uplatňujú na:

- a) rozhodnutia vydané v členských štátoch pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia, ktorých uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti sa navrhuje od uvedeného dňa;

- b) rozhodnutia vydané odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali pred uvedeným dňom,

v rozsahu, v akom tieto rozhodnutia na účely uznávania a výkonu patria do pôsobnosti nariadenia (ES) č. 44/2001.

Nariadenie (ES) č. 44/2001 sa naďalej uplatňuje na konania o uznanie a výkon neukončené ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Prvý a druhý pododsek sa primerane uplatňujú aj na súdne zmiery schválené alebo uzavreté a verejné listiny vyhotovené v členských štátoch.

3. Kapitola VII o spolupráci medzi ústrednými orgánmi sa vzťahuje na dožiadania a žiadosti doručené ústrednému orgánu ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 76

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 2 ods. 2, článok 47 ods. 3, články 71, 72 a 73 sa uplatňujú od 18. septembra 2010.

Toto nariadenie sa s výnimkou ustanovení uvedených v druhom odseku uplatňuje od 18. júna 2011 za predpokladu, že Haagsky protokol z roku 2007 sa k tomuto dňu uplatňuje v Spoločenstve. Inak sa toto nariadenie uplatňuje odo dňa, od ktorého sa uvedený protokol začne uplatňovať v Spoločenstve.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 18. decembra 2008

7. Protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (23. novembra 2007, Haag)¹

Signatárske štáty tohto protokolu,

želajúc si stanoviť spoločné ustanovenia týkajúce sa rozhodného práva pre vyživovaciu povinnosť,

želajúc si zmodernizovať haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť k deťom z 24. októbra 1956 a haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 2. októbra 1973,

želajúc si vypracovať všeobecné pravidlá o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť, ktoré môžu doplniť haagsky Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z 23. novembra 2007,

sa preto rozhodli uzavrieť tento protokol a dohodli sa na týchto ustanoveniach:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Tento protokol určuje rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinného vzťahu, rodičovstva, manželstva alebo švagrovských vzťahov, vrátane vyživovacej povinnosti voči dieťaťu bez ohľadu na osobný stav rodičov.
2. Rozhodnutia vydané pri uplatňovaní tohto protokolu nemajú vplyv na existenciu žiadneho zo vzťahov uvedených v odseku 1.

Článok 2

Všeobecné uplatňovanie

Tento protokol sa uplatní, aj keď rozhodným právom je právo nezmluvného štátu.

Článok 3

Všeobecné kritérium rozhodného práva

1. Pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného.
2. V prípade zmeny obvyklého pobytu oprávneného sa od okamihu zmeny uplatňuje právny poriadok štátu nového obvyklého pobytu.

Článok 4

Osobitné kritériá v prospech niektorých oprávnených

1. Nasledujúce ustanovenia sa uplatnia v prípade vyživovacej povinnosti:
 - a) rodičov voči svojim deťom;
 - b) iných osôb ako rodičov voči osobám, ktoré nedosiahli vek 21 rokov, okrem povinností vyplývajúcich zo vzťahov uvedených v článku 5; a
 - c) detí voči svojim rodičom.
2. Ak oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa právneho poriadku určeného podľa článku 3, uplatní sa právny poriadok štátu konajúceho súdu.
3. Bez ohľadu na článok 3, ak oprávnený podal návrh na príslušný orgán štátu obvyklého pobytu povinného, uplatní sa právny

¹ Protokol zatiaľ nenadobudol medzinárodnú platnosť. Nateraz bol ratifikovaný iba Európskou úniou. Avšak na základe Deklarácie, ktorú Európske spoločenstvo pripojilo k Protokolu, sa budú v rámci EÚ (okrem Dánska) predbežne uplatňovať jeho pravidlá po 18.6.2011. Podľa rozhodnutia Rady z 30. novembra 2009 o uzavretí Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť Európskym spoločenstvom.

poriadok tohto štátu. Ak však oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa tohto právneho poriadku, uplatní sa právny poriadok štátu obvyklého pobytu oprávneného.

4. Ak oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa právneho poriadku určeného podľa článku 3 a odsekov 2 a 3 tohto článku, uplatní sa právny poriadok štátu ich spoločného štátneho občianstva, ak majú spoločné občianstvo.

Článok 5

Osobitné kritérium týkajúce sa manželov a bývalých manželov

V prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi, bývalými manželmi alebo osobami, ktorých manželstvo bolo vyhlásené za neplatné, sa článok 3 neuplatní, ak proti tomu jeden z účastníkov namietne a právny poriadok iného štátu, najmä štátu ich posledného obvyklého pobytu, má s manželstvom užšiu väzbu. V takom prípade sa uplatní právny poriadok tohto druhého štátu.

Článok 6

Osobitné pravidlo odporovateľnosti

V prípade inej vyživovacej povinnosti ako vyživovacej povinnosti vyplývajúcej zo vzťahu rodiča k svojmu dieťaťu a vyživovacích povinností uvedených v článku 5 môže povinný namietat proti nároku oprávneného z dôvodu, že ani podľa právneho poriadku štátu obvyklého pobytu povinného ani podľa právneho poriadku štátu spoločného štátneho občianstva účastníkov, ak majú spoločné občianstvo, taká povinnosť neexistuje.

Článok 7

Voľba rozhodného práva pre určité konanie

1. Bez ohľadu na články 3 až 6 oprávnený na výživné a povinný si môžu výlučne pre určité konania v danom štáte výslovne zvoliť právny poriadok tohto štátu ako rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť.
2. Voľba pred začatím takého konania sa musí urobiť dohodou podpísanou oboma účastníkmi, v písomnej forme alebo zaznamenananej na médiu, ktoré umožňuje, aby údaje v ňom zaznamenané boli následne dostupné.

Článok 8

Voľba rozhodného práva

1. Bez ohľadu na články 3 až 6 oprávnený na výživné a povinný si môžu kedykoľvek zvoliť ako rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť jeden z týchto právnych poriadkov:
 - a) právny poriadok štátu, ktorého občanom je jeden z účastníkov v čase voľby;
 - b) právny poriadok štátu obvyklého pobytu jedného z účastníkov v čase voľby;
 - c) právny poriadok zvolený účastníkmi ako rozhodné právo pre ich majetkový režim alebo právny poriadok, ktorý sa na ich majetkový režim skutočne uplatnil;
 - d) právny poriadok zvolený účastníkmi ako rozhodné právo pre ich rozvod alebo rozluku alebo právny poriadok, ktorý sa na ich rozvod alebo rozluku skutočne uplatnil.
2. Takáto dohoda musí mať písomnú formu alebo sa musí zaznamenať na médiu, ktoré umožňuje, aby údaje v ňom zaznamenané boli následne dostupné, a musí byť podpísaná oboma účastníkmi.
3. Odsek 1 sa neuplatní na vyživovaciu povinnosť voči osobe mladšej ako 18 rokov alebo voči dospelaj osobe,

ktorá z dôvodu zmenenej alebo nedostatočnej osobnej spôsobilosti nie je schopná chrániť si svoje záujmy.

4. Bez ohľadu na právny poriadok zvolený účastníkmi podľa odseku 1, otázka, či sa oprávnený môže vzdať svojho práva na výživné, sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného v čase voľby.

5. Pokiaľ v čase voľby účastníci neboli úplne informovaní a neboli si vedomí dôsledkov svojej voľby, právny poriadok zvolený účastníkmi sa neuplatní, ak by jeho uplatnenie viedlo k zjavne nespravodlivým alebo neprimeraným následkom pre ktoréhokoľvek z účastníkov.

Článok 9

"Domicile" namiesto "štátneho občianstva"

Štát, ktorý používa "domicile" ako kolízne kritérium v rodinných veciach, môže oznámiť Stálemu byru Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného, že pre veci, v ktorých budú konať jeho orgány, sa v článkoch 4 a 6 pojem "štátne občianstvo" nahrádza pojmom "domicile", tak ako je chápaný v tomto štáte.

Článok 10

Verejné orgány

Právo verejného orgánu žiadať o náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorému tento orgán podlieha.

Článok 11

Rozsah pôsobnosti rozhodného práva

Rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť určuje okrem iného:

- a) či, v akom rozsahu a od koho smie oprávnený požadovať výživné;
- b) rozsah, v akom môže oprávnený požadovať výživné za dobu minulú;
- c) spôsob výpočtu výšky výživného a jeho valorizáciu;
- d) kto je oprávnený začať konanie o výživnom s výnimkou otázok týkajúcich sa procesnej spôsobilosti a zastupovania v konaní;
- e) prekluzívne alebo premlčacie lehoty;
- f) rozsah vyživovacej povinnosti povinného, keď verejný orgán žiada o náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného.

Článok 12

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Na účely tohto protokolu pojem "právny poriadok" označuje všetky platné právne normy štátu okrem kolíznych noriem.

Článok 13

Verejný poriadok

Uplatnenie právneho poriadku určeného podľa tohto protokolu možno odmietnuť, len ak by jeho účinky boli v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho orgánu.

Článok 14

Určenie výšky výživného

Aj keby rozhodné právo ustanovovalo inak, zohľadnia sa pri určovaní výšky výživného potreby oprávneného a možnosti povinného, ako aj akákoľvek kompenzácia priznaná oprávnenému namiesto pravidelných platieb výživného

Článok 15

Neuplatňovanie protokolu na vnútroštátne kolízie zákonov

1. Zmluvný štát, v ktorom sa na vyživovaciu povinnosť uplatňujú rôzne právne systémy alebo súbory právnych noriem, nie je povinný uplatňovať normy tohto protokolu pri kolízii výlučne

medzi týmito rôznymi právnymi systémami alebo súbormi právnych noriem.

2. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 16

Právne systémy, ktoré sú nejednotné z územného hľadiska

1. Vo vzťahu k štátu, v ktorom sa na otázky upravené v tomto protokole uplatňujú v rôznych územných celkoch dva alebo viac právnych systémov alebo súborov právnych noriem:

- a) každý odkaz na právny poriadok štátu sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na právny poriadok platný v príslušnom územnom celku;
- b) každý odkaz na príslušné orgány alebo verejné orgány tohto štátu sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na orgány oprávnené konať v príslušnom územnom celku;
- c) každý odkaz na obvyklý pobyt v tomto štáte sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na obvyklý pobyt v príslušnom územnom celku;
- d) každý odkaz na štát spoločného štátneho občianstva dvoch osôb sa považuje za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu, alebo ak neexistujú príslušné normy, na územný celok, s ktorým má vyživovacia povinnosť najužšiu väzbu;
- e) každý odkaz na štát štátneho občianstva osoby sa považuje za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu, alebo ak neexistujú príslušné normy, na územný celok, s ktorým má táto osoba najužšiu väzbu.

2. Na účely určenia rozhodného práva podľa tohto protokolu vo vzťahu k štátu, ktorý sa skladá z dvoch alebo viacerých územných celkov, z ktorých každý má vlastný právny systém alebo súbor právnych noriem pre otázky upravené v tomto protokole, uplatnia sa tieto pravidlá:

- a) ak v takomto štáte existujú platné právne predpisy určujúce, právo ktorého územného celku je rozhodné, uplatní sa právny poriadok tohto celku;
- b) ak také právne normy neexistujú, uplatní sa právny poriadok príslušného územného celku podľa v odseku 1.

3. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 17

Právne systémy, ktoré sú nejednotné z osobného hľadiska

Na účely určenia rozhodného práva podľa tohto protokolu vo vzťahu k štátu, ktorý má v otázkach upravených týmto protokolom dva alebo viac právnych systémov alebo súborov právnych noriem, ktoré sa vzťahujú na rôzne kategórie osôb, sa každý odkaz na právny poriadok tohto štátu považuje za odkaz na právny systém určený právnymi predpismi platnými v tomto štáte.

Článok 18

Vzťah k predchádzajúcim haagskym dohovorom o výživnom

Vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi tento protokol nahrádza haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 2. októbra 1973 a haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť k deťom z 24. októbra 1956.

Článok 19

Vzťah k ostatným právnym nástrojom

1. Tento protokol nemá vplyv na ostatné medzinárodné právne nástroje, ktorých zmluvnými stranami sú alebo budú zmluvné štáty tohto protokolu a ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa otázok upravených týmto protokolom, ak zmluvné strany takéhto právneho nástroja nevyhlásia inak.
2. Odsek 1 sa uplatní aj na jednotné zákony založené na existencii osobitných väzieb regionálnej alebo inej povahy medzi zúčastnenými štátmi.

Článok 20

Jednotný výklad

Pri výklade tohto protokolu sa prihliada na jeho medzinárodný charakter a na potrebu podpory jeho jednotného uplatňovania.

Článok 21

Hodnotenie praktického uplatňovania protokolu

1. Generálny tajomník Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného zvolá podľa potreby zvláštnu komisiu na účely hodnotenia praktického uplatňovania tohto protokolu.
2. Na účely takéhoto hodnotenia spolupracujú zmluvné štáty so Stálym byrom konferencie medzinárodného práva súkromného pri zhromažďovaní judikatúry týkajúcej sa uplatňovania tohto protokolu.

Článok 22

Prechodné ustanovenia

Tento protokol sa neuplatní na výživné požadované v zmluvnom štáte za obdobie pred nadobudnutím platnosti protokolu pre daný štát.

Článok 23

Podpis, ratifikácia a prístup

1. Tento protokol je otvorený na podpis všetkým štátom.
2. Tento protokol podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatárskymi štátmi.
3. Tento protokol je otvorený na prístup všetkým štátom.
4. Listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe sa ukladajú na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva, ktoré je depozitárom tohto protokolu.

Článok 24

Organizácie regionálnej hospodárskej integrácie

1. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie, ktorá je tvorená suverénnymi štátmi a má právomoc v niektorých alebo všetkých otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom, môže taktiež podpísať, prijať, schváliť tento protokol alebo k nemu pristúpiť. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie má v tomto prípade práva a povinnosti zmluvného štátu, a to v rozsahu, v akom má organizácia právomoc v otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom.
2. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie pri podpise, prijatí, schválení alebo prístupe depozitárovi písomne oznámi, v ktorých otázkach patriacich do predmetu úpravy tohto protokolu na ňu previedli jej členské štáty právomoc. Organizácia bezodkladne a v písomnej forme oznámi depozitárovi všetky zmeny, ktoré nastali v právomoci naposledy oznámenej podľa tohto odseku.
3. V čase podpisu, prijatia, schválenia tohto protokolu alebo prístupu k nemu môže v súlade s článkom 28 organizácia regionálnej hospodárskej integrácie vyhlásiť, že vykonáva právomoc vo všetkých otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom, a že jej členské štáty, ktoré v predmetnej otázke preniesli právomoc na regionálnu organizáciu hospodárskej integrácie, sú ním viaza-

né podpisom, prijatím, schválením protokolu organizáciou alebo prístupom organizácie k nemu.

4. Na účely nadobudnutia platnosti tohto protokolu sa listina uložená organizáciou regionálnej hospodárskej integrácie nepočíta, pokiaľ organizácia regionálnej hospodárskej integrácie neurobí vyhlásenie podľa odseku 3.

5. Akýkoľvek odkaz na "zmluvný štát" alebo "štát" v tomto protokole sa vo vhodnom prípade vzťahuje taktiež na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie, ktorá je jeho zmluvnou stranou. V prípade, že organizácia regionálnej hospodárskej integrácie urobí vyhlásenie podľa odseku 3, každý odkaz na "zmluvný štát" alebo "štát" v tomto dohovore sa vo vhodnom prípade vzťahuje tiež na dotknuté členské štáty organizácie.

Článok 25

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od uloženia druhej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe uvedenej v článku 23.
2. Potom tento protokol nadobudne platnosť:
 - a) pre každý štát alebo každú organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie uvedenú v článku 24, ktoré ratifikujú, prijímu alebo schvália protokol alebo pristúpia k nemu neskôr, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od uloženia listiny príslušného štátu alebo organizácie o ratifikácii, prijatí, schválení protokolu alebo o prístupe k nemu;
 - b) pre územný celok, na ktorý sa tento protokol rozšíril v súlade s článkom 26, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od doručenia vyhlásenia uvedeného v spomínanom článku.

Článok 26

Vyhlásenia týkajúce sa nejednotných právnych systémov

1. Ak má štát dva alebo viacero územných celkov, v ktorých sa na otázky upravené týmto protokolom uplatňujú rôzne právne systémy, môže v súlade s článkom 28 pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásiť, že tento protokol sa vzťahuje na všetky jeho územné celky alebo iba na jeden alebo viaceré z nich a toto vyhlásenie môže zmeniť kedykoľvek ďalším vyhlásením.
2. Každé takéto vyhlásenie sa oznámi depozitárovi a musí výslovne určovať územné celky, na ktoré sa protokol uplatňuje.
3. Ak štát neurobí vyhlásenie podľa tohto článku, tento protokol sa uplatňuje na všetky jeho územné celky.
4. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 27

Výhrady

K tomuto protokolu nemožno uplatniť žiadne výhrady.

Článok 28

Vyhlásenia

1. Vyhlásenia uvedené v článku 24 ods. 3 a článku 26 ods. 1 možno urobiť pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe alebo kedykoľvek potom a môžu sa kedykoľvek upraviť alebo odvolať.
2. Vyhlásenia, úpravy a odvolania sa oznamujú depozitárovi.

3. Vyhlásenie vydané v čase podpisu, ratifikácie, prijatia, schválenia alebo prístupu nadobúda platnosť pre daný štát súčasne s nadobudnutím platnosti tohto protokolu.

4. Vyhlásenie vydané neskôr a akákoľvek úprava alebo odvolanie vyhlásenia nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, kedy bolo depozitárovi doručené oznámenie.

Článok 29

Výpoveď

1. Zmluvný štát tohto protokolu môže protokol vypovedať písomným oznámením depozitárovi. Výpoveď sa môže obmedziť na niektoré územné celky štátu s nejednotným právnym systémom, na ktoré sa protokol uplatňuje.

2. Táto výpoveď nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia dvanástich mesiacov odo dňa prijatia oznámenia depozitárom. Ak je v oznámení stanovená dlhšia lehota na nadobudnutie platnosti výpovede, výpoveď nadobúda platnosť po skončení tejto dlhšej lehoty odo dňa prijatia oznámenia depozitárom.

Článok 30

Oznámenia

Depozitár oznámi členom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného a ďalším štátom a organizáciám regionálnej hospodárskej integrácie, ktoré podpísali, ratifikovali, prijali, schválili dohovor alebo k nemu pristúpili v súlade s článkami 23 a 24:

- a) podpisy a ratifikácie, prijatia, schválenia a prístupy uvedené v článkoch 23 a 24;
- b) deň, v ktorý tento protokol nadobúda platnosť v súlade s článkom 25;
- c) vyhlásenia uvedené v článku 24 ods. 3 a článku 26 ods. 1;
- d) výpovede uvedené v článku 29.

Na dôkaz toho podpísaní riadne splnomocnení zástupcovia podpísali tento protokol.

V Haagu 23. novembra 2007 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť, v jedinom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve vlády Holandského kráľovstva a ktorého overený odpis sa zašle diplomatickou cestou každému z členských štátov Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej dvadsiateho prvého zasadnutia a každému inému štátu, ktorý sa zúčastnil na tomto zasadnutí.

8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 z 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve

Európsky parlament a Rada Európskej únie,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia

prijat' opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, najmä ak sú potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) V súlade s článkom 81 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie môžu takéto opatrenia zahŕňať opatrenia zamerané na zabezpečenie zlučiteľnosti kolíznych noriem a noriem určujúcich právomoc, uplatniteľných v členských štátoch.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere v dňoch 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň súdnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie tejto zásady.

(4) Spoločný program opatrení Komisie a Rady na uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach bol prijatý 30. novembra 2000. V tomto programe sa identifikujú opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia uľahčujúce vzájomné uznávanie rozhodnutí a umožňuje sa ním vytvorenie nástroja, ktorý sa týka závetov a dedenia.

(5) Európska rada na zasadnutí v Bruseli 4. a 5. novembra 2004 prijala nový program s názvom Haagsky program: posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii. V tomto programe sa zdôrazňuje, že je potrebné prijat' nástroj v dedičských veciach, ktorý sa bude zaoberať predovšetkým otázkou kolízie právnych poriadkov, právomoci, vzájomného uznávania a výkonu rozhodnutí v oblasti dedenia a európskeho osvedčenia o dedičstve.

(6) Európska rada prijala na svojom zasadnutí 10. a 11. decembra 2009 v Bruseli nový viacročný program s názvom Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich. Európska rada v tomto programe konštatovala, že vzájomné uznávanie by sa malo rozšíriť aj na oblasti, ktoré ešte nie sú jeho predmetom, avšak pre každodenný život sú kľúčové, ako je napríklad dedenie a záväty, a to so zreteľom na právne systémy členských štátov vrátane verejného poriadku (ordre public) a vnútroštátnych tradícií v tejto oblasti.

(7) Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.

(8) Na dosiahnutie týchto cieľov by toto nariadenie malo spojiť ustanovenia o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní – alebo prípadne prijímaní –, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmierov, ako aj o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve.

(9) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by mali patriť všetky občianskoprávne aspekty dedenia, najmä všetky formy prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti, nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom v prípade úmrtia, alebo o prechod majetku zo zákona.

(10) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať vo veciach týkajúcich sa príjmov alebo v správnych veciach, ktoré majú povahu verejného práva. Preto by sa na základe vnútroštátnych právnych predpisov malo rozhodnúť napríklad o tom,

ako sa počítajú a platia dane alebo iné poplatky, ktoré majú povahu verejného práva, či už ide o dane, ktoré mal platiť v čase smrti zosnulý, alebo akýkoľvek druh dane súvisiacej s dedičstvom, ktorú majú platiť pozostalí alebo oprávnené osoby. Tiež by sa malo na základe vnútroštátnych právnych predpisov rozhodnúť o tom, či by sa mohlo vydanie majetku z dedičstva oprávneným osobám podľa tohto nariadenia alebo zapísanie majetku z dedičstva do registra zdanit'.

(11) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na iné oblasti občianskeho práva ako dedičstvo. Viacero otázok, ktoré možno považovať za otázky týkajúce sa dedičských vecí, by sa malo z dôvodov jednoznačnosti výslovne vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

(12) Toto nariadenie by sa preto nemalo vzťahovať na otázky týkajúce sa majetkových režimov manželov vrátane individuálne dohodnutých majetkových režimov manželov, ako ich poznajú niektoré právne systémy, a to v rozsahu, v akom sa tieto režimy nezaoberajú dedičskými vecami, ako aj na otázky týkajúce sa majetkových režimov zväzkov, ktoré sa považujú za zväzky s porovnateľnými účinkami, aké má manželstvo. Orgány, ktoré konajú v danej dedičskej veci podľa tohto nariadenia, by pri určovaní dedičstva a príslušných podielov oprávnených osôb mali napriek tomu v závislosti od situácie zohľadniť vyporiadanie majetkového režimu manželov alebo podobného majetkového režimu zosnulého.

(13) Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by sa mali vylúčiť aj otázky týkajúce sa zriadenia, správy a zrušenia trustov. Nemalo by sa to považovať za všeobecné vylúčenie trustov. Ak sa v súvislosti s dedením zo zákona zriadi trust na základe závetu alebo zákona, rozhodné právo pre dedenie podľa tohto nariadenia by sa malo uplatňovať na prechod majetku a určenie oprávnených osôb.

(14) Majetkové práva, podiely a majetok, ktoré vznikli alebo sa previedli iným spôsobom ako dedením, napríklad darovaním, by sa mali tiež vyňať z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. To, či sa dary alebo iné formy právnych úkonov nakladania s majetkom medzi živými s okamžitým vecnoprávnym účinkom vrátia alebo započítajú na účely stanovenia podielov oprávnených osôb podľa rozhodného práva pre dedenie, by však malo stanoviť právo určené týmto nariadením ako rozhodné právo pre dedenie.

(15) Toto nariadenie by malo umožniť vznik alebo prechod práva k nehnuteľnému alebo huteľnému majetku na základe dedenia, ako sa ustanovuje v rozhodnom práve pre dedenie. Nemal by ním však byť dotknutý obmedzený počet (numerus clausus) vecných práv, ktoré poznajú vnútroštátne právne poriadky niektorých členských štátov. Od členského štátu by sa nemalo požadovať uznanie vecného práva, ktoré sa vzťahuje na majetok nachádzajúci sa v uvedenom členskom štáte, pokiaľ jeho právo nepozná dané vecné právo.

(16) Aby sa však oprávneným osobám umožnilo užívať v inom členskom štáte práva, ktoré vznikli alebo na nich prešli na základe dedenia, v tomto nariadení by sa malo ustanoviť, že neznáme vecné právo sa prispôbi najbližšiemu rovnocennému vecnému právu podľa právneho poriadku tohto iného členského štátu. V súvislosti s takýmto prispôbovaním by sa mali zohľadniť ciele a záujmy sledované konkrétnym vecným právom a účinky, ktoré sú s ním spojené. Na účely určenia najbližšieho rovnocenného vnútroštátneho vecného práva môžu byť kontaktované príslušné orgány alebo osoby v štáte, ktorého právnym poriadkom sa dedenie spravovalo, s cieľom získať ďalšie informácie o povahe a účinkoch daného práva. Na tento účel by sa mohli využiť existujúce siete v oblasti justičnej spolupráce v občianskych a

obchodných veciach, ako aj akékoľvek ďalšie dostupné prostriedky uľahčujúce pochopenie cudzieho právneho poriadku.

(17) Prispôbením neznámych vecných práv, ako sa výslovne stanovuje v tomto nariadení, by nemali byť dotknuté iné formy prispôsobenia v rámci uplatňovania tohto nariadenia.

(18) Požiadavky na zápis práva k nehnuteľnému alebo huteľnému majetku do registra by sa mali z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vylúčiť. Zákonné podmienky a spôsob vykonania zápisu a orgány zodpovedné za kontrolu toho, či sú splnené všetky požiadavky a či je predložená alebo založená úplná dokumentácia alebo či obsahuje potrebné informácie, ako sú katastre alebo notári, by sa preto mali určiť v právnom poriadku členského štátu, v ktorom sa register vedie (v prípade nehnuteľného majetku *lex rei sitae*). Orgány môžu predovšetkým skontrolovať, či právo zosnulého na majetok, ktorý je predmetom dedičstva a ktorý je uvedený v dokumente predloženom na zápis, je právo, ktoré je ako také zapísané v registri alebo ktoré je inak preukázané v súlade s právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa register vedie. S cieľom vyhnúť sa duplicité písomností by registračné orgány mali uznať takéto písomnosti, ktoré vyhotovili príslušné orgány v inom členskom štáte a ktorých pohyb sa ustanovuje v tomto nariadení. Európske osvedčenie o dedičstve vydané podľa tohto nariadenia by predovšetkým malo predstavovať platnú písomnosť na zápis majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do registra členského štátu. To by však orgánom, ktoré sa venujú registrácii, nemalo brániť v tom, aby osobu žiadajúcu o zápis požiadali o poskytnutie takých dodatočných informácií alebo predloženie takých dodatočných dokumentov, aké sa požadujú podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom sa vedie register, napríklad informácie alebo dokumenty týkajúce sa zaplatenia daní. Príslušný orgán môže osobu žiadajúcu o zápis poučiť o spôsobe doplnenia chýbajúcich informácií alebo dokumentov.

(19) Účinky zápisu práva do registra by sa mali z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia tiež vylúčiť. To, či má zápis napríklad deklaratórny alebo konštitutívny účinok, by mal preto určiť právny poriadok členského štátu, v ktorom sa register vedie. Takže ak si napríklad nadobudnutie práva na nehnuteľný majetok podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom sa register vedie, vyžaduje zápis do registra s cieľom zabezpečiť účinok *erga omnes* alebo s cieľom chrániť právne transakcie, mal by sa moment takéhoto nadobudnutia práva riadiť právnym poriadkom tohto členského štátu.

(20) V tomto nariadení by sa mali zohľadniť rôzne systémy riešenia dedičských vecí, ktoré sa v členských štátoch uplatňujú. Na účely tohto nariadenia by pojem "súd" mal preto mať široký význam, aby zahŕňal nielen súdy v pravom zmysle slova vykonávajúce funkcie justičného orgánu, ale aj notárov alebo registračné orgány v určitých členských štátoch, ktoré v dedičských veciach vykonávajú funkcie justičného orgánu ako súdy, a notárov a príslušníkov právnických povolaní, ktorí v niektorých členských štátoch vykonávajú funkcie justičného orgánu v danej dedičskej veci na základe poverenia súdom. Všetky súdy vymedzené v tomto nariadení by sa mali riadiť normami o určení právomoci, ktoré sú stanovené v tomto nariadení. Pojem "súd" by, naopak, nemal zahŕňať nejustičné orgány členského štátu, ktoré majú podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc

konat' v dedičských veciach, ako napríklad notári, ktorí vo väčšine členských štátov bežne nevykonávajú funkcie justičného orgánu.

(21) Toto nariadenie by malo umožniť všetkým notárom, ktorí majú právomoc konať v dedičských veciach v členských štátoch, aby túto právomoc vykonávali. To, či sa budú na notárov v určitom členskom štáte vzťahovať normy o určení právomoci stanovené v tomto nariadení, by malo závisieť od toho, či sa na nich vzťahuje pojem "súd" na účely tohto nariadenia.

(22) Akty vo veciach dedičstva vydané v členských štátoch notármi by mali byť v obehu podľa tohto nariadenia. Ak notári vykonávajú funkcie justičného orgánu, sú viazaní pravidlami súdnej právomoci a ich rozhodnutia by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí. Ak notári nevykonávajú funkcie justičného orgánu, nie sú viazaní pravidlami súdnej právomoci a verejné listiny, ktoré vydávajú, by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o verejných listinách.

(23) Vzhľadom na narastajúcu mobilitu občanov a s cieľom zabezpečiť riadny výkon spravodlivosti v Únii a existenciu kolízneho kritéria založeného na skutočnej väzbe medzi dedičskou vecou a členským štátom, v ktorom sa vykonáva právomoc, by sa v tomto nariadení malo ustanoviť, že všeobecným kolíznym kritériom na účely určenia právomoci, ako aj rozhodného práva by mal byť obvyklý pobyt zosnulého v čase smrti. Orgán konajúci v dedičskej veci by mal na účely určenia obvyklého pobytu celkovo posúdiť okolnosti života zosnulého počas rokov pred jeho úmrtím a v čase jeho smrti a zohľadniť všetky relevantné skutkové prvky, najmä trvanie a pravidelnosť prítomnosti zosnulého v dotknutom štáte, ako aj podmienky a dôvody tejto prítomnosti. Takto určený obvyklý pobyt by mal so zreteľom na konkrétne ciele tohto nariadenia preukazovať úzku a stabilnú väzbu s dotknutým štátom.

(24) V určitých prípadoch môže byť určenie obvyklého pobytu zosnulého zložitá. Takýto prípad môže nastať najmä vtedy, ak zosnulý z pracovných alebo ekonomických dôvodov odišiel žiť do zahraničia s cieľom pracovať tam, a to aj na dlhý čas, ale zachoval si úzku a stabilnú väzbu na svoj štát pôvodu. V takomto prípade by sa stále za obvyklý pobyt zosnulého mohol považovať štát pôvodu zosnulého, v ktorom sa nachádzalo centrum jeho rodinného a spoločenského života, v závislosti od okolností prípadu. Iný zložitý prípad môže nastať, ak zosnulý striedavo žil vo viacerých štátoch alebo ak cestoval z jedného štátu do druhého bez toho, aby sa trvale usadil v ktoromkoľvek z nich. Ak bol zosnulý štátnym príslušníkom jedného z týchto štátov alebo mal svoj hlavný majetok v jednom z týchto štátov, jeho štátna príslušnosť alebo umiestnenie tohto majetku by mohli byť osobitným faktorom pri celkovom posúdení všetkých skutkových okolností.

(25) Pokiaľ ide o určovanie rozhodného práva pre dedenie, orgán konajúci vo veci dedičstva môže vo výnimočných prípadoch, napríklad keď sa zosnulý presťahoval do štátu svojho obvyklého pobytu len krátko pred svojou smrťou a všetky okolnosti prípadu poukazujú na to, že mal preukázateľne užšie väzby s iným štátom, dospieť k záveru, že rozhodným právom pre dedenie by nemal byť právny poriadok štátu obvyklého pobytu zosnulého, ale právny poriadok štátu, s ktorým mal zosnulý preukázateľne užšiu väzbu. Preukázateľne užšia väzba by sa však nemala používať ako subsidiárne kolízne kritérium vždy, keď je určenie miesta obvyklého pobytu zosnulého v čase smrti zložitá.

(26) Toto nariadenie by nemalo brániť súdu uplatniť mechanizmy, ktorých cieľom je zabrániť obchádzaniu právnych predpisov, napríklad v kontexte medzinárodného práva súkromného.

(27) Cieľom ustanovení tohto nariadenia je zabezpečiť, aby orgán, ktorý koná v dedičskej veci, vo väčšine prípadov uplatňoval vlastný právny poriadok. V tomto nariadení sa preto ustanovujú mechanizmy, ktoré by sa uplatnili v prípade, keď si zosnulý ako právny poriadok, ktorým sa má spravovať dedenie po ňom, zvolil právny poriadok členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom.

(28) Jeden takýto mechanizmus by mal dotknutým účastníkom umožniť uzavrieť dohodu o voľbe súdu v prospech súdov členského štátu zvoleného právneho poriadku. Predovšetkým v závislosti od otázky, na ktorú sa vzťahuje dohoda o voľbe súdu, by sa muselo v každom jednotlivom prípade určiť, či by dohodu museli uzavrieť všetci účastníci, ktorých sa dedenie týka, alebo či by niektorí z nich mohli súhlasiť s tým, aby sa konkrétna otázka predložila pred zvolený súd, ak by rozhodnutím tohto súdu o danej otázke neboli dotknuté práva ostatných účastníkov v dedičskej veci.

(29) Ak súd začal konať v dedičskej veci bez návrhu, ako je to v prípade niektorých členských štátov, tento súd by mal zastaviť konanie, ak účastníci súhlasia s vyporiadaním dedičstva mimosúdnyh zmierom v členskom štáte zvoleného právneho poriadku. Ak súd nezačne konať v dedičskej veci bez návrhu, toto nariadenie by nemalo účastníkom brániť v tom, aby vyporiadali dedičstvo mimosúdnyh zmierom, napríklad pred notárom v členskom štáte, ktorý si zvolili, ak to umožňuje právny poriadok tohto členského štátu. Malo by sa tak postupovať aj v prípade, ak rozhodné právo pre dedičstvo nie je právom tohto členského štátu.

(30) S cieľom zabezpečiť, aby súdy všetkých členských štátov mohli z rovnakých dôvodov vykonávať právomoc v súvislosti s dedením po osobách, ktoré v čase smrti nemali obvyklý pobyt v členskom štáte, v tomto nariadení by sa mal uviesť v hierarchickom poradí taxatívny zoznam dôvodov, na základe ktorých sa môže vykonať takáto subsidiárna právomoc.

(31) S cieľom napraviť najmä prípady odoprenia spravodlivosti by sa v tomto nariadení malo ustanoviť forum necessitatis a tak umožniť súdu členského štátu konať vo výnimočných prípadoch v dedičskej veci, ktorá má úzku väzbu na tretí štát. Takýto výnimočný prípad môže nastať vtedy, keď sa konanie v danom treťom štáte ukáže ako nemožné napríklad z dôvodu občianskej vojny alebo keď od oprávnenej osoby nemožno rozumne očakávať, že v tomto štáte začne alebo bude viesť konanie. Právomoc založenú na forum necessitatis by však malo byť možné vykonávať iba vtedy, ak má daná vec dostatočnú väzbu na členský štát konajúceho súdu.

(32) V snahe zjednodušiť život dedičov a odkazovníkov, ktorí majú obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa koná alebo bude konať v dedičskej veci, by toto nariadenie malo umožniť každej osobe, ktorá je oprávnená podľa rozhodného práva pre dedenie, vydať vyhlásenia o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu alebo o obmedzení svojej zodpovednosti za dlhy patriace do dedičstva, a to vo forme ustanovenej právnym poriadkom členského štátu, v ktorom má obvyklý pobyt, pred súdmi tohto členského štátu. To by nemalo brániť tomu, aby sa takéto vyhlásenia vydávali pred inými orgánmi v tomto členskom štáte, ktoré sú príslušné na prijímanie takýchto vyhlásení podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Osoby, ktoré sa rozhodli pre možnosť vydať vyhlásenia v členskom štáte svojho obvyklého pobytu, by mali informovať súd alebo orgán, ktorý koná alebo bude

konat' v dedičskej veci, o existencii takýchto vyhlásení v lehote stanovenej v rozhodnom práve pre dedenie.

(33) Osobe, ktorá chce obmedziť svoju zodpovednosť za dlhy v rámci dedičstva, by sa nemalo umožniť urobiť tak jednoduchým vyhlásením na tento účel pred súdmi alebo inými príslušnými orgánmi členského štátu, v ktorom má obvyklý pobyt, ak rozhodné právo pre dedičstvo od nej vyžaduje, aby iniciovala osobitné súdne konanie pred príslušným súdom, napríklad konanie o súpise majetku. Vyhlásenie, ktoré za týchto okolností vykoná osoba v členskom štáte svojho obvyklého pobytu formou ustanovenou v právnom poriadku tohto členského štátu, by preto nemalo byť oficiálne platné na účely tohto nariadenia. Písomnosti, ktoré sú návrhom na začatie súdneho konania, by sa taktiež nemali považovať za vyhlásenia na účely tohto nariadenia.

(34) V záujme harmonického fungovania spravodlivosti by sa malo predchádzať vydávaniu nezlučiteľných rozhodnutí v rôznych členských štátoch. Na tento účel by sa mali v tomto nariadení ustanoviť všeobecné procesné pravidlá, ktoré budú podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

(35) Jedným takýmto procesným pravidlom je pravidlo litispendencie (prekážka súdneho konania), ktoré sa uplatní v prípade, že sa na rôzne súdy v rôznych členských štátoch podá návrh na začatie konania v tej istej dedičskej veci. Toto pravidlo následne určí, ktorý súd by mal začať konanie v dedičskej veci.

(36) Vzhľadom na to, že v niektorých členských štátoch môžu v dedičských veciach konať nejustičné orgány, ako sú notári, ktorí nie sú viazaní normami o určení právomoci podľa tohto nariadenia, nemožno vylúčiť možnosť, že v rôznych členských štátoch môže paralelne prebiehať rokovanie o mimosúdnom zmieri a súdne konanie v tej istej dedičskej veci alebo dve rokovania o mimosúdnom zmieri v tej istej dedičskej veci. V takomto prípade by sa dotknutí účastníci mali medzi sebou dohodnúť na ďalšom postupe, a to hneď, ako sa dozvedia o paralelných konaniach. Ak sa nemôžu dohodnúť, v dedičskej veci budú musieť konať a rozhodnúť súdy, ktoré majú právomoc podľa tohto nariadenia.

(37) S cieľom umožniť občanom využívať výhody vnútorného trhu pri úplnej právnej istote by im toto nariadenie malo umožniť vopred poznať rozhodné právo pre ich dedičstvo. Mali by sa zaviesť harmonizované kolízne normy, aby sa zamedzilo protichodným výsledkom. Základné pravidlo by malo zabezpečiť, že sa dedenie bude predvídateľne spravovať právnym poriadkom, s ktorým má úzku väzbu. Z dôvodu právnej istoty a s cieľom predísť rozdeleniu dedičstva na niekoľko častí by sa malo uvedeným právnym poriadkom spravovať celé dedičstvo, t. j. všetok majetok tvoriaci dedičstvo bez ohľadu na povahu majetku a bez ohľadu na to, či sa majetok nachádza v inom členskom štáte alebo v treťom štáte.

(38) Týmto nariadením by sa malo občanom umožniť vopred usporiadať svoje dedičstvo prostredníctvom voľby rozhodného práva pre dedenie po nich. Táto voľba by mala byť obmedzená na právny poriadok štátu, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, aby sa zaručila väzba medzi zosnulým a zvoleným právnym poriadkom a predišlo tomu, že sa právny poriadok zvolí s úmyslom zmať legitímne očakávania osôb oprávnených na povinný dedičský podiel.

(39) Voľba práva by sa mala urobiť výslovne vo vyhlásení vo forme právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti alebo by mala vyplývať z podmienok tohto právneho úkonu. Voľba práva by sa mohla považovať za preukázanú právnym úkonom nakladania s majetkom pre prípad smrti napríklad vtedy, keď v ňom zosnulý uviedol odkaz na osobitné ustanovenia

právneho predpisu štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, alebo ak inak uviedol tento právny predpis.

(40) Voľba práva podľa tohto nariadenia by mala byť platná aj vtedy, ak zvolený právny poriadok neumožňuje voľbu práva v dedičských veciach. Na základe zvoleného právneho poriadku by sa však mala určiť hmotnoprávna platnosť právneho úkonu voľby práva, t. j. na jeho základe by sa malo určiť, či mu osoba, ktorá sa rozhoduje, porozumela a súhlasí s ním. Uvedené by malo rovnako platiť aj pre právny úkon, ktorým sa mení alebo ruší voľba práva.

(41) Na účely uplatnenia tohto nariadenia by sa určenie štátnej príslušnosti alebo viacerých štátnych príslušností osoby malo vyriešiť ako predbežná otázka. Otázka posúdenia toho, či je osoba štátnym príslušníkom určitého štátu, nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a spravuje sa vnútroštátnym právnym poriadkom a v prípade potreby aj medzinárodnými dohovormi, a to pri úplnom dodržiavaní všeobecných zásad Európskej únie.

(42) Právnym poriadkom, ktorý sa určil ako rozhodné právo pre dedenie, by sa malo spravovať dedenie od začiatku až po prechod vlastníckeho práva k majetku, ktorý je súčasťou dedičstva, na oprávnené osoby tak, ako sú určené v tomto právnom poriadku. Mal by sa vzťahovať na otázky týkajúce sa správy majetku a na zodpovednosť za dlhy patriace do dedičstva. Platenie dlhov v rámci dedičstva môže v závislosti najmä od rozhodného práva pre dedičstvo zahŕňať aj zohľadnenie osobitnej pozície veriteľov.

(43) Pravidlá určenia právomoci súdu ustanovené v tomto nariadení môžu v určitých prípadoch viesť k situácii, keď súd, ktorý má právomoc rozhodovať o dedičstve, nebude uplatňovať vlastné právo. Ak táto situácia nastane v členskom štáte, ktorého právny poriadok ustanovuje povinné vymenovanie správcu pozostalosti, toto nariadenie by malo umožniť súdom tohto členského štátu vymenovať pri začatí konania jedného alebo viacerých takýchto správcov podľa ich vlastného vnútroštátneho práva. Tým by nemalo byť dotknuté žiadne rozhodnutie účastníkov vyporiadať dedičstvo mimosúdnyh zmierom v inom členskom štáte, ak je to možné podľa právneho poriadku tohto členského štátu. V záujme zabezpečenia hladkej koordinácie medzi rozhodným právom pre dedenie a právom členského štátu súdu, ktorý vymenúva, by súd mal vymenovať osobu alebo osoby, ktoré by boli oprávnené spravovať pozostalosť podľa rozhodného práva pre dedenie, ako je vykonávateľ poslednej vôle zosnulého alebo samotní dedičia, alebo ak to vyžaduje rozhodné právo pre dedenie, tretích správcov. Súdy však môžu v osobitných prípadoch, keď to ich právny poriadok vyžaduje, vymenovať za správcu tretiu stranu, a to aj v prípade, keď to nie je stanovené v rozhodnom práve pre dedenie. Ak zosnulý vymenoval vykonávateľa poslednej vôle, táto osoba nesmie byť zbavená svojich právomocí, pokiaľ rozhodné právo pre dedenie neumožňuje ukončenie jej mandátu.

(44) Právomocami, ktoré vykonávajú správcovia vymenovaní v členskom štáte súdu, ktorý v danej veci koná, by mali byť právomoci správy, ktoré môžu vykonávať podľa rozhodného práva pre dedenie. Ak je teda napríklad dedič vymenovaný ako správca, mal by mať právomoci spravovať pozostalosť, ktorú by dedič mal podľa tohto práva. Ak právomoci správy, ktoré sa môžu vykonávať podľa rozhodného práva pre dedenie, nestačia na zachovanie majetku, ktorý je predmetom dedičstva, alebo na ochranu práv veriteľov alebo iných osôb, ktoré sa zaručili za dlhy zosnulého, správca (správcovia) vymenovaný(-i) v členskom štáte súdu,

ktorý(-i) v danej veci koná(-ajú), môže(-u) na zvyškovom základe vykonávať právomoci správy na tento účel ustanovené v práve tohto členského štátu. Takéto zvyškové právomoci by mohli zahŕňať napríklad vypracovanie súpisu majetku z dedičstva a dlhových patriaciach do dedičstva, informovanie veriteľov o začatí dedičského konania a ich vyzvanie na to, aby oznámili svoje nároky, a prijatie akýchkoľvek predbežných opatrení vrátane ochranných, zameraných na zabezpečenie majetku, ktorý je predmetom dedičstva. Úkony vykonané správcom na základe zvyškových právomocí by mali rešpektovať rozhodné právo pre dedenie, pokiaľ ide o prevod vlastníctva majetku, ktorý je predmetom dedenia, vrátane akejkoľvek transakcie, ktorú vykonali oprávnené osoby pred vymenovaním správcu, zodpovednosť za dlhy patriace do dedičstva a práva oprávnených osôb, a to prípadne aj práva prijať alebo odmietnuť dedičstvo. Takéto úkony by napríklad mohli zahŕňať len prevod majetku alebo splatenie dlhových, pokiaľ by to umožňovalo rozhodné právo pre dedenie. Ak podľa rozhodného práva pre dedenie vymenovanie tretieho správcu mení zodpovednosť dedičov, táto zmena zodpovednosti by sa mala rešpektovať.

(45) Toto nariadenie by nemalo brániť veriteľom napríklad prostredníctvom zástupcu urobiť prípadné ďalšie kroky, ktoré môžu byť k dispozícii podľa vnútroštátnych právnych predpisov, v súlade s príslušnými nástrojmi Únie s cieľom chrániť svoje práva.

(46) Toto nariadenie by malo umožniť, aby sa potenciálnym veriteľom v iných členských štátoch, kde sa nachádzajú aktíva, poskytli informácie o začatí dedičského konania. V súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia by sa preto mala zvážiť možnosť vytvorenia mechanizmu, ak je to vhodné prostredníctvom Európskeho portálu elektronickej justície, aby sa umožnil prístup prípadných veriteľov v iných členských štátoch k relevantným informáciám, tak aby mohli oznámiť svoje nároky.

(47) V rozhodnom práve pre dedenie by sa malo určiť, kto sú v danej dedičskej veci oprávnené osoby. Pojem "oprávnené osoby" sa vo väčšine právnych poriadkov vzťahuje na dedičov, odkazovníkov a osoby oprávnené na povinný dedičský podiel, hoci napríklad právne postavenie odkazovníkov nie je rovnaké vo všetkých právnych poriadkoch. V niektorých právnych poriadkoch môže odkazovník nadobudnúť priamy dedičský podiel, zatiaľ čo v iných právnych poriadkoch môže odkazovník nadobudnúť len pohľadávku voči dedičom.

(48) V záujme zabezpečenia právnej istoty osôb, ktoré chcú vopred naplánovať dedenie po nich, by sa v tomto nariadení mala stanoviť osobitná kolízna norma, ktorá sa týka prípustnosti a hmotnoprávnej platnosti právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti. Na zabezpečenie jednotného uplatňovania tejto normy by sa v tomto nariadení mal uviesť zoznam náležitostí, ktoré by sa mali považovať za náležitosti týkajúce sa hmotnoprávnej platnosti. Preskúmanie hmotnoprávnej platnosti právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti môže viesť k záveru, že takýto právny úkon je absolútne neplatný.

(49) Dedičská zmluva je druhom právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktorých prípustnosť a uznanie sa v členských štátoch líšia. S cieľom uľahčiť nadobúdanie dedičských práv na základe dedičskej zmluvy, ktorá sa má uznať v členských štátoch, by sa v tomto nariadení malo rozhodnúť, ktorým právnym poriadkom by sa mala spravovať prípustnosť takýchto zmlúv, ich hmotnoprávna platnosť a ich záväzné účinky medzi stranami vrátane podmienok ich zrušenia.

(50) Právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia bude spravovať prípustnosť a hmotnoprávna platnosť právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, a pokiaľ ide o

dedičské zmluvy, záväzné účinky takejto zmluvy medzi stranami, by nemali byť dotknuté práva žiadnej osoby, ktorá má podľa rozhodného práva pre dedenie nárok na povinný dedičský podiel alebo iný nárok, ktorého nemôže byť zbavená osobou, o ktorej dedičstvo ide.

(51) Keď sa v tomto nariadení odkazuje na právny poriadok, ktorý by sa uplatňoval na dedenie po osobe, ktorá urobila právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti, ak by zomrela v deň, keď právny úkon urobila, zmenila alebo odvolala, takýto odkaz by sa považoval buď za odkaz na právny poriadok štátu, v ktorom mala dotknutá osoba v tento deň obvyklý pobyt, alebo za odkaz na právny poriadok štátu, ktorého bola táto osoba v tento deň štátnym príslušníkom, ak si zvolila právny poriadok podľa tohto nariadenia.

(52) Týmto nariadením by sa mala spravovať formálna platnosť všetkých úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti urobených písomne, a to na základe pravidiel, ktoré sú v súlade s pravidlami haagskeho Dohovoru o rozhodnom práve pre formu závetov z 5. októbra 1961. Pri určovaní, či je určitý právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti podľa tohto nariadenia formálne platný, by príslušný orgán nemal prihliadať na podvodné vytvorenie medzinárodného prvku s cieľom obísť pravidlá formálnej platnosti.

(53) Na účely tohto nariadenia by sa každé ustanovenie právneho poriadku, ktorým sa obmedzujú povolené formy právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti odkazom na určité osobné okolnosti osoby, ktorá robí právny úkon, ako je napríklad jej vek, malo považovať za podmienku formálnej platnosti. Toto by sa nemalo vykladať tak, že v právnom poriadku, ktorý sa uplatňuje na formálnu platnosť právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti podľa tohto nariadenia, by sa malo určiť, či má maloletý spôsobilosť nakladať s majetkom pre prípad smrti. V tomto právnom poriadku by sa malo určiť len to, či osobné okolnosti, ako je napríklad maloletosť, bránia osobe, aby v určitej forme nakladala s majetkom pre prípad smrti.

(54) Z ekonomických, rodinných alebo sociálnych dôvodov sa na určitý nehnuteľný majetok, podniky alebo iné osobitné kategórie majetku vzťahuje v členských štátoch, v ktorých sa nachádzajú, osobitný režim, v ktorom sa ukladajú obmedzenia týkajúce sa dedenia alebo majúce vplyv na dedenie vo vzťahu k tomuto majetku. Týmto nariadením by sa malo zabezpečiť uplatňovanie tohto osobitného režimu. Táto výnimka z uplatňovania rozhodného práva pre dedenie si však vyžaduje prísny výklad, aby zostala zlučiteľná so všeobecným cieľom tohto nariadenia. Kolízne normy, podľa ktorých sa nehnuteľný majetok spravuje iným právnym poriadkom ako hnutel'né veci, ani ustanovenia priznávajúce väčšie povinné dedičské podiely, ako sú ustanovené v rozhodnom práve pre dedenie podľa tohto nariadenia, preto nemožno považovať za také, ktoré by zriaďovali osobitné pravidlá ukladajúce obmedzenia týkajúce sa dedenia alebo majúce vplyv na dedenie vo vzťahu k určitému majetku.

(55) V záujme zabezpečenia jednotného riešenia situácie, v ktorej nie je zrejmé, v akom poradí zomreli dve alebo viaceré osoby, ktorých dedičstvo by upravovali rôzne právne poriadky, by toto nariadenie malo ustanoviť pravidlo, podľa ktorého žiaden z týchto zosnulých nemá dedičské práva po druhom zosnulom alebo ostatných zosnulých.

(56) V niektorých prípadoch môže ostať dedičstvo bez dedičov. Právne poriadky upravujú takéto prípady rôzne. Podľa niektorých právnych poriadkov bude môcť štát požadovať uvoľnený majetok ako dedič bez ohľadu na to, kde

sa tento majetok nachádza. Podľa iných právnych poriadkov bude do vlastníctva štátu môcť pripadnúť iba majetok, ktorý sa nachádza na jeho území. V tomto nariadení by sa preto malo ustanoviť pravidlo, podľa ktorého uplatňovanie rozhodného práva pre dedenie by nemalo brániť tomu, aby mohol do vlastníctva členského štátu podľa jeho vlastného právneho poriadku pripadnúť majetok, ktorý sa nachádza na jeho území. S cieľom zabezpečiť, aby toto pravidlo nepoškodilo veriteľov poručiteľa, by sa malo doplniť ustanovenie, podľa ktorého by si veritelia poručiteľa mohli uspokojiť svoje pohľadávky z celého majetku patriaceho do dedičstva bez ohľadu na to, kde sa nachádza.

(57) Kolízne normy stanovené v tomto nariadení môžu viesť k uplatňovaniu právneho poriadku tretieho štátu. V takom prípade by sa mali zohľadniť normy medzinárodného práva súkromného v uvedenom štáte. Ak je v týchto normách uvedený spätný a ďalší odkaz buď na právny poriadok členského štátu, alebo na právny poriadok tretieho štátu, ktorý by na dedenie uplatnil vlastný právny poriadok, takýto spätný a ďalší odkaz by sa mal prijať s cieľom zabezpečiť medzinárodný súlad. Spätný a ďalší odkaz by sa však mal vylúčiť v prípadoch, keď si zosnulý zvolil právny poriadok tretieho štátu.

(58) Dôvody verejného záujmu by mali súdom a iným príslušným orgánom, ktoré konajú v dedičských veciach v členských štátoch, umožniť, aby za výnimočných okolností nezohľadnili určité ustanovenia cudzieho právneho poriadku, ak by uplatnenie týchto ustanovení v danej veci bolo zjavne nezlučiteľné s verejným poriadkom dotknutého členského štátu. Súdny alebo iné príslušné orgány by však nemali mať možnosť uplatňovať výnimku týkajúcu sa verejného poriadku s cieľom odmietnuť právo iného štátu alebo odmietnuť uznať – alebo prípadne prijať – alebo vykonať vynešené rozhodnutie, verejnú listinu alebo súdny zmier z iného členského štátu, pokiaľ by táto výnimka bola v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie, najmä s jej článkom 21, ktorý zakazuje akúkoľvek formu diskriminácie.

(59) V tomto nariadení by sa vzhľadom na jeho všeobecný cieľ, ktorým je vzájomné uznávanie rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach bez ohľadu na to, či sa tieto rozhodnutia vydali v sporovom alebo nespоровom konaní, mali stanoviť pravidlá týkajúce sa uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí, ktoré by boli podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie prijatých v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

(60) V snahe zohľadniť rôzne systémy riešenia dedičských vecí v členských štátoch by toto nariadenie malo zabezpečiť prijatie a vykonateľnosť verejných listín týkajúcich sa dedičských vecí vo všetkých členských štátoch.

(61) Verejné listiny by mali mať v inom členskom štáte rovnaké dôkazné účinky ako v členskom štáte pôvodu alebo čo najporovnateľnejšie účinky. Pri určovaní dôkazných účinkov určitej verejnej listiny v inom členskom štáte alebo čo najporovnateľnejších účinkov by sa malo odkázať na povahu a rozsah dôkazných účinkov verejnej listiny v členskom štáte pôvodu. Dôkazné účinky verejnej listiny v inom členskom štáte budú teda závisieť od právneho poriadku členského štátu pôvodu.

(62) "Pravosť" verejnej listiny by mal byť samostatný pojem vzťahujúci sa napríklad na otázku pravosti listiny, formálne náležitosti listiny, právomoci orgánu, ktorý vyhotovuje listinu, a postup vyhotovenia listiny. Mal by sa vzťahovať aj na skutkové okolnosti, ktoré dotknutý orgán vo verejnej listine zaznamenal, ako je napríklad skutočnosť, že sa uvedené strany v daný deň dostavili pred orgán a že urobili uvedené vyhlásenia. Strana, ktorá chce napadnúť pravosť verejnej listiny, by tak mala urobiť

na príslušnom súde v členskom štáte pôvodu verejnej listiny, a to podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

(63) Pojem "právne úkony alebo právne vzťahy zaznamenané vo verejnej listine" by sa mal vykladať ako odkaz na vecný obsah zaznamenaný vo verejnej listine. Právnym úkonom zaznamenaným vo verejnej listine môže byť napríklad dohoda medzi stranami o rozdelení dedičstva alebo závet, dedičská zmluva alebo iný prejav vôle. Právnymi vzťahmi môže byť napríklad určenie dedičov a iných oprávnených osôb podľa práva rozhodného pre dedenie, ich príslušné podiely, existencia povinného dedičského podielu alebo akákoľvek iná otázka určená podľa rozhodného práva pre dedenie. Strana, ktorá chce napadnúť právne úkony alebo právne vzťahy zaznamenané vo verejnej listine, by tak mala urobiť na súdoch, ktoré majú právomoc podľa tohto nariadenia a ktoré by mali rozhodnúť o napadnutej veci v súlade s rozhodným právom pre dedenie.

(64) Ak sa v konaní na súde členského štátu vynorí otázka týkajúca sa právnych úkonov alebo právnych vzťahov zaznamenaných vo verejnej listine ako predbežná otázka, daný súd by mal mať právomoc rozhodnúť o predmetnej otázke.

(65) Napadnutá verejná listina by v inom členskom štáte, ako je členský štát pôvodu, nemala mať žiadne dôkazné účinky, pokiaľ sa o veci nerozhodne. Ak sa napadnutie týka len špecifickej otázky súvisiacej s právnymi úkonmi alebo právnymi vzťahmi zaznamenanými vo verejnej listine, dotknutá verejná listina by nemala mať dôkazné účinky v inom členskom štáte, ako je členský štát pôvodu, pokiaľ ide o túto špecifickú otázku, a to pokiaľ sa o nej nerozhodne. Verejná listina, ktorá bola vyhlásená za neplatnú v dôsledku jej napadnutia, by už nemala mať dôkazné účinky.

(66) Ak sa orgánu pri uplatňovaní tohto nariadenia predložia dve nezlučiteľné verejné listiny, mal by posúdiť otázku, ktorá verejná listina by sa mala uprednostniť, resp. či by sa niektorá z verejných listín mala uprednostniť, a to so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Ak nie je z uvedených okolností jasné, ktorá verejná listina by sa mala uprednostniť, resp. či by sa niektorá z verejných listín mala uprednostniť, o danej otázke by mali rozhodnúť súdy, ktoré majú právomoc podľa tohto nariadenia, alebo ak sa táto otázka vynorí v rámci konania ako predbežná otázka, súd, na ktorom toto konanie prebieha. V prípade nezlučiteľnosti verejnej listiny s rozhodnutím je potrebné zohľadniť dôvody neuznania rozhodnutí podľa tohto nariadenia.

(67) Na účely rýchleho, plynulého a účinného vyporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii sa predpokladá, že dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva by mali mať možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v inom členskom štáte, napríklad v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok patriaci do dedičstva. S cieľom umožniť im to by sa týmto nariadením malo zaviesť vytvorenie jednotného osvedčenia, európskeho osvedčenia o dedičstve (ďalej len "osvedčenie"), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte. V záujme dodržania zásady subsidiarity by toto osvedčenie nemalo nahrádzať vnútroštátne písomnosti, ktoré môžu v členských štátoch existovať na podobné účely.

(68) Orgán, ktorý vydáva osvedčenie, by mal zohľadňovať formálne náležitosti nevyhnutné pre zápis nehnuteľného majetku v členskom štáte, v ktorom sa vedie register. Na tento účel by sa v tomto nariadení mala ustanoviť výmena

informácií o týchto formálnych náležitostiach medzi členskými štátmi.

(69) Používanie osvedčenia by nemalo byť povinné. Znamená to, že osoby, ktoré sú oprávnené požiadať o osvedčenie, by nemali byť povinné tak urobiť, ale mohli by využiť iné nástroje dostupné podľa tohto nariadenia (rozhodnutia, verejné listiny a súdne zmiery). Žiadny orgán ani osoba, ktorým sa predloží osvedčenie vydané v inom členskom štáte, by však nemali mať právo požadovať, aby sa namiesto neho predložilo rozhodnutie, verejná listina alebo súdny zmiern.

(70) Osvedčenie by sa malo vydať v členskom štáte, ktorého súdy majú právomoc podľa tohto nariadenia. Každý členský štát by mal vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch určiť, ktoré orgány majú právomoc vydať osvedčenie, či sú to súdy, ako sú vymedzené na účely tohto nariadenia, alebo iné orgány, ktoré majú právomoc v dedičských veciach, ako sú napríklad notári. Každý členský štát by mal tiež vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch určiť, či vydávajúcí orgán môže do procesu vydávania zapojiť ďalšie príslušné orgány, napríklad orgány príslušné prijímať čestné vyhlásenie namiesto prisahy. Členské štáty by mali Komisii zaslať príslušné informácie o svojich vydávajúcich orgánoch, aby sa tieto informácie mohli zverejniť.

(71) Osvedčenie by malo mať rovnaké účinky vo všetkých členských štátoch. Nemalo by byť samostatným exekučným titulom, ale malo by mať dôkazný účinok a mala by platiť domnienka, že je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti, ako je napríklad hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti. Dôkazný účinok osvedčenia by sa nemal vzťahovať na prvky, ktoré nie sú upravené v tomto nariadení, ako je otázka príslušnosti alebo otázka, či určitý majetok patril zosnulému. Každý osobe, ktorá vykoná platby alebo odovzdá majetok z dedičstva osobe uvedenej v osvedčení ako osobe oprávnenej prijať takúto platbu alebo majetok ako dedič alebo odkazovník, by sa mala poskytnúť primeraná ochrana, ak konala v dobrej viere a spoliehala sa pri tom na presnosť informácií potvrdených v osvedčení. Rovnaká ochrana by sa mala poskytnúť každej osobe, ktorá sa spolieha na presnosť informácií potvrdených v osvedčení a kúpi alebo dostane majetok z dedičstva od osoby uvedenej v osvedčení ako osoby oprávnenej s týmto majetkom nakladať. Táto ochrana by sa mala zabezpečiť, ak sa predložia platné overené kópie. Týmto nariadením by nemalo byť stanovené, či takéto nadobudnutie majetku tretou osobou je, alebo nie je účinné.

(72) Príslušný orgán by mal osvedčenie vydať na žiadosť. Originál osvedčenia by mal uchovávať vydávajúcí orgán, ktorý by mal žiadateľovi alebo každej inej osobe, ktorá preukáže oprávnený záujem, vydať jeden alebo viac osvedčených odpisov. To by nemalo brániť tomu, aby členský štát v súlade so svojou vnútroštátnou úpravou prístupu verejnosti k dokumentom umožnil sprístupnenie odpisov osvedčenia verejnosti. V tomto nariadení by sa mala ustanoviť náprava voči rozhodnutiam orgánu štátu pôvodu vrátane rozhodnutí, ktorými sa odmieta vydanie osvedčenia. Ak je osvedčenie opravené, zmenené alebo odvolané, orgán štátu pôvodu by mal o tom informovať osoby, ktorým boli vydané osvedčené odpisy, s cieľom zabrániť neoprávnenému využitiu týchto kópií.

(73) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že týmto nariadením by nemalo byť dotknuté uplatňovanie medzinárodných dohôd, ktorých zmluvnými stranami sú v čase prijatia tohto nariadenia jeden alebo viac členských štátov. Konkrétne členské štáty, ktoré sú zmluvnými

stranami haagskeho Dohovoru o rozhodnom práve pre formu závetov z 5. októbra 1961 by v súvislosti s formálnou platnosťou závetov a spoločných závetov mali mať možnosť pokračovať v uplatňovaní ustanovení uvedeného dohovoru namiesto ustanovení tohto nariadenia. Na zachovanie súladu so všeobecnými cieľmi tohto nariadenia je však potrebné, aby toto nariadenie malo medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvoma alebo viacerými z nich v rozsahu, v akom sa týkajú otázok upravených v tomto nariadení.

(74) Toto nariadenie by nemalo brániť členským štátom, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru medzi Dánskom, Fínskom, Islandom, Nórskom a Švédskom o ustanoveniach medzinárodného práva súkromného týkajúcich sa dedenia, závetov a správy dedičstva z 19. novembra 1934, revidovaného medzivládnu dohodou medzi štátmi, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, pokračovať v uplatňovaní určitých ustanovení tohto dohovoru.

(75) S cieľom zjednodušiť uplatňovanie tohto nariadenia by sa pre členské štáty mala stanoviť povinnosť oznamovať určité informácie o ich právnych predpisoch a postupoch týkajúcich sa dedenia v rámci Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci zriadenej rozhodnutím Rady 2001/470/ES [6]. Aby sa mohli v Úradnom vestníku Európskej únie včas zverejňovať všetky relevantné informácie na účely praktického uplatňovania tohto nariadenia, členské štáty by mali oznamovať tieto informácie Komisii aj pred dátumom začatia uplatňovania tohto nariadenia.

(76) Rovnako s cieľom uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia a umožniť používanie moderných komunikačných technológií by sa mali zaviesť štandardné tlačivá pre potvrdenia, ktoré sa majú poskytnúť v súvislosti so žiadosťou o vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia, verejnej listiny alebo súdneho zmiernu, pre žiadosť o európske osvedčenie o dedičstve, ako aj pre samotné osvedčenie.

(77) Pri určovaní lehôt a termínov ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny [7].

(78) Na zabezpečenie jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súvislosti s ustanovením a následnou zmenou a doplnením potvrdení a tlačív týkajúcich sa vyhlásenia o vykonateľnosti rozhodnutí, súdnych zmiernov a verejných listín a európskeho osvedčenia o dedičstve. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie [8].

(79) Konzultačný postup by sa mal použiť na prijatie vykonávacích aktov, ktorými sa ustanovia a následne zmenia a doplnia potvrdenia a tlačivá uvedené v tomto nariadení, a to v súlade s postupom ustanoveným v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

(80) Keďže ciele tohto nariadenia, t. j. voľný pohyb osôb, možnosť pre občanov vopred usporiadať svoje dedičstvo v rámci Únie a ochrana práv dedičov a odkazovníkov, iných osôb so vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa, nemôžu byť dostatočne dosiahnuté členskými štátmi, a preto ich z dôvodu rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5

Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality, ako sa uvádza v uvedenom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

(81) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiávajú zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Súdny a iné príslušné orgány členských štátov musia pri uplatňovaní tohto nariadenia dodržiavať tieto práva a zásady.

(82) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa tieto členské štáty nezúčastňujú na prijatí tohto nariadenia, nie sú ním viazané ani nepodliehajú jeho uplatňovaniu. Tým však nie je dotknutá možnosť Spojeného kráľovstva a Írska oznámiť v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu svoje želanie akceptovať toto nariadenie po jeho prijatí.

(83) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

Prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. Nevzťahuje sa na daňové, colné a správne veci.

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

- osobný stav fyzických osôb, ako aj rodinné vzťahy a vzťahy, ktoré majú podľa rozhodného práva pre tieto vzťahy porovnateľné účinky;
- právna spôsobilosť fyzických osôb a ich spôsobilosť na právne úkony bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. c) a článok 26;
- otázky týkajúce sa nezvestnosti, neprítomnosti alebo domnелеj smrti fyzickej osoby;
- otázky týkajúce sa majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku a majetkových práv vyplývajúcich zo vzťahov, ktoré majú podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželstvo;
- iné vyživovacie povinnosti ako vyživovacie povinnosti z dôvodu smrti;
- formálna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti urobených ústne;
- majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním, prostredníctvom spoluvlastníctva viacerých osôb prevoditeľného na preživšieho, dôchodkového zabezpečenia, poisťných zmlúv a podobných dohôd bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. i);
- otázky upravené právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú ustanovenia v zakladateľských dokumentoch a stanovách obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ktoré určujú, čo sa stane s podielmi v prípade smrti ich členov;
- zrušenie, zánik a zlúčenie spoločností a iných subjektov, či už s právnou subjektivitou, alebo bez nej;
- zriadenie, správa a zrušenie trustov;
- povaha vecných práv a

l) zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnuťelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra.

Článok 2

Právomoc v dedičských veciach v členských štátoch

Týmto nariadením nie je dotknutá právomoc orgánov členských štátov konať v dedičských veciach.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia:

- "dedenie" je prechod dedičstva po zosnulom a zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona;
 - "dedičská zmluva" je zmluva vrátane zmluvy vyplývajúcej zo vzájomných závetov, ktorou sa s protiplnením alebo bez protiplnenia vytvárajú, menia alebo rušia práva k budúcemu dedičstvu jednej alebo viacerých osôb, ktoré sú zmluvnými stranami;
 - "spoločný závet" je závet, ktorý spísali dve alebo viaceré osoby v jednej listine;
 - "právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti" je závet, spoločný závet alebo dedičská zmluva;
 - "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, schválený alebo uzavretý súdny zmier, vyhotovená verejná listina alebo vydané európske osvedčenie o dedičstve;
 - "členský štát výkonu" je členský štát, v ktorom sa žiada o vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon rozhodnutia, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny;
 - "rozhodnutie" je akékoľvek rozhodnutie v dedičskej veci, ktoré vydal súd členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane rozhodnutia o určení výšky trov alebo výdavkov súdnym úradníkom;
 - "súdny zmier" je zmier v dedičskej veci, ktorý schválil súd alebo ktorý sa v priebehu konania uzavrel na súde;
 - "verejná listina" je písomnosť v dedičskej veci, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte a ktorej pravosť:
 - i) sa vzťahuje na podpis a obsah verejnej listiny a
 - ii) bola potvrdená orgánom verejnej moci alebo iným orgánom oprávneným na tento účel členským štátom pôvodu.
2. Na účely tohto nariadenia je "súd" akýkoľvek justičný orgán, iný orgán a príslušník právnického povolania, ktorý má právomoc v dedičských veciach, vykonáva funkcie justičného orgánu alebo koná na základe poverenia justičného orgánu alebo pod kontrolou justičného orgánu, pokiaľ tento iný orgán a príslušník právnického povolania poskytuje záruky nestrannosti a dodržania práva všetkých účastníkov na vypočutie a pokiaľ jeho rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom koná:
- môžu byť napadnuté opravným prostriedkom podaným justičnému orgánu alebo preskúmané týmto orgánom a
 - majú podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.

Členské štáty v súlade s článkom 79 oznámia Komisii ďalšie orgány a právnické povolania uvedené v prvom pododseku.

Kapitola II: Právomoc

Článok 4

Všeobecná právomoc

Právomoc konať vo veci celého dedičstva majú sudy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.

Článok 5

Dohoda o voľbe súdu

1. Ak je právny poriadok, ktorý si zosnulý zvolil na vyporiadanie svojho dedičstva podľa článku 22, právnym poriadkom členského štátu, môžu sa dotknutí účastníci dohodnúť, že výlučnú právomoc konať v dedičskej veci bude mať súd alebo sudy uvedeného členského štátu.

2. Dohoda o voľbe súdu musí mať písomnú formu, musí v nej byť uvedený dátum a musia ju podpísať dotknutí účastníci. Za rovnocennú s písomnou formou sa považuje každá komunikácia elektronickými prostriedkami, ktorá umožňuje trvalý záznam o dohode.

Článok 6

Odmietnutie vykonávať právomoc v prípade voľby práva

Ak je právny poriadok, ktorý si zosnulý zvolil na vyporiadanie svojho dedičstva podľa článku 22, právnym poriadkom členského štátu, konajúci súd podľa článku 4 alebo článku 10:

a) môže na žiadosť niektorého z účastníkov konania odmietnuť vykonávať právomoc, ak sa vzhľadom na praktické okolnosti dedičskej veci, ako napríklad obvyklý pobyt účastníkov a miesto, kde sa nachádza majetok, ktorý je predmetom dedičstva, domnieva, že sudy členského štátu zvoleného právneho poriadku sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci, alebo

b) odmietne vykonávať právomoc, ak sa účastníci konania v súlade s článkom 5 dohodli na založení právomoci súdu alebo súdov členského štátu zvoleného právneho poriadku.

Článok 7

Právomoc v prípade voľby práva

Sudy členského štátu, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22, majú právomoc konať v dedičskej veci, ak:

a) predtým konajúci súd odmietol vykonávať právomoc v rovnakej veci podľa článku 6;

b) účastníci konania sa podľa článku 5 dohodli na založení právomoci súdu alebo súdov tohto členského štátu, alebo

c) účastníci konania výslovne uznali právomoc súdu, ktorý začal konať.

Článok 8

Zastavenie konania začatého bez návrhu v prípade voľby práva

Súd, ktorý začal konať v dedičskej veci bez návrhu podľa článku 4 alebo článku 10, zastaví konanie, ak sa účastníci konania dohodli na vyporiadaní dedičstva mimosúdnyh zmlerom v členskom štáte, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22.

Článok 9

Právomoc založená na účasti

1. Ak sa v konaní pred súdom členského štátu, ktorý vykonáva právomoc podľa článku 7, zistí, že stranami dohody o voľbe súdu neboli všetci účastníci konania, súd naďalej vykonáva svoju právomoc, ak sa účastníci konania, ktorí nie sú stranou dohody, zúčastnia na konaní bez toho, aby namietali právomoc súdu.

2. Ak právomoc súdu uvedeného v odseku 1 namietajú účastníci konania, ktorí nie sú stranami danej dohody, súd odmietne vykonávať právomoc.

V takom prípade majú právomoc konať v dedičskej veci sudy, ktoré majú právomoc podľa článku 4 alebo článku 10.

Článok 10

Subsidiárna právomoc

1. Ak nemal zosnulý v čase smrti obvyklý pobyt v členskom štáte, majú napriek tomu právomoc konať vo veci celého dedičstva sudy členského štátu, v ktorom sa nachádza majetok, ktorý je predmetom dedičstva, ak:

a) mal zosnulý v čase smrti štátnu príslušnosť tohto členského štátu alebo v prípade, že to tak nie je,

b) mal zosnulý svoj predchádzajúci obvyklý pobyt v uvedenom členskom štáte a v čase, keď súd začal konať, neuplynulo viac ako päť rokov od zmeny tohto miesta obvyklého pobytu.

2. Ak na základe odseku 1 nemá právomoc žiadny súd v členskom štáte, majú právomoc konať o majetku, ktorý je predmetom dedičstva, sudy členského štátu, v ktorom sa tento majetok nachádza.

Článok 11

Forum necessitatis

Ak podľa iných ustanovení tohto nariadenia nemá právomoc žiadny súd v členskom štáte, sudy v členskom štáte môžu vo výnimočných prípadoch v dedičskej veci konať, ak konanie nie je možné alebo sa nemôže účinne začať alebo viesť v treťom štáte, ktorý má s vecou úzku väzbu.

Vec musí mať dostatočnú väzbu s členským štátom súdu, ktorý začal konať.

Článok 12

Obmedzenie konania

1. Ak je súčasťou dedičstva majetok nachádzajúci sa v treťom štáte, súd, ktorý začal v dedičskej veci konať, môže na žiadosť niektorého z účastníkov rozhodnúť, že o takomto majetku nebude konať, ak sa možno odôvodnene domnieva, že jeho rozhodnutie týkajúce sa takéhoto majetku nebude v danom treťom štáte uznané, prípadne vyhlásené za vykonateľné.

2. Odsekom 1 nie je dotknuté právo účastníkov obmedziť predmet konania podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súd začal konať.

Článok 13

Prijatie alebo odmietnutie dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu

Právomoc prijímať vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu alebo vyhlásenie, ktorého cieľom je obmedziť zodpovednosť dotknutej osoby v súvislosti s dlhmi patriacimi do dedičstva, majú okrem súdu, ktorý má právomoc konať v dedičskej veci podľa tohto nariadenia, aj sudy členského štátu obvyklého pobytu ktorejkoľvek osoby, ktorá podľa rozhodného práva pre dedenie môže urobiť pred súdom vyhlásenie, pokiaľ sa podľa právneho poriadku tohto členského štátu môžu urobiť pred súdom.

Článok 14

Začatie konania

Na účely tejto kapitoly sa konanie na súde považuje za začaté:

a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súd za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcov;

b) ak sa písomnosť musí pred podaním na súd doručiť, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súd, alebo

c) ak súd začal konať bez návrhu, momentom, keď súd prijme rozhodnutie o začatí konania, alebo ak sa takéto rozhodnutie nevyžaduje, momentom, keď súd vec zaznamená.

Článok 15

Preskúmanie právomoci

Ak sa začalo konanie na súde členského štátu v dedičskej veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 16

Preskúmanie prípustnosti

1. Ak sa odporca s obvyklým pobytom v inom štáte ako v členskom štáte, v ktorom sa začalo konať, nezúčastní na konaní, súd s právomocou preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom predstihu tak, aby mohol pripraviť svoju obhajobu, alebo že sa na uvedený účel prijali všetky potrebné kroky.

2. Namiesto odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) [9], ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela zaslať z jedného členského štátu do druhého podľa uvedeného nariadenia.

3. Ak sa neuplatní nariadenie (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 haagskeho Dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 15. novembra 1965, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela zaslať do cudziny podľa tohto dohovoru.

Článok 17

Prekážka začatej veci

1. Ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať neskôr, bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, súd, ktorý začal konať neskôr, sa vzdá svojej právomoci v prospech prvého súdu.

Článok 18

Súvisiace veci

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.

2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý začal konať neskôr, sa môže takisto vzdať svojej právomoci na žiadosť jedného z účastníkov, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať v oboch veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa zlúčenie oboch vecí.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné ich prerokovať a rozhodnúť o nich spoločne, aby sa predišlo riziku nezlučiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

Článok 19

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto štátu, aj keď podľa tohto nariadenia majú právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III: Rozhodné právo

Článok 20

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok určený podľa tohto nariadenia sa uplatní bez ohľadu na to, či je právnym poriadkom členského štátu.

Článok 21

Všeobecné pravidlo

1. Ak nie je v tomto nariadení ustanovené inak, rozhodným právom vo veci celého dedičstva je právny poriadok štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.

2. Ak zo všetkých okolností prípadu jasne vyplýva, že v čase smrti mal zosnulý preukázateľne užšie väzby na iný štát, ako je štát, ktorého právo by bolo rozhodným právom podľa odseku 1, rozhodným právom v dedičských veciach je výnimočne právo tohto iného štátu.

Článok 22

Voľba práva

1. Osoba si môže za rozhodné právo, ktorým sa bude spravovať dedenie jej celého dedičstva, zvoliť právny poriadok štátu, ktorého je v čase voľby alebo úmrtia štátnym príslušníkom.

Osoba so štátnou príslušnosťou viacerých štátov si môže zvoliť právny poriadok ktoréhokoľvek zo štátov, ktorých je v čase voľby alebo v čase úmrtia štátnym príslušníkom.

2. Voľba sa urobí výslovne vo vyhlásení vo forme právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti alebo vyplýva z podmienok tohto právneho úkonu.

3. Hmotnoprávna platnosť úkonu voľby práva sa spravuje zvoleným právnym poriadkom.

4. Každá zmena alebo odvolanie voľby práva musí spĺňať formálne náležitosti zmeny alebo odvolania právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti.

Článok 23

Rozsah pôsobnosti rozhodného práva

1. Právnym poriadkom určeným podľa článku 21 alebo článku 22 sa spravuje celé dedičstvo.

2. Uvedené právo upravuje najmä:

a) dôvody, čas a miesto začatia dedenia;

b) určenie oprávnených osôb, určenie ich príslušných dedičských podielov a povinností, ktoré im môže uložiť zosnulý, ako aj určenie iných dedičských práv vrátane dedičských práv pozostaleho manžela (manželky) alebo partnera (partnerky);

c) spôsobilosť dediť;

d) vydedenie a dedičskú nespôsobilosť;

e) prechod majetku, práv a záväzkov tvoriacich časť dedičstva na dedičov, prípadne odkazovníkov, vrátane podmienok a účinkov prijatia alebo odmietnutia dedičstva či odkazu;

f) právomoci dedičov, vykonávateľov závetu a ostatných správcov dedičstva, najmä pokiaľ ide o predaj majetku a vyplatenie veriteľov, a to bez toho, aby boli dotknuté právomoci uvedené v článku 29 ods. 2 a 3;

g) zodpovednosť za dlhy patriace do dedičstva;

h) disponibilnú časť dedičstva, povinné dedičské podiely a ostatné obmedzenia nakladania s majetkom pre prípad smrti, ako aj prípadné nároky osôb blízkych zosnulému voči dedičstvu alebo dedičom;

i) povinnosť vrátiť alebo započítať do dedičstva pri výpočte podielov jednotlivých oprávnených osôb dary, záloh na dedičský podiel alebo odkazy a

j) rozdelenie dedičstva.

Článok 24

Iné právne úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti ako dedičské zmluvy

1. Prípustnosť a hmotnoprávna platnosť iného právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti ako dedičskej zmluvy sa spravuje právnym poriadkom, ktorý by bol podľa tohto nariadenia rozhodným právom pre dedenie po osobe, ktorá právny úkon urobila, ak by zomrela v deň, keď právny úkon urobila.

2. Bez ohľadu na odsek 1 si osoba môže ako právny poriadok, ktorým sa bude spravovať právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti s ohľadom na jeho prípustnosť a hmotnoprávnú platnosť, zvoliť právny poriadok, ktorý by si uvedená osoba mohla zvoliť podľa článku 22 za podmienok v ňom stanovených.

3. Ak je to vhodné, odsek 1 sa uplatní na zmenu alebo odvolanie iného právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti ako dedičskej zmluvy. V prípade voľby práva podľa odseku 2 sa zmena alebo odvolanie spravuje zvoleným právnym poriadkom.

Článok 25

Dedičská zmluva

1. Prípustnosť, hmotnoprávna platnosť a záväzné účinky medzi stranami vrátane podmienok zrušenia dedičskej zmluvy, ktorá sa týka dedenia po jednej osobe, sa spravujú právnym poriadkom, ktorý by podľa tohto nariadenia bol rozhodným právom pre dedenie po tejto osobe v prípade jej smrti v deň, keď bola táto dedičská zmluva uzavretá.

2. Dedičská zmluva, ktorá sa týka dedenia po niekoľkých osobách, je prípustná iba vtedy, ak je prípustná podľa všetkých právnych poriadkov, ktorými by sa podľa tohto nariadenia spravovalo dedenie po všetkých týchto osobách v prípade ich smrti v deň, keď bola táto dedičská zmluva uzavretá.

Hmotnoprávna platnosť a záväzné účinky medzi stranami vrátane podmienok zrušenia dedičskej zmluvy, ktorá je prípustná podľa prvého pododseku, sa spravujú tým z právnych poriadkov uvedených v prvom pododseku, s ktorým má najužšiu väzbu.

3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 si strany za podmienok stanovených v článku 22 môžu za rozhodné právo pre dedičskú zmluvu, ktorým sa bude spravovať jej prípustnosť, hmotnoprávna platnosť a záväzné účinky medzi stranami vrátane podmienok zrušenia, zvoliť právny poriadok, ktorý by si podľa uvedeného článku mohol zvoliť zosnulý alebo jeden zo zosnulých, o ktorých dedičstvo ide.

Článok 26

Hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti

1. Na účely článkov 24 a 25 sú pre hmotnoprávnú platnosť rozhodujúce tieto skutočnosti:

a) spôsobilosť osoby, ktorá robí právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti, na takýto úkon;

b) osobitné dôvody, v dôsledku ktorých ho osoba, ktorá robí právny úkon, nemôže urobiť v prospech určitých osôb alebo v dôsledku ktorých určitá osoba nemôže dediť majetok po osobe, ktorá robí právny úkon;

c) prípustnosť zastúpenia na účely urobenia právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti;

d) výklad právneho úkonu;

e) podvod, nátlak, omyl alebo akákoľvek ďalšia otázka týkajúca sa súhlasu alebo úmyslu osoby, ktorá robí právny úkon.

2. Ak je osoba spôsobilá nakladať s majetkom pre prípad smrti podľa rozhodného práva podľa článku 24 alebo článku 25, následná zmena rozhodného práva nemá vplyv na jej spôsobilosť zmeniť alebo odvolať takýto právny úkon.

Článok 27

Formálna platnosť písomného právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti

1. Písomný právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti je z formálneho hľadiska platný, ak je jeho forma v súlade s právnym poriadkom:

a) štátu, v ktorom sa urobil právny úkon alebo uzavrela dedičská zmluva;

b) štátu, ktorého štátnym príslušníkom je závetca alebo aspoň jedna z osôb, ktorej dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, a to buď v čase, keď sa urobil právny úkon alebo uzavrela zmluvu, alebo v čase jej smrti;

c) štátu, v ktorom mal závetca alebo aspoň jedna z osôb, ktorej dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, bydlisko, a to buď v čase, keď sa urobil právny úkon alebo uzavrela zmluvu, alebo v čase jej smrti;

d) štátu, v ktorom mal závetca alebo aspoň jedna z osôb, ktorej dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, obvyklý pobyt, a to buď v čase, keď sa urobil právny úkon alebo uzavrela zmluvu, alebo v čase jej smrti, alebo

e) pokiaľ ide o nehnuteľnosti, právnym poriadkom štátu, v ktorom sa uvedený majetok nachádza.

Určenie toho, či mal závetca alebo ktorákoľvek osoba, ktorej dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, v určitom štáte bydlisko, sa spravuje právnym poriadkom tohto štátu.

2. Odsek 1 sa uplatňuje aj na právne úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktorými sa mení alebo odvoláva skorší právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti. Zmena alebo odvolanie sú tiež z formálneho hľadiska platné, ak sú v súlade s ktorýmkoľvek z právnych poriadkov, podľa ktorého bol v súlade s odsekom 1 platný právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktorý sa zmenil alebo odvolal.

3. Na účely tohto článku sa každé ustanovenie právneho poriadku, ktorým sa obmedzujú povolené formy právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti tým, že sa stanovuje podmienka veku, štátnej príslušnosti alebo iné osobné podmienky závetcu alebo osoby, ktorých dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, považuje za podmienku formálnej platnosti. To platí aj pre požiadavky na spôsobilosť svedkov potrebných na overenie platnosti právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti.

Článok 28

Formálna platnosť vyhlásenia o prijatí alebo odmietnutí dedičstva

Vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu alebo vyhlásenie, ktorého cieľom je obmedziť zodpovednosť osoby, ktorá urobila vyhlásenie, je z formálneho hľadiska platné, ak spĺňa náležitosti:

- a) podľa práva uplatniteľného na dedenie podľa článku 21 alebo článku 22 alebo
- b) podľa právneho poriadku štátu, v ktorom má osoba, ktorá urobila vyhlásenie, obvyklý pobyt.

Článok 29

Osobitné normy týkajúce sa vymenovania a právomocí správcu dedičstva v určitých prípadoch

1. Ak je vymenovanie správcu povinné alebo je povinné na požiadanie podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súdy majú právomoc konať vo veci dedičstva na základe tohto nariadenia, a rozhodným právom pre dedenie je cudzí právny poriadok, súdy tohto členského štátu, na ktorých sa začalo konanie, môžu vymenovať jedného alebo viacerých správcov dedičstva na základe ich vlastného právneho poriadku podľa podmienok stanovených v tomto článku.

Správca(-ovia) vymenovaný(-i) na základe tohto odseku je (sú) osoba (osoby) oprávnená(-é) vykonať závet zosnulého a/alebo spravovať dedičstvo na základe rozhodného práva pre dedenie. V prípade, že právny poriadok neumožňuje spravovanie dedičstva osobou, ktorá nie je oprávnenou osobou, súdy členského štátu, v ktorom sa má správca vymenovať, môžu vymenovať tretieho správcu podľa ich vlastného právneho poriadku, ak to tento právny poriadok vyžaduje a ak existuje vážny konflikt záujmov medzi oprávnenými osobami alebo medzi oprávnenými osobami a veriteľmi alebo inými osobami, ktoré sa zaručili za dlhy zosnulého, nehoda medzi oprávnenými osobami týkajúca sa spravovania dedičstva alebo ak je spravovanie dedičstva komplikované z dôvodu charakteru majetku.

Správcom(-ami) vymenovaným(-ými) na základe tohto odseku je (sú) jediná(-é) osoba(-y) oprávnená(-é) vykonávať právomoci uvedené v odseku 2 alebo 3.

2. Osoba(-y) vymenovaná(-é) za správcu(-ov) podľa odseku 1 vykonáva(-jú) právomoci spravovania dedičstva, ktoré môže(-u) vykonávať podľa rozhodného práva pre dedičstvo. Súd, ktorý správcu vymenúva, môže v rozhodnutí ustanoviť osobitné podmienky týkajúce sa výkonu týchto právomocí v súlade s rozhodným právom pre dedičstvo.

Súd, ktorý správcu vymenúva, môže rozhodnúť o umožnení toho, aby správca(-ovia) vykonával(-i) – na zvyškovom základe – právomoci ustanovené na tento účel v právnom poriadku, ktorý je platný pre tento súd, a môže vo svojom rozhodnutí ustanoviť osobitné podmienky týkajúce sa výkonu týchto právomocí v súlade s týmto právnym poriadkom v prípade, že rozhodné právo pre dedičstvo neustanovuje dostatočné právomoci na ochranu majetku tvoriaceho dedičstvo alebo ochranu práv veriteľov alebo iných osôb, ktoré sa zaručili za dlhy zosnulého.

Správca(-ovia) však pri vykonávaní takýchto zvyškových právomocí dodržiava(-jú) rozhodné právo pre dedičstvo, pokiaľ ide o prechod vlastníckeho práva k majetku, ktorý je predmetom dedičstva, zodpovednosť za dlhy patriace do dedičstva, práva oprávnených osôb vrátane prípadného práva prijať alebo odmietnuť dedičstvo a prípadne právomoci vykonávateľa závetu zosnulého.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, môže súd, ktorý vymenúva jedného alebo viacerých správcov podľa odseku 1, výnimočne rozhodnúť v prípade, ak je rozhodným právom pre dedičstvo právny poriadok tretieho štátu, o udelení všetkých právomocí pre správcu dedičstva, ktoré sú ustanovené v právnom poriadku členského štátu, v ktorom sú vymenovaní.

Pri vykonávaní týchto právomocí však správcovia rešpektujú určenie oprávnených osôb a ich dedičské práva vrátane ich náro-

ku na povinný dedičský podiel alebo nároku voči dedičstvu alebo dedičom na základe rozhodného práva pre dedičstvo.

Článok 30

Osobitný režim ukladajúci obmedzenia, ktoré sa týkajú dedenia alebo majú na dedenie vplyv v súvislosti s určitými kategóriami majetku

Ak právny poriadok štátu, v ktorom sa nachádza určitý nehnuteľný majetok, určité podniky alebo iné osobitné kategórie majetku, obsahuje osobitný režim, ktorý z hospodárskych, rodinných alebo sociálnych dôvodov ukladá obmedzenia, ktoré sa týkajú dedenia tohto majetku alebo majú na takéto dedenie vplyv, tento osobitný režim sa uplatňuje na dedenie, pokiaľ sa podľa právneho poriadku tohto štátu tento režim uplatňuje bez ohľadu na rozhodné právo pre dedenie.

Článok 31

Prispôsobenie vecných práv

Ak sa osoba dovoláva vecného práva, na ktoré má nárok na základe rozhodného práva pre dedenie, a právny poriadok členského štátu, v ktorom sa práva dovoláva, dotknuté vecné právo nepozná, toto právo sa v prípade potreby čo najviac prispôsobí najbližšiemu rovnocennému vecnému právu podľa právneho poriadku tohto štátu, pričom zohľadní ciele a záujmy, ktoré dotknuté vecné právo sleduje, a s ním spojené účinky.

Článok 32

Spoluzosnulé osoby

Ak dve alebo viac osôb, ktorých dedičstvo je upravené rôznymi právnymi poriadkami, zomrú za okolností, z ktorých nie je zrejmé, v akom poradí zomreli, a tieto právne poriadky upravujú uvedenú situáciu rôzne alebo ju neupravujú vôbec, žiaden z týchto zosnulých nemá dedičské právo po druhom zosnulom alebo ostatných zosnulých.

Článok 33

Dedičstvo bez dedičov

Pokiaľ podľa rozhodného práva pre dedenie podľa tohto nariadenia neexistuje pre žiadny majetok žiadny dedič ani odkazovník na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, ani fyzická osoba oprávnená dediť zo zákona, uplatňovanie takto určeného právneho poriadku nebráni právu členského štátu alebo inštitúcie, ktorú takýmto spôsobom určil členský štát, nadobudnúť podľa vlastného právneho poriadku majetok z dedičstva nachádzajúci sa na jeho území, a to za predpokladu, že veritelia sú oprávnení uspokojiť svoje pohľadávky z majetku z celého dedičstva.

Článok 34

Spätný a ďalší odkaz

1. Uplatnenie právneho poriadku tretieho štátu určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tohto štátu, ako aj uplatnenie jeho noriem medzinárodného súkromného práva, ak tieto normy spätné odkazujú:

- a) na právny poriadok členského štátu alebo
 - b) na právny poriadok iného tretieho štátu, ktorý by uplatnil vlastný právny poriadok.
2. Spätný odkaz sa neuplatní v súvislosti s právnymi poriadkami uvedenými v článku 21 ods. 2, článkoch 22 a 27, článku 28 písm. b) a článku 30.

Článok 35

Verejný poriadok (ordre public)

Uplatnenie ustanovenia práva štátu určeného podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s výhradou verejného poriadku (ordre public).

Článok 36

Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – územné kolízne normy

1. Ak sa podľa tohto nariadenia určil právny poriadok štátu zloženého z viacerých územných celkov, z ktorých každý má vlastný súbor právnych noriem týkajúcich sa dedenia, príslušný územný celok, ktorého právne normy sa majú uplatniť, sa určí na základe vnútroštátnych kolíznych noriem tohto štátu.

2. Ak takéto vnútroštátne kolízne normy neexistujú:

a) odkaz na právny poriadok štátu uvedeného v odseku 1 sa na účely určenia rozhodného práva podľa ustanovení, v ktorých sa odkazuje na obvyklý pobyt zosnulého, vykladá ako odkaz na právny poriadok územného celku, v ktorom mal zosnulý v čase smrti obvyklý pobyt;

b) odkaz na právny poriadok štátu uvedeného v odseku 1 sa na účely určenia rozhodného práva podľa ustanovení, v ktorých sa odkazuje na štátnu príslušnosť zosnulého, vykladá ako odkaz na právny poriadok územného celku, s ktorým mal zosnulý najužšiu väzbu;

c) odkaz na právny poriadok štátu uvedeného v odseku 1 sa na účely určenia rozhodného práva podľa akýchkoľvek iných ustanovení, v ktorých sa ako kolízne kritériá uvádzajú iné prvky, vykladá ako odkaz na právny poriadok územného celku, v ktorom sa príslušný prvok vyskytuje.

3. Ak v štáte uvedenom v odseku 1 neexistujú vnútroštátne kolízne normy, odkaz na jeho právny poriadok sa na účely určenia rozhodného práva podľa článku 27 bez ohľadu na odsek 2 vykladá ako odkaz na právny poriadok územného celku, s ktorým mal zväzť alebo osoby, ktorých dedičstvo je dotknuté dedičskou zmluvou, najužšiu väzbu.

Článok 37

Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – kolízne normy vzťahujúce sa na rôzne kategórie osôb

Vo vzťahu k štátu, v ktorom existujú dva alebo viaceré právne systémy alebo súbory právnych noriem, ktoré sa v súvislosti s dedením uplatňujú na rôzne kategórie osôb, každý odkaz na právny poriadok uvedeného štátu sa považuje za odkaz na právny poriadok alebo súbor právnych noriem určený právnymi normami platnými v tomto štáte. Ak tieto normy neexistujú, uplatní sa právny systém alebo súbor noriem, s ktorým mal zosnulý najužšiu väzbu.

Článok 38

Neuplatňovanie tohto nariadenia na vnútroštátne kolízne normy

Ak je členský štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy upravujúce dedenie, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii právnych noriem týkajúcich sa výlučne týchto územných celkov.

Kapitola IV: Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí

Článok 39

Uznávanie

1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte sa v ostatných členských štátoch uznáva bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozhodnutia hlavným predmetom sporu, môže ktorákoľvek zainteresovaná strana postupom upraveným v článkoch 45 až 58 navrhnúť, aby sa rozhodlo, že rozhodnutie sa uznáva.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí od posúdenia uznania ako predbežnej otázky, potom má tento súd právomoc rozhodnúť v tejto otázke.

Článok 40

Dôvody neuznania

Rozhodnutie sa neuzná:

a) ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada;

b) ak sa vydalo v neprítomnosti a odporcovi sa nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť;

c) ak je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v konaní medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada;

d) ak je nezlučiteľné so skorším rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v konaní v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skoršie rozhodnutie spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada.

Článok 41

Zákaz skúmania vo veci samej

Rozhodnutie vydané v členskom štáte sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vo veci samej.

Článok 42

Prerušenie konania o uznanie

Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak bol v členskom štáte pôvodu proti danému rozhodnutiu podaný riadny opravný prostriedok.

Článok 43

Vykonateľnosť

Rozhodnutie, ktoré bolo vydané v členskom štáte a ktoré je v ňom vykonateľné, je vykonateľné v inom členskom štáte, ak tam bolo na návrh ktoréhokoľvek zainteresovaného účastníka vyhlásené za vykonateľné v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 45 až 58.

Článok 44

Určenie bydliska

Na určenie, či má účastník na účely konania ustanoveného v článkoch 45 až 58 bydlisko v členskom štáte výkonu, konajúci súd použije vnútroštátny právny poriadok toho členského štátu.

Článok 45

Príslušnosť miestnych súdov

1. Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti sa podáva na súd alebo iný príslušný orgán členského štátu výkonu, ktorý daný členský štát oznámil Komisii v súlade s článkom 78.

2. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta bydliska účastníka, proti ktorému sa má rozhodnutie vykonať, alebo podľa miesta výkonu.

Článok 46

Konanie

1. Podanie návrhu sa spravuje právnym poriadkom členského štátu výkonu.

2. Od navrhovateľa sa nevyžaduje, aby mal v členskom štáte výkonu poštovú adresu ani splnomocneného zástupcu.

3. K návrhu sa prikladajú tieto písomnosti:

- a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;
- b) potvrdenie vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu na tlačive stanovenom v súlade s konzultačným postupom podľa článku 81 ods. 2, a to bez toho, aby bol dotknutý článok 47.

Článok 47

Nepredloženie potvrdenia

1. Ak sa nepredloží potvrdenie podľa článku 46 ods. 3 písm. b), súd alebo iný príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú písomnosť, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predložené údaje za postačujúce.
2. Ak súd alebo príslušný orgán o to požiada, predloží sa preklad listín. Preklad vyhotoví osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 48

Vyhlásenie vykonateľnosti

Rozhodnutie sa vyhlási za vykonateľné ihneď po splnení formálnych náležitostí v článku 46 bez skúmania podľa článku 40. Účastník, voči ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Článok 49

Oznámenie rozhodnutia o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa bez odkladu oznámi navrhovateľovi spôsobom upraveným právnym poriadkom členského štátu výkonu.
2. Vyhlásenie vykonateľnosti sa doručí účastníkovi, proti ktorému sa o výkon žiada, spolu s rozhodnutím, ak nebolo doručené už predtým.

Článok 50

Odvolať proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každá zo strán.
2. Odvolanie sa podáva súdu, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii v súlade s článkom 78.
3. Odvolacie konanie sa spravuje procesnými predpismi, ktoré upravujú sporové konanie.
4. Ak sa účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nedostaví na odvolací súd v konaní o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ, uplatní sa článok 16, a to aj keď účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nemá bydlisko v žiadnom z členských štátov.
5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa podáva do 30 dní od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, bydlisko v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je 60 dní a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do vlastných rúk, alebo do miesta jej pobytu. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

Článok 51

Konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní

Rozhodnutie vydané v odvolacom konaní možno napadnúť iba v konaniach, ktoré dotknutý členský štát oznámil Komisii v súlade s článkom 78.

Článok 52

Odmietnutie alebo odvolanie vyhlásenia vykonateľnosti

Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 50 alebo článku 51, odmietne vydať alebo zruší vyhlásenie vykonateľnosti len z dôvodov uvedených v článku 40. Rozhodnutie vydá bezodkladne.

Článok 53

Prerušenie konania

Súd, na ktorý sa podalo odvolanie podľa článku 50 alebo článku 51, preruší konanie na návrh účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon, ak je vykonateľnosť rozhodnutia v členskom štáte pôvodu pozastavená z dôvodu odvolania.

Článok 54

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

1. Ak sa podľa tejto kapitoly má uznať rozhodnutie, nič nebráni navrhovateľovi, aby využil možnosť navrhnuť vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa právneho poriadku členského štátu výkonu bez potreby vyhlásenia vykonateľnosti podľa článku 48.
2. Vyhlásenie vykonateľnosti je zo zákona spojené s oprávnením vydať akékoľvek ochranné opatrenie.
3. Počas odvolacej lehoty podľa článku 50 ods. 5 proti vyhláseniu vykonateľnosti a až do rozhodnutia o odvolaní sa nesmú prijať žiadne opatrenia smerujúce k výkonu okrem ochranných opatrení týkajúcich sa majetku účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon.

Článok 55

Čiastočná vykonateľnosť

1. Ak sa rozhodnutie týka viacerých vecí a vyhlásenie vykonateľnosti nemožno vydať vo všetkých týchto veciach, súd alebo iný príslušný orgán ho vydá v jednej veci alebo niekoľkých veciach.
2. Navrhovateľ môže žiadať vyhlásenie vykonateľnosti len vo vzťahu k častiam rozhodnutia.

Článok 56

Právna pomoc

Navrhovateľ, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná právna pomoc alebo mu bolo priznané oslobodenie od platenia trov a výdavkov, má v konaní o vyhlásenie vykonateľnosti nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od trov alebo výdavkov podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

Článok 57

Zákaz záruky, kaucie alebo vkladu

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte podáva návrh na uznanie, vykonateľnosť alebo výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, sa nesmie vyžadovať žiadna záruka, kaucia ani vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko ani pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 58

Zákaz poplatku, odvodu alebo inej platby

V členskom štáte výkonu nemožno za konanie o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti vyberať poplatok, odvod ani inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

Kapitola V: Verejné listiny a súdne zmiery

Článok 59

Prijatie verejných listín

1. Verejná listina vyhotovená v jednom členskom štáte má v inom členskom štáte rovnaké dôkazné účinky ako v členskom štáte pôvodu alebo čo najporovnateľnejšie účinky, ak to nie je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) v dotknutom členskom štáte.

Osoba, ktorá si želá použiť verejnú listinu v inom členskom štáte, môže požiadať orgán, ktorý verejnú listinu vystavuje, v štáte pôvodu, aby vyplnil tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2 a opísal v ňom dôkazné účinky, ktoré má verejná listina v členskom štáte pôvodu.

2. Pravosť verejnej listiny možno napadnúť na súdoch členského štátu pôvodu a príslušné rozhodnutie sa prijme podľa právneho poriadku tohto štátu. Napadnutá verejná listina nemá v inom členskom štáte žiadne dôkazné účinky, kým o nej nerozhodne príslušný súd.

3. Právne akty alebo právne vzťahy zaznamenané vo verejnej listine možno napadnúť na súdoch, ktoré majú právomoc podľa tohto nariadenia, a príslušné rozhodnutie sa prijme na základe rozhodného práva podľa kapitoly III. Napadnutá verejná listina nemá, pokiaľ ide o napadnutú vec, v inom členskom štáte, ako je členský štát pôvodu, žiadny dôkazný účinok, pokiaľ príslušný súd o napadnutej veci nerozhodne.

4. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí od posúdenia predbežnej otázky týkajúcej sa právnych aktov alebo právnych vzťahov zaznamenaných vo verejnej listine v súvislosti s dedením, potom má tento súd právomoc rozhodnúť v tejto otázke.

Článok 60

Vykonateľnosť verejných listín

1. Verejná listina, ktorá je vykonateľná v členskom štáte pôvodu, sa vyhlási za vykonateľnú v inom členskom štáte na návrh ktorejkoľvek zainteresovanej strany v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 45 až 58.

2. Na účely článku 46 ods. 3 písm. b) orgán, ktorý vyhotovil verejnú listinu, vydá na žiadosť ktorejkoľvek zainteresovanej strany potvrdenie na tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2.

3. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 50 alebo článku 51, odmietne vydať vyhlásenie vykonateľnosti alebo ho zruší, len ak je výkon verejnej listiny v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) v členskom štáte výkonu.

Článok 61

Vykonateľnosť súdnych zmierní

1. Súdna zmierna, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte pôvodu, sa vyhlási za vykonateľné v inom členskom štáte na návrh ktorejkoľvek zainteresovanej strany v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 45 až 58.

2. Na účely článku 46 ods. 3 písm. b) súd, ktorý zmier schválil alebo pred ktorým sa zmier uzavrel, na žiadosť ktorejkoľvek zainteresovanej strany vydá potvrdenie na tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2.

3. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 50 alebo článku 51, odmietne vydať vyhlásenie vykonateľnosti alebo ho zruší, len ak je výkon súdneho zmiernu v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) v členskom štáte výkonu.

Kapitola VI: Európske osvedčenie o dedičstve

Článok 62

Zavedenie európskeho osvedčenia o dedičstve

1. Týmto nariadením sa zavádza európske osvedčenie o dedičstve (ďalej len "osvedčenie"), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte a má účinky uvedené v článku 69.

2. Použitie osvedčenia nie je povinné.

3. Osvedčenie nenahrádza vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch. Osvedčenie, ktoré sa raz vydá na použitie v inom členskom štáte, má však účinky uvedené v článku 69 aj v členskom štáte, ktorého orgány ho vystavili v súlade s touto kapitolou.

Článok 63

Účel osvedčenia

1. Osvedčenie je určené na to, aby ho využívali dedičia, odkazovníci s priamymi právami k dedičstvu a vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva, ktorí sa potrebujú v inom členskom štáte dovolať svojho postavenia alebo uplatniť svoje práva ako dedičia alebo odkazovníci a/alebo svoje právomoci ako vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva.

2. Osvedčenie možno využívať najmä na preukázanie jednej alebo viacerých z týchto skutočností:

a) postavenie a/alebo práva každého dediča, prípadne odkazovníka uvedeného v osvedčení a ich príslušné dedičské podiely;

b) pridelenie konkrétneho majetku, ktorý je súčasťou dedičstva, dedičom, prípadne odkazovníkom uvedeným v osvedčení;

c) právomoci osoby určenej v osvedčení na vykonanie závetu alebo správu dedičstva.

Článok 64

Právomoc vydať osvedčenie

Osvedčenie sa vydá v členskom štáte, ktorého súdy majú právomoc podľa článkov 4, 7, 10 alebo 11. Orgánom štátu pôvodu je:

a) súd v zmysle článku 3 ods. 2 alebo

b) iný orgán, ktorý má právomoc rozhodovať v dedičských veciach podľa vnútroštátneho právneho poriadku.

Článok 65

Žiadosť o osvedčenie

1. Osvedčenie sa vydáva na žiadosť ktorejkoľvek z osôb uvedených v článku 63 ods. 1 (ďalej len "žadateľ").

2. Na účely podania žiadosti môže žiadateľ použiť tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2.

3. Ak žiadateľ pozná nasledujúce informácie a ak sú potrebné na to, aby orgán štátu pôvodu mohol osvedčiť skutočnosť, o ktorých osvedčenie žiada, tieto informácie sa uvedú v žiadosti a bez toho, aby bol dotknutý článok 66 ods. 2, sa k nej pripoja všetky relevantné pôvodné vyhotovenia alebo overené kópie, ktoré spĺňajú podmienky potrebné na preukázanie ich pravosti. Ide o:

a) údaje o zosnulom: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), pohlavie, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, (prípadne) identifikačné číslo, adresa v čase úmrtia a dátum a miesto úmrtia;

b) údaje o žiadateľovi: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), pohlavie, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, (prípadne) identifikačné číslo, adresa a prípadne vzťah k zosnulému;

- c) údaje o prípadnom zástupcovi žiadateľa: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), adresa a oprávnenie zastupovať;
- d) údaje o manželovi (manželke) alebo partnerovi (partnerke) zosnulého, prípadne bývalom manželovi (manželke) alebo bývalom partnerovi (partnerke): priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), pohlavie, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, (prípadne) identifikačné číslo a adresa;
- e) údaje o prípadných ďalších oprávnených osobách podľa právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti a/alebo zo zákona: priezvisko a meno(-á) alebo názov organizácie, (prípadne) identifikačné číslo, adresa;
- f) zamýšľaný účel osvedčenia v súlade s článkom 63;
- g) prípadne kontaktné údaje súdu alebo iného príslušného orgánu, ktorý koná alebo konal v dedičskej veci samej;
- h) prípadne skutočnosti, na ktorých žiadateľ zakladá svoje tvrdené právo na majetok, ktorý je predmetom dedičstva, ako oprávnená osoba a/alebo jeho právo vykonať závet zosnulého a/alebo spravovať dedičstvo;
- i) údaj o tom, či zosnulý vykonal právny úkon pre prípad smrti; ak sa k žiadosti nepripojilo pôvodné vyhotovenie ani overená kópia, údaj o tom, kde sa nachádza pôvodné vyhotovenie;
- j) údaj o tom, či zosnulý uzavrel manželskú dohodu alebo inú zmluvu týkajúcu sa vzťahu, ktorý môže mať porovnateľné účinky ako manželstvo; ak sa k žiadosti nepripojilo pôvodné vyhotovenie ani overená kópia zmluvy, údaj o tom, kde sa nachádza pôvodné vyhotovenie;
- k) údaj o tom, či niektorá z oprávnených osôb vyhlásila, že prijíma alebo odmieta dedičstvo;
- l) vyhlásenie žiadateľa, že si nie je vedomý toho, že by prebiehalo sporové konanie týkajúce sa skutočností, ktoré sa majú osvedčiť;
- m) iné informácie, ktoré žiadateľ považuje za užitočné na účely vydania osvedčenia.

Článok 66

Preskúmanie žiadosti

1. Orgán štátu pôvodu po doručení žiadosti overí informácie, vyhlásenia, doklady a ostatné dôkazy, ktoré žiadateľ predložil. Vyšetrovanie potrebné na overenie tvrdených skutočností uskutoční aj bez návrhu, ak je to ustanovené alebo povolené v jeho právnom poriadku, alebo vyzve žiadateľa, aby poskytol ďalšie dôkazy, ktoré považuje za potrebné.
2. Ak žiadateľ nebol schopný predložiť overené kópie príslušných dokladov, ktoré spĺňajú podmienky potrebné na preukázanie ich pravosti, orgán štátu pôvodu sa môže rozhodnúť uznať aj iné dôkazné prostriedky.
3. Ak tak právny poriadok štátu pôvodu ustanovuje a sú splnené v ňom stanovené podmienky, môže orgán štátu pôvodu žiadať, aby boli vyhlásenia vykonané pod prísahou alebo aby sa namiesto prísahy urobilo čestné vyhlásenie.
4. Orgán štátu pôvodu vykoná všetky potrebné kroky, aby sa zabezpečilo informovanie oprávnených osôb o žiadosti o osvedčenie. Ak je to potrebné na zistenie skutočností, ktoré sa majú osvedčiť, vypočuje zainteresované osoby a prípadných vykonávateľov závetu alebo správcov dedičstva a pristúpi k zverejneniu oznámení s cieľom umožniť ďalším prípadným oprávneným osobám, aby uplatnili svoje práva.
5. Na účely tohto článku príslušný orgán členského štátu poskytne na požiadanie orgánu z iného členského štátu pôvodu informácie uchovávané najmä v katastroch nehnuteľností, registroch matričných úradov, registroch listín a právnych skutočností, ktoré sú významné pre dedenie alebo úpravu majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku alebo rovnocenných majet-

kových práv zosnulého, ak by príslušný orgán bol podľa vnútroštátneho právneho poriadku oprávnený poskytnúť takéto informácie inému vnútroštátnemu orgánu.

Článok 67

Vydanie osvedčenia

1. Orgán štátu pôvodu vydá osvedčenie bezodkladne v súlade s postupom ustanoveným v tejto kapitole po tom, ako boli skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo iného práva rozhodného pre dané skutočnosti. Na tento účel použije tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2.

Orgán štátu pôvodu nevydá osvedčenie najmä vtedy, ak:

- a) boli napadnuté skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, alebo
 - b) by osvedčenie nebolo v súlade s rozhodnutím vzťahujúcim sa na rovnaké skutočnosti.
2. Orgán štátu pôvodu prijme všetky potrebné kroky na informovanie oprávnených osôb o vydaní osvedčenia.

Článok 68

Obsah osvedčenia

Ak sa to požaduje na účely, na ktoré sa osvedčenie vydáva, uvedú sa v ňom tieto informácie:

- a) názov a adresa orgánu štátu pôvodu;
- b) číslo spisu;
- c) skutočnosti, na základe ktorých sa orgán štátu pôvodu domnieva, že má právomoc vydať osvedčenie;
- d) dátum vydania;
- e) údaje o žiadateľovi: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), pohlavie, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, (prípadne) identifikačné číslo, adresa a prípadne vzťah k zosnulému;
- f) údaje o zosnulom: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), pohlavie, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, (prípadne) identifikačné číslo, adresa v čase úmrtia a dátum a miesto úmrtia;
- g) údaje o oprávnených osobách: priezvisko (prípadne rodné priezvisko), meno(-á), prípadne identifikačné číslo;
- h) informácie o dohode manželov, ktorú zosnulý uzavrel, prípadne o inej zmluve týkajúcej sa vzťahu, ktorý má podľa právneho poriadku, ktorým sa takýto vzťah spravuje, porovnateľné účinky ako manželstvo, a informácie o majetkových právach vyplývajúcich z manželského zväzku alebo rovnocenných majetkových právach;
- i) rozhodné právo pre dedenie a skutočnosti, na základe ktorých bolo toto právo určené;
- j) informácie o tom, či ide o dedenie zo zákona alebo zo závetu vrátane informácií o skutočnostiach, z ktorých vyplývajú práva a/alebo právomoci dedičov, odkazovníkov, vykonávateľov závetov alebo správcov dedičstva;
- k) prípadne pre každú oprávnenú osobu údaj o spôsobe prijatia alebo odmietnutia dedičstva;
- l) dedičský podiel, ktorý pripadá na každého z dedičov, a prípadne zoznam práv a/alebo majetku pre každého dediča;
- m) zoznam práv a/alebo majetku pre každého odkazovníka;
- n) obmedzenia práv dedičov, prípadne odkazovníkov podľa rozhodného práva pre dedenie a/alebo podľa právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti;
- o) právomoci vykonávateľa závetu a/alebo správcu dedičstva a obmedzenia týchto právomocí podľa rozhodného

práva pre dedenie a/alebo podľa právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti.

Článok 69

Účinky osvedčenia

1. Osvedčenie má účinky vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania.
2. Platí domnienka, že osvedčenie je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti. O osobe, ktorá je v osvedčení uvedená ako dedič, odkazovník, vykonávateľ závetu alebo správca dedičstva, platí domnienka, že má postavenie uvedené v osvedčení a/alebo práva alebo právomoci uvedené v osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v osvedčení.
3. Každá osoba, ktorá – konajúc na základe informácií osvedčených v osvedčení – zaplatí alebo odovzdá majetok osobe uvedenej v osvedčení ako oprávnenej prijať platbu alebo majetok, sa považuje za osobu, ktorá uskutočnila transakciu s osobou oprávnenou prijať platbu alebo majetok, a to s výnimkou prípadu, keď vedela alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nevedela, že obsah osvedčenia nezodpovedá skutočnosti.
4. Ak osoba, ktorá je v osvedčení uvedená ako osoba oprávnená nakladať s majetkom, ktorý je predmetom dedičstva, s takýmto majetkom naloží v prospech inej osoby, táto iná osoba, pokiaľ koná na základe informácií osvedčených v osvedčení, sa považuje za osobu, ktorá uskutočnila transakciu s osobou oprávnenou nakladať s dotknutým majetkom, s výnimkou prípadu, keď vedela alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nevedela, že obsah osvedčenia nezodpovedá skutočnosti.
5. Osvedčenie predstavuje platný doklad na zápis práva k majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do príslušného registra členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2 písm. k) a l).

Článok 70

Osvedčené odpisy osvedčenia

1. Originál osvedčenia uchováva orgán štátu pôvodu, ktorý žiadateľovi alebo každej inej osobe, ktorá preukáže oprávnený záujem, vydá jeden alebo viac osvedčených odpisov.
2. Orgán štátu pôvodu vedie na účely článku 71 ods. 3 a článku 73 ods. 2 zoznam osôb, ktorým sa vydali osvedčené odpisy podľa odseku 1.
3. Vydané osvedčené odpisy sú platné na obmedzené obdobie šiestich mesiacov, ktoré sa uvedie v osvedčenom odpise prostredníctvom dátumu uplynutia platnosti. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže orgán štátu pôvodu urobiť výnimku a rozhodnúť o predĺžení obdobia platnosti. Keď toto obdobie uplynie, každá osoba, ktorá je držiteľom osvedčeného odpisu, musí požiadať orgán štátu pôvodu o predĺženie jeho platnosti alebo o nový osvedčený odpis, aby ho mohla použiť na účely uvedené v článku 63.

Článok 71

Oprava, zmena alebo odvolanie osvedčenia

1. V prípade administratívnej chyby vykoná orgán štátu pôvodu opravu osvedčenia na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo aj bez návrhu.
2. Ak sa zistí, že osvedčenie alebo niektoré jeho časti nezodpovedajú skutočnosti, orgán štátu pôvodu osvedčenie zmení alebo odvolá na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo ak to vnútroštátny právny poriadok umožňuje, aj bez návrhu.

3. Orgán štátu pôvodu bezodkladne oznámi každú opravu, zmenu alebo odvolanie osvedčenia všetkým osobám, ktorým sa vydali osvedčené odpisy osvedčenia podľa článku 70 ods. 1.

Článok 72

Konania o opravných prostriedkoch

1. Proti rozhodnutiam orgánu štátu pôvodu prijatým podľa článku 67 môže podať opravný prostriedok každá osoba oprávnená požiadať o osvedčenie.
Proti rozhodnutiam orgánu štátu pôvodu prijatým podľa článku 71 a článku 73 ods. 1 písm. a) môže podať opravný prostriedok každá osoba, ktorá preukáže oprávnený záujem.
Opravný prostriedok sa podáva justičnému orgánu v členskom štáte pôvodu v súlade s právnym poriadkom daného štátu.
2. Ak sa na základe podaného opravného prostriedku podľa odseku 1 určí, že vydané osvedčenie nezodpovedá skutočnosti, príslušný justičný orgán osvedčenie opraví, zmení alebo odvolá, alebo zabezpečí, aby ho orgán štátu pôvodu opravil, zmenil alebo odvolal.
Ak sa na základe podaného opravného prostriedku podľa odseku 1 určí, že odmietnutie vydať osvedčenie bolo neodôvodnené, príslušný justičný orgán osvedčenie vydá alebo zabezpečí, aby orgán štátu pôvodu vec prehodnotil a prijal nové rozhodnutie.

Článok 73

Pozastavenie účinkov osvedčenia

1. Účinky osvedčenia môže pozastaviť:
 - a) orgán štátu pôvodu na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, kým sa osvedčenie nezmení alebo neodvolá podľa článku 71, alebo
 - b) justičný orgán na žiadosť ktorejkoľvek osoby oprávnenej podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu orgánu štátu pôvodu prijatému podľa článku 72, kým sa o tomto opravnom prostriedku nerozhodne.
2. Orgán štátu pôvodu, prípadne justičný orgán bezodkladne oznámi každé pozastavenie účinkov osvedčenia všetkým osobám, ktorým sa vydali osvedčené odpisy osvedčenia podľa článku 70 ods. 1.
Počas pozastavenia účinkov osvedčenia sa nesmú vydávať ďalšie osvedčené odpisy osvedčenia.

Kapitola VII: Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 74

Vyššie overenie alebo podobné formálne náležitosti

Doklady vydané v členskom štáte v súvislosti s týmto nariadením nevyžadujú vyššie overenie ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 75

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je v čase prijatia tohto nariadenia jeden alebo viacero členských štátov a ktoré sa týkajú otázok upravených v tomto nariadení.
Konkrétne členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami haagskeho Dohovoru o rozhodnom práve pre formu závetov z 5. októbra 1961, pokračujú v súvislosti s formálnou platnosťou závetov a spoločných závetov v uplatňovaní ustanovení uvedeného dohovoru namiesto článku 27 tohto nariadenia.

2. Bez ohľadu na odsek 1 má toto nariadenie medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvoma alebo viacerými z nich v rozsahu, v akom sa týkajú otázok upravených v tomto nariadení.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Dohovoru medzi Dánskom, Fínskom, Islandom, Nórskom a Švédskom o ustanoveniach medzinárodného práva súkromného týkajúcich sa dedenia, závetov a správy dedičstva z 19. novembra 1934, revidovaného medzivládnu dohodou medzi uvedenými štátmi z 1. júna 2012, členskými štátmi, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, v rozsahu, v akom upravuje:

- a) normy o procedurálnych aspektoch správy dedičstva, ako sa vymedzujú v dohovore, a pomoc, ktorú v tomto ohľade poskytujú orgány štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, a
- b) zjednodušené a zrýchlené konania pre uznávanie a výkon rozhodnutí v dedičských veciach.

Článok 76

Vzťah k nariadeniu Rady (ES) č. 1346/2000

Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní [10].

Článok 77

Verejne prístupné informácie

Členské štáty poskytnú Komisii na účely sprístupnenia informácií verejnosti v rámci Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci krátke zhrnutie svojich vnútroštátnych právnych predpisov a postupov týkajúcich sa dedenia vrátane informácií o druhu orgánov, ktoré majú právomoc v dedičských veciach, a informácií o druhu orgánov príslušných prijímať vyhlásenia o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu.

Členské štáty poskytnú tiež informačné hárky, v ktorých uvedú všetky dokumenty a/alebo informácie, ktoré sa spravidla požadujú na účely registrácie nehnuteľností nachádzajúcich sa na ich území.

Členské štáty tieto informácie neustále aktualizujú.

Článok 78

Kontaktné údaje a informácie o konaniach

1. Členské štáty oznámia do 16. novembra 2014 Komisii:

- a) názvy a kontaktné údaje súdov a orgánov, ktoré majú právomoc rozhodovať o návrhoch na vyhlásenie vykonateľnosti v súlade s článkom 45 ods. 1 a o odvolaniach proti rozhodnutiam o takýchto návrhoch v súlade s článkom 50 ods. 2;
- b) konania o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní uvedené v článku 51;
- c) relevantné informácie o orgánoch, ktoré majú právomoc vydávať osvedčenie podľa článku 64 a
- d) konania o opravných prostriedkoch uvedené v článku 72.

Členské štáty oznamujú Komisii všetky následné zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie okrem adries a ďalších kontaktných údajov súdov a orgánov uvedených v odseku 1 písm. a).

3. Komisia zverejní všetky informácie oznámené v súlade s odsekom 1 akýmkoľvek ďalším vhodným spôsobom, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 79

Ustanovenie a následná zmena a doplnenie zoznamu obsahujúceho informácie uvedené v článku 3 ods. 2

1. Komisia na základe oznámení členských štátov ustanoví zoznam ďalších orgánov a príslušníkov právnických povolaní podľa článku 3 ods. 2.

2. Členské štáty oznámia Komisii každú následnú zmenu informácií uvedených v tomto zozname. Komisia zoznam náležite zmení a doplní.

3. Komisia uverejní zoznam a všetky následné zmeny a doplnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

4. Komisia zverejní všetky informácie oznámené v súlade s odsekmi 1 a 2 akýmkoľvek ďalším vhodným spôsobom, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 80

Ustanovenie a následná zmena a doplnenie potvrdení a tlačív uvedených v článkoch 46, 59, 60, 61, 65 a 67

Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými sa ustanovia a následne zmenia a doplnia potvrdenia a tlačivá uvedené v článkoch 46, 59, 60, 61, 65 a 67. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2.

Článok 81

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 82

Preskúmanie

Komisia predloží do 18. august 2025 Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia vrátane hodnotenia všetkých praktických problémov, ktoré nastali v súvislosti s paralelnými mimosúdnymi zmierni v dedičských veciach v rôznych členských štátoch alebo mimosúdnyh zmiernom v určitom členskom štáte vykonávaným súčasne so zmiernom dosiahnutým pred súdom v inom členskom štáte. Správa sa v prípade potreby doplní návrhmi na zmenu a doplnenie.

Článok 83

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie po osobách, ktoré zomreli 17. august 2015 alebo neskôr.

2. Ak si zosnulý zvolil rozhodné právo pre dedenie pred 17. august 2015, jeho voľba je platná, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v kapitole III alebo pokiaľ je platná podľa noriem medzinárodného práva súkromného, ktoré boli platné v čase voľby v štáte, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt, alebo v ktoromkoľvek inom štáte, ktorého bol štátnym príslušníkom.

3. Právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti urobený pred 17. august 2015 je prípustný a platný z hmotnoprávneho a formálneho hľadiska, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v kapitole III alebo pokiaľ je prípustný a platný z hmotnoprávneho a formálneho hľadiska podľa noriem medzinárodného práva súkromného, ktoré boli platné v čase urobenia právneho úkonu v štáte, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt, alebo v ktoromkoľvek inom štáte, ktorého bol štátnym príslušníkom, alebo v členskom štáte orgánu konajúceho v dedičskej veci.

4. Ak bol právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti urobený pred 17. august 2015 v súlade s právnym

poriadkom, ktorý by si zosnulý bol býval mohol zvoliť v súlade s týmto nariadením, tento právny poriadok sa považuje za právny poriadok zvolený za rozhodné právo pre dedenie.

Článok 84

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 17. august 2015 okrem článkov 77 a 78, ktoré sa uplatňujú od 16. novembra 2014, a článkov 79, 80 a 81, ktoré sa uplatňujú od 5. júla 2012.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu 4. júla 2012

9. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä jej článok 61 odsek c a druhú zarážku článku 67 odsek 5, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 Zmluvy, keďže:

(1) spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Na tento účel má Spoločenstvo, okrem iného, prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú nevyhnutné pre dobré fungovanie vnútorného trhu;

(2) dňa 3. decembra 1998 prijala Rada Akčný plán Rady a Komisie o tom, ako najlepšie vykonávať ustanovenia Amsterdamskej zmluvy o priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Viedenský akčný plán);

(3) Európska Rada schválila na svojom zasadnutí v Tampere v dňoch 15. a 16. októbra 1999 zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základný kameň pre vytvorenie skutočného súdneho priestoru;

(4) dňa 30. novembra 2000 Rada prijala program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program zahŕňa vo svojej prvej etape zrušenie doložky vykonateľnosti (exequaturu), to znamená, vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky;

(5) pojem "nesporné nároky" by mal zahŕňať všetky situácie, v ktorých dlžník preukázateľne nepopiera charakter alebo výšku peňažného nároku, a v ktorých veriteľ získal proti dlžníkovi buď súdne rozhodnutie alebo vykonateľný titul, ktorý vyžaduje výslovný súhlas dlžníka, či už sa jedná o súdny zmierny alebo o verejnú listinu;

(6) neexistencia námietok zo strany dlžníka, ako je stanovené v článku 3 odsek 1 písm. b), môže mať podobu nedostavenia sa na súdne konanie alebo nesplnenia výzvy súdu predložiť písomné oznámenie o zámere obhajovať sa;

(7) toto nariadenie by sa malo uplatňovať na rozhodnutia, súdne zmierny a verejné listiny o nesporných nárokoch a na rozhodnutia vydané po vznesení námietok voči rozhodnutiam, súdnym zmiernom a verejným listinám, ktoré boli osvedčené ako európske exekučné tituly;

(8) vo svojich záveroch z Tampere mala Európska Rada na zreteľ, že prístup k výkonu v inom členskom štáte ako v tom, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, by sa mal urýchliť a zjednodušiť odstránením akýchkoľvek sprostredkujúcich opatrení pred výkonom v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada. S rozhodnutím, ktoré pôvodný súd osvedčil ako európsky exekučný titul, by sa malo na účely výkonu nakladať tak, ako keby bolo vydané v tom členskom štáte, v ktorom sa výkon žiada. Napríklad, v Spojenom kráľovstve sa bude registrácia osvedčeného zahraničného rozhodnutia riadiť tými istými pravidlami ako registrácia rozhodnutia z inej časti Spojeného kráľovstva a zahraničné rozhodnutie sa nebude preskúmať z vecnej stránky. Dojednania o výkone rozhodnutí by mali byť aj naďalej riadené vnútroštátnym právom;

(9) takýto postup by mal v porovnaní s postupom doložky vykonateľnosti (exequaturu) stanoveným v nariadení Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach poskytovať značné výhody v tom, že tu nie je potrebné schválenie zo strany súdu v druhom členskom štáte a omeškania a výdavky, ktoré sú s tým spojené;

(10) ak súd v členskom štáte vydal rozhodnutie o nespornom nároku bez toho aby sa dlžník zúčastnil konania, zrušenie akýchkoľvek kontrol v členskom štáte výkonu je neoddeliteľne spojené s existenciou dostatočnej záruky dodržania práva na obhajobu;

(11) toto nariadenie usiluje o presadzovanie základných práv a zohľadňuje zásady vyjadrené najmä v Charte základných práv Európskej únie. Predovšetkým usiluje o zabezpečenie plného rešpektovania práva na spravodlivý proces tak, ako ho vyjadruje článok 47 charty;

(12) pre konanie vedúce k vydaniu rozhodnutia by mali byť stanovené minimálne pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby bol dlžník informovaný o súdnej žalobe proti nemu, o požiadavkách na jeho aktívnu účasť v konaní, ak chce poprieť nárok a o dôsledkoch jeho neúčasti včas, a to takým spôsobom, aby mu to umožnilo pripraviť si obhajobu;

(13) vzhľadom na rozdiely medzi členskými štátmi v pravidlách občianskeho súdneho konania, obzvlášť tých, ktoré upravujú doručovanie dokumentov, je nevyhnutné stanoviť presnú a podrobnú definíciu týchto minimálnych pravidiel. Pre osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu nie je možné považovať za dostatočný najmä akýkoľvek spôsob doručenia, ktorý je založený na právnej fikcii splnenia týchto minimálnych pravidiel;

(14) všetky spôsoby doručenia uvedené v článkoch 13 a 14 sú charakterizované buď úplnou istotou (článok 13) alebo veľmi vysokým stupňom pravdepodobnosti (článok 14), že doručovaný dokument sa dostal k svojmu adresátovi. V druhej kategórii by rozhodnutie malo byť osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak členský štát pôvodu má zavedený primeraný mechanizmus, ktorý umožňuje dlžníkovi požiadať o úplné preskúmanie rozhodnutia za podmienok stanovených v článku 19 v tých výnimočných prípadoch, keď sa dokument napriek súladu s článkom 14 nedostal k svojmu adresátovi;

(15) osobné doručenie určitým osobám, iným ako samotnému dlžníkovi podľa článku 14 odsek 1 písm. a) a b), by sa malo chápať ako splnenie požiadaviek týchto ustanovení iba vtedy, ak tieto osoby skutočne prijali/obdržali príslušný dokument;

(16) článok 15 by sa mal uplatňovať na situácie, kedy dlžník nemôže na súde zastupovať sám seba, ako napríklad v prípade právnickej osoby, a ak osobu ktorá ho má zastupovať určuje zákon, ako aj na situácie, v ktorých dlžník splnomocnil inú osobu, predovšetkým právnik, zastupovaním v konkrétnom sporom súdnym konaní;

(17) súdy príslušné na preskúmanie úplného súladu s minimálnymi procesnými pravidlami by mali v prípade takéhoto súladu, vydať štandardizované osvedčenie o európskom exekučnom titule, na základe ktorého sa toto preskúmanie a jeho výsledok stanú transparentnými;

(18) vzájomná dôvera vo výkon spravodlivosti v členských štátoch odôvodňuje, že posúdenie súdu jedného členského štátu o tom či sú všetky podmienky pre vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule splnené, aby mohlo byť rozhodnutie vykonané vo všetkých ostatných členských štátoch bez súdneho preskúmania správneho uplatnenia minimálnych procesných pravidiel v tom členskom štáte, v ktorom má byť rozhodnutie vykonané;

(19) z tohto nariadenia nevyplýva povinnosť pre členské štáty prispôbiť svoju vnútroštátnu legislatívu tu stanoveným minimálnym procesným pravidlám. Poskytuje stimul na ten účel, aby umožnilo účinnejšiu a rýchlejšiu vykonateľnosť rozhodnutí v iných členských štátoch iba vtedy, ak sú splnené tieto minimálne pravidlá;

(20) veriteľ by mal mať možnosť požiadať o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule pre nesporné nároky, alebo môže namiesto toho zvoliť systém uznávania a výkonu podľa nariadenia (ES) č. 44/2001 alebo iné nástroje spoločenstva;

(21) ak má byť dokument odoslaný z jedného členského štátu do druhého aby tam bol doručený, malo by sa uplatňovať toto nariadenie, najmä pravidlá o doručovaní v ňom stanovené, spoločne s nariadením Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskych alebo obchodných veciach, a najmä jeho článok 14 v spojení s prehláseniami členských štátov uskutočnenými v súlade s jeho článkom 23;

(22) nakoľko ciele navrhovanej úpravy nie je možné uspokojivým spôsobom dosiahnuť na úrovni členských štátov, a pretože kvôli rozsahu alebo účinkom úpravy ich je možné lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality stanovenej v tomto článku, toto nariadenie nejde nad rámec toho čo je nutné na dosiahnutie týchto cieľov;

(23) opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by mali byť prijaté v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28 júna, ktoré stanovuje postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu

(24) v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia;

(25) v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Dánsko sa nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu;

(26) podľa druhej zarážky článku 67 ods. 5 Zmluvy o založení ES, pre opatrenia ustanovené v tomto nariadení sa od 1. februára 2003 uplatňuje postup spolurozhodovania, prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Predmet, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy

Účelom tohto nariadenia je vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky, aby bol na základe stanovenia minimálnych pravidiel umožnený voľný pohyb rozhodnutí, súdnych zmierov a verejných listín vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na podstatu súdu alebo tribunálu. Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné alebo správne veci alebo na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta iure imperii").

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

- a) osobný stav alebo právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu a zo zákona;
- b) konkurz, konania súvisiace so zrušením obchodných spoločností alebo iných právnických osôb nachádzajúcich sa v platobnej neschopnosti, súdne dojednania, vyrovnania a iné obdobné konania;
- c) sociálne zabezpečenie;
- d) rozhodcovské konanie.

3. Pojem "členský štát" v tomto nariadení označuje každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 3

Exekučné tituly, ktoré sa osvedčia ako európsky exekučný titul

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na rozhodnutia, súdne zmiery a verejné listiny o nesporných nárokoch.

Nárok sa považuje za nesporný, ak:

- a) s ním dlžník výslovne súhlasil tým že ho uznal alebo tak urobil prostredníctvom zmieru, ktorý schválil súd alebo bol uzavretý pred súdom v priebehu konania, alebo
- b) dlžník voči nemu nikdy nevzniesol námietky v priebehu súdneho konania v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu, alebo
- c) dlžník sa nezúčastnil na súdnom pojednávaní alebo nebol na takom pojednávaní zastúpený potom, ako najskôr v priebehu súdneho konania vzniesol námietky proti nároku, za predpokladu, že sa takéto konanie dlžníka podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu rovná tichému uznaniu nároku alebo skutočností, ktoré tvrdí veriteľ, alebo
- d) dlžník ho výslovne uznal vo verejnej listine.

2. Toto nariadenie sa tiež uplatňuje na rozhodnutia doručené po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiam, súdnym zmierom alebo verejným listinám, ktoré boli osvedčené ako európsky exekučný titul.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:

1. "rozhodnutie": akékoľvek rozhodnutie vydané súdom alebo tribunálom členského štátu, bez ohľadu na to ako sa nazýva, vrátane výnosu, príkazu, rozhodnutia alebo súdneho

exekučného rozkazu ako aj rozhodnutie o trovách alebo výdavkoch konania vydané súdnym úradníkom;

2. "nárok": nárok na výplatu určitej peňažnej sumy, ktorá sa stala splatnou alebo ktorej dátum splatnosti je uvedený v rozhodnutí, súdnom zmiere alebo na verejnej listine;

3. "verejná listina":

a) dokument, ktorý bol formálne vypracovaný alebo zaregistrovaný ako verejná listina a ktorého pravosť:

i) súvisí s podpisom a obsahom listiny; a

ii) bola stanovená orgánom verejnej správy alebo iným orgánom splnomocneným na tento účel členským štátom, z ktorého pochádza;

alebo

b) dojednanie, ktoré sa týka záväzkov vyplývajúcich z výživného uzavretých so správnymi orgánmi alebo overených týmito orgánmi;

4. "členský štát pôvodu": členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, schválený alebo uzavretý súdny zmiere alebo bola vypracovaná či zaregistrovaná verejná listina, ktoré majú byť osvedčené ako európsky exekučný titul;

5. "členský štát výkonu": členský štát, v ktorom sa žiada výkon rozhodnutia, súdneho zmiere alebo verejnej listiny, ktoré boli osvedčené ako európsky exekučný titul;

6. "pôvodný súd": súd alebo tribunál, ktorý sa zaoberá konaním v čase splnenia podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 písm. a), b) alebo c);

7. vo Švédsku v skrátenom súdnom konaní o platobných rozkazoch (betalningsföreläggande) výraz "súd" zahŕňa švédsky vykonávací úrad (kronofogdemyndighet).

Kapitola II: Európsky exekučný titul

Článok 5

Zrušenie doložky vykonateľnosti (exequaturu)

Rozhodnutie, ktoré bolo v členskom štáte pôvodu osvedčené ako európsky exekučný titul, sa uzná a vykoná v iných členských štátoch bez potreby vyhlásenia o vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti podať námietky proti jeho uznaniu.

Článok 6

Požiadavky na osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu

1. Rozhodnutie o nespornom nároku vydané v členskom štáte bude na základe žiadosti v ľubovoľnom čase predloženej pôvodnému súdu osvedčené ako európsky exekučný titul, ak:

a) je rozhodnutie vykonateľné v členskom štáte pôvodu; a

b) rozhodnutie nie je v rozpore s predpismi o súdnej právomoci tak, ako sú stanovené v oddieloch 3 a 6 kapitoly II nariadenia (ES) č. 44/2001; a

c) súdne konanie v členskom štáte pôvodu spĺňa požiadavky stanovené v kapitole III, pričom je nárok nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c); a

d) rozhodnutie bolo vydané v členskom štáte, v ktorom má dlžník bydlisko v zmysle článku 59 nariadenia (ES) č. 44/2001 v tých prípadoch, v ktorých

- je nárok nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c); a

- sa týka zmluvy, ktorú uzavrela osoba ktorá je spotrebiteľ na účel, ktorý je možné považovať za nepatriaci do výkonu jeho živnosti alebo profesie; a

- dlžník je spotrebiteľ.

2. Ak rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul prestalo byť vykonateľné alebo jeho vykonateľnosť bola pozastavená alebo obmedzená, na základe žiadosti predloženej v ľubovoľnom

časovom pôvodnému súdu sa vydáva osvedčenie o nevykonateľnosti alebo obmedzenej vykonateľnosti na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe IV.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 12 ods. 2, ak bolo rozhodnutie vydané po vznesení námietky voči rozhodnutiu osvedčenému ako európsky exekučný titul v súlade s ods. 1 tohto článku, na základe žiadosti podanej v ľubovoľnom čase sa vydá na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe V náhradné osvedčenie, ak je rozhodnutie o námietke vykonateľné v členskom štáte pôvodu.

Článok 7

Trovy súdneho konania

Ak rozhodnutie zahŕňa vykonateľné rozhodnutie o výške trov súdneho konania, vrátane úrokových sadzieb, musí byť osvedčené ako európsky exekučný titul tiež so zreteľom na trovy, pokiaľ dlžník v priebehu súdneho konania nepodal konkrétnu námietku voči jeho povinnosti znášať také trovy v súlade s právnymi predpismi členského štátu pôvodu.

Článok 8

Čiastkové osvedčenie o európskom exekučnom titule

Ak iba časti rozhodnutia spĺňajú požiadavky tohto nariadenia, pre tieto časti sa vydáva čiastkové osvedčenie o európskom exekučnom titule.

Článok 9

Vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule

1. Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I.

2. Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva v jazyku rozhodnutia.

Článok 10

Oprava alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule

1. Osvedčenie o európskom exekučnom titule musí byť na žiadosť predloženú pôvodnému súdu

a) opravené, ak je v dôsledku vecnej chyby rozpor medzi rozhodnutím a osvedčením;

b) stiahnuté, ak je evidentné, že bolo nesprávne udelené, so zreteľom na požiadavky stanovené v tomto nariadení.

2. Na opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa uplatňujú právne predpisy členského štátu pôvodu.

3. Žiadosť o opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa môže podávať na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe VI.

4. Voči vydaniu osvedčenia o európskom exekučnom titule nie je možné podať odvolanie.

Článok 11

Účinnosť osvedčenia o európskom exekučnom titule

Osvedčenie o európskom exekučnom titule nadobúda účinnosť iba v rámci vykonateľnosti rozhodnutia.

Kapitola III: Minimálne pravidlá pre konania o nesporných nárokoch

Článok 12

Rozsah použitia minimálnych pravidiel

1. Rozhodnutie o nároku, ktorý je nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c) môže byť osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak súdne konanie v členskom štáte

pôvodu splnilo procesné požiadavky stanovené v tejto kapitole.

2. Tie isté požiadavky sa uplatňujú na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule alebo náhradného osvedčenia v zmysle článku 6 ods. 3 pre rozhodnutie po vznesení námietky voči rozhodnutiu, ak sú v čase takého rozhodnutia splnené podmienky článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c).

Článok 13

Doručenie s dokladom o prijatí zo strany dlžníka

1. Dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument môže byť doručený dlžníkovi jedným z týchto spôsobov:

- a) osobné doručenie doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré je podpísané dlžníkom;
- b) osobné doručenie doložené dokumentom podpísaným príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, v ktorom je uvedené, že dlžník prijal dokument alebo ho bezdôvodne odmietol prijať a dátum doručenia;
- c) doručenie poštou doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré dlžník podpísal a odoslal naspäť;
- d) doručenie elektronickými prostriedkami, ako je napríklad fax: alebo e-mail; doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré podpísal a odoslal naspäť dlžník.

2. Akékoľvek predvolanie na súdne pojednávanie môže byť doručené dlžníkovi v súlade s ods. 1 alebo ústne na predchádzajúcom súdnom pojednávaní o tom istom nároku, pričom je uvedené v zápisnici z predošlého súdneho pojednávania.

Článok 14

Doručenie bez dokladu o prijatí zo strany dlžníka

1. Dokument o začatí súdneho konania alebo rovnocenný dokument a akékoľvek predvolanie na súdne pojednávanie môžu byť doručené dlžníkovi aj jedným z týchto spôsobov:

- a) osobné doručenie na osobnú adresu dlžníka osobám, ktoré žijú v tej istej domácnosti ako dlžník alebo sú tam zamestnané;
- b) v prípade samostatne zárobkovo činného dlžníka alebo právnickej osoby osobné doručenie do prevádzkarne dlžníka osobám, ktoré dlžník zamestnáva;
- c) uloženie dokumentu do poštovej schránky dlžníka;
- d) uloženie dokumentu na pošte alebo u príslušných orgánov verejnej správy a vloženie písomného oznámenia o tomto uložení do poštovej schránky dlžníka, za predpokladu, že písomné oznámenie jasne uvádza charakter dokumentu ako súdneho dokumentu alebo právny dôsledok oznámenia, a teda že sa doručenie uskutočnilo a začínajú plynúť lehoty;
- e) doručenie poštou bez dokladu o prijatí podľa ods. 3, ak má dlžník adresu v členskom štáte pôvodu;
- f) elektronickými prostriedkami s automatickým potvrdením o doručení, za predpokladu, že dlžník vopred výslovne súhlasil s týmto spôsobom doručovania.

2. Na účely tohto nariadenia, doručenie podľa ods. 1 je neprípustné, ak adresa dlžníka nie je s určitosťou známa.

3. Doručenie podľa ods. 1, písm. a) až d) sa potvrdzuje prostredníctvom:

- a) dokumentu podpísaného príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, s uvedením:
 - i) spôsobu doručenia; a
 - ii) dátumu doručenia; a
 - iii) ak bol dokument doručený inej osobe ako dlžníkovi, mena tejto osoby a jej vzťahu k dlžníkovi, alebo
- b) potvrdenia o prijatí osobou, ktorej bol dokument doručený na účely odsekov 1 písm. a) a b).

Článok 15

Doručenie zástupcom dlžníka

Dokument je podľa článkov 13 alebo 14 možné doručiť aj zástupcovi dlžníka.

Článok 16

Poskytnutie náležitých informácií o nároku dlžníkovi

Aby bolo zabezpečené, že dlžníkovi boli poskytnuté náležité informácie o nároku, dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument musí obsahovať toto:

- a) mená a adresy strán;
- b) výšku nároku;
- c) ak sú vyžadované úroky z nároku, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa vyžaduje úrok, pokiaľ sa k istine podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu automaticky nepripisuje zákonom stanovený úrok;
- d) zdôvodnenie nároku.

Článok 17

Poskytnutie náležitých informácií dlžníkovi o procesných krokoch potrebných na napadnutie nároku

V dokumente o začatí konania, rovnocennom dokumente alebo v predvolaní na súdne pojednávanie alebo spolu s týmito dokumentmi musia byť jasne uvedené:

- a) procesné požiadavky pre napadnutie nároku, vrátane lehoty pre písomné napadnutie nároku alebo prípadne termín súdneho pojednávania, názov a adresa inštitúcie na ktorú sa má obrátiť alebo kam sa má prípadne dostaviť, a či je nutné právne zastúpenie;
- b) dôsledky nepodania námietky alebo nedostavenia sa, a najmä možnosť, že proti dlžníkovi môže byť vydané alebo vykonané rozhodnutie a povinnosť uhradiť trovy spojené so súdnym konaním.

Článok 18

Náprava nedodržania minimálnych pravidiel

1. Ak konanie v členskom štáte pôvodu nesplnilo procesné požiadavky stanovené v článkoch 13 až 17, takéto nedodržanie sa napraví a rozhodnutie je možné osvedčiť ako európsky exekučný titul, ak:

- a) rozhodnutie bolo doručené dlžníkovi v súlade s požiadavkami podľa článku 13 alebo článku 14; a
- b) dlžník mohol vzniesť námietku proti rozhodnutiu prostredníctvom úplného preskúmania rozhodnutia, a bol patrične informovaný v rozhodnutí alebo spolu s rozhodnutím o procesných požiadavkách pre vznesenie takej námietky, vrátane názvu a adresy inštitúcie, kam ju má podať a prípadne lehoty pre také podanie; a
- c) dlžník nevzniesol námietku voči rozhodnutiu v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami.

2. Ak konanie v členskom štáte pôvodu nesplnilo procesné požiadavky stanovené v článku 13 alebo 14, také nesplnenie sa napraví, ak zo správania dlžníka počas súdneho konania vyplýva, že osobne obdržal dokument ktorý sa mal doručiť v čase postačujúcom na prípravu jeho obhajoby.

Článok 19

Minimálne pravidlá na preskúmanie rozhodnutia vo výnimočných prípadoch

1. S odvolaním sa na články 13 až 18, môže byť rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak je dlžník podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu oprávnený požiadať o preskúmanie rozhodnutia, v prípade že:

a) i) dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument, prípadne predvolanie na súdne pojednávanie boli doručené jedným zo spôsobov stanovených v článku 14; a

ii) doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v dostatočnom predstihu, aby mohol pripraviť svoju obhajobu; alebo

b) dlžníkovi zabránila vo vznesení námietky voči nároku vyššia moc alebo výnimočné okolnosti bez zavinenia na jeho strane, za predpokladu, že v oboch prípadoch koná bez zbytočných prietáhov.

2. Tento článok nebráni členským štátom umožniť preskúmanie rozhodnutia za priaznivejších podmienok, ako sú podmienky uvedené v odseku 1.

Kapitola IV: Výkon

Článok 20

Vykonávacie konanie

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto kapitoly, sa vykonávacie postupy riadia právnymi predpismi členského štátu výkonu.

Rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul sa vykonáva za tých istých podmienok ako rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

2. Od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytol príslušným vykonávacím orgánom členského štátu výkonu:

a) kópiu rozhodnutia, ktorá spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a

b) kópiu osvedčenia o európskom exekučnom titule, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a

c) v prípade potreby, prepis osvedčenia európskeho exekučného titulu alebo jeho preklad do úradného jazyka členského štátu výkonu, alebo, ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov miesta súdneho konania, v ktorom sa výkon vyžaduje, v zhode s právnymi predpismi tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky Európskeho spoločenstva ako jeho vlastný, ktorý môže akceptovať pre vyhotovenie osvedčenia. Preklad sa overuje osobou, ktorá má k tomu oprávnenie v jednom z členských štátov.

3. Od strany, ktorá v jednom členskom štáte žiada o výkon rozhodnutia osvedčeného ako európsky exekučný titul v inom členskom štáte sa nevyžaduje žiadna záruka, kaucia alebo vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 21

Zamietnutie výkonu

1. Príslušný súd v členskom štáte výkonu na žiadosť dlžníka výkon zamietne, ak je rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul nezlučiteľné s predošlým rozhodnutím vydaným v ktoromkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine, za predpokladu, že:

a) predošlé rozhodnutie sa týkalo toho istého predmetu sporu medzi tými istými stranami; a

b) predošlé rozhodnutie bolo vydané v členskom štáte výkonu alebo spĺňa podmienky potrebné pre jeho uznanie v členskom štáte výkonu; a

c) nezlučiteľnosť nebola a nemohla byť vznesená ako námietka v súdnom konaní v členskom štáte pôvodu

2. Za žiadnych okolností sa v členskom štáte výkonu nemôže skúmať vecná stránka rozhodnutia alebo jeho osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Článok 22

Dohody s tretími krajinami

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím platnosti nariadenia (ES) č. 44/2001, podľa článku 59 Bruselského dohovoru o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach zaviazali, že nebudú uznávať rozhodnutia vydané najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru proti obvineným, ktorí majú bydlisko alebo obvyklý pobyt v tretej krajine ak, v prípadoch stanovených v článku 4 tohto dohovoru, by rozhodnutie mohlo byť založené iba na súdnej právomoci stanovenej v druhom odseku článku 3 tohto dohovoru.

Článok 23

Prerušenie alebo obmedzenie výkonu

Ak dlžník

- vznesol námietku voči rozhodnutiu osvedčenému ako európsky exekučný titul, vrátane žiadosti o preskúmanie v zmysle článku 19, alebo

- požiadal o opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule v súlade s článkom 10,

príslušný súd alebo orgán v členskom štáte výkonu môže na žiadosť dlžníka:

a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia; alebo

b) podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví; alebo

c) za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť.

Kapitola V: Súdne zmiery a verejné listiny

Článok 24

Súdne zmiery

1. Zmier týkajúci sa nároku v zmysle článku 4 odsek 2, ktorý schválil súd alebo bol v priebehu konania uzavretý na súde a je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom bol schválený alebo uzavretý, bude, na žiadosť adresovanú súdu, ktorý ho schválil alebo, na ktorom bol uzavretý, osvedčený ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe II.

2. Zmier, ktorý bol osvedčený ako európsky exekučný titul v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v ostatných členských štátoch bez toho, že by bolo potrebné prehlásenie o jeho vykonateľnosti a bez možnosti namietania jeho vykonateľnosti.

3. Ustanovenia kapitoly II, s výnimkou článku 5 a článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a ustanovenia kapitoly IV, s výnimkou článku 21 ods. 1 a článku 22 sa uplatnia podľa potreby.

Článok 25

Verejné listiny

1. Verejná listina týkajúca sa nároku v zmysle článku 4 ods. 2, ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa na žiadosť adresovanú orgánu určeného členským štátom pôvodu osvedčí ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe III.

2. Verejná listina, ktorá bola osvedčená ako európsky exekučný titul v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v ostatných členských štátoch bez toho, že by bolo potrebné prehlásenie

o jej vykonateľnosti a bez možnosti namietania jej vykonateľnosti.

3. Ustanovenia kapitoly II, s výnimkou článku 5 a článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a ustanovenia kapitoly IV, s výnimkou článku 21 ods. 1 a článku 22 sa uplatnia podľa potreby.

Kapitola VI: Prechodné ustanovenie

Článok 26

Prechodné ustanovenie

Toto nariadenie sa uplatňuje iba na rozhodnutia vydané, súdne zmiery schválené alebo uzavreté a dokumenty úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

Kapitola VII: Vzťah k iným dokumentom spoločenstva

Článok 27

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 44/2001

Toto nariadenie nemá vplyv na možnosť požiadať o uznanie a výkon rozhodnutia, súdneho zmiery alebo verejnej listiny o nespornom nároku v súlade s nariadením (ES) 44/2001.

Článok 28

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 1348/2000

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1348/2000.

Kapitola VIII: Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 29

Informácie o vykonávacích postupoch a orgánoch

Členské štáty spolupracujú, aby poskytli širokej verejnosti a odborným kruhom informácie o:

- a) spôsoboch a postupoch výkonu v členských štátoch; a
- b) príslušných orgánoch pre výkon v členských štátoch, najmä prostredníctvom Európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach ustanovenej v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 30

Informácie týkajúce sa opravných postupov, jazykov a orgánov

1. Členské štáty oznámia Komisii:
 - a) postupy pre opravu a stiahnutie osvedčenia uvedené v článku 10 ods. 2 a pre preskúmanie rozhodnutia uvedené v článku 19 ods. 1;
 - b) jazyky akceptované podľa článku 20 ods. 2 písm. c);
 - c) zoznamy orgánov uvedených v článku 25;a akékoľvek ich následné zmeny.
2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie a akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Článok 31

Zmeny a doplnenia príloh

Akékoľvek zmeny a doplnenia vzorových tlačív v prílohách sa prijímú v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 32 ods. 2

Článok 32

Výbor

1. Komisii pomáha výbor ustanovený článkom 75 nariadenia (ES) č. 44/2001.
2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.
3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 21. januára 2005.

Toto nariadenie sa začne uplatňovať od 21. októbra 2005, s výnimkou článkov 30, 31 a 32, ktoré sa začnú uplatňovať od 21. januára 2005. Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 21. apríla 2004

PRÍLOHA I

OSVEDČENIE O EURÓPSKOM EXEKUČNOM TITULE

1. Členský štát pôvodu: AT ☐ BE ☐ DE ☐ EL ☐ ES ☐ FI ☐ FR ☐
IE ☐ IT ☐ LU ☐ NL ☐ PT ☐ SE ☐ UK ☐
2. Súd/tribunál vydávajúci osvedčenie
- 2.1. Názov:
- 2.2. Adresa:
- 2.3. Tel./fax/e-mail:
3. Ak sa líši, súd/tribunál, ktorý vydal rozhodnutie
- 3.1. Názov:
- 3.2. Adresa:
- 3.3. Tel./fax/e-mail:
4. Rozhodnutie
- 4.1. Dátum:
- 4.2. Referenčné číslo:
- 4.3. Strany
- 4.3.1. Meno a adresa veriteľa(ov):
- 4.3.2. Meno a adresa dlžníka(ov):
5. Osvedčený peňažný nárok
- 5.1. Hlavná čiastka
- 5.1.1. Mena Euro ☐
Švédska koruna ☐
Libra ☐
iné (vysvetlite) ☐
- 5.1.2. Ak sa nárok týka pravidelných platieb
- 5.1.2.1. Výška každej splátky:
- 5.1.2.2. Dátum splatnosti prvej splátky:
- 5.1.2.3. Dátumy splatnosti nasledujúcich splátok
týždenne ☐ mesačne ☐ iné (vysvetlite) ☐

- 5.1.2.4. Doba splatnosti nároku
- 5.1.2.4.1. V súčasnosti neurčitá ☐ alebo
- 5.1.2.4.2. Dátum splatnosti poslednej splátky:
- 5.2. Úrok
- 5.2.1. Úroková sadzba
- 5.2.1.1. ... % alebo
- 5.2.1.2. ... % nad základnou sadzbou ECB ⁽¹⁾
- 5.2.1.3. Iné (vysvetlite)
- 5.2.2. Splátky úrokov (odo dňa):
- 5.3. Čiastka trov na úhradu, ak je bližšie určená v rozhodnutí:
6. Rozhodnutie je vykonateľné v členskom štáte pôvodu ☐
7. Voči rozhodnutiu je ešte vždy možné podať námietku
Áno ☐ Nie ☐
8. Rozhodnutie sa týka nesporného nároku podľa článku 3 ods. 1 ☐
9. Rozhodnutie je v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. b) ☐
10. Rozhodnutie sa týka záležitostí súvisiacich so spotrebiteľskými zmluvami
Áno ☐ Nie ☐
- 10.1. Ak áno:
Dlžník je spotrebiteľ
Áno ☐ Nie ☐
- 10.2. Ak áno:
Dlžník má bydlisko v členskom štáte pôvodu (v zmysle článku 59 nariadenia (ES) č. 44/2001) ☐
11. Doručenie dokumentu o začatí konania podľa kapitoly III, ak je to vhodné
Áno ☐ Nie ☐
- 11.1. Doručenie sa uskutočnilo v súlade s článkom 13 ☐
alebo sa doručenie uskutočnilo v súlade s článkom 14 ☐
alebo sa v súlade s článkom 18 ods. 2 preukázalo, že dlžník dokument obdržal ☐

⁽¹⁾ Úroková miera uplatňovaná Európskou centrálnou bankou na jej hlavné refinančné operácie.

11.2. Náležitá informácie

Dlžník bol informovaný v súlade s článkami 16 a 17 ☐

12. Doručenie predvolania, ak prichádza do úvahy

Áno ☐ Nie ☐12.1. Doručenie sa uskutočnilo v súlade s článkom 13 ☐alebo sa doručenie uskutočnilo v súlade s článkom 14 ☐alebo sa v súlade s článkom 18 ods. 2 preukázalo, že dlžník predvolanie obdržal ☐

12.2. Náležitá informácie

Dlžník bol informovaný v súlade s článkom 17 ☐

13. Náprava nedodržania minimálnych procesných pravidiel podľa článku 18 ods. 1

13.1. Doručenie rozhodnutia sa uskutočnilo v súlade s článkom 13 ☐alebo sa doručenie rozhodnutia uskutočnilo v súlade s článkom 14 ☐alebo sa v súlade s článkom 18 ods. 2 preukázalo, že dlžník rozhodnutie obdržal ☐

13.2. Náležitá informácie

Dlžník bol informovaný v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. b) ☐

13.3. Dlžník mal možnosť podať voči rozhodnutiu námietku

Áno ☐ Nie ☐

13.4. Dlžník nepodal proti rozhodnutiu námietku v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami

Áno ☐ Nie ☐

V dátum

.....
Podpis a/alebo pečiatka

10. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo okrem iného prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami a potrebné pre dobré fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. c) zmluvy tieto opatrenia zahŕňajú opatrenia na odstraňovanie prekážok riadneho fungovania občianskeho súdneho konania, v prípade potreby podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľných v členských štátoch.

(3) V tejto súvislosti už Spoločenstvo prijalo okrem iných opatrení nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch, nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze.

(4) Európska rada na svojom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali spoločné procesnoprávne normy pre zjednodušené a zrýchlené cezhraničné konanie v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu.

(5) Dňa 30. novembra 2000 Rada prijala spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Program odkazuje na zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Pokrok v tejto oblasti priniesol Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004, ktorý vyzval, aby sa vo veciach s nízkou hodnotou sporu podnikli aktívne kroky.

(6) Dňa 20. decembra 2002 Komisia prijala Zelenú knihu o konaní o európskom platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a zrýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu. Na základe Zelené knihy prebehli konzultácie o opatreniach týkajúcich sa zjednodušenia a zrýchlenia konaní s nízkou hodnotou sporu.

(7) Veľa členských štátov zaviedlo zjednodušené občianske súdne konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože náklady, pokiaľ ide o konaní a ďalšie komplikácie súvisiace s konaním sa neznižujú úmerne s hodnotou pohľadávky. Prekážky pri dosahovaní rýchleho a finančne nenákladného rozsudku sú pri cezhraničných sporoch ešte väčšie. Preto je potrebné ustanoviť európske konanie pre pohľadávky s nízkou hodnotou sporu ("európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu"). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k

spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhy vo fungovaní procesnoprávných prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov v celej Európskej únii. Pri stanovovaní nákladov na riešenie sporu v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa mali zohľadňovať zásady jednoduchosti, rýchlosti a proporcionality. Je vhodné, aby sa údaje o uhrádzaných nákladoch zverejňovali a postupy stanovovania týchto nákladov boli transparentné.

(8) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady tým, že okrem možností existujúcich na základe práva členských štátov, ktoré zostanú nedotknuté, poskytne alternatívny ďalší nástroj. Toto nariadenie by malo tiež zjednodušiť uznanie a výkon rozsudkov vydaných v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte.

(9) Cieľom tohto nariadenia je podporovať základné práva a zohľadňovať najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Súd alebo tribunál by mal rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy.

(10) Na účely uľahčenia výpočtu hodnoty pohľadávky by sa nemali brať do úvahy žiadne úroky, výdavky a náklady. Toto by nemalo mať vplyv na právomoc súdu alebo tribunálu prisúdiť ich vo svojom rozsudku ani na vnútroštátne pravidlá výpočtu úrokov.

(11) V záujme uľahčenia zavedenia európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu by navrhovateľ mal iniciovať toto konanie podaním návrhu prostredníctvom vyplnenia vzorového tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky na súde alebo v tribunáli. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky by sa malo podať len na príslušný súd alebo tribunál.

(12) K tlačivu návrhu na uplatnenie pohľadávky by mali byť prípadne pripojené akékoľvek príslušné podporné dokumenty. Navrhovateľovi by to však nemalo brániť v prípade potreby predkladať ďalšie dôkazy počas konania. Ten istý postup by sa mal vzťahovať na odpoveď odporcu.

(13) Pojmy "zjavne neopodstatnené" v kontexte zamietnutia pohľadávky a "nepripustné" v kontexte zamietnutia návrhu by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom.

(14) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo byť písomné, pokiaľ súd alebo tribunál nepovažuje za potrebné ústne pojednávanie alebo ak o to nepožiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

(15) Strany by nemali byť povinné dať sa zastupovať advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním.

(16) Pojem "protipohľadávka" by sa mal vykladať v zmysle článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 44/2001 ako pohľadávka vyplývajúca z tej istej zmluvy alebo skutočnosti ako pôvodná pohľadávka na súde alebo v tribunáli, ktorý koná o pôvodnej pohľadávke. Články 2 a 4, ako aj článok 5 ods. 3, 4 a 5 by sa mali primerane uplatňovať aj na protipohľadávky.

(17) V prípadoch, keď sa odporca dovoľáva práva na započítanie počas konania, by sa takáto pohľadávka nemala chápať ako protipohľadávka na účely tohto nariadenia. Preto by odporca pri dovoľávaní sa takéhoto práva nemal byť povinný použiť vzorové tlačivo A, ako je uvedené v prílohe I.

(18) Prijímajúcim členským štátom je na účely uplatňovania článku 6 členský štát, v ktorom sa má uskutočniť doručenie alebo do ktorého sa má zaslať dokument. V záujme zníženia nákladov a skrátenia prieťahov v konaní by sa mali dokumenty stranám doručiť predovšetkým poštovou službou a mali by byť doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia.

(19) Strana môže prijatie dokumentu odmietnuť v čase doručenia alebo zaslaním dokumentu do jedného týždňa späť, ak nie je vyhotovený v úradnom jazyku prijímajúceho členského štátu (alebo ak existuje niekoľko úradných jazykov v tomto členskom štáte, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov v mieste, kde sa má doručenie uskutočniť alebo kam sa má dokument odoslať) alebo v jazyku, ktorému príjemca rozumie, alebo ak k tomuto dokumentu nie je priložený preklad do uvedených jazykov.

(20) V kontexte ústneho pojednávania alebo vykonávania dôkazov by členské štáty mali podporovať využívanie moderných komunikačných technológií, ak sa vo vnútroštátnom práve členského štátu, v ktorom zasadá súd alebo tribunál, neustanovuje inak. Súd alebo tribunál by mal využívať najjednoduchšie a najmenej nákladné spôsoby vykonávania dôkazov.

(21) Praktická pomoc, ktorá je stranám dostupná pri vyplňovaní tlačív, by mala zahŕňať technické informácie o ich dostupnosti a vyplňaní.

(22) Zamestnanci súdu alebo tribunálu by mali mať možnosť poskytovať informácie o procesnoprávných otázkach v súlade s vnútroštátnym právom.

(23) Keďže cieľom tohto nariadenia je zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, súd alebo tribunál by mal konať čo najskôr i v prípadoch, keď toto nariadenie nestanovuje žiadnu lehotu pre konkrétne štádium konania.

(24) Na účely počítania lehôt ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny.

(25) V záujme zrýchlenia vymáhania pohľadávok s nízkou hodnotou sporu by mal byť rozsudok vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok a bez povinnosti zloženia záruky, ak toto nariadenie neustanovuje inak.

(26) Akýkoľvek odkaz v tomto nariadení na opravný prostriedok by mal zahŕňať všetky možné opravné prostriedky v rámci vnútroštátneho práva.

(27) Súd alebo tribunál musí byť obsadený osobou, ktorá je kvalifikovaná vykonávať funkciu sudcu v súlade s vnútroštátnym právom.

(28) Kedykoľvek súd alebo tribunál určuje lehotu, dotknutá strana by mala byť informovaná o následkoch zmeškania tejto lehoty.

(29) Trovy konania by mala znášať strana, ktorá nemala vo veci úspech. Trovy konania by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom. Vzhľadom na ciele jednoduchosti a nákladovej efektívnosti by mal súd alebo tribunál nariadiť, aby bola strana, ktorá nemala vo veci úspech, povinná zaplatiť len trovy konania, vrátane napríklad aj všetkých nákladov vyplývajúcich zo skutočností, že sa druhá strana nechala zastupovať advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním, alebo všetkých nákladov vyplý-

vajúcich z doručenia alebo prekladu dokumentov, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky alebo ktoré sú nevyhnutné.

(30) V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu.

(31) Mali by existovať minimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku v prípadoch, keď odporca nebol schopný pohľadávku poprieť.

(32) Vzhľadom na ciele jednoduchosti a nákladovej efektívnosti by sa od strany, ktorá požaduje výkon, nemalo žiadať, aby mala v členskom štáte výkonu oprávneného zástupcu alebo inú poštovú adresu, ako je poštová adresa súdnych exekútorov príslušných na výkon rozsudku vydaného v súlade s vnútroštátnym právom príslušného členského štátu.

(33) Kapitola III tohto nariadenia by sa mala vzťahovať aj na stanovenie nákladov a výdavkov zamestnancov súdu alebo tribunálu, ktoré sa vynaložili v súvislosti s rozsudkom vydaným v konaní stanovenom v tomto nariadení.

(34) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(35) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená na prijatie opatrení potrebných na vykonávanie tohto nariadenia, týkajúcich sa aktualizácie alebo technických zmien a doplnení tlačív uvedených v prílohách. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť a doplniť nepodstatné prvky tohto nariadenia a/alebo doplniť toto nariadenie o nové nepodstatné prvky, mali by byť prijaté v súlade s regulačným postupom s kontrolou, ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(36) Keďže ciele tohto nariadenia, a to ustanovenie konania na zjednodušenie a zrýchlenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ako aj zníženie nákladov, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(37) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(38) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Článok 1

Predmet úpravy

Toto nariadenie ustanovuje európske konanie pre pohľadávky s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu"), ktorého cieľom je zjednodušenie a zrýchlenie konania vo veciach s nízkou

hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zníženie nákladov. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu predstavuje pre strany alternatívu konaní existujúcich podľa práva členských štátov.

Toto nariadenie ďalej odstraňuje sprostredkovacie konania potrebné na uznávanie a výkon rozsudkov, ktoré boli vydané v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v jednom členskom štáte, v iných členských štátoch.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na veci, ktoré sa týkajú:

- a) osobného stavu alebo právnej spôsobilosti fyzických osôb;
 - b) majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku, dedenia zo závetu a zo zákona a vyživovacej povinnosti;
 - c) konkurzného konania, konania týkajúceho sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb, súdnych zmierov, vyrovnávacích a podobných konaní;
 - d) sociálneho zabezpečenia;
 - e) rozhodcovského konania;
 - f) pracovného práva;
 - g) nájmu nehnuteľného majetku s výnimkou konaní o peňažných pohľadávkach alebo
 - h) porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.
3. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty s výnimkou Dánska.

Článok 3

Cezhraničné spory

1. Na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

2. Bydlisko sa určuje v súlade s článkami 59 a 60 nariadenia (ES) č. 44/2001.

3. Relevantným okamihom pre určenie, či ide o cezhraničný spor, je dátum, keď sa príslušnému súdu alebo tribunálu doručilo tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky.

Kapitola II: Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Článok 4

Začatie konania

1. Navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A, ako je uvedené v prílohe I, a jeho podaním na príslušný súd alebo tribunál osobne, poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky obsahuje opis dôkazov, ktoré podporujú pohľadávku, a prípadne sa k nemu pripoja akékoľvek príslušné podporné dokumenty.

2. Členské štáty informujú Komisiu o tom, ktoré komunikačné prostriedky sú pre ne prijateľné. Komisia tieto informácie zverejní.

3. Ak pohľadávka nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, súd alebo tribunál o tom informuje navrhovateľa. Ak ju navrhovateľ nevezme späť, súd alebo tribunál koná v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie.

4. Ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

5. Členské štáty zabezpečia, aby tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky bolo k dispozícii na všetkých súdoch a v tribunáloch, na ktorých sa môže začať európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Článok 5

Priebeh konania

1. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

2. Po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III.

Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

3. Odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

4. Do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

5. Ak odporca vo svojej odpovedi tvrdí, že hodnota nepenažnej pohľadávky presahuje limit stanovený v článku 2 ods. 1, súd alebo tribunál do 30 dní od odoslania odpovede navrhovateľovi rozhodne, či pohľadávka patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Toto rozhodnutie nemožno samostatne napadnúť.

6. Akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačíve A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia.

Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

7. Ak protipohľadávka presahuje sumu uvedenú v článku 2 ods. 1, s pohľadávkou ani s protipohľadávkou nemožno pokračovať v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ale postupuje sa v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie.

Články 2 a 4, ako aj odseky 3, 4 a 5 tohto článku sa použijú primerane aj na protipohľadávky.

Článok 6

Jazyky

1. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky, odpoveď, akákoľvek protipohľadávka, akákoľvek odpoveď na protipohľadávku a akýkoľvek opis príslušných podporných dokumentov sa predkladajú v jazyku alebo v jednom z jazykov, v akom sa vedie konanie súdu alebo tribunálu.

2. Ak sa akýkoľvek iný dokument doručí súdu alebo tribunálu v inom jazyku, ako je jazyk, v akom sa vedie konanie, môže súd alebo tribunál požiadať o preklad daného dokumentu, iba ak sa preklad zdá potrebný na vydanie rozsudku.

3. Ak strana odmietla prijať dokument, pretože nie je v jednom z týchto jazykov:

a) v úradnom jazyku prijímajúceho členského štátu alebo ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov v mieste, v ktorom sa má uskutočniť doručenie alebo kam sa má dokument odoslať, alebo

b) v jazyku, ktorému príjemca rozumie, súd alebo tribunál informuje druhú stranu o tom, že má predložiť preklad dokumentu.

Článok 7

Skončenie konania

1. Do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo

c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

2. Súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania, alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s článkom 13.

3. Ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadáвке alebo protipohľadáвке.

Článok 8

Ústne pojednávanie

Súd alebo tribunál môže uskutočniť ústne pojednávanie prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

Článok 9

Vykonávanie dôkazov

1. Súd alebo tribunál určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Súd alebo tribunál môže pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom písomného vyhlásenia svedkov, znalcov alebo strán. Súd alebo tribunál môže taktiež pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

2. Súd alebo tribunál si môže vyžiadať znalecký posudok alebo ústne svedecké výpovede, iba ak je to nevyhnutné na vydanie rozsudku. Pri tomto rozhodnutí súd alebo tribunál berie do úvahy náklady.

3. Súd alebo tribunál využije najjednoduchšie a najmenej zatťažujúce spôsoby vykonávania dôkazov.

Článok 10

Zastupovanie strán

Zastúpenie advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním nie je povinné.

Článok 11

Pomoc stranám

Členské štáty zabezpečia, aby strany mali pri vyplňovaní tlačív k dispozícii praktickú pomoc.

Článok 12

Postup súdu alebo tribunálu

1. Súd alebo tribunál nevyžaduje od strán, aby vykonali akékoľvek právne posúdenie pohľadávky.

2. V prípade potreby súd alebo tribunál informuje strany o procesnoprávných otázkach.

3. Vždy keď je to vhodné, sa súd alebo tribunál snaží dosiahnuť zmier medzi stranami.

Článok 13

Doručovanie dokumentov

1. Dokumenty sa doručujú poštovou službou doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia.

2. Ak nemožno vykonať doručenie v súlade s odsekom 1, doručenie sa môže vykonať akýmkoľvek spôsobom ustanoveným v článku 13 alebo 14 nariadenia (ES) č. 805/2004.

Článok 14

Lehoty

1. Ak súd alebo tribunál určuje lehotu, dotknutá strana je informovaná o následkoch zmeškania tejto lehoty.

2. Súd alebo tribunál môže vo výnimočných prípadoch predĺžiť lehoty ustanovené v článku 4 ods. 4, článku 5 ods. 3 a 6 a článku 7 ods. 1, ak je to potrebné z dôvodu ochrany práv strán.

3. Ak vo výnimočných prípadoch nie je možné, aby súd alebo tribunál dodržal lehoty ustanovené v článku 5 ods. 2 až 6 a článku 7, prijme čo najskôr opatrenia vyžadované týmito ustanoveniami.

Článok 15

Vykonateľnosť rozsudkov

1. Rozsudok je vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok. Nevyžaduje sa zloženie záruky.

2. Článok 23 sa uplatní aj v prípade rozsudku, ktorý sa má vykonať v tom členskom štáte, v ktorom bol rozsudok vydaný.

Článok 16

Trovy konania

Trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke.

Článok 17

Opravný prostriedok

1. Členské štáty informujú Komisiu o tom, či je na základe ich procesného práva prípustné podať opravný prostriedok proti rozsudku vydanému v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a v akých lehotách možno takýto opravný prostriedok podať. Komisia tieto informácie zverejní.
2. Článok 16 sa použije na každý opravný prostriedok.

Článok 18

Minimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku

1. Odporca je oprávnený požiadať o preskúmanie rozsudku vydaného v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu príslušný súd alebo tribunál členského štátu, v ktorom bol rozsudok vydaný, ak:
 - a) i) tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky alebo predvolanie na ústne pojednávanie bolo doručené spôsobom bez potvrdenia o doručení do vlastných rúk, ako stanovuje článok 14 nariadenia (ES) č. 805/2004, a
 - ii) doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v dostatočnom predstihu, aby si mohol pripraviť obhajobu, alebo
 - b) odporcovi zabránila vo vznesení námietky voči pohľadávkou vyššia moc alebo výnimočné okolnosti bez zavinenia na jeho strane za predpokladu, že koná bez zbytočného odkladu.
2. Ak súd alebo tribunál zamietne preskúmanie na základe toho, že sa neuplatňuje žiaden z dôvodov uvedených v odseku 1, rozsudok zostáva v platnosti.

Ak súd alebo tribunál rozhodne, že preskúmanie je odôvodnené jedným z dôvodov ustanovených v odseku 1, rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je neplatný.

Článok 19

Rozhodné procesné právo

Pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Kapitola III: Uznatie a výkon v inom členskom štáte

Článok 20

Uznatie a výkon

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietat' proti jeho uznaniu.
2. Na žiadosť strany vydá súd alebo tribunál bez dodatočných nákladov osvedčenie o rozsudku vydanom v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pričom použije vzorové tlačivo D, ako je uvedené v prílohe IV.

Článok 21

Vykonávacie konanie

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto kapitoly, sa vykonávacie konanie riadi právom členského štátu výkonu. Rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa vykonáva za tých istých podmienok ako rozsudok vydaný v členskom štáte výkonu.
2. Strana, ktorá požaduje výkon, predloží:

a) kópiu rozsudku, ktorá spĺňa potrebné podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti, a

b) kópiu tlačiva uvedeného v článku 20 ods. 2 a v prípade potreby jeho preklad do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov konania súdu alebo tribunálu v mieste, v ktorom sa o výkon žiada, v súlade s právom tohto členského štátu, alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže uviesť iný úradný jazyk alebo úradné jazyky inštitúcií Európskej únie ako vlastný, ktorý môže akceptovať v konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Obsah tlačiva D prekladá osoba, ktorá je kvalifikovaná na prekladanie v jednom z členských štátov.

3. Od strany, ktorá požaduje výkon rozsudku vydaného v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte, sa nevyžaduje, aby mala:

a) oprávneného zástupcu alebo

b) poštovú adresu

v členskom štáte výkonu inú, ako je adresa súdneho exekútora príslušného na výkon rozsudku.

4. Od strany, ktorá v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte, sa nevyžaduje žiadna záruka, kaucia ani vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 22

Zamietnutie výkonu

1. Výkon sa na návrh odporcu príslušným súdom alebo tribunálom v členskom štáte výkonu zamietne, ak je rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu nezlučiteľný s predošlým rozsudkom vydaným v ktoromkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine za predpokladu, že:

a) sa predošlý rozsudok týkal toho istého predmetu sporu medzi tými istými stranami;

b) bol predošlý rozsudok vydaný v členskom štáte výkonu alebo spĺňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte výkonu a

c) nezlučiteľnosť nebola a nemohla byť vznesená ako námietka v konaní súdu alebo tribunálu v členskom štáte, ktorý vydal rozsudok v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu.

2. V členskom štáte výkonu sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vecná stránka rozsudku vydaného v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu.

Článok 23

Prerušenie alebo obmedzenie výkonu

Ak jedna strana napadla rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu alebo ak je takéto napadnutie stále možné, alebo ak strana podala návrh na preskúmanie v zmysle článku 18, príslušný súd alebo tribunál, alebo iný orgán v členskom štáte výkonu môže na návrh strany, proti ktorej sa výkon žiada:

a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia;

b) podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví, alebo

c) za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť.

Kapitola IV: Záverečné ustanovenia

Článok 24

Informácie

Členské štáty spolupracujú na poskytovaní informácií o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu vrátane informácií o nákladoch širokej verejnosti a odborným kruhom najmä prostredníctvom európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 25

Informácie o príslušnosti, komunikačných prostriedkoch a odvolaní

1. Do 1. januára 2008 členské štáty oznámia Komisii:

- a) ktoré súdy alebo tribunály sú príslušné vydať rozsudok v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu;
- b) komunikačné prostriedky prijateľné na účely európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a dostupné súdom alebo tribunálom v súlade s článkom 4 ods. 1;
- c) či je podľa ich procesného práva v súlade s článkom 17 možné podať opravný prostriedok a na ktorý súd alebo tribunál ho možno podať;
- d) jazyky prijateľné podľa článku 21 ods. 2 písm. b) a
- e) ktoré orgány majú právomoc, pokiaľ ide o výkon, a ktoré orgány majú právomoc na účely uplatňovania článku 23.

Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek ďalšie zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie a akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Článok 26

Vykonávacie opatrenia

Opatrenia na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia týkajúce sa aktualizácie alebo technických zmien a doplnení tlačív v prílohách sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 27 ods. 2.

Článok 27

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 28

Preskúmanie

Do 1. januára 2014 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru podrobnú správu skúmajúcu fungovanie európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu vrátane limitu pre hodnotu pohľadávky uvedeného v článku 2 ods. 1. Táto správa obsahuje hodnotenie fungovania konania a rozšírené posúdenie vplyvov za každý členský štát.

Na tento účel a s cieľom zabezpečiť, aby sa najlepšie postupy v Európskej únii riadne zohľadňovali a odrážali zásady lepšej tvorby právnych predpisov, členské štáty poskytnú Komisii informácie o fungovaní európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Tieto informácie zahŕňajú poplatky súdu alebo tribunálu, rýchlosť konania, efektívnosť, jednoduchosť využívania a vnútroštátne konania členských štátov vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Správa Komisie sa v prípade potreby doplní návrhmi na úpravu.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2009 s výnimkou článku 25, ktorý sa uplatňuje od 1. januára 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 11. júla 2007

11. Nariadenie Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c), so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo, okrem iného, prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami, ktoré sú potrebné pre dobré fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. c) zmluvy tieto opatrenia zahŕňajú opatrenia na odstraňovanie prekážok riadneho fungovania občianskeho súdneho konania, ak je to nutné, podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľného v členských štátoch.

(3) Európska rada na svojom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby pripravili nové právne predpisy o otázkach, ktoré napomáhajú plynulej justičnej spolupráci a zlepšujú prístup k právu, pričom v tomto kontexte osobitne poukázala na platobné rozkazy.

(4) Rada prijala 30. novembra 2000 spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskoprávných a obchodných veciach. Program predpokladá možnosť osobitného, jednotného alebo harmonizovaného konania ustanoveného v rámci Spoločenstva s cieľom získať súdne rozhodnutie v osobitných oblastiach vrátane nepopretých pohľadávok. Toto bolo rozpracované Haagskym programom prijatým Európskou radou 5. novembra 2004, ktorý vyzval na aktívne uskutočnenie práce na európskom platobnom rozkaze.

(5) Komisia prijala 20. decembra 2002 Zelenú knihu o európskom konaní o platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a urýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu. Zelená kniha znamenala začiatok konzultácií o možných cieľoch a prvkoch jednotného alebo zosúladeného európskeho konania pre vymáhanie nepopretých pohľadávok.

(6) Rýchle a účinné vymáhanie nevyrovnaných dlhov, o ktorých nie sú z právneho hľadiska pochybnosti, má obrovský význam pre hospodárske subjekty v Európskej únii, pretože oneskorené platby sú hlavnou príčinou platobnej neschopnosti, ktorá ohrozuje ďalšiu existenciu podnikov, najmä malých a stredných, a vedie k značnému zníženiu počtu pracovných miest.

(7) Všetky členské štáty sa pokúšajú riešiť problém hromadného vymáhania nepopretých pohľadávok, vo väčšine štátov

prostredníctvom zjednodušeného konania o platobnom rozkaze, ale obsah vnútroštátnej právnej úpravy a priebeh vnútroštátneho konania sa značne líšia. Okrem toho sú tieto existujúce konania často neprípustné alebo nerealizovateľné v cezhraničných sporoch.

(8) Výsledné prekážky v prístupe k účinnej spravodlivosti, najmä pri cezhraničných sporoch, a narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu kvôli nerovnováham vo fungovaní procedurálnych prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch vedú k potrebe právnej úpravy Spoločenstva zaručujúcej rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov v celej Európskej únii.

(9) Účelom tohto nariadenia je zjednodušiť a zrýchliť súdne konanie a znížiť náklady na takéto konanie v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze; a umožniť voľný pohyb európskych platobných rozkazov v členských štátoch ustanovením minimálnych požiadaviek, ktorých dodržiavanie vylúči potrebu akýchkoľvek konaní v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom európskeho platobného rozkazu.

(10) Konanie zavedené týmto nariadením by malo slúžiť ako doplnkový a voľiteľný prostriedok pre navrhovateľa, ktorý si naďalej môže zvoliť konanie podľa vnútroštátneho práva. Preto toto nariadenie ani nenahrádza, ani nezosúlaďuje existujúce mechanizmy vymáhania nepopretých pohľadávok podľa vnútroštátneho práva.

(11) Konanie by malo byť v čo najväčšej miere založené na používaní vzorových tlačív v komunikácii medzi súdom a stranami s cieľom uľahčiť jeho priebeh a umožniť využívanie automatického spracovávanía údajov.

(12) Členské štáty by pri rozhodovaní, ktoré súdy budú mať právomoc vydať európsky platobný rozkaz, mali riadne zohľadniť potrebu zabezpečiť prístup k spravodlivosti.

(13) V návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu by navrhovateľ mal byť povinný poskytnúť informácie, ktoré sú dostatočne zreteľné pre určenie a odôvodnenie pohľadávky, aby sa odporca na základe dostatočných informácií mohol rozhodnúť, či bude pohľadávku popierať alebo nie.

(14) V tomto kontexte by malo byť povinnosťou navrhovateľa popísať dôkazy, ktoré podporujú pohľadávku. Na tento účel by malo tlačivo návrhu obsahovať čo najvyčerpávajúcejší zoznam druhov dôkazov, ktoré sa zvyčajne poskytujú pri peňažných pohľadávkach.

(15) Podanie návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu by malo predpokladať uhradenie akýchkoľvek prípadných súdnych poplatkov.

(16) Súd by mal návrh preskúmať, vrátane otázky právomoci a označenia dôkazov na základe informácií poskytnutých v tlačive návrhu. Súdu by to umožnilo preskúmať *prima facie* obsah pohľadávky a okrem iného vylúčiť zjavne neopodstatnené pohľadávky alebo neprípustné návrhy. Preskúmanie nemusí nevyhnutne uskutočniť sudca.

(17) Proti zamietnutiu návrhu nie je prípustný opravný prostriedok. Toto však nebráni možnému preskúmaniu rozhodnutia o zamietnutí návrhu súdom tej istej inšancie v súlade s vnútroštátnym právom.

(18) Európsky platobný rozkaz by mal odporcu informovať o jeho možnostiach buď zaplatiť sumu určenú navrhovateľovi alebo podať odpor v lehote 30 dní, pokiaľ si želá pohľadávku poprieť. Okrem úplných informácií o pohľadávke poskytnutých navrhovateľom by mal byť odporca informovaný o právnom

význame európskeho platobného rozkazu, a najmä o dôsledkoch nepopretia pohľadávky.

(19) Vzhľadom na rozdiely medzi pravidlami členských štátov v občianskom súdnom konaní, obzvlášť tých, ktoré upravujú doručovanie dokumentov, je nevyhnutné stanoviť presnú a podrobnú definíciu minimálnych požiadaviek, ktoré by sa mali uplatňovať v kontexte európskeho konania o platobnom rozkaze. Najmä pokiaľ ide o plnenie týchto požiadaviek, akýkoľvek spôsob založený na právnej fikcii by sa nemal považovať za dostatočný pre doručovanie európskeho platobného rozkazu.

(20) Všetky spôsoby doručenia uvedené v článkoch 13 a 14 sú charakterizované buď úplnou istotou (článok 13) alebo veľmi vysokým stupňom pravdepodobnosti (článok 14), že doručovaný dokument bol doručený svojmu adresátovi.

(21) Doručenie do vlastných rúk určitým osobám, iným ako samotnému odporcovi podľa článku 14 ods. 1 písm. a) a b), by sa malo považovať za splnenie požiadaviek týchto ustanovení iba vtedy, ak tieto osoby skutočne prijali/prevzali európsky platobný rozkaz.

(22) Článok 15 by sa mal uplatňovať na situácie, kedy odporca nemôže na súde zastupovať sám seba, ako napríklad v prípade právnickej osoby, a ak osobu, ktorá ho má zastupovať, určuje zákon, ako aj na situácie, v ktorých odporca splnomocnil inú osobu predovšetkým advokáta zastupovaním v konkrétnom súdnom konaní.

(23) Odporca môže podať svoj odpor prostredníctvom vzorového tlačiva stanoveného v tomto nariadení. Súd by však mali zohľadňovať každú inú písomnú formu odporu, pokiaľ je vyjadrený zrozumiteľne.

(24) Odpor podaný v stanovenej lehote by mal ukončiť európske konanie o platobnom rozkaze a mal by viesť k automatickému pokračovaniu prípadu v riadnom občianskom súdnom konaní, pokiaľ navrhovateľ výslovne nepožiadaval v takomto prípade konanie ukončiť. Na účely tohto nariadenia by sa pojem riadne občianske súdne konanie nemal nevyhnutne vykladať v zmysle vnútroštátneho práva.

(25) Po uplynutí lehoty na podanie odporu v určitých výnimočných prípadoch by odporca mal byť oprávnený požiadať o preskúmanie európskeho platobného rozkazu. Preskúmanie vo výnimočných prípadoch by nemalo znamenať, že odporca má druhú možnosť namietat voči pohľadávke. Počas preskúmania by sa predmet pohľadávky nemal hodnotiť v rozsahu, ktorý nevyplýva z výnimočných okolností, ktorých sa odporca dovoľáva. Iné výnimočné okolnosti by mohli zahŕňať situáciu, keď je európsky platobný rozkaz založený na falošných informáciách uvedených v tlačive návrhu.

(26) Súdne poplatky uvedené v článku 25 by nemali zahŕňať napríklad poplatky za právne služby alebo náklady na doručovanie dokumentov iných subjektov ako je súd.

(27) Európsky platobný rozkaz vydaný v jednom členskom štáte, ktorý sa stal vykonateľným, by sa mal na účely výkonu považovať za rozkaz vydaný v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada. Vzájomná dôvera vo výkon spravodlivosti v členských štátoch odôvodňuje, aby súd jedného členského štátu zhodnotil to, či sú splnené všetky podmienky pre vydanie európskeho platobného rozkazu, aby rozkaz mohol byť vykonaný vo všetkých ostatných členských štátoch bez súdneho preskúmania správneho uplatnenia minimálnych procesných požiadaviek v tom členskom štáte, v ktorom má byť rozkaz vykonaný. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tohto nariadenia, najmä minimálne požiadavky usta-

novené v článku 22 ods. 1 a 2 a článku 23, by sa mali konania o výkone európskeho platobného rozkazu naďalej spravovať vnútroštátnym právom.

(28) Na účely počítania lehôt by sa malo uplatniť nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny [4]. Odporca by mal byť o tom poučený a mal by byť informovaný o tom, že sa zohľadnia štátne sviatky členského štátu, v ktorom sa nachádza súd, ktorý vydáva európsky platobný rozkaz.

(29) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to najmä zavedenie jednotného, rýchleho a účinného mechanizmu na vymáhanie nepopretých peňažných pohľadávok v Európskej únii nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(30) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by mali byť prijaté v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(31) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je prílohou Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(32) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje. V dôsledku toho Dánsko nie je viazané a nepodlieha uplatňovaniu tohto nariadenia, prijali toto nariadenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Účelom tohto nariadenia je:

a) zjednodušiť a urýchliť súdne konanie a znížiť náklady na takéto konanie v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze,

a

b) umožniť voľný pohyb európskych platobných rozkazov medzi členskými štátmi ustanovením minimálnych požiadaviek, ktorých dodržiavanie vylúči potrebu akýchkoľvek konaní, ktoré sa majú iniciovať v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom európskeho platobného rozkazu.

2. Toto nariadenie nebráni navrhovateľovi, aby pri uspokojovaní pohľadávky v zmysle článku 4 využil iné konanie dostupné podľa práva členského štátu alebo práva Spoločenstva.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné alebo správne veci alebo na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*).

2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

a) majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu a dedenia zo zákona,

b) konkurzné konania, konania týkajúce sa likvidácií platobne neschopných spoločností alebo iných právnických osôb, súdne zmiery, vyrovnávacie a podobné konania,

c) sociálne zabezpečenie,

d) pohľadávky, ktoré vznikli z mimozmluvných záväzkov, pokiaľ:

(i) neboli predmetom dohody medzi stranami alebo nedošlo k uznaniu dlhu,

alebo

(ii) sa netýkajú vyrovnaných dlhov, ktoré vznikli zo spoločného vlastníctva majetku.

3. Na účely tohto nariadenia sa pojmom "členský štát" označuje každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 3

Cezhraničné spory

1. Na účely tohto nariadenia sa cezhraničným sporom rozumie spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

2. Bydlisko sa určuje v súlade s článkami 59 a 60 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

3. Relevantným okamihom pre určenie toho, či ide o cezhraničný spor, je čas podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu v súlade s týmto nariadením.

Článok 4

Európske konanie o platobnom rozkaze

Európske konanie o platobnom rozkaze sa zavádza na účely uspokojovania peňažných pohľadávok s určenou výškou, ktoré sú splatné v čase podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu.

Článok 5

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto pojmy:

1. "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom je európsky platobný rozkaz vydaný;

2. "členský štát výkonu" je členský štát, v ktorom sa žiada o výkon európskeho platobného rozkazu;

3. "súd" je akýkoľvek orgán v členskom štáte s právomocou vo vzťahu k európskym platobným rozkazom alebo akejkoľvek inej súvisiacej záležitosti;

4. "súd pôvodu" je súd, ktorý vydáva európsky platobný rozkaz.

Článok 6

Právomoc

1. Na účely uplatňovania tohto nariadenia sa právomoc súdu určuje v súlade s príslušnými pravidlami práva Spoločenstva, najmä s nariadením (ES) č. 44/2001.

2. Ak sa však pohľadávka týka zmluvy uzavretej osobou - spotrebiteľom na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania, a ak je odporca spotrebiteľom, majú právomoc len súdy v členskom štáte, v ktorom má odporca bydlisko v zmysle článku 59 nariadenia (ES) č. 44/2001.

Článok 7

Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu

1. Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu sa podáva prostredníctvom vzorového tlačiva A ako je uvedené v prílohe I.

2. Návrh obsahuje:

- a) mená a adresy strán, prípadne mená ich zástupcov a označenie súdu, na ktorý sa návrh podáva,
- b) výšku pohľadávky vrátane istiny a prípadne úroku, zmluvných pokút a nákladov,
- c) ak sa požadujú úroky z pohľadávky, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa požaduje úrok, pokiaľ sa k istine podľa práva členského štátu pôvodu automaticky nepripisuje úrok zo zákona,
- d) predmet sporu vrátane opisu okolností, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva ako na základ pohľadávky, prípadne požadovaného úroku,
- e) označenie dôkazov odôvodňujúcich pohľadávku,
- f) odôvodnenie právomoci súdu/súdov,

a

g) cezhraničný charakter sporu v zmysle článku 3.

3. Navrhovateľ v návrhu uvedie, že poskytnuté informácie sú podľa jeho najlepšieho vedomia a svedomia pravdivé a že si uvedomuje, že akékoľvek zámerne nepravdivé tvrdenie by mohlo viesť k príslušným sankciám podľa práva členského štátu pôvodu.

4. V dodatku k návrhu môže navrhovateľ súd informovať, že v prípade podania odporu zo strany odporcu nesúhlasí s pokračovaním občianskeho súdneho konania ako riadneho konania v zmysle článku 17. To nebráni navrhovateľovi, aby o tomto informoval súd neskôr, ale v každom prípade pred vydaním rozsazu.

5. Návrh sa podáva v listinnej forme alebo akýmkoľvek inými komunikačnými prostriedkami vrátane elektronickej formy, ktoré akceptuje členský štát pôvodu a sú dostupné súdu pôvodu.

6. Návrh podpisuje navrhovateľ alebo, ak má ustanoveného právneho zástupcu, jeho zástupca. Ak sa návrh podáva v elektronickej forme v súlade s odsekom 5, musí sa podpísať v súlade s článkom 2 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/93/ES z 13. decembra 1999 o rámci Spoločenstva pre elektronické podpisy. Podpis sa uznáva v členskom štáte pôvodu a nemôžu sa naň vzťahovať dodatočné požiadavky.

Elektronický podpis sa však nevyžaduje v takom prípade, ak na súdoch členského štátu pôvodu existuje alternatívny elektronický komunikačný systém, ktorý je prístupný istej skupine už zaregistrovaných overených užívateľov a ktorý umožňuje bezpečným spôsobom identifikovať týchto užívateľov, a len v tomto rozsahu. Členské štáty o takýchto komunikačných systémoch informujú Komisiu.

Článok 8

Preskúmanie návrhu

Súd konajúci vo veci návrhu na vydanie európskeho platobného rozsazu preskúma čo najskôr a na základe tlačiva návrhu, či sú splnené požiadavky ustanovené v článkoch 2, 3, 4, 6 a 7 a či sa pohľadávka javí byť opodstatnená a návrh prípustný. Toto preskúmanie sa môže uskutočniť automatizovaným postupom.

Článok 9

Doplnenie a oprava

1. Ak nie sú splnené požiadavky ustanovené v článku 7 a pokiaľ pohľadávka nie je zjavne neopodstatnená alebo návrh nie je neprípustný, súd poskytne navrhovateľovi príležitosť doplniť alebo opraviť návrh na vydanie európskeho platobného rozsazu. Súd použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

2. Ak súd požiadava navrhovateľa o doplnenie alebo opravu návrhu, určí lehotu, ktorú považuje podľa okolností za primeranú. Súd môže z vlastného podnetu túto lehotu predĺžiť.

Článok 10

Zmena návrhu

1. Ak sú požiadavky ustanovené v článku 8 splnené len v časti návrhu, súd o tom informuje navrhovateľa prostredníctvom vzorového tlačiva C, ako je uvedené v prílohe III. Navrhovateľ sa vyzve, aby prijal alebo odmietol návrh európskeho platobného rozsazu vo výške, ktorú určí súd, a poskytnú sa mu informácie o následkoch jeho rozhodnutia. Navrhovateľ odpovie vrátením vzorového tlačiva C zaslaného súdom v lehote stanovenej súdom v súlade s článkom 9 ods. 2.

2. Ak navrhovateľ prijme návrh súdu, ten vydá európsky platobný rozsaz v súlade s článkom 12 pre tú časť návrhu, ktorú navrhovateľ prijal. Pokiaľ ide o zvyšnú časť pôvodnej pohľadávky, tá sa spravuje vnútroštátnym právom.

3. Ak navrhovateľ nezašle svoju odpoveď v lehote stanovenej súdom alebo odmietne návrh súdu, súd zamietne návrh na vydanie európskeho platobného rozsazu v celom rozsahu.

Článok 11

Zamietnutie návrhu

1. Súd návrh zamietne, ak

a) nie sú splnené požiadavky stanovené v článkoch 2, 3, 4, 6 a 7;

alebo

b) pohľadávka je zjavne neopodstatnená;

alebo

c) navrhovateľ nezašle svoju odpoveď v lehote určenej súdom podľa článku 9 ods. 2;

alebo

d) navrhovateľ nezašle svoju odpoveď v lehote stanovenej súdom alebo odmietne návrh súdu v súlade s článkom 10.

Navrhovateľ je oboznámený s dôvodmi zamietnutia návrhu prostredníctvom vzorového tlačiva D, ako je uvedené v prílohe IV.

2. Proti zamietnutiu návrhu nie je prípustný opravný prostriedok.

3. Zamietnutie návrhu nebráni navrhovateľovi, aby sa pokúsil o uspokojenie pohľadávky prostredníctvom nového návrhu na vydanie európskeho platobného rozsazu alebo akéhokoľvek iného konania dostupného podľa práva členského štátu.

Článok 12

Vydanie európskeho platobného rozsazu

1. Ak sú splnené požiadavky ustanovené v článku 8, súd čo najskôr a obvykle do 30 dní od podania návrhu vydá európsky platobný rozsaz prostredníctvom vzorového tlačiva E, ako je uvedené v prílohe V.

Do tridsaťdňovej lehoty sa nezapočítava čas, počas ktorého navrhovateľ dopĺňal, opravoval alebo menil návrh.

2. Európsky platobný rozsaz sa vydáva spolu s vyhotovením tlačiva návrhu. Neobsahuje informácie poskytnuté navrhovateľom v dodatkoch 1 a 2 k vzorovému tlačivu A.

3. V európskom platobnom rozsaze sa odporca poučí, že má možnosť:

a) zaplatiť navrhovateľovi sumu uvedenú v rozsaze,

alebo

b) namietat' proti rozsazu zaslaním odporu na súd pôvodu do 30 dní odo dňa doručenia rozsazu odporcovi.

4. V európskom platobnom rozkaze sa odporcovi oznámi, že
- a) rozkaz bol vydaný iba na základe informácií, ktoré poskytol navrhovateľ a súd ich neoveroval,
 - b) sa rozkaz stane vykonateľným, ak sa na súd nepodá odpor v súlade s článkom 16,
 - c) keď sa podá odpor, konanie pokračuje na príslušných súdoch členského štátu pôvodu v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania, pokiaľ navrhovateľ vyslovene nepožiadala o ukončenie konania v takom prípade.
5. Súd zabezpečí, aby bol rozkaz doručený odporcovi v súlade s vnútroštátnym právom spôsobom, ktorý spĺňa minimálne požiadavky ustanovené v článkoch 13, 14 a 15.

Článok 13

Doručovanie s dokladom o prijatí odporcovi

Európsky platobný rozkaz sa môže doručovať odporcovi v súlade s vnútroštátnym právom štátu doručenia, a to niektorým z týchto spôsobov:

- a) doručenie do vlastných rúk doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré odporca podpísal,
- b) doručenie do vlastných rúk doložené dokladom podpísaným príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, v ktorom sa uvádza, že odporca prijal dokument alebo ho bezdôvodne odoprel prijať a dátum doručenia,
- c) doručenie poštou doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré odporca podpísal a odoslal naspäť,
- d) doručenie elektronickými prostriedkami, ako sú telefaxy alebo e-mail, doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré odporca podpísal a odoslal naspäť.

Článok 14

Doručovanie bez dokladu o prijatí odporcovi

1. Európsky platobný rozkaz sa odporcovi môže doručovať v súlade s vnútroštátnym právom štátu doručenia aj niektorým z týchto spôsobov:

- a) doručenie do vlastných rúk na osobnú adresu odporcu osobám, ktoré žijú v tej istej domácnosti ako odporca alebo sú tam zamestnané,
- b) v prípade, ak odporca je samostatne zárobkovo činnou osobou alebo právnickou osobou, doručenie do vlastných rúk do prevádzkarne odporcu osobám, ktoré odporca zamestnáva,
- c) uloženie rozkazu do poštovej schránky odporcu,
- d) uloženie rozkazu na pošte alebo u príslušných orgánov verejnej moci a vloženie písomného oznámenia o tomto uložení do poštovej schránky odporcu, za predpokladu, že písomné oznámenie jasne uvádza povahu dokumentu ako súdneho dokumentu alebo právny účinok oznámenia, ktorým je, že sa doručenie uskutočnilo a začínajú plynúť lehoty,
- e) doručenie poštou bez dokladu o prijatí podľa odseku 3, ak má odporca adresu v členskom štáte pôvodu,
- f) elektronickými prostriedkami s automatickým potvrdením o doručení, za predpokladu, že odporca vopred výslovne súhlasil s týmto spôsobom doručovania.

2. Na účely tohto nariadenia je doručenie podľa odseku 1 neprípustné, ak adresa odporcu nie je s určitosťou známa.

3. Doručenie podľa odseku 1 písm. a), b), c) a d) sa potvrdzuje prostredníctvom:

a) dokladu podpísaného príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, s uvedením:

(i) spôsobu doručenia;

a

(ii) dátumu doručenia;

114

a

(iii) mena príslušnej osoby, ak bol rozkaz doručený inej osobe ako odporcovi, a jej vzťahu k odporcovi;

alebo

b) potvrdenia o prijatí osobou, ktorej bol dokument doručený na účely odseku 1 písm. a) a b).

Článok 15

Doručovanie zástupcovi

Rozkaz sa podľa článkov 13 alebo 14 môže doručiť aj zástupcovi odporcu.

Článok 16

Odpor proti európskemu platobnému rozkazu

1. Odporca môže na súd pôvodu podať odpor proti európskemu platobnému rozkazu prostredníctvom vzorového tlačiva F, ako je uvedené v prílohe VI, ktoré sa mu zašle spolu s európskym platobným rozkazom.

2. Odpor sa musí zaslať do 30 dní od doručenia rozkazu odporcovi.

3. Odporca v odpore uvedie, že pohľadávku popiera, pričom nemusí uviesť dôvody.

4. Odpor sa podáva v listinnej forme alebo akýmikoľvek inými komunikačnými prostriedkami, vrátane elektronickej formy, akceptovanými členským štátom pôvodu a dostupnými súdu pôvodu.

5. Odpor podpisuje odporca alebo, ak má ustanoveného právneho zástupcu, jeho zástupca. Ak sa odpor podáva v elektronickej forme v súlade s odsekom 4, musí byť podpísaný v súlade s článkom 2 ods. 2 smernice 1999/93/ES. Podpis sa uznáva v členskom štáte pôvodu a nemôžu sa naň vzťahovať dodatočné požiadavky.

Elektronický podpis sa však nevyžaduje v takom prípade, ak na súdoch členského štátu pôvodu existuje alternatívny elektronický komunikačný systém, ktorý je prístupný istej skupine už zaregistrovaných overených užívateľov a ktorý umožňuje bezpečným spôsobom identifikovať týchto užívateľov, a len v tomto rozsahu. Členské štáty o takýchto komunikačných systémoch informujú Komisiu.

Článok 17

Účinky podania odporu

1. Ak sa odpor podá v lehote ustanovenej v článku 16 ods. 2, konanie pokračuje na príslušnom súde členského štátu pôvodu v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania, pokiaľ navrhovateľ vyslovene nepožiadala o ukončenie konania v takomto prípade.

Ak si navrhovateľ uplatňoval svoju pohľadávku prostredníctvom európskeho platobného rozkazu, nič vo vnútroštátnom práve nesmie mať vplyv na jeho postavenie v nasledujúcom riadnom občianskom súdnom konaní.

2. Pokračovanie konania ako riadneho občianskeho súdneho konania v zmysle odseku 1 sa riadi právom členského štátu pôvodu.

3. Navrhovateľ je oboznámený so skutočnosťou, či odporca podal odpor a o akomkoľvek pokračovaní konania ako riadneho občianskeho súdneho konania.

Článok 18

Vykonateľnosť

1. Ak v lehote ustanovenej v článku 16 ods. 2, po zohľadnení primeranej lehoty na doručenie odporu, nebol na súd pôvodu odpor doručený, súd bezodkladne vyhlási európsky platobný rozkaz za vykonateľný prostredníctvom vzorového

tláča G ako je uvedené v prílohe VII. Súd pôvodu overí deň doručenia.

2. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, formálne požiadavky na vykonateľnosť sa riadia právom členského štátu pôvodu.

3. Súd zašle vykonateľný európsky platobný rozkaz navrhovateľovi.

Článok 19

Zrušenie doložky vykonateľnosti

Európsky platobný rozkaz, ktorý sa stal vykonateľným v členskom štáte pôvodu, sa uzná a vykoná v iných členských štátoch bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietat' proti jeho uznaniu.

Článok 20

Preskúmanie vo výnimočných prípadoch

1. Po uplynutí lehoty ustanovenej v článku 16 ods. 2 je odporca oprávnený podať návrh na preskúmanie európskeho platobného rozkazu na príslušnom súde členského štátu pôvodu, ak:

a) (i) bol platobný rozkaz doručený jedným zo spôsobov uvedených v článku 14;

a

(ii) doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v primeranom čase na prípravu jeho obhajoby,

alebo

b) odporcovi bolo zabránené namietat' proti pohľadávke z dôvodu vyššej moci, alebo z dôvodu mimoriadnych okolností bez jeho vlastného zavinenia,

za predpokladu, že v oboch prípadoch koná bez zbytočného odkladu.

2. Po uplynutí lehoty ustanovenej v článku 16 ods. 2 je odporca oprávnený požiadať aj o preskúmanie európskeho platobného rozkazu na príslušnom súde členského štátu pôvodu, kde bol európsky platobný rozkaz zjavne chybné vydaný, s prihliadnutím na požiadavky ustanovené v tomto nariadení alebo z dôvodu iných výnimočných okolností.

3. Ak súd zamietne návrh odporcu s odôvodnením, že sa neuplatňuje žiaden z dôvodov na preskúmanie uvedených v odsekoch 1 a 2, európsky platobný rozkaz zostáva v platnosti.

Ak súd rozhodne, že preskúmanie je odôvodnené jedným z dôvodov ustanovených v odsekoch 1 a 2, európsky platobný rozkaz sa stane neplatným.

Článok 21

Výkon

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tohto nariadenia, vykonávacie konania sa riadia právom členského štátu výkonu.

Európsky platobný rozkaz, ktorý sa stal vykonateľným, sa vykonáva za tých istých podmienok ako vykonateľné rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

2. Na účely výkonu v inom členskom štáte musí navrhovateľ predložiť príslušným orgánom výkonu tohto členského štátu:

a) vyhotovenie európskeho platobného rozkazu vyhláseného súdom pôvodu za vykonateľný, ktoré spĺňa potrebné podmienky na zistenie jeho pravosti,

a

b) v prípade potreby, preklad európskeho platobného rozkazu do úradného jazyka členského štátu výkonu, alebo, ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa o výkon žiada, v súlade s právom tohto členského štátu, alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu uviedol

ako prijateľný. Každý členský štát môže uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie ako svoj vlastný, ktorý môže akceptovať pre európsky platobný rozkaz. Preklad overuje osoba, ktorá má na to oprávnenie v jednom z členských štátov.

3. Od navrhovateľa, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon európskeho platobného rozkazu vydaného v inom členskom štáte, sa nesmie vyžadovať žiadna záruka, kaucia alebo vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 22

Odmietnutie výkonu

1. Výkon sa na návrh odporcu príslušným súdom v členskom štáte výkonu odmieta, ak je európsky platobný rozkaz nezlučiteľný so skorším rozhodnutím alebo predtým vydaným rozkazom v akomkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine, za predpokladu, že:

a) skoršie rozhodnutie alebo rozkaz sa týkalo toho istého predmetu sporu medzi tými istými stranami,

a

b) skoršie rozhodnutie alebo rozkaz spĺňa podmienky potrebné pre jeho uznanie v členskom štáte výkonu,

a

c) nezlučiteľnosť sa nemohla vzniknúť ako námietka v súdnom konaní v členskom štáte pôvodu.

2. Výkon sa na návrh odmieta aj v prípade, ak už odporca uhradil navrhovateľovi sumu určenú v európskom platobnom rozkaze a v rozsahu, v ktorom tak urobil.

3. V členskom štáte výkonu sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vecná stránka európskeho platobného rozkazu.

Článok 23

Prerušenie alebo obmedzenie výkonu

Ak odporca požiadal o preskúmanie v súlade s článkom 20, príslušný súd v členskom štáte výkonu môže na návrh odporcu:

a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia, alebo

b) podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví, alebo

c) za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť.

Článok 24

Právne zastúpenie

Zastúpenie advokátom alebo osobou s právnickým vzdelaním nie je povinné:

a) pre navrhovateľa, pokiaľ ide o návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu,

b) pre odporcu, pokiaľ ide o odpor proti európskemu platobnému rozkazu.

Článok 25

Súdne poplatky

1. Kombinované súdne poplatky za európske konanie o platobnom rozkaze a za riadne občianske súdne konanie, ktoré nasleduje v prípade podania odporu proti európskemu platobnému rozkazu v členskom štáte, nesmú prekročiť súdne poplatky riadneho občianskeho súdneho konania bez predchádzajúceho európskeho konania o platobnom rozkaze v tomto členskom štáte.

2. Na účely tohto nariadenia súdne poplatky zahŕňajú poplatky, ktoré sa majú uhradiť súdu a ktorých výška je stanovená v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 26

Vzťah s vnútroštátnym procesným právom

Všetky procesné otázky, ktoré nie sú osobitne upravené v tomto nariadení, sa riadia vnútroštátnym právom.

Článok 27

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 1348/2000

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskoprávných a obchodných veciach.

Článok 28

Informácie týkajúce sa nákladov na doručovanie a výkon

Členské štáty spolupracujú, aby poskytli širokej verejnosti a odborným kruhom informácie o

a) nákladoch na doručovanie dokumentácie,

a

b) tom, ktoré orgány sú na účely uplatňovania článkov 21, 22 a 23 oprávnené na výkon,

najmä prostredníctvom Európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach ustanovenej v súlade s rozhodnutím Rady 2001/470/ES.

Článok 29

Informácie týkajúce sa právomoci, prieskumných konaní, komunikačných prostriedkov a jazykov

1. Do 12. júna 2008 členské štáty oznámia Komisii:

a) ktoré súdy majú právomoc vydať európsky platobný rozkaz,

b) prieskumné konanie a príslušné súdy na účely uplatňovania článku 20,

c) komunikačné prostriedky, ktoré sú prijateľné na účely európskeho konania o platobnom rozkaze a sú dostupné súdom,

d) jazyky prijateľné podľa článku 21 ods. 2 písm. b).

Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek ďalšie zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie a akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Článok 30

Zmeny a doplnenia príloh

Vzorové tlačivá ustanovené v prílohách sa aktualizujú alebo technicky upravujú s cieľom zabezpečiť plný súlad s ustanoveniami tohto nariadenia v súlade s postupom uvedeným v článku 31 ods. 2.

Článok 31

Výbor

1. Komisii pomáha výbor ustanovený článkom 75 nariadenia (ES) č. 44/2001.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES, so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 32

Preskúmanie

Do 12. decembra 2013 predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru podrobnú správu skúmajúcu fungovanie európskeho konania o

platobnom rozkaze. Táto správa obsahuje hodnotenie fungovania konania a rozšírené posúdenie vplyvov za každý členský štát.

Na tento účel a s cieľom zabezpečiť, aby sa najlepšie postupy v Európskej únii riadne zohľadňovali a odrážali zásady lepšej tvorby právnych predpisov, členské štáty poskytnú Komisii informácie týkajúce sa cezhraničného fungovania európskeho platobného rozkazu. Tieto informácie zahŕňajú súdne poplatky, rýchlosť konania, efektívnosť, jednoduchosť využívania a vnútroštátne konania o platobnom rozkaze členských štátov.

Správa Komisie sa v prípade potreby doplní návrhmi na úpravu.

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 12. decembra 2008 okrem článkov 28, 29, 30 a 31, ktoré sa uplatňujú od 12. júna 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva. V Štrasburgu 12. decembra 2006.

Príloha: Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu

C 313 E/180

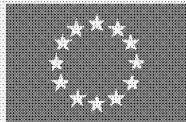
Úradný vestník Európskej únie

SK

20.12.2006

Streda 25. októbra 2006

PRÍLOHA I

Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu		
Tlačivo A	Článok 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2006, ktorým sa zavádza konanie o európskom platobnom rozkaze	

Poučenie o vyplňaní tohto tlačiva sa nachádza na poslednej strane – pomôže Vám porozumieť tomuto tlačivu!
 Berte prosím na vedomie, že toto tlačivo musí byť vyplnené v jazyku alebo v jednom z jazykov, ktoré sú prijateľné pre súd konajúci vo veci. Tlačivo je dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, aby ste ho mohli vyplniť v požadovanom jazyku.

1. Súd			Číslo spisu (vyplní súd)	
Súd			Prijaté súdom	
Adresa				
PSC	Obec	Štát		

2. Strany konania a ich zástupcovia				
Kódy:	01 Navrhovateľ	03 Právny zástupca navrhovateľa (*)	05 Zákonný zástupca navrhovateľa (*)	
	02 Odporca	04 Právny zástupca odporcu (*)	06 Zákonný zástupca odporcu (*)	
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti		Identifikačný kód (ak je k dispozícii) (*)	
	Adresa		PSC	Obec
	Telefón (*)	Fax (*)	e-mail (*)	
	Zamestnanec (*)		Iné údaje (*)	
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti		Identifikačný kód (ak je k dispozícii) (*)	
	Adresa		PSC	Obec
	Telefón (*)	Fax (*)	e-mail (*)	
	Zamestnanec (*)		Iné údaje (*)	
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti		Identifikačný kód (ak je k dispozícii) (*)	
	Adresa		PSC	Obec
	Telefón (*)	Fax (*)	e-mail (*)	
	Zamestnanec (*)		Iné údaje (*)	

Streda 25. októbra 2006

EUR	Euro	CYP	Cyperská libra	CZK	Česká koruna	EEK	Estónska koruna	GBP	Britská libra
HUF	Maďarský forint	LTL	Litovský litas	LVL	Lotyšský lats	MTL	Maltská líra	PLN	Polský zlotý
SEK	Švédská koruna	SIT	Slovinský tolar	SKK	Slovenská koruna	Iná mena (podľa medzinárodného bankového kódu)			

6. Pohľadávka				Mena	Celková hodnota istiny bez úrokov a nákladov																																													
Pohľadávka sa týka (Kód 1) <table border="0"> <tr> <td>01. Kúpna zmluva</td> <td>10. Zmluva o poskytovaní služieb – oprava</td> <td>18. Pohľadávky, ktoré vznikli zo spoluvlastníctva majetku</td> </tr> <tr> <td>02. Nájomná zmluva – hnutelný majetok</td> <td>11. Zmluva o poskytovaní služieb – sprostredkovanie</td> <td>19. Škody – zmluva</td> </tr> <tr> <td>03. Nájomná zmluva – nehnuteľný majetok</td> <td>12. Zmluva o poskytovaní služieb – iné (uveďte)</td> <td>20. Zmluva o predplatení (noviny, časopis)</td> </tr> <tr> <td>04. Nájomná zmluva – komerčný prenájom</td> <td>13. Zmluva o dieľo</td> <td>21. Členský poplatok</td> </tr> <tr> <td>05. Zmluva o poskytovaní služieb – elektrina, plyn, voda, telefón</td> <td>14. Poistná zmluva</td> <td>22. Pracovná zmluva</td> </tr> <tr> <td>06. Zmluva o poskytovaní služieb – zdravotné služby</td> <td>15. Úver</td> <td>23. Mimosúdne urovanie sporov</td> </tr> <tr> <td>07. Zmluva o poskytovaní služieb – doprava</td> <td>16. Ručenie alebo iná forma zabezpečenia</td> <td>24. Dohoda o výživnom</td> </tr> <tr> <td>08. Zmluva o poskytovaní služieb – právna, daňová, technická pomoc</td> <td>17. Pohľadávky, ktoré vznikli z iných ako zmluvných záväzkov, ak sú predmetom dohody medzi stranami alebo došlo k uznaniu dlhu (napr. náhrada škody, bezdôvodné obohatenie)</td> <td>25. Iné (uveďte)</td> </tr> <tr> <td>09. Zmluva o poskytovaní služieb – hotel, reštaurácia</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> Okolnosti (Kód 2) <table border="0"> <tr> <td>30. Nezaplatenie</td> <td>33. Nedodanie tovaru alebo neposkytnutie služieb</td> <td>35. Tovar alebo služby nie sú v súlade s objednávkou</td> </tr> <tr> <td>31. Nedostatočná platba</td> <td>34. Dodanie poškodeného tovaru alebo nekvalitných služieb</td> <td>36. Iný problém (uveďte)</td> </tr> <tr> <td>32. Omäkanie platby</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> Iné údaje (Kód 3) <table border="0"> <tr> <td>40. Miesto kúpy</td> <td>43. Dátum dodania</td> <td>46. V prípade úveru, jeho účel: spotrebiteľský úver</td> </tr> <tr> <td>41. Miesto dodania</td> <td>44. Druh tovaru alebo služieb</td> <td>47. V prípade úveru, jeho účel: hypotekárny úver</td> </tr> <tr> <td>42. Dátum kúpy</td> <td>45. Adresa nehnuteľnosti</td> <td>48. Iné (uveďte)</td> </tr> </table>						01. Kúpna zmluva	10. Zmluva o poskytovaní služieb – oprava	18. Pohľadávky, ktoré vznikli zo spoluvlastníctva majetku	02. Nájomná zmluva – hnutelný majetok	11. Zmluva o poskytovaní služieb – sprostredkovanie	19. Škody – zmluva	03. Nájomná zmluva – nehnuteľný majetok	12. Zmluva o poskytovaní služieb – iné (uveďte)	20. Zmluva o predplatení (noviny, časopis)	04. Nájomná zmluva – komerčný prenájom	13. Zmluva o dieľo	21. Členský poplatok	05. Zmluva o poskytovaní služieb – elektrina, plyn, voda, telefón	14. Poistná zmluva	22. Pracovná zmluva	06. Zmluva o poskytovaní služieb – zdravotné služby	15. Úver	23. Mimosúdne urovanie sporov	07. Zmluva o poskytovaní služieb – doprava	16. Ručenie alebo iná forma zabezpečenia	24. Dohoda o výživnom	08. Zmluva o poskytovaní služieb – právna, daňová, technická pomoc	17. Pohľadávky, ktoré vznikli z iných ako zmluvných záväzkov, ak sú predmetom dohody medzi stranami alebo došlo k uznaniu dlhu (napr. náhrada škody, bezdôvodné obohatenie)	25. Iné (uveďte)	09. Zmluva o poskytovaní služieb – hotel, reštaurácia			30. Nezaplatenie	33. Nedodanie tovaru alebo neposkytnutie služieb	35. Tovar alebo služby nie sú v súlade s objednávkou	31. Nedostatočná platba	34. Dodanie poškodeného tovaru alebo nekvalitných služieb	36. Iný problém (uveďte)	32. Omäkanie platby			40. Miesto kúpy	43. Dátum dodania	46. V prípade úveru, jeho účel: spotrebiteľský úver	41. Miesto dodania	44. Druh tovaru alebo služieb	47. V prípade úveru, jeho účel: hypotekárny úver	42. Dátum kúpy	45. Adresa nehnuteľnosti	48. Iné (uveďte)
01. Kúpna zmluva	10. Zmluva o poskytovaní služieb – oprava	18. Pohľadávky, ktoré vznikli zo spoluvlastníctva majetku																																																
02. Nájomná zmluva – hnutelný majetok	11. Zmluva o poskytovaní služieb – sprostredkovanie	19. Škody – zmluva																																																
03. Nájomná zmluva – nehnuteľný majetok	12. Zmluva o poskytovaní služieb – iné (uveďte)	20. Zmluva o predplatení (noviny, časopis)																																																
04. Nájomná zmluva – komerčný prenájom	13. Zmluva o dieľo	21. Členský poplatok																																																
05. Zmluva o poskytovaní služieb – elektrina, plyn, voda, telefón	14. Poistná zmluva	22. Pracovná zmluva																																																
06. Zmluva o poskytovaní služieb – zdravotné služby	15. Úver	23. Mimosúdne urovanie sporov																																																
07. Zmluva o poskytovaní služieb – doprava	16. Ručenie alebo iná forma zabezpečenia	24. Dohoda o výživnom																																																
08. Zmluva o poskytovaní služieb – právna, daňová, technická pomoc	17. Pohľadávky, ktoré vznikli z iných ako zmluvných záväzkov, ak sú predmetom dohody medzi stranami alebo došlo k uznaniu dlhu (napr. náhrada škody, bezdôvodné obohatenie)	25. Iné (uveďte)																																																
09. Zmluva o poskytovaní služieb – hotel, reštaurácia																																																		
30. Nezaplatenie	33. Nedodanie tovaru alebo neposkytnutie služieb	35. Tovar alebo služby nie sú v súlade s objednávkou																																																
31. Nedostatočná platba	34. Dodanie poškodeného tovaru alebo nekvalitných služieb	36. Iný problém (uveďte)																																																
32. Omäkanie platby																																																		
40. Miesto kúpy	43. Dátum dodania	46. V prípade úveru, jeho účel: spotrebiteľský úver																																																
41. Miesto dodania	44. Druh tovaru alebo služieb	47. V prípade úveru, jeho účel: hypotekárny úver																																																
42. Dátum kúpy	45. Adresa nehnuteľnosti	48. Iné (uveďte)																																																

ID	Kód 1	Kód 2	Kód 3	Vysvetlenie	Dátum (*) (alebo obdobie)	Suma

(*) Dátum v tvare: deň/mesiac/rok

Pohľadávku navrhovateľovi postúpil (v prípade potreby)			
Meno a priezvisko/Názov spoločnosti		Identifikačný kód (v prípade potreby)	
Adresa	PSČ	Obec	Štát

Dodatočné údaje pre pohľadávky súvisiace so spotrebiteľskými zmluvami (v prípade potreby)		
Pohľadávka sa týka spotrebiteľských zmlúv	Ak áno, odporca je spotrebiteľom	Ak áno, odporca má bydlisko v zmysle článku 59 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 v členskom štáte súdu konajúceho vo veci
áno ☐ nie ☐	áno ☐ nie ☐	áno ☐ nie ☐

Streda 25. októbra 2006

7. Úroky						
Kódy (skombinujte číslicu s písmenom):						
01 Zákonné	02 Zmluvné	03 Kapitalizácia úrokov	04 Úroková sadzba úveru (*)	05 Suma vypočítaná navrhovateľom	06 Iné (**)	
A ročne	B polročne	C kvartálne	D mesačne	E iné (**)		
ID (*)	Kód	Úroková sadzba (%)	% nad základnú sadzbu (ECB)	zo (sumy)	Od	do
ID (*)	Kód	Úroková sadzba (%)	% nad základnú sadzbu (ECB)	zo (sumy)	Od	do
ID (*)	Kód	Úroková sadzba (%)	% nad základnú sadzbu (ECB)	zo (sumy)	Od	do
ID (*)	Kód	Úroková sadzba (%)	% nad základnú sadzbu (ECB)	zo (sumy)	Od	do
ID (*)	Uveďte v prípade kódu 6 a/alebo E					

(*) Uveďte príslušné ID pohľadávky
 (**) ktorý navrhovateľ čerpá najmenej vo výške pohľadávky
 (***) Uveďte

8. Zmluvné pokuty (v prípade potreby)	
Výška	Uveďte

9. Náklady (v prípade potreby)			
Kódy:		01 Súdne poplatky	02 Iné (uveďte)
Kód	Údaje iba pre kód 02	Mena	Suma
Kód	Údaje iba pre kód 02	Mena	Suma
Kód	Údaje iba pre kód 02	Mena	Suma
Kód	Údaje iba pre kód 02	Mena	Suma

Streda 25. októbra 2006

10. Dostupné dôkazy odôvodňujúce pohľadávku					
Kódy:	01	02	03	04	05
	Písomné dôkazy	Svedecká výpoveď	Znalecké posudky	Ohliadka predmetu alebo miesta	Iné (uvedte)
ID (*)	Kód	Opis dôkazu	Dátum (deň/mesiac/rok)		
ID (*)	Kód	Opis dôkazu	Dátum (deň/mesiac/rok)		
ID (*)	Kód	Opis dôkazu	Dátum (deň/mesiac/rok)		
ID (*)	Kód	Opis dôkazu	Dátum (deň/mesiac/rok)		

(*) Uvedte príslušné ID pohľadávky

11. Ďalšie vyhlásenia a iné informácie (v prípade potreby)

Týmto žiadam súd, aby odporcovi(om) prikázal zaplatiť navrhovateľovi(om) sumu uvedenej istiny vrátane prípadných úrokov, zmluvných pokút a nákladov. Vyhlasujem, že podľa môjho najlepšieho vedomia a svedomia sú uvedené informácie pravdivé. Som si vedomý toho, že akékoľvek úmyselné nepravdivé vyhlásenie by mohlo viesť k zodpovedajúcim sankciám podľa práva členského štátu pôvodu.		
V	Dátum (deň/mesiac/rok)	Podpis a/alebo pečiatka

Dodatok 1 k návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu		
Bankové údaje na účely zaplataenia súdnych poplatkov navrhovateľom		
Kódy:	02 Kreditná karta	03 Inkaso z bankového účtu navrhovateľa v prospech súdu
Kód	Majiteľ účtu	Názov banky (kód BIC) alebo iný relevantný kód banky/Kreditná spoločnosť
Číslo účtu/Číslo kreditnej karty	Medzinárodné číslo účtu (IBAN)/Dátum skončenia platnosti a bezpečnostné číslo kreditnej karty	

Dodatok 2 k návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu		
Nesúhlas s pokračovaním občianskeho súdneho konania ako riadneho konania		
Číslo spisu (vyplní sa, ak sa tento dodatok zasíla súdu oddelene od vzorového tlačiva návrhu)		
V	Dátum (deň/mesiac/rok)	Podpis a/alebo pečiatka

Streda 25. októbra 2006

POUČENIE

Dôležité informácie

Toto tlačivo musíte vyplniť v jazyku alebo v jednom z jazykov, ktoré akceptuje súd konajúci vo veci. Tlačivo je k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie. Môže vám to pomôcť vyplniť ho v požadovanom jazyku.

Ak odporca podá odpor o boji proti oneskoreným plátbám v obchodných transakciách v voči vašej pohľadávke, konanie bude pokračovať pred príslušnými súdmi v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania. Ak si v takomto prípade nepravíte pokračovať v konaní, mali by ste vyplniť aj prílohu k tomuto tlačivu. Príloha by sa mala súdu doručiť pred vydaním európskeho platobného rozkazu. Ak sa návrh týka pohľadávky voči spotrebiteľovi v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, musí sa podať na príslušný súd členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. V ostatných prípadoch sa návrh musí podať na súdy príslušné podľa ustanovení nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Informácie o predpisoch a právomoci možno nájsť na stránke Európskeho súdneho atlasu (http://ec.europa.eu.int/comm/justice_home/ejn). Ubezpečte sa, že ste sa na poslednej strane tlačiva riadne podpísali a uviedli dátum.

Usmernenia

Na začiatku každého oddielu nájdete osobitné kódy, ktoré je potrebné uviesť podľa potreby do príslušných kolóniek.

- Súd** Pri rozhodovaní, ktorý súd zvoliť, je potrebné zvážiť dôvody súdnej právomoci.
- Strany konania a ich zástupcovia** V tejto časti musíte podľa kódov na tlačive uviesť strany konania a ich zástupcov, ak existujú. V kolónke [Identifikačný kód] sa uvádza špeciálne číslo, ktoré majú právni zástupcovia v niektorých členských štátoch na účely elektronickej komunikácie so súdom (pozri článok 7 ods. 6 bod 2 nariadenia (ES) č. .../2006), registračné číslo spoločnosti alebo organizácii alebo akkoľvek relevantné identifikačné číslo fyzických osôb. V kolónke [Iné údaje] možno uviesť akékoľvek iné informácie, ktoré umožňujú identifikáciu danej osoby (napr. dátum narodenia, postavenie menovanej osoby v dotknutej spoločnosti alebo organizácii). Ak sa konania zúčastňujú viac ako 4 strany a/alebo zástupcovia, použite prosím časť [11].
- Dôvody súdnej právomoci** Pozri poznámku vyššie.
- Cezhraničný charakter sporu** Toto konanie o európskom platobnom rozkaze môžete využiť, iba ak sú aspoň v dvoch kolónkach tejto časti uvedené rozdielne štáty.
- Bankové údaje** V časti [5.1.] uveďte, ako zaplatíte poplatok spojený s návrhom. Je potrebné si uvedomiť, že nie všetky prostriedky úhrady sú nevyhnutne dostupné súdu, ktorý koná vo veci návrhu. Mali by ste si overiť, aký prostriedok úhrady súd akceptuje. Môžete tak urobiť kontaktovaním dotknutého súdu alebo návštevou webovej stránky Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach (<http://ec.europa.eu/civiljustice/>). Ak si vyberiete platbu kreditnou kartou alebo inkasom z vášho bankového účtu v prospech súdu, je potrebné, aby ste uviedli potrebné údaje o kreditnej karte/účte v prílohe I k tomuto tlačivu. V časti [5.2.] uveďte, akou formou si prajete prijať platbu od odporcu. Ak si prajete byť vyplatený prostredníctvom bankového prevodu, uveďte potrebné bankové údaje.
- Istina** V tomto poli musíte podľa kódov na tlačive uviesť opis istiny a okolností pohľadávky. Je potrebné uviesť identifikačné číslo („ID“) pre každú pohľadávku očíslovaním od 1 po 4. Každá pohľadávka musí byť opísaná v riadku kolónky, ktorá nasleduje po ID číсле vyplnením príslušných čísiel kódov 1, 2 a 3. Ak potrebujete viac miesta, použite časť [11]. Kolónka [Dátum (alebo obdobie)] sa vzťahuje napríklad na dátum zmluvy alebo spôsobenia škody alebo na obdobie nájmu.
- Úroky** Ak požadujete zaplatenie úrokov, musíte to uviesť podľa kódov uvedených na tlačive samostatne pre každú pohľadávku, ako je určená v časti [6]. Kód musí obsahovať príslušnú číslo (prvý riadok kódov) aj písmeno (druhý riadok kódov). Ak sa napríklad úroková sadzba dohodla zmluvou a počíta sa ročne, správny kód je 02 A. Ak požadujete zaplatenie úrokov až do doby rozhodnutia súdu, poslednú kolónku [do] nechajte prázdnu. Kód 01 sa vzťahuje na úrokovú sadzbu stanovenú zákonom. Kód 02 sa vzťahuje na úrokovú sadzbu dohodnutú stranami. Ak použijete kód 03 (kapitalizácia úrokov), uvedená suma by mala byť základom pre zostatok obdobia, ktoré má byť pokryté. Kapitalizácia úrokov sa vzťahuje na situáciu, keď sa nahromadené úroky pridávajú k istine a berú sa do úvahy na účely počítania ďalších úrokov. Pri obchodných transakciách podľa smernice 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným plátbám v obchodných transakciách je zákonnou úrokovou sadzbou súčet sadzby, ktorú Európskou centrálna banka uplatnila na svoju najnovšiu hlavnú refinančnú operáciu vykonanú pred kalendárnym dňom predmetného polroka („referenčná sadzba“), a aspoň siedmich percentuálnych bodov. Pre členský štát, ktorý sa nezúčastňuje na tretej etape hospodárskej a menovej únie, je uvedenou referenčnou sadzbou rovnocenná sadzba stanovená na vnútroštátnej úrovni (napr. národnou centrálnou bankou). V oboch prípadoch sa referenčná sadzba platná v prvý kalendárny deň predmetného polroka uplatňuje nasledujúcich šesť mesiacov (pozri článok 3 ods. 1 písm. d) smernice 2000/35/ES). Kolónka základná sadzba ECB sa vzťahuje na úrokovú sadzbu, ktorú táto banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie.
- Zmluvné pokuty (v prípade potreby)**
- Náklady (v prípade potreby)** Ak požadujete náhradu nákladov, musíte ich opísať prostredníctvom kódov uvedených na tlačive. Kolónka [Uveďte] sa používa, iba pre kód 02, teda ak požadujete náhradu nákladov iných ako súdnych poplatkov. Tieto iné náklady môžu zahŕňať napr. poplatky pre zástupcu navrhovateľa alebo náhradu nákladov, ktoré vznikli pred konaním. Ak požadujete náhradu súdnych poplatkov, ale nepoznáte jeho presnú výšku, musíte v kolónke [Kód] uviesť 01, kolónku [Suma] však ponechať prázdnu; vyplní ju súd.

Streda 25. októbra 2006

10. Dostupné dôkazy odôvodňujúce pohľadávku V tejto časti musíte prostredníctvom kódov uvedených na tlačíve uviesť dostupné dôkazy, ktoré opodstatňujú jednotlivé pohľadávky. Kolónka *Opis dôkazu* môže obsahovať napríklad názov, označenie a/alebo referenčné číslo predmetného dokumentu, sumu uvedenú v predmetnom dokumente a/alebo meno svedka alebo znalca.

11. Ďalšie vyhlásenia a iné informácie (v prípade potreby) Túto časť tlačiva môžete použiť, ak potrebujete viac miesta pre ktorúkoľvek z predchádzajúcich častí, alebo, ak je to potrebné, na oznámenie akýchkoľvek ďalších užitočných informácií súdu. Napríklad, ak je viacero odporcov jednotlivu zodpovedných za časti pohľadávky, na tomto mieste uvediete sumy, ktoré vám dlžia jednotliví odporcovia.

Dodatok 1 Tu musíte uviesť údaje o vašej kreditnej karte alebo bankovom účte, ak sa rozhodnete zaplatiť súdne poplatky kreditnou kartou alebo inkasom z vášho bankového účtu v prospech súdu. Je potrebné si uvedomiť, že nie všetky prostriedky úhrady sú nevyhnutne dostupné súdu, ktorý koná vo veci návrhu. Je potrebné si uvedomiť, že informácie uvedené v prílohe I sa nezasielajú odporcovi.

Dodatok 2 Tu musíte informovať súd o tom, že si nepravate pokračovať v konaní v prípade, že odporca podá proti pohľadávke odpor. Ak pošlete túto informáciu súdu až po tom, ako ste zaslali návrh, ubezpečte sa, že ste vyplnili číslo spisu pridelené súdom. Je potrebné si uvedomiť, že informácie uvedené v prílohe II sa nezasielajú odporcovi.

Príloha: Európsky platobný rozkaz

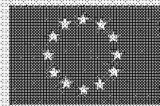
L 399/26

SK

Úradný vestník Európskej únie

30.12.2006

PRÍLOHA V

Európsky platobný rozkaz		
Tlačivo E	Článok 12 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze	

1. Súd			Číslo spisu	
Súd			V	
Adresa			Dátum (deň/mesiac/rok)	
PSČ	Obec	Štát		
Underskrift og/eller stempel				

2. Strany konania a ich zástupcovia				
Kódy:	01 Navrhovateľ	03 Právny zástupca navrhovateľa *	05 Zákonný zástupca navrhovateľa **	
	02 Odporca	04 Právny zástupca odporcu *	06 Zákonný zástupca odporcu **	
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby		Identifikačný kód (ak je k dispozícii)	
	Adresa	PSČ	Obec	Štát
	Telefón ***	Fax ***	E-Mail ***	
	Zamestnanie ***	Iné údaje ***		
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby		Identifikačný kód (ak je k dispozícii)	
	Adresa	PSČ	Obec	Štát
	Telefón ***	Fax ***	E-Mail ***	
	Zamestnanie ***	Iné údaje ***		
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby		Identifikačný kód (ak je k dispozícii)	
	Adresa	PSČ	Obec	Štát
	Telefón ***	Fax ***	E-Mail ***	
	Zamestnanie ***	Iné údaje ***		
Kód	Meno a priezvisko/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby		Identifikačný kód (ak je k dispozícii)	
	Adresa	PSČ	Obec	Štát
	Telefón ***	Fax ***	E-Mail ***	
	Zamestnanie ***	Iné údaje ***		
* napr. advokát ** napr. rodič, opatrovník, výkonný riaditeľ *** nepovinné				

EUR	Euro	CYP	Cyperská libra	CZK	Česká koruna	EEK	Estónska koruna	GBP	Britská libra
HUF	Maďarský forint	LTL	Litovský litas	LVL	Lotyšský lats	MTL	Maltská lira	PLN	Poľský zlotý
SEK	Švédská koruna	SIT	Slovinský tolar	SKK	Slovenská koruna	Iná mena (podľa medzinárodného bankového kódu)			

V súlade s článkom 12 nariadenia (ES) č. 1896/2006 vydal súd na základe priloženého návrhu európsky platobný rozkaz. Týmto rozhodnutím Vám súd ukladá zaplatiť navrhovateľovi túto sumu:

Odporca 1	Mena	Suma	Dátum (deň/mesiac/rok)
Meno a priezvisko/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby			
Pohľadávka			
Úroky (ku dňu)			
Zmluvné pokuty			
Náklady			
Celková suma			
Odporca 2	Valuta	Beløb	Dato (dag/måned/år)
Priezvisko a meno/Názov spoločnosti alebo inej právnickej osoby			
Pohľadávka			
Úroky (ku dňu)			
Zmluvné pokuty			
Náklady			
Celková suma			

Spoločná zodpovednosť

DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE PRE ODPORCU

Týmto Vás oboznamujeme s tým, že:

a. máte možnosť:

- zaplatiť navrhovateľovi sumu uvedenú v rozkaze; alebo
- namietat' proti rozkazu podaním odporu na súd, ktorý rozkaz vydal, v lehote uvedenej v písm. b);

b. odpor sa musí súdu zaslať do 30 dní odo dňa doručenia rozkazu odporcovi. Táto tridsaťdňová lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, keď bol rozkaz doručený. Zahŕňa soboty, nedele a štátne sviatky. Ak je posledným dňom takejto lehoty sobota, nedeľa alebo štátny sviatok, lehota sa skončí nasledujúci pracovný deň (pozri nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971 *). Štátne sviatky sú sviatky členského štátu, v ktorom sa nachádza súd;

c. tento rozkaz bol vydaný iba na základe informácií, ktoré poskytol navrhovateľ, a súd ich neoveroval;

d. tento rozkaz sa stane vykonateľným, ak sa v lehote uvedenej v písm. b) na súd nepodá odpor;

e. ak sa podá odpor, konanie pokračuje na príslušných súdoch členského štátu, ktorý tento rozkaz vydal, v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania, pokiaľ navrhovateľ vyslovene nepožiadala o ukončenie konania v takomto prípade.

* Ú. v. ES L 124, 8. 6. 1971, s. 1. (de, fr, it, nl)

Osobitné anglické vydanie: séria I kapitola 1971(II), s. 354

Osobitné grécke vydanie: kapitola 01 zväzok 1, s. 131

Osobitné portugalské a španielske vydania: kapitola 01 zväzok 1, s. 149

Osobitné fínske a švédske vydania: kapitola 1 zväzok 1, s. 71

Osobitné vydania české, estónske, litovské, lotyšské, maďarské, maltské, poľské, slovenské a slovinské: kapitola 01 zväzok 1, s. 51.

12. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatky)

§ 174a Európsky platobný rozkaz

- (1) Európsky platobný rozkaz je platobný rozkaz vydaný podľa osobitného predpisu.
- (2) Európsky platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk, náhradné doručenie je vylúčené; to neplatí, ak sa európsky platobný rozkaz doručuje zástupcovi odporcu.
- (3) Európsky platobný rozkaz sa doručuje do cudziny.
- (4) Ustanovenia o platobnom rozkaze sa použijú primerane, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 352b (Osvedčenie o európskom exekučnom titule, Exequatur)

- (1) Súd na základe žiadosti vydá osvedčenie o európskom exekučnom titule, ako aj iné osvedčenia podľa osobitných predpisov alebo takéto osvedčenia na základe žiadosti zruší.
- (2) Na vydanie a zrušenie osvedčenia o európskom exekučnom titule, ako aj iných osvedčení podľa osobitných predpisov je príslušný súd, ktorý vydal rozhodnutie, súd, na ktorom bol schválený a uzavretý súdny zmier a v prípade verejných listín krajský súd príslušný na vyššie overovanie listín podľa osobitného predpisu.

13. Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (19. októbra 1996, Haag)

(Oznámenie MZV 344/2002 Z.z.)²

Signatárske štáty tohto dohovoru, berúc do úvahy potrebu posilniť ochranu detí v situáciách, ktoré majú medzinárodný charakter, želajúc si vyhnúť sa konfliktom svojich právnych systémov v otázkach právomoci, rozhodného práva, uznávania a výkonu opatrení na ochranu dieťaťa, pripomínajúc dôležitosť medzinárodnej spolupráce na ochranu detí, potvrdzujúc, že najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom, zisťujúc potrebu revízie Dohovoru o právomoci orgánov a o rozhodnom práve v

² Slovenská republika podpísala dohovor v Haagu 1. júna 1999. Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s týmto dohovorom uznesením č. 1393 zo 16. mája 2001 a prezident Slovenskej republiky ho ratifikoval 24. augusta 2001. Ratifikačná listina bola uložená na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva, depozitára dohovoru, 21. septembra 2001. Dohovor nadobudol platnosť 1. januára 2002 na základe článku 61 ods. 3 a pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť v ten istý deň. Prílohou tohto oznámenia je Zoznam zmluvných strán dohovoru k dňu nadobudnutia jeho platnosti a prehľad ich výhrad a vyhlásení.

Slovenská republika uplatnila pri ratifikácii tohto dohovoru k článku 55 túto výhradu:

"Podľa článku 60 dohovoru si Slovenská republika vyhradzuje právomoc svojich orgánov na prijímanie opatrení na ochranu nehnuteľného majetku dieťaťa, ktorý sa nachádza na území Slovenskej republiky, a vyhradzuje si právo neuznať rodičovské právo alebo povinnosť, alebo opatrenie v rozsahu, v akom je nezlučiteľné s opatrením prijatým vo vzťahu k takému majetku jej orgánmi."

Slovenská republika súčasne urobila k článku 34 ods. 2 toto vyhlásenie:

"Slovenská republika vyhlasuje, že žiadosti podľa článku 34 ods. 1 tohto dohovoru sa smú zasielať jej orgánom len prostredníctvom ústredného orgánu."

oblasti ochrany maloletých z 5. Októbra 1961, želajúc si prijať spoločné ustanovenia na dosiahnutie tohto cieľa s prihliadnutím na Dohovor OSN o právach dieťaťa z 20. novembra 1989, dohodli sa takto:

I. Kapitola: Rozsah dohovoru

Článok 1

1. Cieľom tohto dohovoru je
 - a) určiť, orgány ktorého štátu majú právomoc prijímať opatrenia na ochranu osoby alebo majetku dieťaťa,
 - b) určiť, aký právny poriadok majú tieto orgány použiť pri výkone svojej právomoci,
 - c) určiť, aký právny poriadok je rozhodujúci na posúdenie rodičovských práv a povinností,
 - d) upraviť uznávanie a výkon takých ochranných opatrení vo všetkých zmluvných štátoch,
 - e) vytvoriť medzi orgánmi zmluvných štátov spoluprácu v rozsahu potrebnom na dosiahnutie účelu tohto dohovoru.
2. Na účely dohovoru výraz "rodičovské práva a povinnosti" zahŕňa rodičovskú moc alebo iný podobný vzťah, ktorý určuje práva, oprávnenia a povinnosti rodičov, opatrovníkov alebo iných zákonných zástupcov k osobe alebo majetku dieťaťa.

Článok 2

Dohovor sa vzťahuje na deti od ich narodenia až do dosiahnutia veku 18 rokov.

Článok 3

Opatrenia uvedené v článku 1 sa môžu týkať najmä

- a) nadobúdania, výkonu, odňatia alebo obmedzenia rodičovských práv a povinností, ako aj ich prenesenia,
- b) opatrovníckeho práva vrátane práv týkajúcich sa starostlivosti o osobu dieťaťa, najmä práva určiť miesto jeho pobytu, a práva na styk s dieťaťom vrátane práva odvieť dieťa na obmedzený čas na iné miesto, ako je miesto jeho obvyklého pobytu,
- c) inštitútu opatrovníctva, poručníctva a podobných inštitútov,
- d) určenia a úloh osôb alebo inštitúcií, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo za jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú,
- e) umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa, alebo zabezpečenia jeho výchovy inštitútom kafala alebo iným podobným inštitútom,
- f) dohľadu verejných orgánov nad starostlivosťou o dieťa vykonávanou osobou, ktorá má zodpovednosť za dieťa,
- g) správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

Článok 4

Dohovor sa nevzťahuje

- a) na určovanie alebo popretie rodičovstva,
- b) na rozhodnutia o osvojení, opatrenia predchádzajúce osvojeniu alebo vyhlásenie osvojenia za neplatné, alebo jeho zrušenie,
- c) na meno a priezvisko dieťaťa,
- d) na nadobudnutie plnej právnej spôsobilosti dieťaťa,
- e) na vyživovaciu povinnosť,
- f) na trusty alebo otázky dedenia,
- g) na sociálne zabezpečenie,
- h) na verejné opatrenia všeobecnej povahy vo veciach vzdelávania alebo zdravia,

- i) na opatrenia uložené ako sankcia za trestné činy spáchané deťmi,
- j) na rozhodnutia vo veciach azylového práva a príst'ahovalecťva.

II. Kapitola: Právomoc

Článok 5

1. Právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťať'a alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťať'a svoj obvyklý pobyt.
2. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťať'a na územie iného zmluvného štátu, nadobudnú s výnimkou ustanovenia článku 7 právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu dieťať'a.

Článok 6

1. Právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 o utečenecťkých deť'och a deť'och, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.
2. Ustanovenie predchádzajúceho odseku sa uplatní aj vo vzť'ahu k deť'om, ktorých obvyklý pobyt nemožno určiť'.

Článok 7

1. V prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťať'a si orgány zmluvného štátu, kde malo dieťať'a svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc až dovtedy, kým dieťať'a nadobudlo obvyklý pobyt na území druhého štátu a
 - a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo
 - b) dieťať'a malo pobyt na území druhého štátu aspoň jeden rok po tom, ako sa osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo dozvedela alebo mohla dozvedieť o mieste pobytu dieťať'a, nekoná sa o žiadosti o návrat podanej v tejto lehote, a dieťať'a sa zžilo s novým prostredím.
2. Premiestnenie alebo zadržanie dieťať'a sa považuje za neoprávnené, ak
 - a) je porušením opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne, alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, kde malo dieťať'a svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním, a
 - b) v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne, alebo samostatne, alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu.Opatrovnícke právo uvedené v písmene a) možno nadobudnúť najmä priamo zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu, alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.
3. Kým si orgány podľa odseku 1 zachovávajú právomoc, môžu orgány zmluvného štátu, na ktorého územie bolo dieťať'a premiestnené alebo na ktorého území je zadržiavané, prijímať iba naliehavé opatrenia podľa článku 11 potrebné na ochranu osoby alebo majetku dieťať'a.

Článok 8

1. Vo výnimočných prípadoch, ak sa orgán zmluvného štátu, ktorý má právomoc podľa článku 5 alebo 6, domnieva, že orgán iného zmluvného štátu je v konkrétnom prípade v lepšej situácii na posúdenie najlepšieho záujmu dieťať'a, môže buď
 - priamo, alebo prostredníctvom ústredného orgánu svojho štátu požiadať orgán tohto druhého zmluvného štátu, aby prevzal

právomoc a prijal ochranné opatrenia, ktoré bude považovať za potrebné, alebo

- prerušiť konanie vo veci a vyzvať účastníkov, aby podali svoj návrh orgánu druhého štátu.

2. Za podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku sa možno obrátiť na orgán niektorého z týchto zmluvných štátov:

- a) štát, ktorého štátne občianstvo má dieťať'a,
- b) štát, na ktorého území sa nachádza majetok dieťať'a,
- c) štát, na ktorého orgán bol podaný návrh na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva rodičov dieťať'a,
- d) štát, s ktorým má dieťať'a podstatnú väzbu.

3. Zúčastnené orgány môžu spolu komunikovať na účely výmeny názorov.

4. Orgán dožiadaný podľa odseku 1 môže prevziať právomoc od orgánu, ktorý má právomoc podľa článku 5 alebo 6, ak sa domnieva, že tento postup je v najlepšom záujme dieťať'a.

Článok 9

1. Ak sa orgány zmluvného štátu uvedeného v článku 8 ods. 2 domnievajú, že v konkrétnom prípade sú v lepšej situácii na posúdenie najlepšieho záujmu dieťať'a, môžu buď
 - požiadať príslušný orgán zmluvného štátu, kde má dieťať'a svoj obvyklý pobyt, priamo alebo prostredníctvom ústredného orgánu toho štátu, aby sa im povolilo prevziať právomoc a prijať ochranné opatrenia, ktoré považujú za potrebné, alebo
 - vyzvať účastníkov, aby sami podali taký návrh orgánom zmluvného štátu, kde má dieťať'a svoj obvyklý pobyt.
2. Zúčastnené orgány môžu spolu komunikovať na účely výmeny názorov.
3. Orgán, ktorý podal žiadosť, môže začať vykonávať právomoc namiesto orgánu zmluvného štátu, kde má dieťať'a svoj obvyklý pobyt, iba ak tento druhý orgán so žiadosťou súhlasil.

Článok 10

1. Bez ohľadu na články 5 až 9 môžu orgány zmluvného štátu pri výkone svojej právomoci na rozhodovanie o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva rodičov dieťať'a, ktoré má obvyklý pobyt na území iného zmluvného štátu, ak to upravuje právny poriadok ich štátu, prijať aj opatrenia na ochranu osoby alebo majetku tohto dieťať'a,
 - a) ak v čase začatia konania má jeden z rodičov dieťať'a obvyklý pobyt na území tohto štátu a ak jeden z nich má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťať'u, a
 - b) ak rodičia, ako aj každá iná osoba, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťať'u, prijali právomoc týchto orgánov na prijatie ochranných opatrení, a ak je výkon tejto právomoci v najlepšom záujme dieťať'a.
2. Právomoc podľa odseku 1 na prijímanie opatrení na ochranu dieťať'a zanikne, len čo sa rozhodnutie o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva stalo právoplatným alebo len čo sa konanie skončilo z iného dôvodu.

Článok 11

1. V každom naliehavom prípade majú orgány ktoréhokoľvek zmluvného štátu, na ktorého území sa nachádza dieťať'a alebo jeho majetok, právomoc na prijatie potrebných ochranných opatrení.
2. Platnosť opatrení prijatých podľa predchádzajúceho odseku, vzť'ahujúcich sa na dieťať'a s obvyklým pobytom na

území zmluvného štátu, zanikne, len čo orgány, ktoré majú právomoc podľa článkov 5 až 10, prijímú opatrenia vyžadované situáciou.

3. Platnosť opatrení prijatých podľa odseku 1, vzťahujúcich sa na dieťa s obvyklým pobytom na území nezmluvného štátu, zanikne v každom zmluvnom štáte, len čo sa opatrenia vyžadované situáciou a prijaté orgánmi iného štátu uznali v danom zmluvnom štáte.

Článok 12

1. S výhradou článku 7 majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa nachádza dieťa alebo jeho majetok, právomoc na prijímanie opatrení dočasnej povahy na ochranu osoby alebo majetku dieťaťa s územnou pôsobnosťou obmedzenou na tento štát, ak také opatrenia nie sú nezlučiteľné s opatreniami, ktoré už prijali orgány s právomocou podľa článkov 5 až 10.

2. Platnosť opatrení prijatých na základe predchádzajúceho odseku, vzťahujúcich sa na dieťa s obvyklým pobytom na území zmluvného štátu, zanikne, len čo orgány, ktoré majú právomoc podľa článkov 5 až 10, prijímú opatrenia vyžadované situáciou.

3. Platnosť opatrení prijatých podľa odseku 1, vzťahujúcich sa na dieťa s obvyklým pobytom na území nezmluvného štátu, zanikne v každom zmluvnom štáte, len čo sa opatrenia vyžadované situáciou a prijaté orgánmi iného štátu uznali v danom zmluvnom štáte.

Článok 13

1. Orgány zmluvného štátu, ktoré majú právomoc podľa článkov 5 až 10 na prijímanie opatrení na ochranu osoby alebo majetku dieťaťa, musia upustiť od výkonu svojej právomoci, ak v čase začatia konania boli už o prijatie zodpovedajúcich opatrení požiadané orgány iného zmluvného štátu, ktoré v čase podania návrhu mali právomoc podľa článkov 5 až 10, a o opatreniach ešte nebolo rozhodnuté.

2. Ustanovenie predchádzajúceho odseku sa neuplatní, ak orgány, ktorým bol pôvodne podaný návrh, odmietli vykonávať svoju právomoc.

Článok 14

Opatrenia prijaté podľa článkov 5 až 10 zostanú v platnosti za podmienok v nich určených, aj keď v dôsledku zmeny okolností zaniknú skutočnosti, na ktorých bola založená právomoc, až kým ich nezmenia, nenahradia alebo nezrušia orgány, ktoré majú právomoc podľa dohovoru.

III. Kapitola: Rozhodné právo

Článok 15

1. Pri výkone právomoci podľa ustanovení II. kapitoly použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

2. Ak to však vyžaduje ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, výnimočne môžu použiť alebo prihliadnuť na právo iného štátu, s ktorým má situácia podstatnú väzbu.

3. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa do iného zmluvného štátu, od okamihu tejto zmeny sa podmienky vykonávania opatrení prijatých v štáte bývalého obvyklého pobytu dieťaťa spravujú právom štátu nového obvyklého pobytu.

Článok 16

1. Nadobúdanie alebo zánik rodičovských práv a povinností priamo zo zákona, bez zásahu súdneho alebo správneho orgánu sa spravuje právom štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt.

2. Nadobúdanie alebo zánik rodičovských práv a povinností na základe dohody alebo jednostranného úkonu, bez zásahu súdneho alebo správneho orgánu sa spravuje právom štátu, kde má obvyklý pobyt dieťa v čase nadobudnutia platnosti dohody alebo jednostranného úkonu.

3. Rodičovské práva a povinnosti, ktoré existujú podľa práva štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt, zostávajú zachované aj po zmene obvyklého pobytu do iného štátu.

4. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa, spravuje sa nadobudnutie rodičovských práv a povinností priamo zo zákona osobou, ktorá ich nenadobudla už predtým, právom štátu nového obvyklého pobytu.

Článok 17

Výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa, spravuje sa ich výkon právom štátu nového obvyklého pobytu.

Článok 18

Rodičovské práva a povinnosti podľa článku 16 sa môžu odňať alebo podmienky ich výkonu sa môžu zmeniť opatreniami prijatými podľa tohto dohovoru.

Článok 19

1. Platnosť právneho úkonu uzavretého medzi tretou osobou a inou osobou, ktorá by podľa práva štátu, v ktorom k úkonu došlo, bola oprávnená konať ako zákonný zástupca dieťaťa, nemôže sa napadnúť, ani tretia osoba sa nemôže brať na zodpovednosť len z dôvodu, že iná osoba nebola oprávnená konať ako zákonný zástupca dieťaťa podľa rozhodného práva určeného ustanoveniami tejto kapitoly okrem prípadov, keď tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že rodičovské práva a povinnosti sa spravujú takto určeným právom.

2. Predchádzajúci odsek sa použije iba v prípade, ak k právnomu úkonu došlo medzi osobami prítomnými na území toho istého štátu.

Článok 20

Ustanovenia tejto kapitoly sa použijú, aj keď právo, na ktoré odkazujú, je právom nezmluvného štátu.

Článok 21

1. Na účely tejto kapitoly pojem "právo" označuje všetky platné právne normy štátu okrem kolíznych noriem.

2. Ak však rozhodným právom podľa článku 16 je právo nezmluvného štátu, pričom kolízne normy tohto štátu odkazujú na právo ďalšieho nezmluvného štátu, ktorý by použil svoje hmotnoprávne normy, použijú sa normy tohto ďalšieho štátu. Ak by však tento ďalší nezmluvný štát nepoužil svoje hmotnoprávne normy, rozhodným právom je právo podľa článku 16.

Článok 22

Použitie práva určeného podľa ustanovení tejto kapitoly možno odmietnuť, iba ak by jeho použitie s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom.

IV. Kapitola: Uznanie a výkon

Článok 23

1. Opatrenia prijaté orgánmi zmluvného štátu sa uznávajú bez ďalšieho konania vo všetkých ostatných zmluvných štátoch.

2. Uznanie sa však môže odmietnuť,

a) ak opatrenie prijal orgán, ktorý si právomoc nezaložil na žiadnom z princípov uvedených v II. kapitole,

b) ak v rozpore so základnými zásadami konania dožiadaného štátu sa opatrenie s výnimkou naliehavých prípadov prijalo v súdnom alebo správnom konaní bez toho, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa,

- c) na návrh osoby, ktorá tvrdí, že opatrenie zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa také opatrenie s výnimkou naliehavých prípadov prijalo bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa,
- d) ak by uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu,
- e) ak je opatrenie nezlučiteľné s opatrením prijatým neskôr v nezmluvnom štáte obvyklého pobytu dieťaťa, ak také neskoršie opatrenie je uznateľné v dožiadanom štáte,
- f) ak sa nedodržiaval postup podľa článku 33.

Článok 24

Bez ohľadu na článok 23 ods. 1 každá zainteresovaná osoba môže požiadať príslušné orgány zmluvného štátu, aby rozhodli o uznaní alebo neuznaní opatrenia prijatého v inom zmluvnom štáte. Konanie sa spravuje právnym poriadkom dožiadaného štátu.

Článok 25

Orgán dožiadaného štátu je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých založil svoju právomoc orgán štátu, ktorý prijal opatrenie.

Článok 26

1. Ak opatrenia prijaté a vykonateľné v jednom zmluvnom štáte treba vykonať v inom zmluvnom štáte, na návrh zainteresovanej osoby sa nariadi ich výkon alebo sa zaregistrujú na účely výkonu v tomto štáte spôsobom upraveným právnym poriadkom tohto štátu.
2. Každý zmluvný štát použije na nariadenie výkonu alebo na registráciu jednoduchý a rýchly procesný postup.
3. Nariadenie výkonu alebo registrácia sa môže odmietnuť len z jedného z dôvodov uvedených v článku 23 ods. 2.

Článok 27

S výnimkou preskúmania potrebného na uplatnenie predchádzajúcich článkov sa prijaté opatrenia nesmú preskúmať vo veci samej.

Článok 28

Opatrenia prijaté v jednom zmluvnom štáte, ktorých výkon sa nariadil alebo ktoré sa zaregistrovali na účely výkonu v druhom zmluvnom štáte, v tomto štáte sa vykonávajú tak, ako keby ich prijali orgány tohto štátu. Výkon sa uskutoční podľa právneho poriadku dožiadaného štátu v rozsahu, v akom to tento právny poriadok umožňuje, s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa.

V. Kapitola: Spolupráca

Článok 29

1. Zmluvný štát určí jeden ústredný orgán na vykonávanie úloh, ktoré takým orgánom ukladá dohovor.
2. Federálne štáty, štáty s viacerými právnymi systémami alebo štáty s autonómnymi územnými celkami môžu určiť viac ústredných orgánov a vymedziť ich územnú alebo personálnu pôsobnosť. Ak štát určí viac ústredných orgánov, určí, ktorému ústrednému orgánu sa majú zasielať písomnosti na účely ich postúpenia príslušnému ústrednému orgánu tohto štátu.

Článok 30

1. Ústredné orgány navzájom spolupracujú a podporujú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi svojich štátov na dosiahnutie cieľov dohovoru.
2. Ústredné orgány v súvislosti s vykonávaním dohovoru prijímajú všetky vhodné opatrenia, aby poskytli informácie o právnom poriadku svojich štátov v oblasti ochrany detí, ako aj o službách existujúcich v ich štátoch v tejto oblasti.

Článok 31

Ústredný orgán zmluvného štátu prijíma buď priamo, alebo prostredníctvom verejných orgánov, alebo iných inštitúcií všetky vhodné opatrenia, aby

- a) uľahčil komunikáciu a poskytol pomoc podľa článkov 8 a 9 a podľa tejto kapitoly,
- b) uľahčil dosiahnutie zmiernych riešení týkajúcich sa ochrany osoby alebo majetku dieťaťa vo veciach, na ktoré sa uplatňuje dohovor, prostredníctvom mediácie, zmierovacieho konania alebo podobných metód,
- c) poskytol na žiadosť príslušného orgánu iného zmluvného štátu pomoc pri vypátraní dieťaťa, keď je predpoklad, že dieťa sa nachádza na území dožiadaného štátu a potrebuje ochranu.

Článok 32

Na odôvodnenú žiadosť ústredného orgánu alebo iného príslušného orgánu zmluvného štátu, s ktorým má dieťa podstatnú väzbu, ústredný orgán zmluvného štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt a kde sa nachádza, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií môže

- a) poskytnúť správu o situácii dieťaťa,
- b) požiadať príslušný orgán svojho štátu, aby posúdil, či treba prijať opatrenia na ochranu osoby alebo majetku dieťaťa.

Článok 33

1. Keď orgán, ktorý má právomoc podľa článkov 5 až 10, zvažuje umiestnenie dieťaťa do pestúnskej alebo ústavnej starostlivosti, alebo zabezpečenie jeho výchovy prostredníctvom inštitútu kafala, alebo iného podobného inštitútu, a ak sa také umiestnenie alebo zabezpečenie výchovy má uskutočniť v druhom zmluvnom štáte, najprv sa poradí s ústredným orgánom alebo s iným príslušným orgánom tohto druhého štátu. Na tento účel mu zašle správu o dieťati spolu s uvedením dôvodov na navrhované umiestnenie alebo zabezpečenie výchovy.

2. Rozhodnutie o umiestnení alebo zabezpečení výchovy sa môže v dožadujúcom štáte prijať len vtedy, ak ústredný orgán alebo iný príslušný orgán dožiadaného štátu vyjadril s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa súhlas s takým umiestnením alebo zabezpečením výchovy.

Článok 34

1. Ak sa zvažuje prijatie ochranného opatrenia, orgány príslušné podľa tohto dohovoru môžu, ak si to situácia dieťaťa vyžaduje, požiadať akýkoľvek orgán iného zmluvného štátu, ktorý má k dispozícii informácie relevantné na ochranu dieťaťa, aby im ich poskytol.
2. Zmluvný štát môže vyhlásiť, že žiadosti podľa odseku 1 sa smú zasielať jeho orgánom len prostredníctvom jeho ústredného orgánu.

Článok 35

1. Príslušné orgány zmluvného štátu môžu požiadať orgány iného zmluvného štátu o pomoc pri výkone ochranných opatrení prijatých podľa tohto dohovoru, najmä pri zabezpečení účinného výkonu práva styku s dieťaťom, ako aj práva na udržiavanie pravidelných priamych kontaktov s dieťaťom.
2. Orgány zmluvného štátu, na ktorého území nemá dieťa svoj obvyklý pobyt, môžu na žiadosť rodiča, ktorý býva na území tohto štátu a žiada o úpravu práva styku s dieťaťom, zhromaždiť informácie alebo dôkazy a vysloviť sa o spôsobilosti rodiča vykonávať styk s dieťaťom a o podmienkach, za akých by sa styk mal vykonávať. Orgán, ktorý na základe

svojej právomoci podľa článkov 5 až 10 rozhoduje o návrhu na úpravu styku s dieťaťom, vezme pred vydaním svojho rozhodnutia do úvahy takto zhromaždené informácie, dôkazy a vyjadrenia.

3. Orgán, ktorý na základe svojej právomoci podľa článkov 5 až 10 rozhoduje o práve styku s dieťaťom, môže odročiť konanie až do predloženia výsledku žiadosti podanej podľa odseku 2, najmä ak rozhoduje o návrhu na obmedzenie alebo zrušenie práva styku priznaného v štáte bývalého obvyklého pobytu dieťaťa.

4. Ustanovenia tohto článku nebránia orgánu, ktorý má právomoc podľa článkov 5 až 10, prijať dočasné opatrenia na obdobie, kým sa mu nepredloží výsledok žiadosti podanej podľa odseku 2.

Článok 36

V každom prípade, keď je dieťa vystavené vážnemu nebezpečenstvu, príslušné orgány zmluvného štátu, v ktorom sa prijali alebo sa zvažujú opatrenia na ochranu tohto dieťaťa, ak majú informáciu, že sa zmenil pobyt dieťaťa alebo že dieťa sa nachádza na území iného štátu, informujú orgány tohto štátu o existujúcom nebezpečenstve a o prijatých alebo zvažovaných opatreniach.

Článok 37

Orgán nepožiadá ani nezašle informácie podľa tejto kapitoly, ak sa domnieva, že by to mohlo ohroziť osobu alebo majetok dieťaťa, alebo spôsobiť vážne ohrozenie slobody, alebo života člena rodiny dieťaťa.

Článok 38

1. Bez ohľadu na možnosť požadovať primeranú úhradu za poskytnuté služby ústredné orgány a iné verejné orgány zmluvných štátov znášajú náklady, ktoré im vzniknú pri vykonávaní ustanovení tejto kapitoly.

2. Zmluvný štát môže o úhrade nákladov uzavrieť dohody s jedným alebo s viacerými zmluvnými štátmi.

Článok 39

Zmluvný štát môže uzavrieť s jedným alebo s viacerými zmluvnými štátmi dohody na účely zlepšenia vykonávania tejto kapitoly vo vzájomných vzťahoch. Štáty, ktoré takú dohodu uzavru, zašlú jej kópiu depozitárovi dohovoru.

VI. Kapitola: Všeobecné ustanovenia

Článok 40

1. Orgány zmluvného štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt, alebo orgány zmluvného štátu, kde sa prijalo ochranné opatrenie, môžu vydať nositeľovi rodičovských práv a povinností alebo inej osobe, ktorej sa zverila ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, na jej žiadosť osvedčenie o jej právnom postavení a o rozsahu jej oprávnení.

2. Kým sa nepreukáže opak, platí domnienka, že osoba má postavenie a oprávnenia uvedené v osvedčení.

3. Každý zmluvný štát určí orgány oprávnené vydávať osvedčenia.

Článok 41

Osobné údaje zhromaždené alebo zaslané na základe tohto dohovoru sa smú použiť výlučne na účely, na ktoré sa zhromažďili alebo zaslali.

Článok 42

Orgány, ktorým sa informácie zaslali, zaručia ich dôvernitosť podľa právneho poriadku svojho štátu.

Článok 43

Doklady zaslané alebo vydané podľa tohto dohovoru sú oslobodené od vyššieho overenia alebo od inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 44

Každý zmluvný štát môže určiť orgány, ktorým sa zasielajú žiadosti podľa článkov 8, 9 a 33.

Článok 45

1. Určenie orgánov podľa článkov 29 a 44 sa oznámi Stálemu byru Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného.

2. Vyhlásenie podľa článku 34 ods. 2 sa zašle depozitárovi dohovoru.

Článok 46

Zmluvný štát, v ktorom sa v oblasti ochrany dieťaťa a jeho majetku uplatňujú rôzne systémy práva alebo súbory právnych noriem, nemusí uplatňovať pravidlá tohto dohovoru na riešenie konfliktov, ktoré sa týkajú len týchto systémov alebo súborov právnych noriem.

Článok 47

Vo vzťahu k štátu, ktorý má v otázkach upravených týmto dohovorm dva systémy alebo viac systémov práva, alebo súborov právnych noriem, ktoré sa uplatňujú na rôznych územných celkoch,

1. každý odkaz na obvyklý pobyt na území tohto štátu sa považuje za odkaz na obvyklý pobyt na územnom celku tohto štátu,

2. každý odkaz na prítomnosť dieťaťa na území tohto štátu sa považuje za odkaz na prítomnosť dieťaťa na územnom celku tohto štátu,

3. každý odkaz na majetok dieťaťa nachádzajúci sa na území tohto štátu sa považuje za odkaz na majetok nachádzajúci sa na územnom celku tohto štátu,

4. každý odkaz na štát, ktorého štátnym občanom je dieťa, považuje sa za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu, alebo ak právny poriadok neobsahuje takéto pravidlá, na územný celok, s ktorým má dieťa najužšiu väzbu,

5. každý odkaz na štát, ktorého orgány konajú o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva rodičov dieťaťa, považuje sa za odkaz na územný celok, ktorého orgánom sa podal taký návrh,

6. každý odkaz na štát, s ktorým má dieťa podstatnú väzbu, považuje sa za odkaz na územný celok, s ktorým má dieťa takú väzbu,

7. každý odkaz na štát, do ktorého bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo v ktorom bolo zadržané, považuje sa za odkaz na územný celok, do ktorého bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo v ktorom bolo zadržané,

8. každý odkaz na inštitúcie alebo orgány štátu okrem ústredných orgánov sa považuje za odkaz na inštitúcie alebo orgány oprávnené konať na území daného územného celku,

9. každý odkaz na právo, právny poriadok, konanie alebo orgán štátu, kde sa prijalo opatrenie, považuje sa za odkaz na právo, právny poriadok, konanie alebo orgán územného celku, kde sa prijalo opatrenie,

10. každý odkaz na právo, právny poriadok, konanie alebo orgán dožiadaného štátu sa považuje za odkaz na právo, právny poriadok, konanie alebo orgán územného celku, kde sa žiada o uznanie alebo o výkon.

Článok 48

Na určenie rozhodného práva podľa III. kapitoly vo vzťahu k štátu, ktorý sa skladá z dvoch alebo z viacerých celkov, pričom každý z nich má svoj vlastný právny poriadok alebo súbor právnych noriem v otázkach upravených týmto dohovorom, použijú sa tieto pravidlá:

- a) ak existujú v tomto štáte pravidlá, ktoré určujú, ktorého územného celku právny poriadok sa použije, použije sa právny poriadok tohto celku,
- b) ak také pravidlá neexistujú, použije sa právny poriadok územného celku určený podľa článku 47.

Článok 49

Na určenie rozhodného práva podľa III. kapitoly vo vzťahu k štátu, ktorý sa skladá z dvoch alebo z viacerých celkov, pričom každý z nich používa vo vzťahu k rôznym kategóriám osôb v otázkach upravených týmto dohovorom iný právny poriadok alebo súbor právnych noriem, použijú sa tieto pravidlá:

- a) ak existujú v tomto štáte pravidlá, ktoré určujú, ktorý z týchto právnych poriadkov sa použije, použije sa takto určený právny poriadok,
- b) ak také pravidlá neexistujú, použije sa právny poriadok alebo súbor právnych noriem, s ktorým má dieťa najužšiu väzbu.

Článok 50

Tento dohovor nemá vplyv na uplatňovanie Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 medzi zmluvnými stranami oboch dohovorov. Nič však nebráni uplatneniu ustanovení tohto dohovoru na účely zabezpečenia návratu dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané, alebo na zabezpečenie práva styku s dieťaťom.

Článok 51

Medzi zmluvnými štátmi tento dohovor nahradí Dohovor o právomoci orgánov a o rozhodnom práve v oblasti ochrany maloletých z 5. októbra 1961 a Dohovor upravujúci opatrovníctvo nad maloletými podpísaný v Haagu 12. júna 1902 bez vplyvu na uznanie opatrení prijatých podľa uvedeného dohovoru z 5. októbra 1961.

Článok 52

1. Dohovor nemá vplyv na medzinárodnú zmluvu, ktorej zmluvnými stranami sú zmluvné štáty tohto dohovoru a ktorá obsahuje ustanovenia týkajúce sa otázok upravených dohovorom, ak zmluvné štáty tejto medzinárodnej zmluvy nevyhlásia inak.
2. Dohovor nebráni jednému alebo viacerým zmluvným štátom uzavrieť dohody, ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa otázok upravených týmto dohovorom a vzťahujúce sa na deti s obvyklým pobytom na území zmluvného štátu takých dohôd.
3. Dohody, ktoré uzavrie jeden alebo viacero zmluvných štátov v otázkach upravených týmto dohovorom, nemajú vplyv na používanie ustanovení dohovoru vo vzťahu medzi týmito štátmi a ostatnými zmluvnými štátmi dohovoru.
4. Predchádzajúce odseky sa použijú aj na vzorové zákony založené na existencii osobitných väzieb regionálneho alebo iného charakteru medzi zúčastnenými štátmi.

Článok 53

1. Dohovor sa uplatní na opatrenia, len ak sa prijali v určitom štáte po nadobudnutí platnosti dohovoru pre tento štát.
2. Dohovor sa uplatní na uznanie a výkon opatrení, ktoré sa prijali po nadobudnutí platnosti dohovoru medzi štátom, v ktorom boli opatrenia prijaté, a dožiadaným štátom.

Článok 54

1. Ústrednému orgánu alebo inému orgánu zmluvného štátu sa každá písomnosť zasiela v pôvodnom jazyku s pripojeným prekladom do úradného jazyka alebo do jedného z úradných jazykov dožiadaného štátu, alebo ak taký preklad nie je možný, s prekladom do francúzskeho alebo do anglického jazyka.

2. Zmluvný štát však môže výhradou podľa článku 60 vylúčiť použitie francúzskeho alebo anglického jazyka, nie však obidvoch.

Článok 55

1. Zmluvný štát si môže podľa článku 60 vyhradiť,

- a) že iba jeho orgány majú právomoc prijímať opatrenia na ochranu majetku dieťaťa, ktorý sa nachádza na území tohto štátu,
 - b) právo neuznáť rodičovské právo alebo povinnosť, alebo opatrenie v rozsahu, v akom je nezlučiteľné s opatrením prijatým vo vzťahu k takému majetku jeho orgánmi.
2. Výhrada sa môže týkať iba niektorých druhov majetku.

Článok 56

Generálny tajomník Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného zvolá v pravidelných intervaloch Zvláštnu komisiu na účely vyhodnocovania praktického vykonávania tohto dohovoru.

VII. Kapitola: Záverečné ustanovenia

Článok 57

1. Dohovor je otvorený na podpis štátmi, ktoré boli členmi Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej osemnásteho zasadnutia.
2. Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu a ratifikačné listiny alebo listiny o prijatí alebo schválení sa uložia na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva, depozitára dohovoru.

Článok 58

1. Každý iný štát môže k dohovoru pristúpiť po tom, ako dohovor nadobudol platnosť podľa článku 61 ods. 1.
2. Listina o prístupe sa uloží u depozitára dohovoru.
3. Prístup nadobudne platnosť iba vo vzťahu medzi prístupujúcim štátom a tými zmluvnými štátmi, ktoré neuplatnili námietku proti jeho prístupu do šiestich mesiacov po doručení oznámenia podľa článku 63 písm. b). Štát môže takú námietku uplatniť aj pri ratifikácii, prijatí alebo schválení, ktoré nasledujú po prístupe. Tieto námietky sa oznámia depozitárovi dohovoru.

Článok 59

1. Ak má štát dva územné celky alebo viac územných celkov, v ktorých sa vo veciach upravených týmto dohovorom uplatňujú rôzne systémy práva, pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe môže vyhlásiť, že dohovor sa uplatní na všetky jeho územné celky alebo iba na niektoré z nich, a toto svoje vyhlásenie môže kedykoľvek zmeniť novým vyhlásením.
2. Každé také vyhlásenie sa oznámi depozitárovi dohovoru a musia sa v ňom výslovne označiť územné celky, na ktoré sa dohovor uplatní.
3. Ak štát neurobí vyhlásenie podľa tohto článku, dohovor sa uplatní na všetky územné celky tohto štátu.

Článok 60

1. Každý štát môže najneskôr pri ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, alebo pri vyhlásení podľa článku 59

uplatniť jednu výhradu alebo obe výhrady podľa článku 54 ods. 2 a článku 55. Iné výhrady sa nepripúšťajú.

2. Každý štát môže kedykoľvek odvolať výhradu, ktorú uplatnil. Toto odvolanie oznámi depozitárovi dohovoru.

3. Platnosť výhrady sa skončí prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca po oznámení podľa predchádzajúceho odseku.

Článok 61

1. Dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia tretej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení podľa článku 57.

2. Potom dohovor nadobudne platnosť

a) pre každý štát, ktorý ho ratifikuje, prijme alebo schváli neskôr, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení,

b) pre každý prístupujúci štát prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov, ktoré uplynuli po šiestich mesiacoch podľa článku 58 ods. 3,

c) pre územné celky, na ktoré sa dohovor rozšíril podľa článku 59, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov po oznámení podľa tohto článku.

Článok 62

1. Každý zmluvný štát môže dohovor vypovedať písomným oznámením depozitárovi dohovoru. Výpoveď sa môže obmedziť iba na niektoré územné celky, na ktoré sa dohovor uplatňuje.

2. Výpoveď nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov po doručení oznámenia depozitárovi dohovoru. Ak je na nadobudnutie platnosti výpovede v oznámení určená dlhšia lehota, výpoveď nadobudne platnosť až uplynutím tohto dlhšieho obdobia.

Článok 63

Depozitár dohovoru oznámi členským štátom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného a štátom, ktoré k dohovoru pristúpili podľa článku 58,

a) podpisy, ratifikácie, prijatia a schválenia podľa článku 57,

b) prístupy a námietky proti prístupom podľa článku 58,

c) dátum nadobudnutia platnosti dohovoru podľa článku 61,

d) vyhlásenia podľa článku 34 ods. 2 a článku 59,

e) dohody podľa článku 39,

f) výhrady uvedené v článku 54 ods. 2 a článku 55 a odvolania výhrad podľa článku 60 ods. 2,

g) výpovede podľa článku 62.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení podpísali tento dohovor.

Dané v Haagu 19. októbra 1996 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archívoch vlády Holandského kráľovstva a ktorého overený odpis sa odovzdá diplomatickou cestou každému štátu, ktorý bol členom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej osemnásteho zasadnutia.

14. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

Posledná zmena: 388/2011 Z.z.

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je ustanoviť, ktorým právnym poriadkom sa spravujú občianskoprávne, obchodné, rodinné, pracovné a iné podobné vzťahy s medzinárodným prvkom, upraviť právne postavenie cudzincov, ako aj ustanoviť postup slovenských justičných orgánov pri úprave týchto vzťahov a rozhodovanie o nich a tým napomáhať medzinárodnej spolupráci.

§ 2

Medzinárodné zmluvy

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

Časť I Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov

Oddiel 1 - Kolízne ustanovenia

§ 3

Spôsobilosť

(1) Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony sa spravuje, ak sa v tomto zákone neustanovuje niečo iné, právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

(2) Ak právny úkon v Slovenskej republike robí cudzinec, stačí, ak nie je ďalej uvedené niečo iné, ak je na úkon spôsobilý podľa slovenského práva.

§ 4

Právne úkony

Pokiaľ nie je ustanovené alebo pre rozumné usporiadanie vzťahov nevyhnutné niečo iné, spravuje sa platnosť právneho úkonu, ako aj následky jeho neplatnosti tým istým právnym poriadkom ako účinky právneho úkonu; pokiaľ však ide o formu, postačí, ak sa urobilo zadost' právu miesta, kde došlo k prejavu vôle, vyjmúc, že by právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluva, predpisoval písomnú formu úkonu ako podmienku jeho platnosti.

Vecné práva

§ 5

Vecné práva k nehnuteľnostiam i k hnutelným veciam sa spravujú, pokiaľ v tomto zákone alebo v osobitných predpisoch nie je ustanovené inak, právom miesta, kde je vec.

§ 6

Vznik a zánik práv k hnutelným veciam sa spravuje právom miesta, kde vec bola v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá zakladá vznik alebo zánik tohto práva. Ak ide o vec, ktorá sa podľa zmluvy prepravuje, posudzuje sa vznik a zánik týchto práv podľa práva miesta, odkiaľ bola vec odoslaná.

§ 7

Ustanovenia o zápisoch do verejných kníh platné v mieste, kde nehnuteľnosť je, sa použijú i vtedy, keď právny dôvod vzniku, obmedzenia alebo prevodu knihového práva sa posudzuje podľa iného právneho poriadku.

§ 8

Vydržanie sa spravuje právom miesta, kde bola vec na začiatku vydržacej doby. Vydržateľ sa však môže dovolať právneho poriadku štátu, na území ktorého sa vydržanie vykonalo, ak od času, keď vec bola v tomto štáte, sú podľa právneho poriadku tohto štátu splnené všetky podmienky vydržania.

Závazkové práva

§ 9

Voľba práva

- (1) Účastníci zmluvy môžu si zvoliť právo, ktorým sa majú spravovať ich vzájomné majetkové vzťahy, ak osobitný zákon neustanovuje inak; môžu tak urobiť i mlčky, ak nie je vzhľadom na okolnosti pochybnosť o prejavenej vôli.
- (2) Pokiaľ z prejavu vôle účastníkov nevyplýva nič iné, neprizerá sa na kolízne ustanovenia zvoleného právneho poriadku.
- (3) Ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

§ 10

- (1) Ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu.
- (2) Vzhľadom na to, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak, sa spravidla spravuje:
- a) kúpne zmluvy a zmluvy o diele právom miesta, kde je sídlo (bydlisko) predávajúceho alebo zhotoviteľa diela v čase uzavretia zmluvy;
- b) zmluvy o nehnuteľnostiach právom miesta, kde je nehnuteľnosť;
- c) zmluvy o doprave (zmluvy o preprave, zasielateľské zmluvy a pod.) právom miesta, kde má dopravca alebo zasielateľ sídlo alebo bydlisko v čase uzavretia zmluvy;
- d) poisťovné zmluvy, vrátane zmluvy o poistení nehnuteľností, právom miesta sídla (bydliska) poisťovateľa v čase uzavretia zmluvy;
- e) príkazné zmluvy a im podobné právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) ten, kto vykonáva príkaz, v čase uzavretia zmluvy;
- f) zmluvy o obchodnom zastúpení a zmluvy o sprostredkovaní právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) osoba, pre ktorú zástupca alebo sprostredkovateľ vykonáva činnosť, v čase uzavretia zmluvy;
- g) zmluvy o viacstranných výmenných obchodoch právnym poriadkom, použitie ktorého najlepšie zodpovedá usporiadaniu týchto vzťahov ako celku.
- (3) Iné zmluvy sa spravujú, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, spravidla právnym poriadkom štátu, v ktorom obidve strany majú sídlo (bydlisko); ak nemajú sídlo (bydlisko) v tom istom štáte a ak sa zmluva uzaviera medzi prítomnými, právnym poriadkom miesta, kde bola zmluva uzavretá; ak sa zmluva uzavrela medzi neprítomnými, právnym poriadkom sídla (bydliska) príjemcu návrhu na uzavretie zmluvy.

§ 11

Právny poriadok určený podľa § 9 alebo 10 platí aj o zmenách, zabezpečení a následkoch porušenia záväzkov tam uvedených, pokiaľ z úmyslu účastníkov alebo z povahy vecí nevyplýva niečo iné.

§ 11a

Zrušený od 1.3.2004

§ 12

Pokiaľ ide o hnutelnosti, spravujú sa vo vzťahu medzi stranami právnym poriadkom určeným podľa § 9 až 11 aj tieto otázky:

- a) okamih, od ktorého na nadobúdateľa prechádza oprávnenie nakladať vecou,
- b) okamih, od ktorého má nadobúdateľ právo na plody a úžitky prevádzanej veci,

c) okamih, ktorým nebezpečenstvo škody na prevádzanej veci prechádza na nadobúdateľa,

d) okamih, ktorým právo na náhradu škody vzniknuté v súvislosti s prevádzanou vecou prechádza na nadobúdateľa,

e) výhrada vlastníckeho práva k prevádzanej veci.

§ 13

(1) Premlčanie záväzkových práv sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako záväzkové právo samo.

(2) Započítanie sa spravuje, pokiaľ z požiadavky rozumného usporiadania právneho pomeru nevyplýva iné, tým istým právnym poriadkom ako pohľadávka, proti ktorej smeruje započítanie.

§ 14

Právne pomery vzniknuté z jednostranných právnych úkonov sa spravuje právnym poriadkom štátu, v ktorom má dlžník bydlisko (sídlo).

§ 15

Nároky na náhradu škody, ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta, kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

Pracovné právo

§ 16

(1) Pomery z pracovnej zmluvy sa spravujú - pokiaľ sa účastníci nedohodnú na niečom inom - právom miesta, kde pracovník vykonáva prácu. Ak však pracovník vykonáva prácu v jednom štáte na základe pracovného pomeru s organizáciou, ktorá má sídlo v inom štáte, je rozhodujúce právo sídla organizácie, okrem ak by šlo o osobu, ktorá má bydlisko v štáte, kde sa práca vykonávala.

(2) Pracovné pomery pracovníkov dopravných podnikov sa v železničnej a cestnej doprave spravujú právom sídla podniku, v riečnej a leteckej doprave právom miesta registrácie a v námornej doprave právom štátu, pod vlajkou ktorého sa doprava vykonáva.

Dedičské právo

§ 17

Dedičské právne pomery sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého bol porúčiteľ príslušníkom v čase smrti.

§ 18

(1) Spôsobilosť zriadiť alebo zrušiť závet, ako aj účinky väd vôle a jej prejavu sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého bol porúčiteľ v čase prejavu vôle. To isté právo je rozhodujúce i pre určenie, ktoré ďalšie druhy robenia poriadku pre prípad smrti sú prípustné.

(2) Forma závetu sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého bol porúčiteľ v čase, keď záver urobil; stačí však, ak vyhovie právu štátu, na území ktorého bol závet urobený. To isté platí o forme zrušenia závetu.

Rodinné právo

Vzťahy medzi manželmi

§ 19

Spôsobilosť osoby uzavrieť manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom.

§ 20

Forma uzavretia manželstva sa spravuje právom miesta, kde sa manželstvo uzaviera.

§ 20a

Manželstvo, ktoré v cudzine uzavrel slovenský občan pred iným orgánom ako pred orgánom Slovenskej republiky na to splnomocneným, je platné v Slovenskej republike, ak je platné v štáte, pred orgánom ktorého sa uzavrelo, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzavretie manželstva podľa slovenského hmotného práva.

§ 21

(1) Osobné a majetkové vzťahy manželov sa spravujú právom štátu, ktorého sú príslušníkmi. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravujú sa tieto vzťahy právom slovenským.

(2) Dojednaná úprava manželského majetkového práva sa posudzuje podľa právneho poriadku, ktorý bol pre majetkové vzťahy manželov rozhodujúci v čase, keď k úprave došlo.

§ 22

(1) Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.

(2) Ak by bolo potrebné podľa odseku 1 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by zrušenie manželstva rozvodom nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obtŕžných, avšak manželia alebo aspoň jeden z nich žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.

(3) Tieto ustanovenia sa použijú i pri vyhlásení manželstva za neplatné alebo pri zistení, či tu manželstvo je alebo nie je.

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi

§ 23

(1) Určenie (zistenie alebo zapretie) rodičovstva sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého príslušnosť nadobudlo dieťa narodením.

(2) Ak dieťa, ktoré narodením nadobudlo slovenské občianstvo, sa narodilo a žije v cudzine, spravuje sa určenie (zistenie alebo zapretie) rodičovstva právnym poriadkom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt.

(3) Na platnosť uznania rodičovstva postačí, ak sa stane podľa práva štátu, v ktorom k uznaniu došlo.

§ 24

(1) Vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom štátu, na ktorého území má dieťa obvyklý pobyt. Ak si to vyžiada ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, súd môže pri rozhodovaní výnimočne prihliadnuť aj na právo iného štátu, s ktorým má vec podstatnú väzbu.

(2) Rodičovské práva a povinnosti, ktoré vznikli v štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, zostávajú zachované aj po zmene obvyklého pobytu dieťaťa. Ak niektorému z rodičov nevznikli rodičovské práva a povinnosti, ktoré priznáva rodičovi slovenské právo, vzniknú mu okamihom, keď sa územie Slovenskej republiky stane obvyklým pobytom dieťaťa.

(3) Výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

(4) Na účely tohto ustanovenia sa za obvyklý pobyt maloletých utečencov a detí, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, ako aj detí, ktorých obvyklý pobyt nemožno určiť, považuje územie Slovenskej republiky.

§ 24a

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Iné vyživovacie povin-

nosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživné.

§ 25

(1) Nároky matky dieťaťa voči jeho otcovi, za ktorého nie je vydatá, spravujú sa právom štátu, príslušníckou ktorého je matka v čase narodenia dieťaťa.

(2) Ak matka dieťaťa, ktorá je cudzou štátnou príslušníčkou, má bydlisko v Slovenskej republike a otec dieťaťa je slovenským príslušníkom, nároky matky dieťaťa sa spravujú podľa slovenského práva.

§ 26

(1) Osvojenie sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého je osvojiteľ.

(2) Ak osvojujúci manželia majú rôznu štátnu príslušnosť, osvojenie sa spravuje právom štátu spoločného obvyklého pobytu manželov. Ak manželia spoločný obvyklý pobyt nemajú, spravuje sa osvojenie právnym poriadkom, s ktorým majú najužšiu väzbu.

(3) Ak by bolo potrebné podľa odsekov 1 a 2 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by osvojenie nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obtŕžných, avšak osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.

§ 26a

Zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

§ 27

Či pri osvojení a podobných vzťahoch je potrebné privolenie dieťaťa alebo iných osôb a orgánov, treba posúdiť podľa právneho poriadku štátu, ktorého je príslušníkom dieťaťa.

Poručníctvo a opatrovníctvo

§ 28

Podmienky vzniku a zániku poručníctva a opatrovníctva nad maloletými sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom má maloletý obvyklý pobyt. Poručnícka a opatrovnícka starostlivosť sa týka zásadne maloletého a jeho majetku, nech je jeho majetok kdekoľvek.

§ 29

Povinnosť prijať a vykonávať poručníctvo, prípadne opatrovníctvo nad maloletými sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého je poručník, prípadne opatrovník príslušníkom.

§ 30

Právne pomery medzi poručníkom, prípadne opatrovníkom a maloletým sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom je poručnícky, prípadne opatrovnícky súd alebo úrad.

§ 31

Ustanovenia o poručníctve a opatrovníctve nad maloletými platia obdobne, ak ide o podobné ochranné opatrenia vo vzťahu k osobám nespôsobilým na právne úkony.

Oddiel 2 - Postavenie cudzincov

§ 32

(1) Cudzinci majú v oblasti svojich osobných a majetkových práv, pokiaľ týmto zákonom alebo osobitnými predpismi nie je ustanovené inak, rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako slovenskí občania.

(2) V prípade, že cudzí štát nakladá so slovenskými štátnymi občanmi inak ako so svojimi príslušníkmi, môže Ministerstvo zahraničných vecí po dohode s príslušnými slovenský-

mi orgánmi rozhodnúť, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2, sa použijú obdobne pre právnické osoby.

§ 33

Dvojaké a neurčité štátne občianstvo

(1) Ak je niekto v rozhodujúcom čase slovenským štátnym občanom a ak ho za svojho príslušníka považuje aj iný štát, je rozhodujúce štátne občianstvo slovenské.

(2) Ak je niekto v rozhodujúcom čase zároveň príslušníkom niekoľkých cudzích štátov, rozhoduje štátna príslušnosť nadobudnutá naposledy.

(3) Na toho, kto v rozhodujúcom čase nie je príslušníkom žiadneho štátu alebo štátnu príslušnosť ktorého nemožno určiť alebo nemožno zistiť, ktorú príslušnosť nadobudol naposledy, je potrebné hľadiť, ako by bol príslušníkom tohto štátu, na území ktorého mal v rozhodujúcom čase bydlisko, a ak to nemožno zistiť, na území ktorého mal pobyť. Ak nemožno ani to zistiť, treba postupovať, ako by išlo o slovenského občana.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia

§ 34

Právne oblasti

Ak sa má použiť právny poriadok štátu, ktorý má viac právnych oblastí, rozhodujú o použití práva niektorej z nich predpisy tohto štátu.

§ 35

Spätný a ďalší odkaz

Ak sa má podľa ustanovení tohto zákona použiť právny poriadok, ustanovenia ktorého odkazujú späť na právo slovenské alebo ďalej na právo iného štátu, možno takýto odkaz prijať, ak to zodpovedá rozumnému a spravodlivému usporiadaniu vzťahu, o ktorý ide.

§ 36

Verejný poriadok

Právny predpis cudzieho štátu nemožno použiť, pokiaľ by sa účinky tohto použitia priečili takým zásadám spoločenského a štátneho zriadenia Slovenskej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bez výhrady trvať.

Časť II Medzinárodné procesné právo

Oddiel 1 - Právomoc slovenských justičných orgánov

Právomoc

§ 37

Nadpis zrušený od 1.3.2004

Ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok.

§ 37a

Právomoc slovenského súdu je daná aj

a) vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, ak je žalobcom zamestnanec, ktorý má bydlisko na území Slovenskej republiky,

b) vo veciach týkajúcich sa poisťných zmlúv, ak je žalobcom poisťník alebo osoba oprávnená z poistenia a žalobca má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,

c) vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,

d) vo veciach ostatných zmlúv, ak tovar mal byť alebo bol odovzdaný, služby poskytnuté alebo práce vykonané na území Slo-

venskej republiky; inak ak miesto plnenia malo byť alebo bolo na území Slovenskej republiky.

§ 37b

Právomoc slovenského súdu je daná aj

a) vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, ak ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, došlo alebo by mohlo dôjsť na území Slovenskej republiky,

b) vo veciach nárokov na náhradu škody, ktorá bola spôsobená trestným činom, ak trestné konanie vedú slovenské orgány činné v trestnom konaní,

c) v sporoch, ktoré sa týkajú podnikania alebo činnosti podniku alebo organizačnej zložky právnickej osoby, ak má podnik alebo organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

§ 37c

Právomoc slovenského súdu môže byť vo vzťahu k osobe založená i návrhom účastníka konania,

a) ak v konaní ide o také súvisiace práva a povinnosti, že je potrebné o nich konať spoločne, ak sa má predísť možnosti nezlučiteľných rozhodnutí,

b) ak ide o vzájomný nárok, ktorý skutkovo súvisí s pôvodným nárokom, o ktorom má právomoc konať slovenský súd.

§ 37d

Výlučná právomoc

Právomoc slovenského súdu je výlučne daná

a) v konaní, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, ak je nehnuteľnosť na území Slovenskej republiky,

b) v konaní týkajúcom sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, dizajnov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, ak sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala na území Slovenskej republiky alebo sa za podanú na území Slovenskej republiky považuje podľa noriem medzinárodného práva.

§ 37e

Voľba právomoci

(1) Účastníci si môžu na riešenie sporov zo svojho zmluvného vzťahu alebo z nároku na náhradu škody založiť právomoc súdu dohodou. Ak sa účastníci nedohodli inak, je táto právomoc výlučná. Dohoda o právomoci je vylúčená v prípadoch uvedených v § 37d.

(2) Ak si účastníci dohodli právomoc slovenského súdu, nemôžu svojou dohodou zmeniť jeho vecnú príslušnosť.

(3) Dohoda o právomoci musí mať písomnú formu alebo musí byť písomne potvrdená. Ak sa dohoda o právomoci týka zmluvného vzťahu v medzinárodnom obchode, stačí, ak má formu, ktorá sa v súlade s obchodnými zvyklosťami v medzinárodnom obchode všeobecne zachováva a účastníci zmluvného vzťahu ju pre daný zmluvný typ i pravidelne dodržiavajú.

(4) Ak sa dohoda o právomoci uzatvorila výlučne v prospech jedného účastníka, právo tohto účastníka podať návrh na inom súde zostáva zachované.

(5) Vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, poisťných zmlúv a spotrebiteľských zmlúv je dohoda o právomoci platná len vtedy, ak nevylučuje právomoc súdu štátu, na

ktorého území má bydlisko žalobca, alebo bola uzatvorená až po vzniku sporu.

(6) Ak dohoda účastníkov zakladá výlučnú právomoc cudzieho súdu, právomoc slovenského súdu ostáva zachovaná, ak zvolený súd odmietol vo veci konať.

§ 37f

Zrušený

Právomoc v rodinných veciach

§ 38

(1) V manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) je právomoc slovenských súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je slovenským občanom.

(2) Ak žiadny z manželov nie je slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

- a) ak má aspoň jeden z manželov tu pobyt a ak sa môže rozhodnutie súdu uznať v domovských štátoch oboch manželov, alebo
- b) ak aspoň jeden z manželov má v Slovenskej republike pobyt dlhší čas, alebo
- c) ak ide o neplatnosť manželstva, ktoré sa má podľa slovenského práva vysloviť i bez návrhu, pokiaľ manželia tu žijú.

§ 38a

Právomoc slovenského súdu na konanie o výživnom je daná, ak má oprávnený alebo povinný bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

§ 39

(1) Právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt alebo jeho obvyklý pobyt nemožno určiť.

(2) Právomoc slovenských súdov je daná aj vo veciach starostlivosti o maloletých utečencov alebo deti, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte.

(3) Ak právomoc slovenského súdu vo veciach starostlivosti o maloletých nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo majetku maloletého a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu maloletého. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

(4) Slovenský súd má v konaní o rozvode manželstva, neplatnosti manželstva alebo o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, právomoc upraviť aj práva a povinnosti rodičov k ich spoločnému dieťaťu, ak

- a) dieťa má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt alebo
- b) aspoň jeden z rodičov má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu, manželia sa výslovne podrobili právomoci súdu a výkon tejto právomoci je v najlepšom záujme dieťaťa.

§ 40

Návrh na určenie rodičovstva (zistenie a zapretie) možno podať na slovenskom všeobecnom súde navrhovateľa, ak odporca nemá v Slovenskej republike všeobecný súd. Ak ani navrhovateľ nemá v Slovenskej republike všeobecný súd, ale jeden z rodičov alebo dieťa je slovenským občanom, možno návrh podať na súde, ktorý určí Najvyšší súd.

§ 41

(1) Rozhodovať vo veciach osvojenia patrí slovenskému súdu, ak je osvojiteľ slovenským občanom. Ak sú osvojitelia manželia, postačí, ak je slovenským občanom jeden z nich a ak má v Slovenskej republike bydlisko.

(2) Ak nie je osvojiteľ alebo ani jeden z osvojujúcich manželov slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

a) ak má tu osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov pobyt a ak rozhodnutie súdu môže sa uznať v domovskom štáte osvojiteľa alebo osvojujúcich manželov, alebo

b) ak má osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov v Slovenskej republike pobyt dlhší čas.

§ 41a

(1) Na osvojenie dieťaťa, ktoré je slovenským občanom a má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, je príslušný len slovenský súd.

(2) Slovenský súd je príslušný rozhodnúť o osvojení aj vtedy, ak v čase jeho rozhodovania dieťa už nemá obvyklý pobyt v Slovenskej republike, ak rozhodol o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

§ 42

Právomoc vo veciach spôsobilosti na právne úkony, poručníctva a opatrovníctva

(1) Vo veciach obmedzenia a pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, ako aj v poručníckych a opatrovníckych veciach je daná právomoc slovenských súdov, ak má osoba obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

(2) Ak právomoc slovenského súdu podľa odseku 1 nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo jej majetku a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu osoby. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

§ 43

Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho

(1) Vyhlásiť slovenského občana za mŕtveho patrí vždy len slovenskému súdu.

(2) Cudzinca môže slovenský súd vyhlásiť za mŕtveho podľa slovenského hmotného práva s právnymi následkami pre osoby trvale žijúce v Slovenskej republike a pre majetok tu ležiaci.

Právomoc v dedičských veciach

§ 44

Právomoc slovenského súdu na prejednanie dedičstva je daná vždy, ak poručiteľ v čase svojej smrti bol slovenským občanom. Ak však ide o majetok, ktorý je v cudzine, slovenský súd prejedná dedičstvo len vtedy, ak sa takýto majetok vydáva slovenským orgánom alebo ak cudzí štát priznáva takýmto rozhodnutiam slovenských justičných orgánov právne následky.

§ 45

(1) Slovenský súd prejedná dedičstvo po cudzincovi, ktoré je v Slovenskej republike,

a) ak štát, ktorého je poručiteľ príslušníkom, ani nevydáva dedičstvo slovenských občanov slovenským súdom, ani nepriznáva ich rozhodnutiam právne následky, alebo ak cudzí štát odmietne zaoberať sa dedičstvom alebo ak sa nevyjadrí, alebo

b) ak tu mal poručiteľ bydlisko a ak žiada o to dedič, ktorý sa tu zdržuje,

c) tiež vždy, ak ide o nehnuteľnosti ležiace na území Slovenskej republiky.

(2) V ostatných prípadoch sa slovenský súd obmedzí na potrebné opatrenia na zabezpečenie majetku po cudzincovi.

§ 46

Právomoc vo veciach umorenia listín

Slovenskému súdu patrí vyhlásiť za umorené listiny vystavené v cudzine len vtedy, ak ich umorenie môže mať podľa povahy vecí právne následky v Slovenskej republike.

§ 47

Vyňatie z právomoci slovenských súdov

(1) Právomoci slovenských súdov nie sú podrobené cudzie štáty a osoby, ktoré podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo osobitných slovenských právnych predpisov požívajú v Slovenskej republike imunitu.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí i ohľadne doručovania písomností, predvolávania uvedených osôb za svedkov, výkonu rozhodnutí alebo iných procesných úkonov.

(3) Právomoc slovenských súdov je však daná, ak:

a) predmetom konania je nehnuteľný majetok štátov a osôb uvedených v odseku 1, nachádzajúci sa v Slovenskej republike, alebo ich práva na takýchto nehnuteľných veciach patriacich iným osobám, ako aj práva z nájomného pomeru k takýmto nehnuteľným veciam, pokiaľ nie je predmetom konania platenia nájomného,

b) predmetom konania je dedičstvo, v ktorom osoby uvedené v odseku 1 vystupujú mimo rámca svojich úradných funkcií,

c) predmet konania sa týka výkonu povolenia alebo obchodnej činnosti, ktoré osoby uvedené v odseku 1 vykonávajú mimo rámca svojich úradných funkcií,

d) cudzí štát alebo osoby uvedené v odseku 1 sa dobrovoľne podrobia ich právomoci.

(4) Doručenie v prípadoch uvedených v odseku 3 sprostredkuje Ministerstvo zahraničných vecí. Ak nemožno takto doručiť, súd ustanoví opatrovníka na prijímanie písomností, prípadne na obhajobu práv.

Oddiel 2 - Ustanovenia o konaní

§ 48

(1) Slovenské súdy postupujú v konaní podľa slovenských procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenie pri uplatňovaní svojich práv.

(2) Súd preskúma právomoc skôr, ako začne konať o veci samej, na základe skutočností, ktoré existujú v čase podania návrhu. Ak dôjde následne k zmene týchto skutočností, právomoc súdu zostáva zachovaná.

Postavenie cudzincov v konaní

§ 49

Procesná spôsobilosť cudzinca sa spravuje právom štátu, ktorého je príslušníkom. Stačí však, ak má procesnú spôsobilosť podľa slovenského práva.

§ 50

Cudzinci majú nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a na ustanovenie bezplatného zástupcu na ochranu ich zájmov, ak je zaručená vzájomnosť.

§ 51

(1) Cudzincovi, ktorý sa domáha rozhodnutia o majetkovom práve, súd uloží na návrh odporcu, aby zložil súdom určenú zábezpeku za trovy konania s tým, že ak zábezpeku nezloží do určenej lehoty, nebude proti vôli odporcu v konaní pokračovať a konanie zastaví.

(2) Zábezpeku nemožno uložiť, ak:

a) návrh na jej zloženie bol podaný, až keď odporca vo veci už konal alebo urobil procesný úkon, hoci už vedel, že navrhovateľ nie je slovenským občanom alebo že slovenské občianstvo stratil;

b) v štáte, ktorého je navrhovateľ príslušníkom, sa v podobných prípadoch od slovenského občana zábezpeka nežiada;

c) navrhovateľ má v Slovenskej republike nehnuteľný majetok v cene dostačujúcej na úhradu trov, ktoré odporcovi v konaní vzniknú;

d) návrh na začatie konania sa vybavuje platobným rozkazom alebo rozkazom na plnenie;

e) navrhovateľ je oslobodený od súdnych poplatkov a preddavkov.

§ 52

Listiny vydané súdmi a úradmi v cudzine, ktoré platia na mieste, kde boli vydané, za listiny verejné, majú dôkaznú moc verejných listín aj v Slovenskej republike, ak sú opatrne predpísanými overeniami.

Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť

§ 53

(1) Na zistenie cudzieho práva justičný orgán urobí všetky potrebné opatrenia; pokiaľ mu obsah cudzieho práva nie je známy, môže si za tým účelom vyžiadať aj informáciu od Ministerstva spravodlivosti.

(2) Ak pri prejednávaní vecí uvedených v § 1 vzniknú pochybnosti, môžu si justičné orgány vyžiadať od Ministerstva spravodlivosti vyjadrenie.

§ 54

Vyhlásenie Ministerstva spravodlivosti o vzájomnosti zo strany cudzieho štátu, vydané po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí a s inými príslušnými ministerstvami, je pre súdy i iné štátne orgány záväzná.

Právna pomoc v styku s cudzinou

§ 55

Pokiaľ nie je ustanovené inak, stykajú sa justičné orgány s cudzími orgánmi prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti.

§ 56

Slovenské justičné orgány poskytujú na dožiadanie cudzím justičným orgánom právnu pomoc za podmienky vzájomnosti. Právnu pomoc možno odoprieť:

a) ak urobenie dožadovaného úkonu nespadá do právomoci dožiadateľného slovenského justičného orgánu; ak však jeho urobenie patrí do právomoci iných slovenských orgánov, dožiadanie sa postúpi na vybavenie orgánu na to povolanému;

b) ak sa žiada o urobenie úkonu, ktorý sa prieči slovenskému verejnému poriadku.

§ 57

(1) Žiadaná právna pomoc sa poskytuje podľa slovenských predpisov; na žiadosť cudzieho orgánu možno postupovať podľa cudzieho procesného predpisu, ak sa žiadaný postup neprieči slovenskému verejnému poriadku.

(2) Ak o to žiada cudzí orgán, možno svedkov, znalcov a účastníkov vyslúchať i prisáhať. To isté platí, ak je potrebné v cudzine predložiť prisáhať vyhlásenie o skutočnostiach rozhodujúcich na uplatnenie alebo zachovanie nárokov.

(3) Prisaha pre svedkov a účastníkov znie: "Prisahám na svoju česť, že o všetkom, na čo sa ma bude súd pýtať, vypoviem úplnú a čistú pravdu a nič nezamlčím."

(4) Prisaha pre znalcov znie: "Prisahám na svoju česť, že posudok podám podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia."

(5) Ak ide o prisahu následnú, znenie prisahy sa primerane pozmění.

§ 58

Ak cudzozemská písomnosť nie je opatrená overeným prekladom do jazyka českého alebo slovenského, doručí sa príjemcovi, ak je ochotný ju prijať; príjemcu je potrebné poučiť, že si musí byť vedomý právnych následkov, aké môžu v cudzine nastať, ak odmietne písomnosť prijať.

§ 59

(1) Na dožiadanie slovenského justičného orgánu vykonáva slovenský zastupiteľský alebo konzulárny úrad:

a) doručenie osobám v štáte, kde vykonáva pôsobnosť, ak je to prípustné podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo ak tomu nebránia predpisy štátu, kde úkon sa má urobiť;

b) doručenie slovenským občanom v štáte, kde úkon sa má urobiť, ktorí tam požívajú diplomatické výsady a imunity, a výsluch takýchto občanov ako svedkov, znalcov alebo účastníkov konania;

c) na základe splnomocnenia Ministerstva zahraničných vecí výsluch svedkov, znalcov a účastníkov konania, ako aj iné procesné úkony, ak sa tieto osoby ustanovia dobrovoľne a ak tomu nebránia predpisy platné v štáte, kde sa úkon má urobiť.

(2) Slovenský zastupiteľský alebo konzulárny orgán postupuje primerane podľa predpisov pre dožadujúci justičný orgán a úkony ním urobené majú tie isté účinky, ako keby ich urobil justičný orgán sám.

§ 60

Doručenia vykonané na dožiadanie slovenského justičného orgánu cudzím orgánom, ako aj dôkazy pred ním vykonané sú účinné, i keď nie sú v súlade s predpismi cudzieho práva, ak vyhovujú slovenským predpisom.

§ 61

Osvedčenie o slovenskom práve

Ministerstvo spravodlivosti vydáva tým, ktorí to potrebujú na uplatnenie svojho práva v cudzine, osvedčenie o práve platnom v Slovenskej republike. V takomto osvedčení nemôže sa podávať výklad zákona alebo výklad o tom, ako je potrebné použiť zákon na určitú právnu vec.

§ 62

Vyššie overenie listín

K listinám vydaným justičnými orgánmi alebo k listinám týmito orgánmi osvedčeným, alebo pred nimi podpísaným, ktoré sa majú použiť v cudzine, na žiadosť účastníka pripojí vyššie overenie

a) krajský súd, ak ide o listiny vydané okresnými súdmi, notármi alebo súdnymi exekútormi so sídlom v územnom obvode krajského súdu, o listiny, ktorých správnosť osvedčili alebo na ktorých osvedčili pravosť podpisu, ako aj o preklady vyhotovené prekladateľmi, alebo o posudky vyhotovené znalcami,

b) ministerstvo spravodlivosti, ak ide o listiny neuvedené v písme a).

§ 62a

Iné úkony súdu vo vzťahu k cudzine

(1) Fyzická osoba, ktorá chce uplatniť nárok na výživné v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy, osobitného predpisu alebo na základe vzájomnosti podaním návrhu na určenie výživného alebo výkon rozhodnutia slovenského súdu, môže o spísanie návrhu požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko. Okresný súd je povinný návrh spísať.

(2) Fyzická osoba, ktorá chce svoj právny nárok uplatniť v konaní na súde v cudzine alebo ktorá je v takomto konaní žalovanou stranou, môže požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko, o spísanie žiadosti o priznanie právnej pomoci v konaní v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy. Okresný súd je povinný návrh spísať.

(3) Súd na návrh a trovy žiadateľa zabezpečí preklad žiadosti podľa odseku 1 alebo 2 a jej príloh do cudzieho jazyka. Ak žiadateľ spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, súd vyhotoví preklad na trovy štátu.

(4) Podľa odsekov 1 až 3 súd postupuje aj vtedy, ak medzinárodná zmluva pripúšťa, aby návrh na výkon tuzemského rozhodnutia v cudzine sa podal súdu, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

Oddiel 3 - Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí

§ 63

Rozhodnutia orgánov cudzieho štátu, nimi schválené dohody a zmiery vo veciach uvedených v § 1, ak o nich v Slovenskej republike rozhodujú súdy, rovnako ako cudzie notárske listiny v týchto veciach (ďalej len "cudzie rozhodnutia") majú v Slovenskej republike účinnosť, ak boli uznané slovenskými orgánmi.

§ 64

Podmienky uznania cudzieho rozhodnutia

Cudzie rozhodnutie nemožno uznať alebo vykonať, ak

a) uznaniu bráni výlučná právomoc slovenských orgánov alebo orgán cudzieho štátu by nemal právomoc rozhodnúť, ak by sa na posúdenie jeho právomoci použili ustanovenia slovenského práva,

b) nie je právoplatné alebo vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,

c) nie je rozhodnutím vo veci samej,

d) účastníkovi konania, voči ktorému sa má rozhodnutie uznať, bola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť konať pred týmto orgánom, najmä ak mu nebolo riadne doručené predvolanie alebo návrh na začatie konania; splnenie tejto podmienky súd neskúma, ak sa tomuto účastníkovi cudzie rozhodnutie riadne doručilo a účastník sa proti nemu neodvolal alebo ak tento účastník vyhlásil, že na skúmaní tejto podmienky netrvá,

e) slovenský súd už vo veci právoplatne rozhodol alebo je tu skoršie cudzie rozhodnutie v tej istej veci, ktoré sa uznalo alebo spĺňa podmienky na uznanie,

f) uznanie by sa priecilo slovenskému verejnému poriadku.

§ 65

Cudzie rozhodnutia v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je slovenský občan, a cudzie rozhodnutia vo veciach osvojenia dieťaťa, ktoré je slovenským občanom a cudzie rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony slovenského občana, sa v Slovenskej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 64 písm. b) až f).

§ 66

(1) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním nemožno uznať alebo vykonať, ak

a) uznaniu bránia ustanovenia § 64 písm. a) až e),

b) dieťaťu sa nedala v konaní vo veci samej možnosť vyjadriť sa, ibaže súd od vypočutia upustil z dôvodu, že išlo o

naliehavú vec alebo dieťa nebolo schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor,

c) uznanie by bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa a v zjavnom rozpore so slovenským verejným poriadkom.

(2) Súd neuzná cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozhodnutie zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa rozhodnutie s výnimkou naliehavých prípadov vydalo bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa.

§ 67

(1) Cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, osvojenia dieťaťa a vo veciach obmedzenia alebo pozbavenia spôsobilosti na právne úkony možno uznať len osobitným výrokom slovenského súdu.

(2) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a o úprave styku s dieťaťom možno uznať osobitným výrokom slovenského súdu alebo nariadením jeho výkonu.

(3) Iné cudzie rozhodnutie sa uzná tak, že slovenský súd nariadi jeho výkon alebo vydá poverenie na vykonanie exekúcie; ak také rozhodnutie nevyžaduje výkon, uzná sa tým, že sa naň prihliadne, ako keby šlo o rozhodnutie slovenského súdu. Na návrh oprávneného alebo povinného z cudzieho rozhodnutia slovenský súd rozhodne o uznaní takéhoto rozhodnutia vždy osobitným výrokom.

(4) Na návrh oprávneného alebo povinného z cudzieho rozhodnutia alebo inej osoby, ktorá preukáže, že má na veci právny záujem, súd rozhodne osobitným výrokom o uznaní cudzieho rozhodnutia, aj keď to tento zákon alebo medzinárodná zmluva nevyžaduje.

§ 68

Účinky cudzieho rozhodnutia

(1) Cudzie rozhodnutie uznané slovenským súdom má rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu.

(2) Aj bez uznania má cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu, ak účastníci nie sú občanmi Slovenskej republiky a ak sa to neprieči slovenskému verejnému poriadku.

Konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom

§ 68a

Príslušnosť súdu

Na konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom je príslušný

a) Krajský súd v Bratislave, ak ide o cudzie rozhodnutie vo veciach uvedených v § 67 ods.1,

b) okresný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v ktorého obvode sa zdržuje; ak nie je taký súd, na konanie je príslušný Okresný súd Bratislava I, ak ide o cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním,

c) súd, ktorý je príslušný na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak nie je daná jeho príslušnosť podľa písmena b); ak ide o rozhodnutie, ktoré nevyžaduje výkon, je príslušný všeobecný súd osoby, voči ktorej sa rozhodnutie má uznať.

§ 68b

Účastníci

(1) Konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia sa začína na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto je v cudzom rozhodnutí označený

ako účastník a vo veciach uvedených v § 67 ods.1, aj ten, kto preukáže, že má na veci právny záujem.

(2) Účastníkmi konania sú navrhovateľ a tí, voči ktorým sa má cudzie rozhodnutie uznať. Ak ich navrhovateľ neuvedie, účastníkmi konania sú aj tí, ktorí sú v cudzom rozhodnutí označení ako účastníci. Účastníkom konania vo veci uznania cudzieho rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony je okrem navrhovateľa opatrovník osoby, ktorej sa rozhodnutie týka.

(3) Ak má navrhovateľ bydlisko alebo sídlo v cudzine, musí si na prijímanie písomností zvoliť zástupcu s bydliskom alebo so sídlom na území Slovenskej republiky. Ak si ho v určenej lehote nezvolí, budú sa mu písomnosti ukladať na súde s účinkom doručenia; o tom treba navrhovateľa poučiť.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa použije primerane vo vzťahu k ďalším účastníkom konania, ak nemajú v Slovenskej republike bydlisko alebo sídlo.

§ 68c

Náležitosti návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia

(1) Z návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Návrh musí obsahovať označenie cudzieho rozhodnutia, názov orgánu, ktorý ho vydal, dátum právoplatnosti cudzieho rozhodnutia alebo údaj o jeho vykonateľnosti a zoznam listín, ktoré sa k návrhu pripájajú. Návrh treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník konania dostal jeden rovnopis.

(2) Navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť

a) originál alebo úradne osvedčenú kópiu cudzieho rozhodnutia v plnom znení,

b) potvrdenie príslušného cudzieho orgánu o právoplatnosti alebo vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia alebo o tom, že rozhodnutie už nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom,

c) listinné dôkazy o tom, že nie je daná prekážka uznania uvedená v § 64 písm. d), alebo vyhlásenie druhého účastníka, že na jej skúmaní netrvá,

d) úradne osvedčené preklady pripojených listín do slovenského jazyka.

(3) Súd vyzve navrhovateľa, aby neúplný návrh v určenej lehote nie kratšej ako 15 dní doplnil. Ak sa napriek výzve súdu návrh neopraví alebo nedoplní a pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd konanie zastaví. O tomto následku musí byť navrhovateľ poučený.

§ 68d

(1) Podaním návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia sa konanie o nariadení jeho výkonu alebo vydaní poverenia na vykonanie exekúcie prerušuje až do právoplatného rozhodnutia o uznaní.

(2) Ak bolo cudzie rozhodnutie v štáte, v ktorom bolo vydané, napadnuté opravným prostriedkom, môže súd, ktorý koná o uznaní cudzieho rozhodnutia alebo o nariadení výkonu cudzieho rozhodnutia (vydaní poverenia na vykonanie exekúcie), prerušiť toto konanie až do právoplatného rozhodnutia o opravnom prostriedku.

§ 68e

Pojednávanie

(1) Ak žiadny z účastníkov konania nepodá do 15 dní od doručenia návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia námietku proti uznaniu cudzieho rozhodnutia, súd nemusí nariaďovať pojednávanie.

(2) Ak účastníci konania písomne vyhlásia, že s uznaním cudzieho rozhodnutia súhlasia, súd návrh na uznanie nedoručuje a pojednávanie nenariadi. Písomné vyhlásenie sa musí predložiť spolu s úradne osvedčeným prekladom do slovenského jazyka. V konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia v manželskej veci, ak odporcom nie je slovenský občan, a v konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony, ak navrhovateľom je opatrovník osoby, ktorej sa rozhodnutie týka, súd návrh nedoručuje a pojednávanie nenariadi, aj keď účastníci takéto vyhlásenie nepredložia.

§ 68f

Rozsah preskúmania cudzieho rozhodnutia

(1) Súd je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých si cudzí orgán založil svoju právomoc.

(2) Preskúmanie cudzieho rozhodnutia vo veci samej sa nepripúšťa.

§ 68g

Rozhodnutie súdu

(1) O uznaní cudzieho rozhodnutia vo veciach uvedených v § 67 ods.1 rozhoduje súd rozsudkom, inak rozhoduje uznesením.

(2) Ak nie je splnená niektorá z podmienok uznania cudzieho rozhodnutia, súd vysloví, že sa cudzie rozhodnutie neuznáva. Inak cudzie rozhodnutia uzná.

(3) Ak cudzie rozhodnutie obsahuje viaceré výroky a uznanie nie je možné alebo potrebné pre všetky z nich, súd cudzie rozhodnutie uzná len pri tých výrokoch, ktorých uznanie je možné alebo potrebné. Čiastočné uznanie rozhodnutia môže navrhnúť aj navrhovateľ.

§ 68h

(1) Ustanovenia tohto oddielu sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na neuznanie cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike.

(2) Ustanovenia týkajúce sa konania o uznaní cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom za vykonateľné alebo nevykonateľné na území Slovenskej republiky.

§ 68i

Prechodné ustanovenia

(1) Konania o uznaní a výkone cudzích rozhodnutí začaté podľa doterajších predpisov sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(2) Ak si slovenský súd založil právomoc podľa doterajších predpisov, jeho právomoc ostáva zachovaná.

(3) Právomoc súdov založená písomnou dohodou strán podľa doterajších predpisov ostáva zachovaná. Platnosť dohody o právomoci, ktorá bola uzatvorená pred účinnosťou tohto zákona, posudzuje sa podľa doterajších predpisov.

Záverečné ustanovenia

§ 69

Zrušuje sa zákon č. 41/1948 Zb. o medzinárodnom a medzioblastnom práve súkromnom a o právnom postavení cudzincov v odbore súkromného práva.

§ 70

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

(vypustené)

15. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o Európskom spoločenstve a najmä jej článok 61 písm. c/a článok 67 ods.1, so zreteľom na iniciatívu Spolkovej republiky Nemecko, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Európska únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať Európsku úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na postupné vytvorenie tohto priestoru by spoločenstvo malo medzi iným prijať také opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné na správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Správne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje zlepšenie spolupráce súdov pri vykonávaní dôkazov a najmä jej zjednodušenie a urýchlenie.

(3) Európska rada na svojom zasadnutí 15. a 16. októbra 1999 pripomenula, že by sa mala pripraviť nová procesná legislatíva pre cezhraničné prípady, najmä pre vykonávanie dôkazov.

(4) Tento priestor spadá pod úpravu článku 65 zmluvy.

(5) Ciele navrhovanej činnosti, teda zlepšenie spolupráce medzi súdmi pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty jednotlivo a preto ich môže lepšie dosiahnuť spoločenstvo. Spoločenstvo môže prijímať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality uvedenou v tomto článku, toto nariadenie nejde ďalej, než je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.

(6) Zatiaľ neexistuje právny nástroj v oblasti vykonávania dôkazov, ktorý by zaväzoval všetky členské štáty. Haagsky dohovor o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 18. marca 1970 sa uplatňuje len medzi 11 členskými štátmi Európskej únie.

(7) Nakoľko je často nevyhnutné na vydanie rozhodnutia v občianskej alebo obchodnej veci pred súdom členského štátu vykonať dôkaz v inom členskom štáte, činnosť spoločenstva sa nemôže obmedziť len na oblasť doručovania súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach, ktoré je predmetom úpravy nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch. Je preto potrebné pokračovať v zlepšovaní spolupráce medzi súdmi členských štátov v oblasti vykonávania dôkazov.

(8) Efektívnosť súdneho konania v občianskych alebo obchodných veciach vyžaduje, aby sa zasielanie a vykonávanie dožiadaní o vykonanie dôkazu uskutočňovalo v priamom styku a najrýchlejším možným spôsobom medzi súdmi členských štátov.

(9) Rýchlosť pri zasielaní dožiadaní o vykonanie dôkazu odôvodňuje použitie všetkých vhodných prostriedkov za predpokladu, že sa dodržia určité podmienky ohľadom čitateľnosti a spoľahlivosti doručených písomností. Na účely zaručenia maximálnej jasnosti a právnej istoty sa dožiadanie o vykonanie dôkazu musí zaslať na tlačive vyplnenom v jazyku členského štátu dožiadaného súdu alebo v inom

jazyku, ktorý tento štát prijíma. Z rovnakého dôvodu, pokiaľ je to len možné, by sa mali používať tlačivá aj pre inú komunikáciu medzi príslušnými súdmi.

(10) Dožiadanie o vykonanie dôkazu by sa malo vybaviť urýchlene. Ak nemožno dožiadanie vybaviť do 90 dní od doručenia dožiadania dožiadateľnému súdu, tento súd by mal o tom informovať dožadujúci súd s uvedením dôvodov, ktoré bránia rýchlemu vybaveniu dožiadania.

(11) Na dosiahnutie efektívnosti tohto nariadenia by sa možnosť odmietnuť vybavenie dožiadania o vykonanie dôkazu mala obmedziť len na veľmi úzko vymedzené výnimočné situácie.

(12) Dožiadateľ súd by mal vykonať dožiadanie podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

(13) Účastníci konania, prípadne ich právni zástupcovia, by mali mať možnosť byť prítomní na vykonaní dôkazu, ak to upravuje poriadok členského štátu dožadujúceho súdu, aby sa umožnilo uskutočniť konanie spôsobom, ktorý by bol porovnateľný s vykonaním dôkazu v členskom štáte dožadujúceho súdu. Mali by mať tiež právo žiadať o možnosť zapojiť sa, aby mohli hrať aktívnejšiu úlohu pri vykonávaní dôkazu. Podmienky ich účasti by však mal určiť dožiadateľ súd v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu.

(14) Zástupcovia dožadujúceho súdu by mali mať možnosť byť prítomní na vykonaní dôkazu, ak je to zlučiteľné s právnym poriadkom členského štátu dožiadateľného súdu, aby mali zlepšenú možnosť vyhodnotenia dôkazu. Tiež by mali mať právo žiadať o možnosť zapojiť sa, podľa podmienok určených dožiadateľným súdom v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, aby mohli hrať aktívnejšiu úlohu pri vykonávaní dôkazu.

(15) Na uľahčenie vykonania dôkazu by mal súd členského štátu mať možnosť vykonať dôkaz aj priamo v inom členskom štáte v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, ak s tým tento členský štát súhlasí a pri dodržaní podmienok určených ústredným orgánom alebo príslušným orgánom dožiadateľného členského štátu.

(16) Z výkonu dožiadania podľa článku 10 nemôže vzniknúť povinnosť náhrady poplatkov či nákladov. Ak však dožiadateľ súd požaduje úhradu, nemal by tento súd znášať trovy odmien vyplatených znalcom a tlmočníkom, ani náklady, ktoré vznikli uplatnením článku 10 (3) a (4). V takom prípade by mal dožadujúci súd prijať potrebné opatrenia, aby došlo k náhrade bez odkladu. Ak sa žiada o vypracovanie znaleckého posudku, dožiadateľ súd môže pred vykonaním dožiadania požiadať dožadujúci súd o primeranú zálohu alebo predpavok na trovy.

(17) Toto nariadenie má prednosť pred ustanoveniami medzinárodných zmlúv dojednaných členskými štátmi týkajúcich sa jeho predmetu úpravy. Členské štáty môžu prijímať dohody alebo dojednania na ďalšie uľahčenie spolupráce pre vykonávanie dôkazov.

(18) Informácie poskytnuté podľa tohto nariadenia sú chránené. Nakoľko sa uplatňuje smernica 95/46/ES Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a smernica 97/66/ES Európskeho parlamentu a Rady z 15. decembra 1997 o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v telekomunikačnom sektore, nevyžaduje sa v tomto nariadení osobitná úprava ochrany osobných údajov.

(19) Opatrenia potrebné na implementáciu tohto nariadenia sa prijímajú v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktoré určuje postup pri uplatňovaní výkonných právomocí prenesených na Komisiu.

(20) Pre správne fungovanie tohto nariadenia je potrebné, aby Komisia preverila jeho uplatňovanie a prípadne navrhla jeho zmeny.

(21) Veľká Británia a Írsko, v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(22) Dánsko, v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané a nie je povinné ho ani uplatňovať, prijala toto nariadenie:

Kapitola I: Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych alebo obchodných veciach, ak súd členského štátu podľa vlastných právnych predpisov žiada:

a) príslušný súd iného členského štátu o vykonanie dôkazu; alebo

b) aby mohol sám vykonať dôkaz v inom členskom štáte.

2. Dožiadanie nemožno žiadať o vykonanie dôkazu, ktorý nie je určený na použitie v súdnom konaní, ktoré sa začalo alebo sa má začať.

3. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2

Priamy styk medzi súdmi

1. Dožiadania podľa článku 1 ods. 1 písm.a/, ďalej označované ako "dožiadania", zasiela súd, pred ktorým sa začalo alebo má začať konanie, ďalej označovaný ako "dožadujúci súd", priamo príslušnému súdu iného členského štátu, ďalej označovanému ako "dožiadateľ súd", na účely vykonania dôkazu.

2. Každý členský štát vypracuje zoznam súdov príslušných na vykonávanie dôkazov podľa tohto nariadenia. Zoznam bude uvádzať tiež miestnu a v odôvodnených prípadoch aj vecnú príslušnosť týchto súdov.

Článok 3

Ústredný orgán

1. Každý členský štát určí ústredný orgán zodpovedný za:

a) poskytovanie informácií súdom;

b) hľadanie riešenia pri akýchkoľvek ťažkostiach, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s dožiadaním;

c) vo výnimočných prípadoch zaslanie dožiadania príslušnému súdu na žiadosť dožadujúceho súdu.

2. Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré systémy práva alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac ústredných orgánov.

3. Každý členský štát určí tiež ústredný orgán podľa odseku 1 alebo jeden príslušný orgán alebo viacero príslušných orgánov na účely rozhodovania o žiadostiach podľa článku 17.

Kapitola II: Zasielanie a vykonávanie dožiadaní

Oddiel 1 - Zaslanie dožiadania

Článok 4

Forma a obsah dožiadania

1. Dožiadanie sa vypracuje na tlačive A alebo v odôvodnených prípadoch na tlačive I v prílohe. Musí obsahovať tieto údaje:

- a) označenie dožadujúceho a v odôvodnených prípadoch dožiadateľného súdu;
- b) označenie a adresy účastníkov konania, prípadne ich zástupcov;
- c) povahu a predmet konania a stručný popis skutkového stavu;
- d) popis dôkazu, o ktorého vykonanie sa žiada;
- e) v prípade dožiadania o vykonanie dôkazu výsluchom osoby:
 - meno a adresu osoby alebo osôb, ktoré sa majú vypočúť,
 - otázky, ktoré sa majú položiť vypočúvaným osobám alebo skutočnosti, o ktorých sa majú vypočúť,
 - v odôvodnených prípadoch odkaz na právo odmietnuť výpoveď podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu,
 - žiadosť, aby sa dôkaz vykonal pod prisahou alebo vierohodným overením, ako aj osobitnú formu, ktorá sa má použiť,
 - v odôvodnených prípadoch akúkoľvek inú informáciu, ktorú dožadujúci súd považuje za potrebnú.
- f) v prípade dožiadania o vykonanie iného dôkazu písomnosti alebo inej veci, ktoré sa majú posúdiť;
- g) v odôvodnených prípadoch žiadosti podľa článku 10 ods. 3 a ods. 4 a článkov 11 a 12 a akékoľvek informácie potrebné na ich uplatnenie.

2. Dožiadanie ani žiadna k nemu pripojená písomnosť nepodliehajú overeniu, ani inej podobnej formalite.

3. K písomnostiam, ktorých pripojenie k dožiadaniu považuje dožadujúci súd za potrebné na účely jeho vykonania, sa pripojí preklad do jazyka, v ktorom je spísané dožiadanie.

Článok 5

Jazyk

Dožiadanie a písomnosti zasielané podľa tohto nariadenia sa vyhotovia v úradnom jazyku dožiadateľného členského štátu alebo, ak v danom členskom štáte je viac úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má vykonať žiadaný dôkaz, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označí za prijateľný. Každý členský štát označí iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskeho spoločenstva ako svoj vlastný, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačiva.

Článok 6

Zasielanie dožiadaní a iných písomností

Dožiadanie a písomnosti podľa tohto nariadenia sa zasielajú najrýchlejším možným spôsobom, ktorý dožiadateľný členský štát označil za prijateľný. Zaslanie možno vykonať akýmkoľvek vhodným spôsobom za predpokladu, že doručená písomnosť presne vyjadruje obsah zaslanej písomnosti a že všetky v nej obsiahnuté informácie sú čitateľné.

Oddiel 2 - Prijatie dožiadania

Článok 7

Prijatie dožiadania

1. Do siedmich dní po doručení dožiadania zašle dožiadateľný príslušný súd potvrdenie prijatia dožadujúcemu súdu na tlačive B v prílohe. Ak dožiadanie nespĺňa náležitosti článku 5 a 6, dožiadateľný súd túto skutočnosť vyznačí v potvrdení prijatia.

2. Ak vykonanie dožiadania vyhotoveného na tlačive A v prílohe, ktoré spĺňa náležitosti článku 5, nepatrí do príslušnosti súdu, ktorému bolo doručené, tento súd zašle dožiadanie príslušnému

súdu tohto členského štátu a informuje o tom dožadujúci súd na tlačive A v prílohe.

Článok 8

Neúplné dožiadanie

1. Ak dožiadanie nemožno vykonať, pretože neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4, dožiadateľný súd o tom informuje na tlačive C v prílohe bez odkladu dožadujúci súd najneskôr do 30 dní od doručenia dožiadania a požiada o zaslanie chýbajúcich informácií, ktoré treba označiť čo najpresnejšie.

2. Ak žiadosť nemožno vykonať, pretože sa vyžaduje záloha alebo preddavok podľa článku 18 ods. 3, dožiadateľný súd informuje o tom na tlačive C v prílohe bez odkladu dožadujúci súd najneskôr do 30 dní od doručenia dožiadania a informuje dožadujúci súd, ako sa záloha alebo preddavok majú zložiť. Dožiadateľný súd potvrdí na tlačive D príjem zálohy alebo preddavku bez odkladu, najneskôr do 10 dní od zloženia zálohy alebo preddavku.

Článok 9

Doplnenie dožiadania

1. Ak dožiadateľný súd vyznačil na potvrdení príjmu podľa článku 7 ods. 1, že dožiadanie nespĺňa náležitosti článku 5 a 6 alebo informoval dožadujúci súd podľa článku 8, že dožiadanie nemožno vykonať, pretože neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4, lehota podľa článku 10 začína plynúť po doručení riadne doplneného dožiadania dožiadateľnému súdu.

2. Ak dožiadateľný súd požiadal o zloženie zálohy alebo preddavku podľa článku 18 ods. 3, táto lehota začína plynúť od zloženia zálohy alebo preddavku.

Oddiel 3 - Vykonanie dôkazu dožiadateľným súdom

Článok 10

Všeobecné ustanovenia o vykonaní dožiadania

1. Dožiadateľný súd vykoná dožiadanie bez odkladu najneskôr do 90 dní od doručenia dožiadania.

2. Dožiadateľný súd vykoná dožiadania podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

3. Dožiadateľný súd môže na tlačive A v prílohe žiadať, aby sa dožiadanie vykonalo osobitným postupom upraveným právnym poriadkom jeho členského štátu. Dožiadateľný súd nevyhoví tejto požiadavke len, ak takýto postup je nezlučiteľný s právnym poriadkom členského štátu dožiadateľného súdu alebo z dôvodu závažných praktických problémov. Ak dožiadateľný súd nevyhoví požiadavke z niektorého z týchto dôvodov, informuje o tom dožadujúci súd na tlačive E v prílohe.

4. Dožadujúci súd môže žiadať, aby dožiadateľný súd použil pri vykonaní dôkazu komunikačnú technológiu, najmä videokonferenciu a telekonferenciu.

Dožiadateľný súd nevyhoví tejto požiadavke, len ak by bola nezlučiteľná s právnym poriadkom členského štátu dožiadateľného súdu alebo z dôvodu závažných praktických problémov.

Ak dožiadateľný súd nevyhoví požiadavke z niektorého z týchto dôvodov, informuje o tom dožadujúci súd na tlačive E v prílohe.

Ak dožiadateľný alebo dožadujúci súd nemá prístup k technickým prostriedkom uvedeným vyššie, môžu si ich súdy po vzájomnej dohode poskytnúť.

Článok 11

Vykonanie v prítomnosti a za účasti účastníkov

1. Ak to upravuje právny poriadok členského štátu dožadujúceho súdu majú účastníci a ich prípadní právni zástupcovia právo byť prítomní na vykonaní dôkazu dožiadaným súdom.
2. Dožadujúci súd v dožiadaní na tlačive A v prílohe informuje dožadujúci súd o tom, že účastníci a ich prípadní právni zástupcovia budú prítomní a v odôvodnených prípadoch aj o tom, že sa žiada, aby sa na vykonaní dôkazu mohli podieľať. Túto informáciu možno poskytnúť aj v inom vhodnom čase.
3. Ak sa žiada, aby sa účastníci a ich prípadní právni zástupcovia mohli podieľať na vykonaní dôkazu, dožiadaný súd určí v súlade s článkom 10 podmienky, za ktorých sa môžu na vykonaní dôkazu podieľať.
4. Dožiadaný súd informuje na tlačive F v prílohe účastníkov a ich prípadných právnych zástupcov o čase a mieste vykonania dôkazu a v odôvodnených prípadoch o podmienkach ich účasti.
5. Odseky 1 až 4 nemajú vplyv na možnosť dožiadaného štátu žiadať, aby účastníci a ich prípadní právni zástupcovia boli prítomní alebo sa podieľali na vykonaní dôkazu, ak taká možnosť je upravená v právnom poriadku tohto členského štátu.

Článok 12

Vykonanie v prítomnosti a za účasti zástupcov dožadujúceho súdu

1. Ak je to zlučiteľné s právnym poriadkom členského štátu dožadujúceho súdu majú zástupcovia dožadujúceho súdu právo byť prítomní na vykonaní dôkazu dožiadaným súdom.
2. Na účely tohto článku pojem "zástupcovia" zahŕňa členov justičného personálu určených dožadujúcim súdom v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu. Dožadujúci súd môže určiť v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu aj akúkoľvek inú osobu, ako napríklad znalca.
3. Dožadujúci súd v dožiadaní na tlačive A v prílohe informuje dožadujúci súd o tom, že jeho zástupcovia budú prítomní a v odôvodnených prípadoch aj o tom, že sa žiada, aby sa na vykonaní dôkazu mohli podieľať. Túto informáciu možno poskytnúť aj v inom vhodnom čase.
4. Ak sa žiada, aby zástupcovia dožadujúceho súdu sa mohli podieľať na vykonaní dôkazu, dožiadaný súd určí v súlade s článkom 10 podmienky, za ktorých sa môžu na vykonaní dôkazu podieľať.
5. Dožiadaný súd informuje na tlačive F v prílohe dožadujúci súd o čase a mieste vykonania dôkazu a v odôvodnených prípadoch o podmienkach účasti zástupcov.

Článok 13

Donucovacie prostriedky

Ak je to potrebné, využije dožiadaný súd pri vykonaní dožiadania vhodné donucovacie prostriedky v tých prípadoch a v tej miere, ktoré ustanovuje právny poriadok členského štátu dožiadaného súdu pri vykonávaní rovnakého dožiadania vlastného súdu alebo rovnakého dôkazu vykonávaného na žiadosť niektorého z účastníkov konania.

Článok 14

Odmietnutie výkonu

1. Dožiadanie o výsluch osoby sa nevykoná, ak osoba, ktorej sa týka, sa dovoľáva práva odmietnuť výpoveď alebo povinnosti nevypovedať
 - a) podľa právneho poriadku členského štátu dožiadaného súdu; alebo
 - b) podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu a ak je takéto právo uvedené v dožiadaní, prípadne potvrdené dožadujúcim súdom na žiadosť dožiadaného súdu.

2. Okrem dôvodov uvedených v odseku 1 výkon dožiadania možno odmietnuť, len ak

- a) dožiadanie nespadá do predmetu úpravy tohto nariadenia vymedzeného v článku 1; alebo
- b) výkon dožiadania podľa právneho poriadku dožiadaného súdu nepatrí do právomoci súdov; alebo
- c) dožadujúci súd nesplní žiadosť dožiadaného súdu o doplnenie dožiadania podľa článku 8 do 30 dní od žiadosti dožiadaného súdu; alebo
- d) nedošlo k zloženiu zálohy alebo preddavku, o ktoré sa požiadalo podľa článku 18 ods.3, do 60 dní od žiadosti dožiadaného súdu o zloženie takejto zálohy alebo preddavku.

3. Dožiadaný súd nesmie odmietnuť výkon dožiadania výlučne z dôvodu, že podľa právneho poriadku tohto členského štátu má výlučnú právomoc rozhodovať o danom právnom nároku súd tohto členského štátu alebo že právny poriadok tohto členského štátu uplatnenie takéhoto právneho nároku nepripúšťa.

4. Ak sa výkon dožiadania odmietne z jedného z dôvodov uvedených v odseku 2, dožiadaný súd na tlačive H v prílohe upovedomí o tom dožadujúci súd do 60 dní od doručenia žiadosti dožiadaným súdom.

Článok 15

Upovedomenie o odklade

Ak dožiadaný súd nie je spôsobilý vykonať dožiadanie do 90 dní od jeho doručenia, informuje o tom na tlačive G v prílohe dožadujúci súd. Pritom uvedie dôvody odkladu ako aj predpokladaný čas, ktorý podľa dožiadaného súdu bude na vykonanie dožiadania potrebný.

Článok 16

Postup po vykonaní dožiadania

Dožiadaný súd zašle bez odkladu dožadujúcemu súdu písomnosti potvrdzujúce vykonanie dožiadania a v odôvodnených prípadoch vráti písomnosti, ktoré mu zaslal dožadujúci súd. K písomnostiam sa pripojí potvrdenie vykonania na tlačive H v prílohe.

Oddiel 4 - Priamy výkon dôkazu dožadujúcim súdom

Článok 17

1. Ak súd požiadá, aby mohol vykonať dôkaz priamo v inom členskom štáte, zašle žiadosť na tlačive I v prílohe ústrednému orgánu alebo príslušnému orgánu podľa článku 3 ods. 3 v tomto štáte.

2. Priamy výkon dôkazu sa smie uskutočniť, len ak sa dá vykonať na dobrovoľnom základe bez potreby uplatnenia donucujúcich prostriedkov.

Ak priamy výkon dôkazu predpokladá výsluch osoby, dožadujúci súd informuje túto osobu, že sa výsluch vykoná na dobrovoľnom základe.

3. Dôkaz vykoná člen justičného personálu alebo akákoľvek iná určená osoba, napríklad znalec, podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu.

4. Ústredný orgán alebo príslušný orgán dožiadaného členského štátu informuje na tlačive J do 30 dní od doručenia žiadosti dožadujúci súd, či sa žiadosť prijala a v prípade potreby o podmienkach podľa právneho poriadku tohto členského štátu, za ktorých sa dôkaz má vykonať.

Ústredný orgán alebo príslušný orgán môže najmä určiť, aby sa vykonania dôkazu podieľal súd tohto členského štátu, aby

sa zaručilo správne uplatnenie tohto článku a stanovených podmienok.

Ústredný orgán alebo príslušný orgán podporuje využívanie komunikačných technológií, akými sú videokonferencie a telekonferencie.

5. Ústredný orgán alebo príslušný orgán môže odmietnuť priame vykonanie dôkazu, len ak

- a) žiadosť nespadá do predmetu úpravy tohto nariadenia vymedzeného v článku 1;
- b) žiadosť neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4; alebo
- c) priame vykonanie dôkazu je v rozpore so základnými princípmi právneho poriadku tohto členského štátu.

6. Bez vplyvu na podmienky uložené v súlade s odsekom 4 dožadujúci súd vykoná dôkaz podľa právneho poriadku svojho členského štátu.

Oddiel 5 - Náklady

Článok 18

1. Z výkonu dožiadania podľa článku 10 nevzniká povinnosť nahradiť akékoľvek poplatky alebo náklady.

2. Ak však dožiadateľ súd o to požiada, dožadujúci súd zabezpečí bez odkladu náhradu

- odmien vyplatených znalcom a tlmočníkom, a

- nákladov spôsobených uplatnením článku 10 ods. 3 a ods. 4.

Povinnosť účastníkov nahradiť tieto poplatky alebo náklady sa spravuje právnym poriadkom členského štátu dožadujúceho súdu.

3. Ak sa žiada o znalecký posudok, dožiadateľ súd môže pred vykonaním dožiadania požiadať dožadujúci súd o zloženie primeranej zálohy alebo preddavku na požadované náklady. Vo všetkých ostatných prípadoch nemôže byť zloženie zálohy alebo preddavku podmienkou pre vybavenie dožiadania.

Zálohu alebo preddavok zložia účastníci, ak to upravuje právny poriadok členského štátu dožadujúceho súdu.

Kapitola III: Záverečné ustanovenia

Článok 19

Vykonávacie predpisy

1. Komisia vypracuje a bude pravidelne aktualizovať príručku, ktorá bude dostupná aj elektronicky a ktorá bude obsahovať informácie poskytnuté členskými štátmi podľa článku 22 a platné dohody a dojednania podľa článku 21.

2. Aktualizácia alebo technické úpravy vzorových tlačív v prílohe sa vykoná poradným postupom podľa článku 20 ods. 2.

Článok 20

Výbor

1. Komisii bude pomáhať výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatnia sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 21

Vzťah k existujúcim alebo budúcim dohodám alebo dojednaniam medzi členskými štátmi

1. Toto nariadenie má v otázkach, na ktoré sa uplatňuje, prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednaní prijatých členskými štátmi, najmä Haagskeho dohovoru o civilnom konaní z 1. marca 1954 a Haagskeho dohovoru o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 18. marca 1970, vo vzťahoch medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami.

2. Toto nariadenie nebráni dvom alebo viacerým členským štátom, aby naďalej uplatňovali alebo prijali dohody alebo dojednania na ďalšie uľahčenie vykonávania dôkazov za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmto nariadením.

3. Členské štáty zašlú Komisii:

- a) do 1. júla 2003 kópiu dohôd alebo dojednaní naďalej uplatňovaných medzi členskými štátmi podľa odseku 2;
- b) kópiu dohôd alebo dojednaní prijatých medzi členskými štátmi podľa odseku 2 ako aj návrhy zamýšľaných dohôd alebo dojednaní a
- c) každú výpoveď alebo zmenu týchto dohôd alebo dojednaní.

Článok 22

Oznámenia

Do 1. júla 2003 každý členský štát oznámi Komisii:

- a) zoznam podľa článku 2 ods. 2 s uvedením miestnej a vo vhodných prípadoch vecnej príslušnosti súdov;
- b) názov a adresu ústredného orgánu a príslušných orgánov podľa článku 3 s uvedením ich miestnej príslušnosti;
- c) technické prostriedky na prijímanie dožiadaní dostupné súdom na zozname podľa článku 2 ods. 2;
- d) jazyky prijateľné pre dožiadania podľa článku 5.

Členské štáty informujú Komisiu o každej neskoršej zmene týchto údajov.

Článok 23

Preskúmanie

Najneskôr 1. januára 2007 a potom každých päť rokov predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia s osobitným dôrazom na praktické uplatňovanie článku 3 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a článkov 17 a 18.

Článok 24

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. júla 2001.

2. Toto nariadenie sa bude uplatňovať od 1. januára 2004 s výnimkou článkov 19, 21 a 22, ktoré sa budú uplatňovať od 1. júla 2001.

Toto nariadenie je záväzné ako celok a je priamo použiteľné v členských štátoch podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 28. mája 2001

16. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 5 druhú zarážku, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

(1) Únia si stanovila za cieľ zachovať a rozvíjať sa ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je

zaručený voľný pohyb osôb. Na vytvorenie tohto priestoru má Spoločenstvo prijať medziiným také opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné na správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Správne fungovanie vnútorného trhu si vyžaduje potrebu zlepšiť a zrýchliť odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach určených na doručenie medzi členskými štátmi.

(3) Rada aktom z 26. mája 1997 vypracovala Dohovor o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach v členských štátoch Európskej únie a členským štátom ho odporučila prijať v súlade s ich ústavnými princípmi. Tento dohovor nenadobudol platnosť. Je potrebné zabezpečiť kontinuitu výsledkov rokovaní dosiahnutých pri dojednávaní tohto dohovoru.

(4) Dňa 29. mája 2000 Rada prijala nariadenie (ES) č. 1348/2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch. Hlavný obsah uvedeného nariadenia vychádza z dohovoru.

(5) Dňa 1. októbra 2004 Komisia prijala správu o uplatňovaní nariadenia (ES) č. 1348/2000. V správe sa konštatuje, že od nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1348/2000 v roku 2001 sa vo všeobecnosti zlepšilo jeho uplatňovanie a urýchlilo sa odosielanie a doručovanie písomností medzi členskými štátmi, uplatňovanie niektorých ustanovení však nie je celkom uspokojivé.

(6) Efektívnosť a rýchlosť súdneho konania v občianskych veciach si vyžaduje odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností medzi miestnymi orgánmi, ktoré sú určené členskými štátmi, priamo a rýchlymi prostriedkami. Členské štáty však môžu vyjadriť svoj zámer určiť iba jeden odosielaťci alebo prijímajúci orgán alebo jeden orgán, ktorý bude plniť obidve tieto funkcie, a to na obdobie piatich rokov. Toto určenie však možno každých päť rokov obnoviť.

(7) Rýchlosť pri odoslaní odôvodňuje použitie všetkých vhodných prostriedkov za predpokladu, že sa dodržia určité podmienky týkajúce sa čitateľnosti a spoľahlivosti doručených písomností. Bezpečnosť odosielania vyžaduje, aby sa k odosielaním písomností pripojilo vzorové tlačivo, ktoré sa vyplní v úradnom jazyku miesta alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručenie vykonať, alebo v inom jazyku, ktorý predmetný členský štát prijíma.

(8) Toto nariadenie by sa nemalo vzťahovať na doručovanie písomností splnomocnenému zástupcovi strany v tom členskom štáte, v ktorom sa uskutočňuje konanie, a to bez ohľadu na miesto pobytu tejto strany.

(9) Doručenie písomností by sa malo uskutočniť čo najskôr, v každom prípade do jedného mesiaca od prijatia prijímajúcim orgánom.

(10) S cieľom zabezpečiť účinnosť tohto nariadenia by sa možnosť odmietnuť doručenie písomností mala obmedziť len na výnimočné situácie.

(11) S cieľom uľahčiť odosielanie a doručovanie písomností medzi členskými štátmi by sa mali používať vzorové tlačivá uvedené v prílohách k tomuto nariadeniu.

(12) Prijímajúci orgán by mal adresáta písomne na vzorovom tlačive informovať, že môže písomnosť, ktorá má byť doručená, odmietnuť prevziať v čase jej doručenia alebo ju môže do jedného týždňa vrátiť prijímajúcemu orgánu, ak nie je v jazyku, ktorému rozumie, ani v úradnom jazyku miesta doručenia alebo v jednom z úradných jazykov miesta doručenia. Toto pravidlo by malo platiť aj pre ďalšie doručenie, ak si už adresát uplatnil svoje

právo na odmietnutie. Tieto pravidlá týkajúce sa odmietnutia by sa taktiež mali vzťahovať na doručenie prostredníctvom diplomatických zástupcov alebo konzulárnych úradníkov, doručenie poštou a priame doručenie. Malo by sa stanoviť, že doručenie odmietnutej písomnosti je možné nahradiť doručením prekladu písomnosti adresátovi.

(13) Rýchlosť odoslania zaručuje, že písomnosti sa doručia v priebehu niekoľkých dní od prijatia písomnosti. Ak sa však doručenie neuskutoční ani po uplynutí jedného mesiaca, prijímajúci orgán informuje odosielaťci orgán. Uplynutie tejto lehoty by nemalo znamenať, že sa žiadosť vráti odosielaťcemu orgánu, ak je zrejmé, že doručenie možno v priranej lehote zabezpečiť.

(14) Prijímajúci orgán by mal naďalej uskutočňovať všetky kroky potrebné na uskutočnenie doručenia písomnosti aj v prípadoch, keď ju nebolo možné doručiť do jedného mesiaca, napríklad ak sa odporca nenachádzal v mieste svojho bydliska z dôvodu dovolenky alebo na pracovisku z dôvodu pracovných povinností. S cieľom zabrániť tomu, aby mal prijímajúci orgán časovo neobmedzenú povinnosť uskutočňovať kroky na uskutočnenie doručenia písomnosti, odosielaťci orgán by mal mať možnosť určiť na vzorovom tlačive lehotu, po uplynutí ktorej sa doručenie už nevyžaduje.

(15) Keďže medzi členskými štátmi existujú rozdiely v procesných pravidlách, dátum doručenia, ktorý sa zohľadňuje, sa v jednotlivých členských štátoch líši. So zreteľom na túto skutočnosť a na možné ťažkosti, ktoré z toho môžu vyplývať, by sa v tomto nariadení mal ustanoviť systém, podľa ktorého je pre určenie dátumu doručenia rozhodujúce právo prijímajúceho členského štátu. V prípadoch, keď sa v súlade s právom členského štátu písomnosť musí doručiť do určitej lehoty, dátum, ktorý sa vezme do úvahy vo vzťahu k žiadateľovi, by mal byť ten, ktorý je stanovený právnym poriadkom tohto členského štátu. Tento systém dvojakeho dátumu existuje len v niektorých členských štátoch. Tie členské štáty, na ktoré sa tento systém vzťahuje, by to mali oznámiť Komisii, ktorá by mala túto informáciu uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie a sprístupniť prostredníctvom Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci zriadenej rozhodnutím Rady 2001/470/ES.

(16) S cieľom zlepšiť prístup k spravodlivosti by náklady, ktoré vzniknú v súvislosti so zapojením súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu, mali zodpovedať jednorazovému fixnému poplatku, ktorý vopred stanoví tento členský štát a ktorý spĺňa zásadu proporcionality a zákazu diskriminácie. Požiadavka jednorazového fixného poplatku by nemala zamedziť možnosti členských štátov určiť rôzne poplatky za rôzne druhy doručenia, pokiaľ dodržia tieto zásady.

(17) Každý členský štát by mal mať možnosť doručiť písomnosti osobám bývajúcim v inom členskom štáte priamo poštou doporučeným listom s potvrdením o doručení alebo s iným rovnocenným dokladom.

(18) Akejkolvek osobe, ktorá má právny záujem na súdnom konaní, by sa malo umožniť uskutočniť doručenie písomností priamo prostredníctvom súdnych úradníkov, úradných osôb alebo iných príslušných osôb z prijímajúceho členského štátu, pokiaľ takéto priame doručenie povoľuje právny poriadok tohto členského štátu.

(19) Komisia by mala vypracovať príručku obsahujúcu informácie týkajúce sa riadneho uplatňovania tohto nariadenia, ktorá by mala byť k dispozícii prostredníctvom Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci. Komisia a

členské štáty by mali vyvinúť maximálne úsilie, aby zabezpečili aktuálnosť a úplnosť týchto informácií, najmä pokiaľ ide o kontaktné údaje prijímajúceho a odosielaajúceho orgánu.

(20) Pri určovaní lehôt a termínov ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny [6].

(21) Opatrenia potrebné na uplatňovanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu [7].

(22) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená aktualizovať alebo technicky meniť a dopĺňať vzory tlačív ustanovené v prílohách. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť a doplniť alebo vypustiť nepodstatné prvky tohto nariadenia, mali by byť prijaté v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(23) Toto nariadenie má prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednaní s rovnakým rozsahom pôsobnosti, ktoré uzavreli členské štáty, a najmä pred protokolom, ktorý je prílohou k Bruselskému dohovoru z 27. septembra 1968 [8], a Haagskym dohovorom z 15. novembra 1965 [9], a to vo vzťahoch medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami. Toto nariadenie nebráni členským štátom naďalej uplatňovať alebo uzatvárať dohody alebo dojednania na urýchlenie alebo zjednodušenie odosielaania písomností za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmto nariadením.

(24) Na informácie zaslané podľa tohto nariadenia sa vzťahuje primeraná ochrana. Táto otázka patrí do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov [10] a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) [11].

(25) Komisia by mala najneskôr do 1. júna 2011 a potom každých päť rokov preskúmať uplatňovanie tohto nariadenia a podľa potreby navrhnúť jeho zmeny a doplnenia.

(26) Keďže ciele tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, pričom z dôvodov jeho rozsahu a účinkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(27) Aby boli ustanovenia lepšie dostupné a čitateľnejšie, nariadenie (ES) č. 1348/2000 by sa malo zrušiť a nahradiť týmto nariadením.

(28) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(29) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach, keď sa má odoslať súdna alebo mimosúdna písomnosť z jedného členského štátu do iného, aby sa tam doručila. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci alebo na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone jeho verejnej moci (*acta iure imperii*).

2. Toto nariadenie sa neuplatní, ak nie je známa adresa osoby, ktorej sa má písomnosť doručiť.

3. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty okrem Dánska.

Článok 2

Odosielaajúce a prijímajúce orgány

1. Každý členský štát určí úradné osoby, orgány alebo iné osoby, ďalej len "odosielaajúce orgány", príslušné na odosielaanie súdnych alebo mimosúdnych písomností určených na doručenie v inom členskom štáte.

2. Každý členský štát určí úradné osoby, orgány alebo iné osoby, ďalej len "prijímajúce orgány", príslušné na prijímanie súdnych alebo mimosúdnych písomností z iného členského štátu.

3. Členský štát môže určiť jeden odosielaajúci a jeden prijímajúci orgán alebo jeden orgán na vykonávanie oboch funkcií. Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré právne systémy, alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac takýchto orgánov. Určenie platí na päť rokov a môže sa obnoviť v päťročných intervaloch.

4. Každý členský štát poskytne Komisii tieto údaje:

- názvy a adresy prijímajúcich orgánov uvedených v odsekoch 2 a 3;
- ich miestnu príslušnosť;
- prostriedky, ktoré majú k dispozícii na prijímanie písomností, a
- jazyky, ktoré sa môžu používať na vyplnenie vzorového tlačiva uvedeného v prílohe I.

Členské štáty oznámia Komisii všetky následné zmeny týchto údajov.

Článok 3

Ústredný orgán

Každý členský štát určí ústredný orgán zodpovedný za:

- poskytovanie informácií odosielaajúcim orgánom;
- hľadanie riešenia pri akýchkoľvek ťažkostiach, ktoré môžu vzniknúť pri odosielaaní písomností určených na doručenie;
- vo výnimočných prípadoch odoslanie žiadosti o doručenie písomnosti príslušnému prijímajúcemu orgánu na žiadosť odosielaajúceho orgánu.

Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré právne systémy, alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac ústredných orgánov.

Kapitola II: Súdne písomnosti

Oddiel 1 - Odosielaanie a doručovanie súdnych písomností

Článok 4

Odosielaanie písomností

1. Súdne písomnosti sa odosielaajú priamo a čo najrýchlejšie medzi orgánmi určenými podľa článku 2.

2. Odosielaanie písomností, žiadostí, potvrdení, potvrdení prijatia, osvedčení a iných písomností medzi odosielaajúcimi

orgánmi a prijímajúcimi orgánmi možno vykonať akýmkoľvek vhodným spôsobom za predpokladu, že prijatá písomnosť obsahovo presne zodpovedá odoslanej písomnosti a že všetky v nej obsiahnuté informácie sú ľahko čitateľné.

3. K odosielanej písomnosti sa pripojuje žiadosť vypracovaná na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I. Tlačivo sa vyplní v úradnom jazyku prijímajúceho členského štátu alebo, ak je v danom členskom štáte viac úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označil za prijateľný. Každý členský štát určí úradný jazyk alebo úradné jazyky inštitúcií Európskej únie okrem svojho vlastného, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačiva.

4. Písomnosti na doručenie a všetky ostatné odosielať písomnosti nepodliehajú úradnému overeniu ani inej podobnej formalite.

5. Ak odosielať orgán požaduje, aby sa mu spolu s osvedčením podľa článku 10 vrátilo aj jedno vyhotovenie doručovanej písomnosti, zašle písomnosť v dvoch vyhotoveniach.

Článok 5

Preklad písomností

1. Odosielať orgán, ktorému žiadateľ predloží písomnosť na odoslanie, žiadateľa poučí, že adresát môže odmietnuť písomnosť prijať, ak nie je vyhotovená v jednom z jazykov podľa článku 8.

2. Žiadateľ znáša všetky náklady na preklad pred odoslaním písomnosti bez toho, aby bola dotknutá možnosť neskoršieho rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu o tom, kto tieto náklady uhradí.

Článok 6

Prijatie písomností prijímajúcim orgánom

1. Po prijatí písomnosti prijímajúci orgán čo najskôr, a najneskôr do siedmich dní od prijatia, zašle potvrdenie prijatia odosielať orgánu na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I najrýchlejším možným prostriedkom prenosu.

2. Ak nie je možné vybaviť žiadosť o doručenie na základe odoslaných údajov alebo písomností, prijímajúci orgán sa spojí najrýchlejším možným spôsobom s odosielať orgánom, aby si zabezpečil chýbajúce údaje alebo písomnosti.

3. Ak žiadosť o doručenie zjavne nespadá do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia alebo ak je doručenie nemožné pre nedodržanie požadovaných formálnych náležitostí, odoslaná žiadosť a písomnosti sa po prijatí obratom vrátia odosielať orgánu spolu s oznámením o vrátení na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I.

4. Ak prijímajúci orgán, ktorý prijal písomnosť na doručenie, nie je miestne príslušný na jej doručenie, postúpi ju spolu so žiadosťou prijímajúcejmu orgánu v tom istom členskom štáte, ktorý je miestne príslušný, ak žiadosť spĺňa náležitosti článku 4 ods. 3, a informuje o tom odosielať orgán na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I. Príslušný prijímajúci orgán informuje o prijatí písomnosti odosielať orgán spôsobom ustanoveným v odseku 1.

Článok 7

Doručovanie písomností

1. Prijímajúci orgán sám doručí alebo zabezpečí doručenie písomnosti, buď podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu, alebo osobitným spôsobom, o ktorý požiadal odosielať orgán, pokiaľ je tento spôsob zlučiteľný s právnym poriadkom tohto členského štátu.

2. Prijímajúci orgán prijme všetky potrebné kroky na doručenie písomnosti čo najskôr, najneskôr však do jedného mesiaca od prijatia. Ak ju však nebolo možné doručiť do jedného mesiaca od prijatia, prijímajúci orgán:

a) okamžite informuje odosielať orgán osvedčením na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I, ktoré sa vyplní spôsobom uvedeným v článku 10 ods. 2, a

b) pokiaľ odosielať orgán neuvedie inak a doručenie sa javí ako možné v primeranej časovej lehote, naďalej prijíma všetky kroky potrebné na uskutočnenie doručenia písomnosti.

Článok 8

Odmietnutie prevzatia písomnosti

1. Prijímajúci orgán na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe II informuje adresáta o tom, že môže doručovanú písomnosť odmietnuť prevziať pri jej doručení alebo ju môže vrátiť prijímajúcejmu orgánu v lehote jedného týždňa, pokiaľ písomnosť nie je napísaná v jednom z nasledujúcich jazykov alebo k nej nie je pripojený preklad do niektorého z nasledujúcich jazykov:

a) jazyk, ktorému adresát rozumie, alebo

b) úradný jazyk prijímajúceho členského štátu, alebo ak je v danom členskom štáte niekoľko úradných jazykov, úradný jazyk alebo jeden z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť.

2. Ak bol prijímajúci orgán informovaný, že adresát odmietol podľa odseku 1 prevziať písomnosť, okamžite o tom informuje odosielať orgán osvedčením podľa článku 10 a vráti žiadosť a písomnosti, ktorých preklad sa vyžaduje.

3. Ak adresát odmietol podľa odseku 1 písomnosť prevziať, doručenie písomnosti možno napraviť tak, že písomnosť s prekladom do jazyka uvedeného v odseku 1 sa adresátovi doručí v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia. V takom prípade je dňom doručenia písomnosti deň, keď sa písomnosť s prekladom doručí v súlade s právnym poriadkom prijímajúceho členského štátu. Ak sa podľa právneho poriadku členského štátu písomnosť musí doručiť v určitej lehote, dátum, ktorý sa vezme do úvahy vo vzťahu k žiadateľovi, je deň doručenia pôvodnej písomnosti určený podľa článku 9 ods. 2.

4. Odseky 1, 2 a 3 sa tiež uplatnia na spôsoby odosielania a doručovania súdnych písomností podľa oddielu 2.

5. Na účely odseku 1 diplomatickí zástupcovia alebo konzulárni úradníci, ak sa doručuje podľa článku 13, alebo orgány, alebo osoby, ak sa doručuje podľa článku 14, informujú adresáta, že môže odmietnuť prijať písomnosť a že všetky odmietnuté písomnosti sa musia vrátiť späť týmto zástupcom, úradníkom alebo orgánom či osobám.

Článok 9

Dátum doručenia

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 8, sa za dátum doručenia písomnosti podľa článku 7 považuje deň, v ktorý bola písomnosť doručená v súlade s právnym poriadkom prijímajúceho členského štátu.

2. V prípadoch, keď sa podľa právneho poriadku členského štátu musí písomnosť doručiť v určitej lehote, dátum, ktorý sa vezme do úvahy vo vzťahu k žiadateľovi, sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

3. Odseky 1 a 2 sa tiež uplatnia na spôsoby odosielania a doručovania súdnych písomností podľa oddielu 2.

Článok 10

Osvedčenie o doručení a vyhotovenie doručenej písomnosti

1. Po splnení všetkých náležitostí doručenia písomnosti sa na vzorovom tlačive uvedenom v prílohe I vyhotoví osvedčenie o doručení a zašle sa odosielajúcemu orgánu v prípadoch uvedených v článku 4 ods. 5 spolu s jedným vyhotovením doručenej písomnosti.

2. Osvedčenie sa vyplní v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov odosielajúceho členského štátu, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označil za prijateľný. Každý členský štát označí iný úradný jazyk alebo úradné jazyky inštitúcií Európskej únie okrem svojho vlastného, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačiva.

Článok 11

Náklady doručenia

1. Z vykonania doručenia súdnych písomností vyhotovených v členskom štáte nemôže vzniknúť povinnosť zaplatiť alebo uhradiť poplatky alebo náklady za služby poskytnuté prijímajúcim členským štátom.

2. Žiadateľ však zaplatí alebo uhradí náklady, ktoré vznikli:

- a) zapojením súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu;
- b) použitím osobitného spôsobu doručenia.

Náklady vynaložené na zapojenie súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu zodpovedajú jednorazovému fixnému poplatku, ktorý vopred stanoví tento členský štát a ktorý spĺňa zásadu proporcionality a zákazu diskriminácie. Členské štáty oznámia tieto fixné poplatky Komisii.

Oddiel 2 - Iné spôsoby odosielania a doručovania súdnych písomností

Článok 12

Odosielanie konzulárnou alebo diplomatickou cestou

Každý členský štát môže použiť za výnimočných okolností konzulárnu alebo diplomatickú cestu na postúpenie súdnych písomností orgánom iného členského štátu určeným podľa článku 2 alebo 3 na účely doručenia týchto písomností.

Článok 13

Doručovanie diplomatickými zástupcami alebo konzulárnymi úradníkmi

1. Každý členský štát môže doručenie súdnych písomností osobám bývajúcim v inom členskom štáte vykonať bez použitia donucovacích prostriedkov, priamo prostredníctvom svojich diplomatických zástupcov alebo konzulárných úradníkov.
2. Každý členský štát môže podľa článku 23 ods. 1 oznámiť, že namieta proti takémuto spôsobu doručovania na svojom území; to neplatí, ak písomnosti sú určené na doručenie štátnym príslušníkom členského štátu, v ktorom sa písomnosti vyhotovili.

Článok 14

Doručovanie použitím poštových služieb

Každý členský štát môže doručovať súdne písomnosti osobám bývajúcim v inom členskom štáte priamo použitím poštových služieb doporučeným listom s potvrdením o doručení alebo iným rovnocenným dokladom.

Článok 15

Priame doručenie

Akákoľvek osoba, ktorá má právny záujem na súdnom konaní, môže vykonať doručenie súdnych písomností priamo prostredníctvom súdnych úradníkov, úradných osôb alebo iných prísluš-

ných osôb prijímajúceho členského štátu, pokiaľ takéto priame doručenie povoľuje právny poriadok tohto členského štátu.

Kapitola III: Mimosúdne písomnosti

Článok 16

Odosielanie

Mimosúdne písomnosti sa môžu odosielať na účely doručenia v inom členskom štáte v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.

Kapitola IV: Záverečné ustanovenia

Článok 17

Vykonávacie pravidlá

Opatrenia určené na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia, ktoré súvisia s aktualizáciou alebo technickými zmenami a doplneniami vzorových tlačív uvedených v prílohách I a II, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 18 ods. 2.

Článok 18

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 19

Neprítomnosť odporcu v konaní

1. Ak sa do iného členského štátu malo odoslať predvolanie alebo iná rovnocenná písomnosť podľa ustanovení tohto nariadenia a odporca sa nedostavil, nemožno vydať rozsudok, pokiaľ sa nezistí, že:
 - a) písomnosť sa doručila spôsobom predpísaným vnútroštátnym právnym poriadkom prijímajúceho členského štátu pre doručovanie písomností vo vnútroštátnych konaniach osobám na jeho území alebo
 - b) písomnosť sa skutočne odovzdala odporcovi alebo doručila do jeho bydliska iným spôsobom ustanoveným týmto nariadeníma že v každom z týchto prípadov sa doručenie alebo odovzdanie uskutočnilo v dostatočnom časovom predstihu, aby sa odporca mohol hájiť.
2. Každý členský štát môže v súlade s článkom 23 ods. 1 vyhlásiť, že napriek ustanoveniu odseku 1 môže sudca vydať rozsudok, aj ak nedostal žiadne osvedčenie o doručení alebo odovzdaní, ak sa splnili všetky tieto podmienky:
 - a) písomnosť sa odoslala jedným zo spôsobov ustanovených týmto nariadením;
 - b) uplynula lehota, ktorú sudca považuje za primeranú v konkrétnom prípade, najmenej však šesť mesiacov odo dňa odoslania písomnosti;
 - c) nedošlo žiadne osvedčenie o doručení napriek všetkému úsiliu získať ho prostredníctvom príslušných orgánov alebo úradov prijímajúceho členského štátu.
3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 môže sudca v naliehavých prípadoch nariadiť akékoľvek predbežné alebo ochranné opatrenia.
4. Ak sa do iného členského štátu malo odoslať predvolanie alebo iná rovnocenná písomnosť podľa ustanovení tohto nariadenia a vydal sa rozsudok proti odporcovi, ktorý sa nedostavil, sudca má právo odpustiť dôsledky uplynutia lehoty na odvolanie proti rozsudku, ak sú splnené tieto podmienky:

a) odporca sa bez svojho zavinenia nedozvedel o tejto písomnosti v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol hájiť, alebo o rozsudku včas, aby sa mohol odvolať, a

b) odporca uviedol na svoju obhajobu skutočnosti, ktoré zjavne spochybňujú vecnú stránku návrhu.

Žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa môže podať iba v primeranom čase od okamihu, keď sa odporca o rozsudku dozvedel.

Každý členský štát môže vyhlásiť podľa článku 23 ods. 1, že takáto žiadosť sa neprijme, ak sa podá po uplynutí lehoty, ktorú vymedzí vo svojom vyhlásení, ale táto lehota nesmie byť kratšia ako jeden rok odo dňa vydania rozsudku.

5. Odsek 4 sa neuplatní na rozsudky o osobnom stave alebo právnej spôsobilosti osôb.

Článok 20

Vzťah k dohodám alebo dojednaniám, ktorými sú členské štáty zmluvnou stranou

1. Toto nariadenie má v otázkach, na ktoré sa uplatňuje, prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednaní prijatých členskými štátmi, a najmä pred článkom IV protokolu k Bruselskému dohovoru z roku 1968 a pred Haagskym dohovorem z 15. novembra 1965.

2. Toto nariadenie nebráni jednotlivým členským štátom naďalej uplatňovať alebo uzatvárať dohody alebo dojednania na ďalšie urýchlenie alebo zjednodušenie odosielania písomností za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmto nariadením.

3. Členské štáty zašlú Komisii:

a) kópiu dohôd alebo dojednaní podľa odseku 2, uzatvorených medzi členskými štátmi, ako aj návrhy takýchto dohôd alebo dojednaní, ktoré členské štáty zamýšľajú prijať, a

b) každú výpoveď alebo zmeny a doplnenia týchto dohôd alebo dojednaní.

Článok 21

Právna pomoc

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie článku 23 Dohovoru o civilnom konaní zo 17. júla 1905, článku 24 Dohovoru o civilnom konaní z 1. marca 1954 ani článku 13 Dohovoru o uľahčení prístupu k justičným orgánom v cudzine z 25. októbra 1980 v rámci právnych vzťahov medzi členskými štátmi, ktoré sú zmluvnou stranou uvedených dohovorov.

Článok 22

Ochrana odosielaných informácií

1. Informácie, najmä osobné údaje, odosielané podľa tohto nariadenia použije prijímajúci orgán výlučne na účel, na ktorý sa odoslali.

2. Prijímajúce orgány zabezpečia ochranu týchto informácií podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku.

3. Odseky 1 a 2 nemajú vplyv na vnútroštátne právne predpisy, ktoré dovoľujú, aby osoby, ktorých sa údaje týkajú, boli informované o použití informácií odoslaných podľa tohto nariadenia.

4. Toto nariadenie nemá vplyv na smernice 95/46/ES a 2002/58/ES.

Článok 23

Oznámenia a uverejnenie

1. Členské štáty oznámia Komisii informácie uvedené v článkoch 2, 3, 4, 10, 11, 13, 15 a 19. Členské štáty oznámia Komisii, či sa podľa ich právneho poriadku musí písomnosť doručiť v určitej lehote, ako sa uvádza v článku 8 ods. 3 a v článku 9 ods. 2.

2. Informácie oznámené v súlade s odsekom 1 Komisia uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie okrem adries a ďalších

kontaktných údajov orgánov a ústredných orgánov a zemeisných oblastí, v ktorých majú súdnu právomoc.

3. Komisia vypracuje a pravidelne aktualizuje príručku, ktorá obsahuje informácie uvedené v odseku 1 a je dostupná v elektronickej podobe, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 24

Preskúmanie

Najneskôr 1. júna 2011 a potom každých päť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia s osobitným dôrazom na výkonnosť orgánov určených podľa článku 2 a na praktické uplatňovanie článku 3 písm. c) a článku 9. V prípade potreby sa k správe pripoja návrhy na úpravu tohto nariadenia v súlade s vývojom oznamovacích systémov.

Článok 25

Zrušenie

1. Nariadenie (ES) č. 1348/2000 sa zrušuje s účinnosťou odo dňa uplatňovania tohto nariadenia.

2. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 26

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 13. novembra 2008 s výnimkou článku 23, ktorý sa uplatňuje od 13. augusta 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 13. novembra 2007

17. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. júna 1958, New York)

(Vyhláška MZV 74/1959 Zb.)

Čl. I

1. Tento Dohovor sa vzťahuje na uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí vyplývajúcich zo sporov medzi osobami fyzickými alebo právnickými a vydaných na území iného štátu než toho, v ktorom sa žiada o ich uznanie a výkon. Dohovor sa vzťahuje aj na rozhodcovské rozhodnutia, ktoré sa nepokladajú za miestne (národné) rozhodnutia v štáte, v ktorom sa žiada o ich uznanie a výkon.

2. Výraz "rozhodcovské rozhodnutie" zahŕňa nielen rozhodnutia vydané rozhodcami ustanovenými na každý jednotlivý prípad, ale aj rozhodnutia vydané stálymi rozhodcovskými orgánmi, ktorým sa strany podrobili.

3. Každý štát môže pri podpise, ratifikácii alebo prístupe k tomuto Dohovoru alebo vtedy, keď ohlásí rozšírenie jeho použitia podľa Čl. X, vyhlásiť na základe vzájomnosti, že bude používať Dohovor len na uznanie a výkon rozhodnutí vydaných na území iného Zmluvného štátu. Môže aj vyhlásiť, že bude používať Dohovor len na spory vzniknuté z právnych vzťahov zmluvných či mimozmluvných, ktoré sa pokladajú podľa jeho vnútroštátneho právneho poriadku za spory obchodné.

Čl. II

1. Každý Zmluvný štát uzná písomnú dohodu, podľa ktorej sa strany zaväzujú podrobiť rozhodcovskému konaniu všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo môžu vzniknúť z určitého právneho vzťahu či mimozmluvného, týkajúceho sa veci, ktorá sa môže vybaviť rozhodcovským konaním.
2. Pojem "písomná dohoda" zahrnuje rozhodcovskú doložku v zmluve alebo rozhodcovskú zmluvu podpísanú stranami alebo obsiahnutú vo výmene listov alebo telegramov.
3. Súd Zmluvného štátu, u ktorého sa podala žaloba v záležitosti, o ktorej strany uzavreli dohodu v zmysle tohto článku, odkáže strany na rozhodcovské konanie k žiadosti jednej z nich, ledaže zistí, že spomenutá dohoda je neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie.

Čl. III (Uznávanie a výkon)

Každý Zmluvný štát uzná rozhodcovské rozhodnutie za záväzné a povolí jeho výkon podľa predpisov o konaní, ktoré platí na území, kde sa rozhodnutie uplatňuje, za podmienok určených v nasledujúcich článkoch. Pre uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí, na ktoré sa vzťahuje Dohovor, sa neurčia podstatne ťažšie podmienky alebo vyššie súdne poplatky, než sú určené pre uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí miestnych (národných).

Čl. IV

1. Aby sa dosiahlo uznanie a výkon, ktoré sú spomenuté v predchádzajúcom článku, musí strana, ktorá žiada o uznanie a výkon, predložiť spolu so žiadosťou:
 - a) prvopis rozhodnutia riadne potvrdený alebo jeho riadne overenú kópiu,
 - b) prvopis dojednávania spomenutého v Čl. II alebo jeho riadne overenú kópiu.
2. Ak sa spomenuté rozhodnutie alebo dojednanie nevyhotovuje v úradnom jazyku krajiny, v ktorej rozhodcovské rozhodnutie sa uplatňuje, je strana, ktorá žiada za uznanie a výkon rozhodnutia, povinná predložiť preklad týchto dokladov do tohto jazyka. Preklad musí overiť úradný alebo prisahavý tlmočník alebo diplomatický alebo konzulárny zástupca.

Čl. V (Podmienky odopretia uznania a výkonu)

1. Uznanie a výkon rozhodnutia sa môžu odoprieť na žiadosť strany, proti ktorej sa rozhodnutie uplatňuje, len vtedy, ak táto strana preukáže kompetentnému orgánu krajiny, v ktorej sa žiada o uznanie a výkon:
 - a) že strany dohody spomenutej v Čl. II boli podľa zákona, ktorý sa na ne vzťahuje, nespôsobilé na konanie, alebo že spomenutá dohoda nie je platná podľa práva, ktorému strany túto dohodu podrobili, alebo v nedostatku odkazu v tomto smere, podľa práva krajiny, kde sa rozhodnutie vydalo; alebo
 - b) že strana, proti ktorej sa rozhodnutie uplatňuje, nebola riadne upovedomená o ustanovení rozhodcu alebo o rozhodcovskom konaní alebo nemohla z akýchkoľvek iných dôvodov uplatniť svoje požiadavky; alebo
 - c) že rozhodnutie sa týka sporu, pre ktorý sa neuzavrela rozhodcovská zmluva, alebo ktoré nie je v medziach rozhodcovskej doložky, alebo že rozhodnutie presahuje dosah dohovoru o rozhodcovi alebo dosah rozhodcovskej doložky; ak ale môžu byť časti rozhodcovského rozhodnutia vo veciach podrobených rozhodcovskému konaniu oddelené od častí rozhodnutí konajúcich o veciach, ktoré nie sú mu podrobené, tá časť rozhodnutia, ktorá obsahuje rozhodnutie o veciach podrobených rozhodcovskému konaniu, môže sa uznať a vykonať; alebo

d) že zloženie rozhodcovského súdu alebo rozhodcovské konanie nebolo v súlade s dojednaním strán, alebo ak nebolo také dojednanie, že nebolo v súlade so zákonmi krajiny, kde sa rozhodcovské konanie konalo; alebo

e) že rozhodnutie sa doteraz nestalo pre strany záväzným, alebo sa zrušilo, alebo jeho výkon odložil kompetentný orgán krajiny, v ktorej alebo podľa právneho poriadku ktorej sa vydalo.

2. Uznanie a výkon rozhodcovského rozhodnutia môžu byť tiež odopreté, ak kompetentný orgán krajiny, kde sa žiada o uznanie a výkon, zistí:

- a) že predmet sporu nemôže byť predmetom rozhodcovského konania podľa práva tejto krajiny; alebo
- b) že uznanie alebo výkon rozhodnutia by boli v rozpore s verejným poriadkom tejto krajiny.

Čl. VI (žaloba o zrušenie alebo odklad výkonu rozhodcovského rozsudku)

Ak sa podala žiadosť za zrušenie alebo odklad výkonu rozhodnutia u kompetentného orgánu spomenutého v Čl. V ods. 1 písm. e), úrad, na ktorom sa rozhodnutie uplatňuje, môže, ak to pokladá za vhodné, odložiť rozhodnutie o výkone rozhodnutia a môže tiež na žiadosť strany domáhajúcej sa výkonu rozhodnutia, nariadiť druhej strane, aby zložila primeranú zábezpeku.

Čl. VII

1. Ustanovenia tohto Dohovoru sa nedotýkajú platnosti mnohostranných alebo dvojstranných dohôd uzavretých Zmluvnými štátmi o uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí, ani nemôžu oslobodiť žiadnu zúčastnenú stranu prípadného práva použitia rozhodcovského rozhodnutia spôsobom a v rozsahu určenom zákonodarstvom alebo zmluvami krajiny, v ktorej sa rozhodnutie uplatňuje.
2. Ženevský protokol o doložkách o rozhodcovi z r. 1923 a Ženevský dohovor o vykonateľnosti cudzích rozhodcovských výrokov z r. 1927 stratia platnosť medzi Zmluvnými štátmi v dobe a v rozsahu, v ktorom sa tento Dohovor stane pre ne záväzným.

Čl. VIII

1. Tento Dohovor bude prístupný na podpis do 31. decembra 1958 pre ktoréhokoľvek člena Organizácie Spojených národov a tiež pre ktorýkoľvek iný štát, ktorý je alebo sa stane členom niektorej odbornej organizácie Organizácie Spojených národov, alebo ktorý pristúpil alebo neskoršie pristúpi k Štatútu Medzinárodného súdneho dvora alebo ktorému sa dostane pozvanie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov.
2. Tento Dohovor sa bude ratifikovať a ratifikačné listiny sa uložia u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Čl. IX

1. K tomuto Dohovoru môžu pristúpiť všetky štáty uvedené v článku VIII.
2. Prístup sa uskutoční uložením listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Čl. X

1. Každý štát môže v čase podpisu, ratifikácie alebo prístupu vyhlásiť, že tento Dohovor sa bude vzťahovať na všetky alebo niektoré územia, za medzinárodné vzťahy ktorých je zodpovedný. Takéto vyhlásenie nadobudne účinnosť, len čo pre dotýčny štát Dohovor vstúpi v platnosť.

2. Každé také rozšírenie sa vykoná aj kedykoľvek neskoršie oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a vstúpi v účinnosť deväťdesiateho dňa potom, keď sa generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov toto oznámenie doručilo, alebo v deň, keď Dohovor vstúpi v účinnosť pre dotýčny štát, podľa toho, ktorý deň je neskorší.

3. Pokiaľ ide o územie, na ktoré sa tento Dohovor nevzťahuje v čase podpisu, ratifikácie alebo prístupu, každý štát, ktorého sa to týka, posúdi možnosť podniknúť patričné kroky za účelom rozšírenia platnosti tohto Dohovoru na takéto územia za podmienky, že tam, kde to vyžadujú ústavné predpisy, s tým vyslovia súhlas vlády týchto krajín.

Čl. XI

V prípade, že ide o štát federatívny alebo nejednotný, platia tieto ustanovenia:

a) pokiaľ ide o články tohto Dohovoru, ktorých vykonávanie spadá pod zákonodarnú právomoc federálnych orgánov, bude federálna vláda viazaná v rovnakom rozsahu, ako tie Zmluvné štáty, ktoré nie sú štátmi federálnymi;

b) pokiaľ ide o články tohto Dohovoru, ktoré spadajú pod zákonodarnú právomoc čiastkových štátov alebo provincií, ktoré nemajú podľa federálnej ústavy povinnosť robiť zákonodarné opatrenia, oznámi federálna vláda čo najskôr s kladným odporúčaním tieto články príslušným čiastkovým štátom alebo provinciám;

c) federatívny štát, ktorý je účastníkom tohto Dohovoru, poskytne na žiadosť ktoréhokoľvek iného Zmluvného štátu, podanú mu prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, údaje o práve a právnej praxi federácie a ich čiastkových častí, týkajúce sa ktoréhokoľvek ustanovenia tohto Dohovoru a uvádzajúce, do akej miery boli tieto ustanovenia uskutočnené zákonodarnými alebo inými opatreniami.

Čl. XII

1. Tento Dohovor vstúpi v účinnosť deväťdesiateho dňa po dátume uloženia tretej listiny ratifikačnej alebo listiny o prístupe.

2. Pre každý štát, ktorý Dohovor ratifikuje alebo k nemu pristúpi po uložení tretej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, vstúpi Dohovor v účinnosť deväťdesiateho dňa po uložení jeho ratifikačnej listiny o prístupe.

Čl. XIII

1. Každý Zmluvný štát môže vypovedať tento Dohovor písomným oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Výpoveď vstúpi v účinnosť jeden rok po dni, keď oznámenie došlo generálnemu tajomníkovi.

2. Každý štát, ktorý urobil vyhlásenie alebo oznámenie podľa článku X, môže kedykoľvek potom vyhlásiť oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, že Dohovor sa prestáva vzťahovať na príslušné územie jeden rok po dni, keď generálny tajomník dostal takéto oznámenie.

3. Tento Dohovor zostane v platnosti pre rozhodcovské rozhodnutia, o ktorých sa začalo konanie o uznaní a výkon skôr, než výpoveď nadobudla účinnosť.

Čl. XIV

Každý Zmluvný štát sa môže odvolávať na ustanovenia tohto Dohovoru proti inému Zmluvnému štátu iba v tom rozsahu, v akom je sám viazaný.

Čl. XV

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámi štátom spomenutým v Čl. VIII;

a) podpisy a ratifikácie podľa ustanovení článku VIII;

b) prístupy podľa ustanovenia článku IX;

c) vyhlásenie a oznámenie podľa článkov I, X a XI;

d) dátum, kedy tento Dohovor vstúpi v účinnosť podľa článku XII;

e) výpovede a oznámenia podľa ustanovenia článku XIII.

Čl. XVI

1. Tento Dohovor, ktorého anglické, čínske, francúzske, ruské a španielske znenie má rovnakú platnosť, sa uloží v archívoch Organizácie Spojených národov.

2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov zašle overenú kópiu tohto Dohovoru štátom uvedeným v článku VIII.

18. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)

Šiesta časť – Rozhodcovské rozhodnutie

§ 31 Rozhodujúce právo a jeho hodnotenie

(1) Rozhodcovský súd v spore vzniknutom z obchodnoprávneho vzťahu s medzinárodným prvkom alebo z občianskoprávneho vzťahu s medzinárodným prvkom rozhoduje podľa právneho poriadku, na ktorom sa účastníci rozhodcovského konania dohodli. Ak sa nedohodli inak, každá dohoda o rozhodujúcom práve sa považuje za dohodu o hmotnom práve štátu, nie o jeho kolíznych normách. Ak sa účastníci rozhodcovského konania nedohodnú na rozhodujúcom práve v obchodnoprávných vzťahoch s medzinárodným prvkom alebo v občianskoprávných vzťahoch s medzinárodným prvkom, rozhodcovský súd rozhoduje spor podľa právneho poriadku určeného tuzemskými kolíznymi normami.

(2) V spore vzniknutom z tuzemských obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov rozhoduje rozhodcovský súd vždy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

(3) Rozhodcovský súd rozhoduje v súlade so zmluvou uzatvorenou medzi účastníkmi rozhodcovského konania a vezme do úvahy obchodné zvyklosti vzťahujúce sa na spor a zásady poctivého obchodnoprávneho styku a dobrých mravov.

(4) Rozhodcovský súd môže obchodnoprávny spor rozhodnúť podľa zásad spravodlivosti len vtedy, ak ho účastníci rozhodcovského konania na to výslovne oprávnil.

Siedma časť – Zrušenie rozhodcovského rozsudku

§ 40

Dôvody na podanie žaloby

(1) Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),

b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,

c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,

d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,

e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,

f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona,¹⁴⁾ alebo

i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený.

(2) Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonaťnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

§ 41 Lehota na podanie žaloby

(1) Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

(2) Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu podľa § 40 písm. h) možno podať v lehote 30 dní odo dňa, keď sa účastník rozhodcovského konania ktorý podáva žalobu, dozvedel o dôvode obnovy konania, alebo odo dňa, keď ho mohol po prvýkrát uplatniť, najneskôr však do troch rokov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku.

§ 42 Vylúčenie podania žaloby

Ustanovenia týkajúce sa zrušenia rozhodcovského rozsudku nemôžu účastníci rozhodcovského konania v rozhodcovskej zmluve vylúčiť okrem dôvodu podľa § 40 písm. h).

§ 43 Postup po zrušení rozhodcovského rozsudku

(1) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

(2) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti. Rozhodcovia zúčastnení na zrušenom rozhodcovskom rozsudku sú z nového prerokovania a rozhodnutia veci vylúčení. Ak sa účastníci konania nedohodnú inak, budú noví rozhodcovia ustanovení podľa § 8.

Ôsma časť – Uznanie a výkon rozhodcovského rozsudku

Tuzemský rozhodcovský rozsudok

§ 44

(1) Tuzemský rozhodcovský rozsudok je rozhodcovský rozsudok vydaný na území Slovenskej republiky.

(2) Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov.

§ 45

(1) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov¹⁶⁾ na návrh účastníka konania, proti kto-

rému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

(2) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

(3) Proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

Cudzí rozhodcovský rozsudok

§ 46

(1) Cudzí rozhodcovský rozsudok je na účely tohto zákona rozhodcovské rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo v rozhodcovskom konaní o veci samej a bolo vydané na území iného štátu ako Slovenskej republiky.

(2) Cudzí rozhodcovský rozsudok možno uznať a vykonať v Slovenskej republike za podmienok ustanovených týmto zákonom.

§ 47

(1) Účastník konania, ktorý žiada o uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je povinný k písomnému návrhu na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku podanému na súd pripojiť originál tohto cudzieho rozhodcovského rozsudku alebo jeho osvedčenú kópiu a originál rozhodcovskej zmluvy alebo jej osvedčenú kópiu.

(2) Ak cudzí rozhodcovský rozsudok alebo rozhodcovská zmluva nie je vyhotovená v štátnom jazyku Slovenskej republiky, účastník konania zabezpečí jej úradný preklad do tohto jazyka.

§ 48

Ak bol v cudzine podaný návrh na zrušenie cudzieho rozhodcovského rozsudku, súd v Slovenskej republike môže na návrh účastníka konania, ktorý návrh na zrušenie cudzieho rozhodcovského rozsudku podal, odložiť vykonateľnosť tohto cudzieho rozhodcovského rozsudku.

§ 49

(1) Uznanie cudzieho rozhodcovského rozsudku sa nevy-slovuje osobitným rozhodnutím. Cudzí rozhodcovský rozsudok je uznaný tým, že súd, ktorý je príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu, naň prihliadne, ako keby išlo o tuzemský rozhodcovský rozsudok.

(2) Cudzí rozhodcovský rozsudok sa v Slovenskej republike vykoná ako tuzemský rozhodcovský rozsudok.

§ 50

(1) Uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku môže súd odoprieť na návrh účastníka konania, proti ktorému sa cudzí rozhodcovský rozsudok uplatňuje, len vtedy, ak tento účastník konania preukáže súdu príslušnému na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu, že

a) ako zmluvná strana rozhodcovskej zmluvy (§ 3 ods. 1) nemohol uplatňovať svoje práva alebo že rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo ak takáto dohoda nebola uzavretá podľa právneho poriadku štátu, kde bol rozhodcovský rozsudok vydaný,

b) nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o rozhodcovskom konaní alebo z iných závažných dôvodov, ktoré výslovne uvedie, nemohol sa zúčastniť na rozhodcovskom konaní,

c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý rozhodcovská zmluva nepredvídala alebo nespĺňa dohodnuté podmienky na predloženie sporu na rozhodcovské konanie, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa právneho poriadku, ktorým sa podľa dohody strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo ak takáto dohoda nebola uzavretá podľa právneho poriadku štátu, kde bol rozhodcovský rozsudok vydaný, vylúčená z rozhodcovského konania,

d) rozhodcovský súd nebol ustanovený alebo rozhodcovské konanie neprebiehalo spôsobom dohodnutým účastníkmi rozhodcovského konania; ak sa táto dohoda neuzavrela a ak ustanovenie rozhodcovského súdu alebo priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s právnym poriadkom štátu, kde sa rozhodcovské konanie konalo, alebo

e) rozhodcovský rozsudok sa nestal právoplatným a záväzným pre účastníkov rozhodcovského konania alebo jeho výkon odložil súd štátu, v ktorom alebo podľa ktorého právneho poriadku bol rozhodcovský rozsudok vydaný alebo týmto súdom zrušený.

(2) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu odoprie uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku aj bez návrhu účastníka konania, proti ktorému sa cudzí rozhodcovský rozsudok uplatňuje, ak zistí, že podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nemožno predmet sporu riešiť v rozhodcovskom konaní alebo by jeho uznanie a výkon boli v rozpore s verejným poriadkom.

(3) Rozhodnutie, ktorým sa odopiera uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu povinný vždy odôvodniť.

(4) Proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa odopiera uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je prípustný opravný prostriedok.

19. Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (11. apríla 1980, Viedeň)³

Zmluvné štáty tohto Dohovoru,

majúc na mysli všeobecné ciele vyjadrené v rezolúciách prijatých na šiestom osobitnom zasadnutí Valného zhromaždenia OSN o nastolení nového medzinárodného ekonomického poriadku,

berúc do úvahy, že rozvoj medzinárodného obchodu na základe rovnosti a vzájomnej výhodnosti je dôležitým činiteľom pri rozvíjaní priateľských vzťahov medzi štátmi,

súc názoru, že prijatie jednotných ustanovení upravujúcich zmluvy o medzinárodnej kúpe tovaru a prihliadajúcich na rôzne sociálne, ekonomické a právne systémy by prispelo k odstraňovaniu právnych prekážok v medzinárodnom obchode a podporilo rozvoj medzinárodného obchodu,

dohodli sa takto:

Časť I: Predmet úpravy a všeobecné ustanovenia

Kapitola I: Predmet úpravy

Článok 1

(1) Tento Dohovor upravuje zmluvy o kúpe tovaru medzi stranami, ktoré majú miesta podnikania v rôznych štátoch,

a) ak tieto štáty sú zmluvnými štátmi; alebo

b) ak podľa ustanovení medzinárodného práva súkromného sa má použiť právny poriadok niektorého zmluvného štátu.

(2) Na skutočnosť, že strany majú miesta podnikania v rôznych štátoch sa neprihliada, ak táto skutočnosť nevyplyva buď zo zmluvy, alebo z rokovania medzi stranami alebo z informácií poskytnutých stranami kedykoľvek do uzavretia zmluvy alebo pri jej uzavretí.

(3) Pri určovaní použiteľnosti tohto Dohovoru sa neprihliada na štátnu príslušnosť strán a ani na to, či strany alebo zmluva majú občianskoprávnou alebo obchodnú povahu.

Článok 2

Tento Dohovor sa nepoužije na kúpy

a) tovaru kupovaného na osobnú potrebu, potrebu rodiny alebo domácnosti, ibaže predávajúci pred uzavretím zmluvy alebo pri jej uzavretí nevedel a ani nemal vedieť, že sa tovar kupuje na taký účel;

b) na dražbách;

c) pri výkone rozhodnutia alebo podľa rozhodnutia súdu;

d) cenných papierov alebo peňazí;

e) lodí, člnov, vznášadiel alebo lietadiel;

f) elektrickej energie.

Článok 3

(1) Zmluvy o dodávke tovaru, ktorý sa má vyrobiť alebo vyhotoviť, sa považujú za zmluvy o kúpe tovaru, ibaže strana, ktorá tovar objednáva, sa zaväzuje dodať podstatnú časť vecí potrebných na ich výrobu alebo zhotovenie.

(2) Tento Dohovor sa nepoužije na zmluvy, v ktorých prevažujúca časť záväzkov strany, ktorá dodáva tovar, spočíva vo vykonaní prác alebo poskytovaní služieb.

Článok 4

Tento Dohovor upravuje iba uzavieranie zmluvy o kúpe a práva a povinnosti predávajúceho a kupujúceho vznikajúce z takej zmluvy. Pokiaľ niečo iné nie je výslovne ustanovené v tomto Dohovore, nedotýka sa najmä

a) platnosti zmluvy alebo ktoréhokoľvek jej ustanovenia alebo akejkolvek zvyklosti;

b) účinku, ktorý môže mať zmluva na vlastnícke právo k predávanému tovaru.

Článok 5

Tento Dohovor sa nepoužije na zodpovednosť predávajúceho za smrť alebo ublíženie na zdraví spôsobené tovarom ktorejkoľvek osobe.

Článok 6

Strany môžu vylúčiť použitie tohto Dohovoru alebo, s výnimkou článku 12, ktoréhokoľvek jeho ustanovenia alebo jeho účinky zmeniť.

Článok 7

(1) Pri výklade tohto Dohovoru sa prihliadne na jeho medzinárodnú povahu a na potrebu podporovať jednotnosť pri jeho použití a dodržiavaní dobromyseľnosti v medzinárodnom obchode.

(2) Otázky patriace do predmetu úpravy tohto Dohovoru, ktoré sa v ňom výslovne neriešia, sa riešia podľa všeobecných zásad, na ktorých Dohovor spočíva, alebo, ak také zásady chýbajú, podľa ustanovení právneho poriadku rozhodného podľa ustanovení medzinárodného práva súkromného.

Článok 8

(1) Na účely tohto Dohovoru vyhlásenie alebo iné správanie strany sa vykladajú podľa jej úmyslu, ak druhej strane bol tento úmysel známy alebo jej nemohol byť neznámy.

³ Oznámenie 160/1991 Z.z.

(2) Ak sa ustanovenie predchádzajúceho odseku nepoužije, vykladajú sa vyhlásenie alebo iné správanie strany podľa významu, ktorý by im prikladala za tých istých okolností rozumná osoba v tom istom postavení ako druhá strana.

(3) Pri určovaní úmyslu strany alebo významu, ktorý by vyhláseniu alebo správaniu prikladala rozumná osoba, vezme sa náležitý zreteľ na všetky rozhodné okolnosti prípadu, včítane rokovania o zmluve, praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, zvyklostí a následného správania sa strán.

Článok 9

(1) Strany sú viazané akoukoľvek zvyklosťou, na ktorej sa dohodli, a praxou, ktorú medzi sebou zaviedli.

(2) Pokiaľ nie je dohodnuté inak, predpokladá sa, že strany sa nepriamo dohodli, že na zmluvu alebo na jej uzavieranie sa má použiť zvyklosť, ktorú obe strany poznali alebo mali poznať, a ktorú v medzinárodnom obchode v širokej miere poznajú strany zmluvy toho istého druhu v príslušnom obchodnom odvetví a spravidla ju dodržiavajú.

Článok 10

Na účely tohto Dohovoru

a) v prípadoch, keď strana má viac miest podnikania, je rozhodujúce miesto podnikania, ktoré má najužší vzťah k zmluve a jej plneniu, s prihliadnutím na okolnosti stranám známe alebo stranami zamýšľané kedykoľvek pred uzavretím zmluvy alebo pri jej uzavretí;

b) v prípadoch, keď strana nemá miesto podnikania, je rozhodujúce jej bydlisko (sídlo).

Článok 11

Zmluva o kúpe sa nemusí uzavrieť alebo preukazovať písomne a nevyžadujú sa pri nej žiadne iné formálne náležitosti; možno ju preukazovať akýmkoľvek prostriedkami, včítane svedkov.

Článok 12

Ustanovenia článku 11, článku 29 a časti II tohto Dohovoru, ktoré pripúšťajú, aby uzavretie zmluvy o kúpe alebo dohoda o jej zmene alebo o zrušení alebo ponuka, jej prijatie alebo iný prejav vôle strán sa uskutočnili v akejkoľvek inej forme než písomnej, sa nepoužívajú, ak ktorákoľvek strana má miesto podnikania v zmluvnom štáte, ktorý urobil vyhlásenie podľa článku 96 tohto Dohovoru. Strany nemôžu dohodnúť vylúčenie alebo zmenu účinku tohto článku.

Článok 13

Na účely tohto Dohovoru písomná forma zahŕňa telegram a d'alekopis.

Časť II: Uzavieranie zmluvy

Článok 14

(1) Návrh na uzavretie zmluvy určený jednej alebo niekoľkým určitým osobám je ponukou, ak je dostatočne určitý a prejavuje vôľu navrhovateľa, aby bol zaviazaný v prípade prijatia. Návrh je dostatočne určitý, ak je v ňom označený tovar a ak výslovne alebo nepriamo určuje množstvo a kúpnu cenu tovaru alebo obsahuje ustanovenia umožňujúce ich určenie.

(2) Návrh, ktorý nie je určený jednej alebo niekoľkým určitým osobám, sa pokladá iba za výzvu na podávanie ponúk, ibaže osoba robiaci návrh jasne uvedie opak.

Článok 15

(1) Ponuka pôsobí odvtedy, keď dôjde osobe, ktorej je určená.

(2) Ponuku, aj keď je neodvolateľná, možno zrušiť, ak dôjde zrušeniu osobe, ktorej je ponuka určená, skôr alebo súčasne s ponukou.

Článok 16

(1) Dokiaľ nebola zmluva uzavretá, môže sa ponuka odvolať, ak odvolanie dôjde osobe, ktorej je ponuka určená, skôr, než odoslala prijatie.

(2) Ponuka sa nemôže odvolať:

a) ak z nej vyplýva ustanovením určitej lehoty pre prijatie alebo iným spôsobom, že je neodvolateľná, alebo

b) ak osoba, ktorej bola určená, mohla dôvodne spoliehať na jej neodvolateľnosť, podľa toho konala.

Článok 17

Ponuka, aj keď je neodvolateľná, zaniká, len čo navrhovateľovi dôjde jej odmietnutie.

Článok 18

(1) Vyhlásenie urobené osobou, ktorej bola ponuka určená, alebo jej iné konanie naznačujúce jej súhlas s ponukou, je prijatím. Mlčanie alebo nečinnosť samy osebe nie sú prijatím.

(2) Prijatie ponuky sa stáva účinné v okamihu, keď vyjadrenie súhlasu dôjde navrhovateľovi. Prijatie nie je účinné, ak vyjadrenie súhlasu nedôjde navrhovateľovi v čase, ktorý určil, a ak nie je tento čas určený, v rozumnom čase s prihliadnutím na okolnosti obchodu, včítane rýchlosti oznamovacích prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil. Ústna ponuka sa musí prijať ihneď, ibaže z okolností vyplýva niečo iné.

(3) Ak však na základe ponuky alebo v dôsledku praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, alebo zvyklostí, môže osoba, ktorej je ponuka určená, vyjadriť súhlas vykonaním úkonu bez upovedomenia navrhovateľa, ako odoslaním tovaru alebo zaplatením kúpnej ceny, je prijatie účinné v okamihu, keď sa tento úkon vykonal, za predpokladu, že sa vykonal v lehote ustanovenej v predchádzajúcom odseku.

Článok 19

(1) Odpoveď na ponuku, ktorá sa zdá byť prijatím, ale obsahuje dodatky, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím ponuky a je protiponukou.

(2) Avšak odpoveď na ponuku, ktorá sa zdá byť prijatím, ale obsahuje dodatky alebo odchýlky, ktoré podstatne nemenia podmienky ponuky, je prijatím, ibaže navrhovateľ bez zbytočného odkladu ústne vznesie proti rozdielom námietky alebo za týmto účelom odošle oznámenie. Ak tak neurobí, sú súčasťou zmluvy podmienky uvedené v ponuke so zmenami obsiahnutými v prijatí.

(3) Dodatky alebo odchýlky, ktoré sa týkajú najmä kúpnej ceny, platenia, akosti a množstva tovaru, miesta a doby dodania, rozsahu zodpovednosti jednej strany voči druhej strane alebo riešenia sporov, sa považujú za podstatnú zmenu podmienky ponuky.

Článok 20

(1) Lehota pre prijatie ponuky určená navrhovateľom v telegrame alebo v liste začína plynúť od okamihu, keď sa telegram podá na odoslanie alebo od dátumu uvedeného v liste, a ak nie je taký dátum uvedený, od dátumu uvedeného na obálke. Lehota pre prijatie ponuky určená navrhovateľom telefonicky, d'alekopisom alebo inými prostriedkami umožňujúcimi okamžité oznámenie začína plynúť od okamihu, keď ponuka dôjde osobe, ktorej je určená.

(2) Štátne sviatky a dni pracovného pokoja v priebehu lehoty pre prijatie sa do nej započítavajú pri výpočte jej dĺžky. Ak však správa o prijatí nemôže byť doručená na adresu navrhovateľa posledný deň takej lehoty, pretože na tento deň pripadá štátny sviatok alebo iný deň pracovného pokoja v

mieste podnikania navrhovateľa, predlžuje sa lehota do prvého nasledujúceho pracovného dňa.

Článok 21

(1) Neskoré prijatie má predsa len účinky prijatia, ak navrhovateľ bez odkladu upovedomí o tom ústne osobu, ktorej bola ponuka určená, alebo jej v tomto zmysle odošle správu.

(2) Ak z listu alebo inej písomnosti, ktoré obsahujú neskoré prijatie ponuky, vyplýva, že sa odoslali za takýchto okolností, že by došli navrhovateľovi včas, keby ich preprava prebiehala obvyklým spôsobom, má neskoré prijatie účinky prijatia, ibaže navrhovateľ bez odkladu upovedomí ústne osobu, ktorej bola ponuka určená, že považuje ponuku za zaniknutú, alebo jej v tomto zmysle odošle správu.

Článok 22

Prijatie sa môže vziať späť, ak späťvzatie dôjde navrhovateľovi pred okamihom alebo v okamihu, keď by nastali účinky prijatia.

Článok 23

Zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie ponuky sa stane účinným podľa ustanovení tohto Dohovoru.

Článok 24

Na účely tejto časti Dohovoru ponuka, vyhlásenie o prijatí alebo akýkoľvek iný prejav vôle dôjde osobe, ktorej sú určené, keď sa jej oznámia ústne alebo sa jej doručia akýmkoľvek iným spôsobom do vlastných rúk, do jej miesta podnikania alebo na jej poštovú adresu, alebo, ak nemá miesto podnikania alebo poštovú adresu, do jej bydliska (sídla).

Časť III: Kúpa tovaru

Kapitola I: Všeobecné ustanovenia

Článok 25

Porušenie zmluvy jednou zo strán je podstatné, ak spôsobuje takú ujmu druhej strane, že ju v značnej miere zbavuje toho, čo táto strana je oprávnená očakávať podľa zmluvy, ibaže strana porušujúca zmluvu nepredvídala také dôsledky a ani rozumná osoba v tom istom postavení by ich nepredvídala za tých istých okolností.

Článok 26

Vyhlásenie o odstúpení od zmluvy je účinné, len keď sa oznámi druhej strane.

Článok 27

Ak strana v súlade s touto časťou Dohovoru urobí oznámenie, žiadosť alebo iné oznámenie a zašle ich prostriedkami primeranými okolnostiam, oneskorenie alebo omyl pri odovzdávaní alebo skutočnosť, že nedošli do miesta určenia, nezbavuje túto stranu práva sa ich dovolávať, ibaže táto časť Dohovoru výslovne neustanovuje nič iné.

Článok 28

Ak je strana oprávnená podľa tohto Dohovoru požadovať plnenie akejkoľvek povinnosti druhej strany, nie je súd povinný rozhodnúť o naturálnom plnení, ibaže by tak rozhodol podľa svojho vlastného právneho poriadku o obdobných kúpnych zmluvách, ktoré nie sú upravené týmto Dohovorom.

Článok 29

(1) Zmluva sa môže zmeniť alebo ukončiť prostou dohodou strán.

(2) Písomná zmluva, ktorá obsahuje ustanovenie, že jej zmena alebo ukončenie dohodou strán vyžaduje písomnú formu, môže sa takto zmeniť alebo ukončiť len pri dodržaní tejto formy. Strana však môže svojím správaním stratiť možnosť dovolávať sa tohto ustanovenia v rozsahu, v akom druhá strana spoliehala na toto správanie.

Kapitola II: Povinnosti predávajúceho

Článok 30

Predávajúci je povinný dodať tovar, odovzdať akékoľvek doklady, ktoré sa naň vzťahujú, a vlastnícke právo k tovaru, ako vyžaduje zmluva a tento Dohovor za podmienok ustanovených zmluvou a týmto Dohovorom.

Oddiel I: Dodanie tovaru a odovzdanie dokladov

Článok 31

Ak nie je predávajúci povinný dodať tovar v určitom inom mieste, jeho povinnosť dodať tovar spočíva

- a) v odovzdaní tovaru prvému dopravcovi na prepravu pre kupujúceho, ak zmluva o kúpe zahŕňa prepravu tovaru;
- b) pri tovare, ktorý je v zmluve určený jednotlivo alebo síce podľa druhu, avšak sa má dodať z určitého skladu alebo vyrobiť alebo zhotoviť, a strany vedeli v čase uzavretia zmluvy, že tovar je alebo sa má vyrobiť alebo zhotoviť v určitom mieste, v umožnení kupujúcemu nakladať tovar v tomto mieste, ak sa naň nevzťahuje ustanovenie písmena a);
- c) v ostatných prípadoch v umožnení kupujúcemu nakladať s tovarom v mieste, kde má predávajúci svoje miesto podnikania v čase uzavretia zmluvy.

Článok 32

(1) Ak predávajúci odovzdáva tovar podľa zmluvy alebo tohto Dohovoru dopravcovi a ak tovar nie je zreteľne označený na účely zmluvy značkami na tovare, dopravnými dokladmi alebo inak, musí predávajúci zaslať kupujúcemu oznámenie o odoslaní zásielky a tovar v ňom špecifikovať.

(2) Ak predávajúci je povinný obstarat' prepravu tovaru, musí uzavrieť zmluvy nevyhnutné na prepravu do určeného miesta určenia dopravnými prostriedkami zodpovedajúcimi daným okolnostiam a za podmienok obvyklých pre takú prepravu.

(3) Ak predávajúci nie je povinný poistiť dopravu tovaru, musí kupujúcemu poskytnúť na jeho žiadosť všetky dostupné údaje, ktoré sú potrebné na uzavretie poistenia.

Článok 33

Predávajúci je povinný dodať tovar

- a) v deň, ktorý je určený v zmluve alebo určiteľný podľa zmluvy;
- b) kedykoľvek počas lehoty, ktorá je v zmluve určená alebo podľa zmluvy určiteľná, ibaže z okolností vyplýva, že dobu dodania určuje kupujúci, alebo
- c) v primeranej lehote po uzavretí zmluvy v ostatných prípadoch.

Článok 34

Ak je predávajúci povinný odovzdať doklady vzťahujúce sa na tovar, musí ich odovzdať v čase a v mieste a spôsobom, ktoré sú určené v zmluve. Ak predávajúci odovzdal doklady pred určenou dobou, môže do tejto doby odstrániť akékoľvek vady dokladov, ak tým nespôsobí kupujúcemu neprimerané ťažkosti alebo neprimerané náklady. Kupujúcemu je však zachovaný nárok na náhradu škody podľa tohto Dohovoru.

Oddiel II: Tovar bez väd a nároky tretích osôb

Článok 35

(1) Predávajúci musí dodať tovar v množstve, akosti a vyhotovení, ktoré určuje zmluva, a musí ho zabaliť alebo opatriť tak, ako určuje zmluva.

(2) Pokiaľ sa strany nedohodli inak, tovar nezodpovedá zmluve, ibaže

a) sa hodí na účely, na ktoré sa používa spravidla tovar tohto istého vyhotovenia;

b) sa hodí na osobitný účel, o ktorom bol predávajúci výslovne alebo inak upovedomený v čase uzavretia zmluvy s výnimkou prípadov, keď z okolností vyplýva, že kupujúci sa nespoliehal, alebo keby nebolo od neho rozumné, aby spoliehal na odbornosť a úsudok predávajúceho;

c) má vlastnosti tovaru, ktoré predávajúci predložil kupujúcemu ako vzorku alebo predlohu;

d) je uložený na prepravu alebo zabalený spôsobom, ktorý je obvyklý pre taký tovar, alebo ak nemožno tento spôsob určiť, spôsobom primeraným na zachovanie a ochranu tovaru.

(3) Predávajúci nezodpovedá podľa písmen a) až d) predchádzajúceho odseku za vady tovaru, o ktorých kupujúci v čase uzavretia zmluvy vedel alebo nemohol nevedieť.

Článok 36

(1) Predávajúci zodpovedá podľa zmluvy a tohto Dohovoru za akúkoľvek vadu, ktorú má tovar v okamihu prechodu nebezpečenstva na kupujúceho; aj keď sa vada stane zjavnou až po tejto dobe.

(2) Predávajúci takisto zodpovedá za akúkoľvek vadu tovaru, ktorá vznikne po dobe uvedenej v predchádzajúcom odseku, ak je spôsobená porušením niektorej jeho povinnosti, včítane nedodržania záruky, že tovar po určitú dobu bude spôsobilý pre obvyklé svoje použitie alebo pre osobitné použitie alebo že si zachová určitú akosť alebo určité vlastnosti.

Článok 37

Ak predávajúci dodal tovar pred dobou určenou pre dodanie, môže až do tejto doby dodať chýbajúcu časť alebo chýbajúce množstvo dodaného tovaru alebo dodať náhradný tovar za dodaný vadný tovar alebo odstrániť vady dodaného tovaru, ak výkon tohto práva nespôsobí kupujúcemu neprimerané ťažkosti alebo neprimerané výdavky. Kupujúcemu je však zachovaný nárok na náhradu škody podľa tohto Dohovoru.

Článok 38

(1) Kupujúci musí prezrieť tovar alebo zariadenie jeho prehliadku v čase podľa okolností čo najkratším.

(2) Ak zmluva zahŕňa prepravu tovaru, môže sa prehliadka odložiť až dovtedy, keď tovar dôjde do miesta určenia.

(3) Ak tovar počas prepravy sa smeruje do iného miesta určenia alebo ho kupujúci znova odoslal bez toho, že by mal kupujúci primeranú možnosť si ho prezrieť, a v čase uzavretia zmluvy predávajúci vedel alebo mal vedieť o možnosti takej zmeny miesta určenia alebo takého opätovného odoslania, prehliadka sa môže odložiť až dovtedy, keď tovar dôjde do nového miesta určenia.

Článok 39

(1) Právo kupujúceho z väd tovaru zaniká, ak kupujúci neoznámí predávajúcemu povahu týchto väd v primeranom čase po tom, čo ich zistil alebo ich mal zistiť.

(2) Právo kupujúceho z väd tovaru vždy zaniká, ak kupujúci neoznámí predávajúcemu vady tovaru najneskôr do dvoch rokov odo dňa, keď sa tovar skutočne odovzdal kupujúcemu, ibaže táto lehota nie je v súlade so zmluvnou záručnou lehotou.

Článok 40

Predávajúci sa nemôže dovolávať ustanovení článkov 38 a 39, ak sú vady tovaru dôsledkom skutočností, o ktorých predávajúci vedel alebo o ktorých nemohol nevedieť a ktoré neoznámil kupujúcemu.

Článok 41

Predávajúci musí dodať tovar, ktorý nie je obmedzený žiadnym právom alebo nárokom tretej osoby, ibaže kupujúci súhlasil s prevzatím tovaru s takým obmedzením alebo nárokom. Ak však také právo alebo nárok sa zakladá na priemyselnom vlastníctve alebo inom duševnom vlastníctve, spravujú sa povinnosti predávajúceho ustanovením článku 42.

Článok 42

(1) Predávajúci musí dodať tovar, ktorý nie je obmedzený žiadnym právom alebo nárokom tretej osoby založenom na priemyselnom alebo inom duševnom vlastníctve, o ktorom v dobe uzavretia zmluvy vedel alebo nemohol nevedieť, ak také právo alebo nárok sa zakladá na priemyselnom alebo inom duševnom vlastníctve:

a) podľa práva štátu, kde tovar bude znova predaný alebo inak použitý, v prípade, že strany v čase uzavretia zmluvy zamýšľali taký ďalší predaj alebo iné také použitie v tomto štáte, alebo

b) podľa práva štátu, kde má kupujúci miesto podnikania, v ostatných prípadoch.

(2) Povinnosť predávajúceho podľa predchádzajúceho odseku sa nevzťahuje na prípady, keď

a) v čase uzavretia zmluvy kupujúci vedel alebo nemohol nevedieť o takom práve alebo nároku, alebo

b) právo alebo nárok vyplýva z toho, že predávajúci postupoval podľa technických výkresov, návrhov, vzorcov alebo iných podkladov, ktoré mu obstaral kupujúci.

Článok 43

(1) Kupujúci stráca právo dovolať sa ustanovení článku 41 alebo článku 42, ak nepodá predávajúcemu správu, určujúcu povahu práva alebo nároku tretej osoby v primeranom čase po tom, čo sa dozvedel alebo sa mal dozvedieť o tomto práve alebo nároku tretej osoby.

(2) Predávajúci nie je oprávnený sa dovolávať ustanovení predchádzajúceho odseku, ak vedel o práve alebo nároku tretej osoby a jeho povahe.

Článok 44

Bez ohľadu na ustanovenia článku 39 ods. 1 a článku 43 ods. 1 môže kupujúci znížiť kúpnu cenu podľa ustanovení článku 50 alebo požadovať náhradu škody s výnimkou ušlého zisku, ak neurobil požadované oznámenia z ospravedlniteľných dôvodov.

Oddiel III: Práva kupujúceho pri porušení zmluvy predávajúcim

Článok 45

(1) Ak nesplní predávajúci niektorú svoju povinnosť zo zmluvy o kúpe alebo z tohto Dohovoru, môže kupujúci:

a) uplatniť práva ustanovené v článkoch 46 až 52;

b) požadovať náhradu škody podľa článku 74 až 77.

(2) Kupujúci nie je zbavený práva, ktoré môže mať na uplatnenie náhrady škody, ak uplatní svoje právo na iné náhrady.

(3) Ak uplatní kupujúci niektoré svoje právo z porušenia zmluvy, nemôže sa predávajúcemu povoliť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní žiadny odklad.

Článok 46

(1) Kupujúci môže požadovať, aby predávajúci plnil svoje povinnosti, ibaže už uplatnil nárok, ktorý nie je v súlade s takou požiadavkou.

(2) Ak tovar nezodpovedá zmluve, môže kupujúci požadovať dodanie náhradného tovaru, len ak vadné plnenie zakladá podstatné porušenie zmluvy a ak je požiadavka na dodanie náhradného tovaru uplatnená buď súčasne s oznámením urobeným podľa článku 39, alebo v primeranom čase potom.

(3) Ak tovar nezodpovedá zmluve, môže kupujúci požadovať od predávajúceho odstránenie vadného plnenia, ibaže by to bolo neprimerané s prihliadnutím na všetky okolnosti. Požiadavka na odstránenie vadného plnenia sa musí uplatniť buď súčasne s oznámením urobeným podľa článku 39, alebo v primeranom čase potom.

Článok 47

(1) Kupujúci môže určiť dodatočnú primeranú lehotu na splnenie jeho povinností.

(2) Kupujúci nesmie pred uplynutím takto určenej lehoty uplatniť niektorý z nárokov z porušenia zmluvy, ibaže dostane od predávajúceho oznámenie, že nesplní svoje povinnosti v tejto lehote. Kupujúci však týmto nestráca právo na náhradu škody spôsobenú omeškaním v plnení.

Článok 48

(1) S výhradou článku 49 predávajúci môže aj po určenej lehote pre dodanie tovaru odstrániť na svoje náklady akékoľvek nesplnenie svojich povinností, ak tak môže urobiť bez neprimeraného odkladu a nespôsobí tým kupujúcemu neprimerané ťažkosti alebo pochybnosti, že kupujúci nebude musieť uhradiť náklady vynaložené predávajúcim. Nárok kupujúceho na náhradu škody podľa tohto Dohovoru zostáva však zachovaný.

(2) Ak predávajúci požiada kupujúceho, aby mu oznámil, či prijme plnenie, a kupujúci tejto žiadosti v primeranej lehote nevyhoví, môže predávajúci poskytnúť plnenie v lehote, ktorú určil vo svojej žiadosti. Kupujúci nemôže počas tejto lehoty uplatniť taký nárok, ktorý je nezlučiteľný s plnením záväzku predávajúcim.

(3) Správa predávajúceho, že poskytne plnenie v určitej lehote, sa považuje za žiadosť podľa predchádzajúceho odseku, aby kupujúci oznámil svoje rozhodnutie.

(4) Žiadosť alebo oznámenie predávajúceho podľa odseku 2 alebo 3 tohto článku je účinná, len keď ju kupujúci dostane.

Článok 49

(1) Kupujúci môže odstúpiť od zmluvy:

a) ak predávajúci nesplnením niektorej svojej povinnosti zo zmluvy alebo z tohto Dohovoru porušil zmluvu podstatným spôsobom, alebo

b) v prípade nedodania tovaru, ak predávajúci nedodá tovar v dodatočnej lehote určenej kupujúcim podľa článku 47 ods. 1 alebo vyhlási, že nedodá tovar v takto určenej lehote.

(2) Ak však predávajúci dodal tovar, zaniká právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy, ibaže tak urobí:

a) pri neskorej dodávke v primeranej dobe po tom, čo sa dozvedel o uskutočnení dodávky;

b) pri inom porušení povinností než pri neskorej dodávke v primeranej dobe;

i) po tom, čo sa dozvedel alebo musel dozvedieť o takom porušení;

ii) po uplynutí dodatočnej lehoty určenej kupujúcim podľa článku 47 ods. 1 alebo po vyhlásení predávajúceho, že nesplní svoje povinnosti v takej dodatočnej lehote, alebo

iii) po uplynutí dodatočnej lehoty ustanovenej predávajúcim podľa článku 48 ods. 2 alebo po vyhlásení kupujúceho, že neprijme plnenie.

Článok 50

Ak tovar nie je v súlade so zmluvou, kupujúci môže znížiť kúpnu cenu bez ohľadu na to, či kúpna cena bola už zaplatená, alebo nie, a to v rozsahu zodpovedajúcom pomeru medzi hodnotou, ktorú mal skutočne dodaný tovar v dobe dodania, a hodnotou, ktorú by mal v tejto dobe tovar bez väd. Ak však predávajúci odstráni neplnenie svojej povinnosti podľa článku 37 alebo článku 48 alebo ak kupujúci odmietne prijať plnenie poskytnuté predávajúcim v súlade s týmito článkami, nemôže kupujúci znížiť kúpnu cenu.

Článok 51

(1) Ak predávajúci dodá iba časť tovaru alebo ak iba časť dodaného tovaru nie je v súlade so zmluvou, použijú sa ustanovenia článkov 46 až 50 ohľadne časti tovaru, ktorá chýba alebo nie je v súlade so zmluvou.

(2) Kupujúci môže odstúpiť od celej zmluvy len vtedy, ak čiastočné nesplnenie alebo splnenie nezodpovedajúce zmluve zakladá podstatné porušenie zmluvy.

Článok 52

(1) Ak predávajúci dodá tovar pred určenou dobou, môže kupujúci dodávku prijať alebo ju odmietnuť.

(2) Ak predávajúci dodá väčšie množstvo tovaru, než je ustanovené v zmluve, môže kupujúci dodávku prijať alebo môže odmietnuť prijať prebytočné množstvo tovaru. Ak kupujúci prijme dodávku všetkého alebo časti prebytočného tovaru, je povinný zaň zaplatiť kúpnu cenu zodpovedajúcu kúpnej cene ustanovenej v zmluve.

Kapitola III: Povinnosti kupujúceho

Článok 53

Kupujúci je povinný zaplatiť za tovar kúpnu cenu a prevziať dodávku v súlade so zmluvou a týmto Dohovorom.

Oddiel I: Platenie kúpnej ceny

Článok 54

Povinnosť kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu zahŕňa povinnosť urobiť opatrenia a vyhovieť formalitám, ktoré ustanovuje zmluva alebo zákony a iné právne úpravy na to, aby sa umožnilo zaplatenie kúpnej ceny.

Článok 55

Ak sa zmluva platne uzavrela, ale nie je v nej výslovne alebo nepriamo ustanovená kúpna cena a ani ustanovenie umožňujúce jej určenie, predpokladá sa, že strany, pokiaľ neprejavili inú vôľu, nepriamo určili kúpnu cenu zodpovedajúcu kúpnej cene, ktorá sa všeobecne účtovala v dobe uzavretia zmluvy za taký tovar za porovnateľných okolností v príslušnom obchodnom odvetví.

Článok 56

Ak je kúpna cena určená podľa hmotnosti tovaru, je rozhodujúca v prípade pochybností čistá hmotnosť.

Článok 57

(1) Ak kupujúci neprevzal povinnosť zaplatiť kúpnu cenu v určitom inom mieste, je povinný ju predávajúcemu zaplatiť a) v mieste podnikania predávajúceho; alebo

b) ak sa má cena platiť pri odovzdaní tovaru alebo dokladov, v mieste tohto odovzdania.

(2) Predávajúci znáša akékoľvek zvýšenie výdavkov spojených s platením, ak sa spôsobili zmenou jeho miesta podnikania po uzavretí zmluvy.

Článok 58

(1) Ak kupujúci nie je povinný zaplatiť kúpnu cenu v inej určitej dobe, je povinný ju zaplatiť, keď predávajúci v súlade so zmluvou a týmto Dohovorom umožní kupujúcemu

nakladať s tovarom alebo s dokladmi, na základe ktorých môže kupujúci nakladať s tovarom. Predávajúci môže urobiť závislým odovzdanie tovaru alebo dokladov od takého zaplatenia kúpnej ceny.

(2) Ak zmluva zahŕňa prepravu tovaru, môže predávajúci odoslať tovar s podmienkou, že tovar alebo doklady umožňujúce nakladanie s tovarom sa odovzdajú kupujúcemu len proti zaplateniu kúpnej ceny.

(3) Kupujúci nie je povinný zaplatiť kúpnu cenu, dokiaľ nemá možnosť prehliadnuť si tovar, ibaže postup pri dodávke alebo platení, ktorý sa medzi stranami dohodol, mu neposkytuje takú možnosť.

Článok 59

Kupujúci je povinný zaplatiť kúpnu cenu v dobe ustanovenej zmluvou alebo určiteľnej podľa zmluvy a tohto Dohovoru a nie je potrebné, aby bol na to vyzvaný alebo aby boli splnené iné formalities zo strany predávajúceho.

Oddiel II: Prevzatie dodávky

Článok 60

Povinnosť kupujúceho prevziať dodávku spočíva:

- vo vykonaní všetkých úkonov, ktoré možno od neho rozumne očakávať na ten účel, aby predávajúci mohol dodať tovar, a
- v prevzatí tovaru.

Oddiel III: Práva predávajúceho pri porušení zmluvy kupujúcim

Článok 61

(1) Ak kupujúci nesplní niektorú svoju povinnosť ustanovenú zmluvou alebo týmto Dohovorom, môže predávajúci:

- uplatniť práva ustanovené v článkoch 62 až 65;
 - požadovať náhradu škody podľa článkov 74 až 77.
- (2) Predávajúci nestráca právo na náhradu škody tým, že uplatní svoje právo na iné nároky.
- (3) Ak predávajúci uplatní niektorý nárok z porušenia zmluvy, nemôže sa kupujúcemu povoliť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní žiadny odklad pre splnenie jeho povinností.

Článok 62

Predávajúci môže požadovať, aby kupujúci zaplatil kúpnu cenu, prevzal dodávku alebo splnil iné svoje povinnosti, ibaže predávajúci uplatnil nárok z porušenia zmluvy, ktorý je nezlučiteľný s takou požiadavkou.

Článok 63

- Predávajúci môže určiť kupujúcemu dodatočnú primeranú lehotu na splnenie jeho povinností.
- Predávajúci nesmie pred uplynutím takto určenej lehoty uplatniť svoje nároky z porušenia zmluvy kupujúcim, ibaže predávajúci dostane od kupujúceho oznámenie, že nesplní svoj záväzok v tejto lehote. Predávajúci však nestráca týmto právo na náhradu škody spôsobenú omeškaním v plnení.

Článok 64

- Predávajúci môže odstúpiť od zmluvy:
 - ak kupujúci nesplnením niektorej svojej povinnosti zo zmluvy alebo z tohto Dohovoru porušil zmluvu podstatným spôsobom; alebo
 - ak kupujúci nesplnil povinnosť zaplatiť kúpnu cenu alebo prevziať dodávku tovaru v dodatočnej lehote určenej predávajúcim podľa článku 63 ods. 1 alebo ak vyhlási, že tieto povinnosti v tejto lehote nesplní.
- Ak však kupujúci zaplatil kúpnu cenu, zaniká právo predávajúceho odstúpiť od zmluvy, ibaže tak urobí:

- pri oneskorenom plnení kupujúceho skôr, ako sa dozvedel, že kupujúci splnil svoju povinnosť, alebo
- pri inom porušení zmluvy ako pri oneskorenom plnení kupujúceho v primeranej dobe;

- po tom, čo sa predávajúci dozvedel alebo mal dozvedieť o porušení zmluvy; alebo
- po uplynutí dodatočnej lehoty určenej predávajúcim podľa článku 63 ods. 1 alebo po vyhlásení kupujúceho, že nesplní svoje povinnosti v tejto dodatočnej lehote.

Článok 65

(1) Ak má kupujúci podľa zmluvy určiť formu, veľkosť alebo iné vlastnosti tovaru a neurobí tak v dohodnutej alebo primeranej lehote po dôjdení žiadosti predávajúceho, môže ich predávajúci sám určiť podľa potrieb kupujúceho, ktoré mu môžu byť známe bez toho, že nie sú dotknuté iné práva, ktoré môže mať.

(2) Ak predávajúci vykonal určenie sám, musí oznámiť podrobné údaje o tom kupujúcemu a určiť primeranú lehotu, v ktorej kupujúci môže urobiť rozdielne určenie. Ak tak kupujúci neurobí po dôjdení takého oznámenia v určenej lehote, je určenie vykonané predávajúcim záväzné.

Kapitola IV: Prechod nebezpečenstva

Článok 66

Strata alebo poškodenie tovaru, ku ktorým došlo po prechode nebezpečenstva na kupujúceho, nezbavujú kupujúceho povinnosti zaplatiť kúpnu cenu, ibaže strata alebo poškodenie boli spôsobené konaním alebo opomenutím predávajúceho.

Článok 67

(1) Ak zmluva o kúpe zahŕňa prepravu tovaru a predávajúci nie je povinný odovzdať ho na určitom mieste, prechádza nebezpečenstvo na kupujúceho, keď sa tovar odovzdá prvému dopravcovi pre prepravu kupujúcemu podľa zmluvy o kúpe. Ak je predávajúci povinný odovzdať tovar dopravcovi na určitom mieste, neprechádza nebezpečenstvo na kupujúceho, dokiaľ sa tovar neodovzdá dopravcovi na tomto mieste. Skutočnosť, že predávajúci je oprávnený si ponechať doklady umožňujúce nakladať s tovarom, nemá vplyv na prechod nebezpečenstva.

(2) Nebezpečenstvo však neprechádza na kupujúceho, dokiaľ tovar nie je jasne vyznačený na účel zmluvy, značkami na tovare, prepravnými dokladmi, zaslaním správy kupujúcemu alebo inak.

Článok 68

Nebezpečenstvo škody na tovare, ktorý sa v čase predaja prepravuje, prechádza na kupujúceho od uzavretia zmluvy. Ak to však vyplýva z okolností prípadu, prechádza nebezpečenstvo na kupujúceho okamihom, keď sa tovar odovzdal dopravcovi, ktorý vystavil dokumenty zakladajúce zmluvu o preprave. Ak však v čase uzavretia zmluvy o kúpe predávajúci vedel alebo mal vedieť, že tovar sa stratil alebo poškodil, a neoznámil to kupujúcemu, znáša nebezpečenstvo straty alebo poškodenia tovaru predávajúci.

Článok 69

- V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú články 67 a 68, prechádza nebezpečenstvo na kupujúceho v čase, keď prevezme tovar, alebo, ak tak neurobí včas, v čase, keď je mu umožnené nakladať s tovarom a kupujúci poruší zmluvu tým, že dodávku neprevezme.
- Ak však je kupujúci povinný prevziať tovar v inom mieste, ako je miesto podnikania predávajúceho, prechádza

nebezpečenstvo len čo nastane okamih, v ktorom dodávka mala byť splnená a kupujúci sa dozvie o tom, že je mu umožnené v určenom mieste nakladať s tovarom.

(3) Ak zmluva sa týka tovaru, ktorý v nej nie je identifikovaný, predpokladá sa, že je kupujúcemu umožnené nakladať s tovarom, až keď je jasne identifikovaný na účel tejto zmluvy.

Článok 70

Ak predávajúci podstatne poruší zmluvu, ustanovenia článkov 67, 68 a 69 sa nedotýkajú nárokov, ktoré má kupujúci z dôvodu takého porušenia.

Kapitola V: Spoločné ustanovenia o povinnostiach predávajúceho a kupujúceho

Oddiel I: Ohrozenie plnenia zmluvy a zmluvy s čiastkovým plnením

Článok 71

(1) Strana môže pozastaviť plnenie svojich povinností, ak po uzavretí zmluvy sa stane zrejším, že druhá strana nesplní podstatnú časť svojich povinností vzhľadom

a) na vážny nedostatok svojej spôsobilosti poskytnúť plnenie alebo svojej úveruschnosti alebo

b) na svoje správanie pri príprave plnenia zmluvy alebo pri jej plnení.

(2) Ak predávajúci odoslal tovar skôr, ako vyšli najavo dôvody uvedené v predchádzajúcom odseku, môže zabrániť odovzdanie tovaru kupujúcemu, aj keď kupujúci má doklady, ktoré ho oprávňujú na vydanie tovaru. Toto ustanovenie sa týka len práv na tovar vo vzťahu medzi kupujúcim a predávajúcim.

(3) Strana, ktorá pozastavila plnenie, či už pred odoslaním tovaru alebo po ňom, musí to okamžite oznámiť druhej strane a musí pokračovať v plnení, ak druhá strana jej poskytne primerané zabezpečenie splnenia svojich povinností.

Článok 72

(1) Ak pred časom plnenia zmluvy je zrejmé, že jedna zo strán ju podstatne poruší, môže druhá strana odstúpiť od zmluvy.

(2) Ak nehrozí časové omeškanie, musí to strana, ktorá zamýšľa odstúpiť od zmluvy, oznámiť primeraným spôsobom druhej strane a umožniť jej zaobstaráť primerané zabezpečenie riadneho plnenia.

Článok 73

(1) Ak poruší jedna strana zmluvu určujúcu čiastkové dodávky tovaru tým, že nesplní povinnosti týkajúce sa jedného čiastkového plnenia, a toto porušenie je podstatné ohľadne tohto čiastkového plnenia, môže druhá strana odstúpiť od zmluvy ohľadne tohto čiastkového plnenia.

(2) Ak strana nesplnením nejakej svojej povinnosti, týkajúcej sa ktoréhokoľvek čiastkového plnenia, vyvolá odôvodnené obavy druhej strany, že dôjde k podstatnému porušeniu zmluvy ohľadne týchto budúcich plnení, môže táto strana odstúpiť od zmluvy ohľadne týchto budúcich plnení, ak tak urobí v primeranej lehote.

(3) Kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy ohľadne ktorejkoľvek dodávky, môže súčasne odstúpiť od dodávok už uskutočnených alebo budúcich, ak vzhľadom od ich vzájomnej závislosti by nebolo možné tieto dodávky použiť na účel, ktorý strany zamýšľali pri uzavretí zmluvy.

Oddiel II: Náhrada škody

Článok 74

Náhrada škody pri porušení zmluvy jednou stranou zahŕňa sumu zodpovedajúcu strate, včítane ušlého zisku, ktorú utrpela druhá strana v dôsledku porušenia zmluvy. Náhrada škody nesmie

presiahnuť stratu a ušlý zisk, ktorú strana porušujúca zmluvu predvídala alebo mala predvídať v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na skutočnosti, o ktorých vedela alebo mala vedieť, ako možný dôsledok porušenia zmluvy.

Článok 75

Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a ak primeraným spôsobom a v primeranom čase po odstúpení kupujúci už kúpil náhradný tovar alebo predávajúci už predal tovar, môže strana uplatňujúca náhradu škody požadovať úhradu rozdielu medzi kúpnu cenou ustanovenou v zmluve a cenou dohodnutou v náhradnom obchode, ako aj inú škodu, na ktorú je nárok podľa článku 74.

Článok 76

(1) Pri odstúpení od zmluvy s bežnou cenou tovaru môže strana uplatňujúca náhradu škody, ktorá neuskutočnila kúpu alebo predaj podľa článku 75, požadovať rozdiel medzi kúpnu cenou určenou v zmluve a bežnou cenou platnou v čase odstúpenia od zmluvy, ako aj náhradu inej škody podľa článku 74. Ak však strana, ktorá uplatňuje náhradu škody, odstúpila od zmluvy až po prevzatí tovaru, je rozhodujúca bežná cena platná v čase tohto prevzatia namiesto bežnej ceny platnej v čase odstúpenia od zmluvy.

(2) Na účely predchádzajúceho odseku je bežnou cenou cena, ktorá prevláda v mieste, kde sa mal tovar dodať, alebo, ak tam taká cena nie je, bežná cena primeraného náhradného miesta, pričom sa vezme zreteľ na rozdiely v dopravných nákladoch tovaru.

Článok 77

Strana, ktorá uplatňuje porušenie zmluvy, musí urobiť okolnostiam prípadu primerané opatrenia na zmenšenie straty, včítane ušlého zisku z porušenia zmluvy. Ak tak neurobí, môže sa strana, ktorá zmluvu porušila, domáhať zníženia jej výšky v rozsahu, v ktorom škoda mala byť zmenšená.

Oddiel III: Úroky

Článok 78

Ak sa strana oneskorí s platením kúpnej ceny alebo inej peňažnej sumy, má druhá strana nárok na úroky z omeškania bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek nároky na náhradu škody podľa článku 74.

Oddiel IV: Vylúčenie zodpovednosti

Článok 79

(1) Strana nie je zodpovedná za nesplnenie akejkoľvek povinnosti, ak preukáže, že toto nesplnenie spôsobila prekážka, ktorá nezávisela od jej vôle a ohľadne ktorej nebolo možné rozumne očakávať, že by s ňou strana počítala v čase uzavretia zmluvy alebo že by túto prekážku alebo jej dôsledky odvrátila alebo prekonala.

(2) Ak nesplnenie povinnosti zo zmluvy spôsobila tretia osoba, ktorú strana poverila plnením celého zmluvného záväzku alebo jeho časti, je jej zodpovednosť vylúčená iba v prípade, že

a) strana nie je zodpovedná podľa predchádzajúceho odseku a

b) osoba, ktorú strana poverila splnením povinnosti, by nebola zodpovedná, keby sa ustanovenie predchádzajúceho odseku vzťahovalo na ňu.

(3) Vylúčenie zodpovednosti podľa tohto článku je účinné po dobu, po ktorú trvá prekážka.

(4) Strana, ktorá neplní povinnosť, musí oznámiť druhej strane prekážku a jej dôsledky na svoju spôsobilosť plniť.

Ak druhá strana nedostane oznámenie v primeranej lehote po tom, čo sa strana, ktorá neplní povinnosť, dozvedela alebo mala dozvedieť o takej prekážke, je táto strana zodpovedná za tým vzniknutú škodu.

(5) Ustanovenia tohto článku nebránia tomu, aby ktorákoľvek zo strán vykonala iné právo než nárok na náhradu škody podľa tohto Dohovoru.

Článok 80

Strana nemôže uplatňovať nároky z nesplnenia povinností druhou stranou v rozsahu, v ktorom bolo spôsobené konaním alebo opomenutím prvej strany.

Oddiel V: Účinky odstúpenia od zmluvy

Článok 81

(1) Odstúpenie od zmluvy spôsobuje zánik povinností strán podľa zmluvy s výnimkou vzniknutého nároku na náhradu škody. Odstúpenie sa nedotýka ustanovení zmluvy ohľadne riešenia sporov alebo iných ustanovení zmluvy upravujúcich práva a povinnosti strán pri odstúpení od zmluvy.

(2) Strana, ktorá splnila zmluvu buď úplne, alebo čiastočne, môže požadovať späť od druhej strany to, čo podľa zmluvy dodala alebo zaplatila. Ak sú obe strany povinné vrátiť plnenie, musia tak urobiť súčasne.

Článok 82

(1) Právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy alebo požadovať dodanie náhradného tovaru zaniká, ak kupujúci nemôže vrátiť tovar v podstate v stave, v akom ho dostal.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku neplatí

a) ak nemožnosť vrátiť tovar alebo vrátiť ho v podstate v tom istom stave, v akom ho kupujúci dostal, nespôsobil jeho konanie alebo opomenutie;

b) ak tovar bol úplne alebo čiastočne zničený alebo sa zhoršili jeho vlastnosti v dôsledku prehliadky ustanovenej v článku 38; alebo

c) ak kupujúci skôr, než boli alebo mali byť objavené vady tovaru, predal tovar úplne alebo čiastočne pri obvyklom použití alebo spotreboval alebo pozmenil tovar úplne alebo čiastočne pri obvyklom použití.

Článok 83

Kupujúcemu, ktorému právo odstúpiť od zmluvy alebo požadovať dodanie náhradného tovaru zaniklo podľa článku 82, sa zachováva právo uplatňovať nároky všetkými ostatnými prostriedkami, ktoré má podľa zmluvy a tohto Dohovoru.

Článok 84

(1) Ak je predávajúci povinný vrátiť kúpnu cenu, je takisto povinný zaplatiť z nej úroky, od doby, keď kúpna cena bola zaplatená.

(2) Kupujúci musí nahradiť predávajúcemu všetok prospech, ktorý kupujúci získal z tovaru alebo z jeho častí, ak

a) musí vrátiť tovar alebo jeho časť, alebo

b) je preňho nemožné vrátiť všetok tovar alebo jeho časť v podstate v stave, v akom ho dostal, napriek tomu však odstúpil od zmluvy alebo požiadal, aby mu predávajúci dodal náhradný tovar.

Oddiel VI: Zachovanie tovaru

Článok 85

Ak kupujúci je v omeškaní s prevzatím dodávky tovaru alebo v prípadoch, keď zaplatenie kúpnej ceny a dodanie tovaru sa má uskutočniť súčasne a kupujúci je v omeškaní s platením kúpnej ceny, predávajúci má tovar u seba alebo môže inak s ním nakladať, musí predávajúci urobiť opatrenia primerané okolnostiam

prípadu na zachovanie tovaru. Predávajúci je oprávnený tovar zadržovať, dokiaľ mu kupujúci neuhradí primerané náklady.

Článok 86

(1) Ak kupujúci dostal tovar a zamýšľa podľa zmluvy alebo podľa tohto Dohovoru uplatniť právo ho odmietnuť, je povinný urobiť opatrenia primerané okolnostiam prípadu na jeho zachovanie. Kupujúci je oprávnený zadržovať tovar, dokiaľ mu predávajúci neuhradí primerané náklady.

(2) Ak sa kupujúcemu umožní s odoslaným tovarom nakladať v mieste určenia a kupujúci uplatní právo ho odmietnuť, je povinný tovar prevziať a mať ho pri sebe na účet predávajúceho, ak tak môže urobiť bez zaplatenia kúpnej ceny a bez neprimeraných ťažkostí a neprimeraných výdavkov. Toto ustanovenie neplatí, ak je predávajúci prítomný v mieste určenia alebo ak je v tomto mieste osoba, ktorú predávajúci splnomocnil, aby pre neho prevzala starostlivosť o tovar. Ak kupujúci prevezme tovar podľa tohto odseku, spravujú sa jeho práva a povinnosti podľa predchádzajúceho odseku.

Článok 87

Strana, ktorá je povinná urobiť opatrenia na zachovanie tovaru, môže ho uložiť v skladisku tretej osoby na účet druhej strany, ak vzniknuté náklady nie sú neprimerané.

Článok 88

(1) Strana, ktorá je povinná zachovať tovar podľa článku 85 alebo 86, môže ho predat' vhodným spôsobom, ak druhá strana je v neprimeranom omeškaní s prevzatím tovaru alebo so spätným prevzatím tovaru alebo s platením kúpnej ceny alebo nákladov spojených so zachovaním tovaru, za predpokladu, že druhú stranu primeraným spôsobom upovedomila o úmysle tovar predat'.

(2) Ak tovar podlieha rýchlej skaze alebo so zachovaním tovaru by boli spojené neprimerané náklady, musí strana, ktorá je povinná zachovať tovar podľa článku 85 alebo článku 86, urobiť primerané opatrenia na jeho predaj. Pokiaľ je to možné, musí druhej strane oznámiť úmysel tovar predat'.

(3) Strana, ktorá tovar predala, je oprávnená ponechať si z výťažku predaja sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom spojeným so zachovaním a predajom tovaru a je povinná druhej strane vyrovnať zvyšok.

Časť IV: Záverečné ustanovenia

Článok 89

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov je týmto určený za depozitára tohto Dohovoru.

Článok 90

Tento Dohovor sa nedotýka akejkolvek medzinárodnej dohody, ktorá už bola alebo bude uzavretá a ktorá obsahuje ustanovenia týkajúce sa vecí upravených týmto Dohovorom, ak strany majú miesto podnikania na území štátov, ktoré sú zmluvnými stranami takej dohody.

Článok 91

(1) Tento Dohovor môže byť podpísaný na záverečnom zasadnutí Konferencie Organizácie Spojených národov o Dohovore upravujúcom zmluvy o medzinárodnej kúpe tovaru alebo všetkými štátmi do 30. septembra 1981 v ústredí Organizácie Spojených národov v New Yorku.

(2) Tento Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatárnych štátov.

(3) K Dohovoru môžu pristúpiť všetky štáty, ktoré nie sú signatárskymi štátmi, a to odo dňa, keď ho možno podpísať.

(4) Listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 92

(1) Zmluvný štát môže vyhlásiť pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, že nebude viazaný časťou II tohto Dohovoru alebo že nebude viazaný časťou III tohto Dohovoru.

(2) Zmluvný štát, ktorý urobil vyhlásenie podľa predchádzajúceho odseku ohľadne časti II alebo časti III tohto Dohovoru, sa nepovažuje za zmluvný štát podľa článku 1 ods. 1 tohto Dohovoru ohľadne obsahu úpravy obsiahnutej v časti, na ktorú sa vyhlásenie vzťahuje.

Článok 93

(1) Zmluvný štát, ktorý má dve alebo viac územných jednotiek, v ktorých podľa jeho ústavy platia rôzne právne poriadky vo veciach upravených týmto Dohovorom, môže pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásiť, že tento Dohovor sa vzťahuje na všetky jeho územné jednotky alebo iba na jednu alebo niekoľké z nich, a toto vyhlásenie môže kedykoľvek doplniť iným vyhlásením.

(2) Tieto vyhlásenia sa oznámia depozitárovi Dohovoru a výslovne sa v nich uvedie, na ktoré územné jednotky sa tento Dohovor vzťahuje.

(3) Ak sa na základe vyhlásenia podľa tohto článku Dohovor vzťahuje na jednu alebo viaceré územné jednotky zmluvného štátu, ale nie na všetky, a miesto podnikania sa nachádza na území tohto štátu, toto miesto podnikania sa na účely tohto Dohovoru nepovažuje za miesto podnikania na území zmluvného štátu, ibaže sa nachádza v územnej jednotke, na ktorú sa vzťahuje tento Dohovor.

(4) Ak zmluvný štát neurobí vyhlásenie podľa odseku 1 tohto článku, vzťahuje sa Dohovor na všetky jeho územné jednotky.

Článok 94

(1) Dva alebo viaceré zmluvné štáty, ktoré majú tú istú alebo veľmi podobnú právnu úpravu vecí, na ktorú sa vzťahuje tento Dohovor, môžu kedykoľvek vyhlásiť, že sa Dohovor nebude vzťahovať na zmluvy o kúpe alebo ich uzavieranie medzi stranami, ktoré majú miesto podnikania na území týchto štátov. Také vyhlásenia sa môžu urobiť spoločne alebo vzájomnými jednostrannými vyhláseniami.

(2) Zmluvný štát, ktorý má tú istú alebo veľmi podobnú právnu úpravu vecí, na ktoré sa vzťahuje tento Dohovor, ako jeden alebo viaceré štáty, ktoré nie sú zmluvnou stranou tohto Dohovoru, môže kedykoľvek vyhlásiť, že tento Dohovor sa nebude vzťahovať na zmluvy o kúpe alebo ich uzavieranie medzi stranami, ktoré majú miesto podnikania na území týchto štátov.

(3) Ak štát, voči ktorému sa urobilo vyhlásenie podľa predchádzajúceho odseku, sa neskôr stane zmluvným štátom, bude mať toto vyhlásenie odo dňa, keď voči novému zmluvnému štátu nadobudne Dohovor platnosť, účinky podľa odseku 1, ak sa nový zmluvný štát pripojí k takému vyhláseniu alebo urobí vzájomné jednostranné vyhlásenie.

Článok 95

Ktorýkoľvek štát môže vyhlásiť pri uložení svojich listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, že nebude viazaný ustanovením článku 1 ods. 1 písm. b) tohto Dohovoru.

Článok 96

Zmluvný štát, ktorého právne predpisy vyžadujú, aby sa zmluva o kúpe uzavrela alebo preukazovala písomne, môže kedykoľvek

urobiť vyhlásenie podľa článku 12, že ustanovenia článku 11, článku 29 alebo časti II tohto Dohovoru, ktoré pripúšťajú, aby sa zmluva o kúpe tovaru uzavrela, dohodou menila alebo ukončila alebo aby sa ponuka, jej prijatie alebo iný prejav vôle uskutočnil v ktorejkoľvek inej forme než písomnej, neplatí, ak ktorákoľvek strana má miesto podnikania na jeho území.

Článok 97

(1) Vyhlásenia urobené podľa tohto Dohovoru pri podpise vyžadujú potvrdenie pri ratifikácii, prijatí alebo schválení.

(2) Vyhlásenia a potvrdenia vyhlásení musia mať písomnú formu a musia sa formálne oznámiť depozitárovi.

(3) Vyhlásenie nadobúda účinnosť súčasne s nadobudnutím účinnosti Dohovoru pre štát, ktorý ho urobil. Ak však bol depozitár o vyhlásení formálne upovedomený až po tomto nadobudnutí účinnosti, má vyhlásenie účinky od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov po dni, keď depozitár dostal vyhlásenie.

(4) Každý štát, ktorý urobí vyhlásenie podľa tohto Dohovoru, môže ho kedykoľvek zrušiť formálnym písomným oznámením zaslaným depozitárovi. Toto zrušenie nadobúda účinnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, keď depozitár oznámenie dostal.

(5) Zrušením vyhlásenia urobeného podľa článku 94 stráca odo dňa účinnosti tohto zrušenia platnosť vzájomné vyhlásenie iného štátu, ktoré bolo urobené podľa uvedeného článku.

Článok 98

Pripúšťajú sa iba výhrady, ktoré tento Dohovor výslovne dovoľuje.

Článok 99

(1) Tento Dohovor nadobudne platnosť, pokiaľ z ustanovení odseku 6 tohto článku nevyplýva niečo iné, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov odo dňa uloženia desiatej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, včítane listiny, ktorá obsahuje vyhlásenie urobené podľa článku 92.

(2) Pre každý štát, ktorý ratifikuje, prijme, schváli alebo pristúpi k tomuto Dohovoru po uložení desiatej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení, nadobudne tento Dohovor platnosť s výnimkou časti, ktorú vylúči, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov po dni uloženia jeho listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe; ustanovenie odseku 6 tohto článku tým nie je dotknuté.

(3) Štát, ktorý ratifikuje, prijme, schváli alebo pristúpi k tomuto Dohovoru a je zmluvnou stranou Dohovoru týkajúceho sa jednotného zákona o uzavieraní zmlúv o medzinárodnej kúpe tovaru, uzavretého 1. júla 1964 v Haagu (Haagsky dohovor o uzavieraní zmlúv 1964) a Dohovoru týkajúceho sa jednotného zákona o medzinárodnej kúpe tovaru, uzavretom v Haagu 1. júla 1964 (Haagsky dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru 1964), alebo jedným z nich, vypovie súčasne Haagsky dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru 1964 a Haagsky dohovor o uzavieraní zmlúv 1964, prípadne ten z nich, ktorého je zmluvnou stranou, tým, že upovedomí o tom vládu Holandska.

(4) Štát, ktorý ratifikuje, prijme, schváli alebo pristúpi k tomuto Dohovoru a vyhlási podľa článku 92, že nebude viazaný časťou II tohto Dohovoru, vypovie v čase ratifikácie, prijatia, schválenia alebo prístupu Haagsky dohovor o

medzinárodnej kúpe tovaru 1964, ak je jeho zmluvnou stranou, tým, že upovedomí o tom vládu Holandska.

(5) Štát, ktorý ratifikuje, prijme, schváli alebo pristúpi k tomuto Dohovoru a vyhlási podľa článku 92, že nebude viazaný časťou III tohto Dohovoru, vypovie v čase ratifikácie, prijatia, schválenia alebo prístupu Haagsky dohovor o uzavieraní zmlúv 1964, ak je jeho zmluvnou stranou, tým, že upovedomí o tom vládu Holandska.

(6) Na účely tohto článku nenadobudne ratifikácia, prijatie, schválenie alebo prístup štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru o uzavieraní zmlúv 1964 alebo Haagskeho dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru 1964 účinnosť skôr, ako nadobudnú účinnosť výpovede, ktoré môžu byť potrebné pre uvedené štáty ohľadne obidvoch dohovorov. Depozitár tohto Dohovoru uskutoční v tomto ohľade porady s vládou Holandska, ako depozitárom uvedených dohovorov z r. 1964, na zabezpečenie potrebnej spolupráce.

Článok 100

(1) Tento Dohovor sa použije na uzavieranie zmlúv len v prípadoch, keď návrh na uzavretie zmluvy je urobený v deň, keď tento Dohovor nadobudne platnosť pre zmluvné štáty uvedené

v článku 1 ods. 1 písm. a) alebo zmluvný štát, uvedený v článku 1 ods. 1 písm. b), alebo po tomto dni.

(2) Tento Dohovor sa použije len na zmluvy uzavreté v deň, keď tento Dohovor nadobudne platnosť pre zmluvné štáty uvedené v článku 1 ods. 1 písm. a) alebo zmluvný štát uvedený v článku 1 ods. 1 písm. b), alebo po tomto dni.

Článok 101

(1) Zmluvný štát môže vypovedať tento Dohovor alebo časť II alebo časť III tohto Dohovoru, ak o tom zašle formálne písomné oznámenie depozitárovi.

(2) Výpoveď nadobúda účinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov od oznámenia, ktoré dostal depozitár. Ak v oznámení je uvedená dlhšia lehota pre nadobudnutie účinnosti výpovede, nadobudne výpoveď účinnosť uplynutím tejto dlhšej lehoty po dôjdení oznámenia depozitárovi.

Dané vo Viedni 11. apríla 1980 v jednom pôvodnom vyhotovení, ktorého arabské, anglické, čínske, francúzske, ruské a španielske znenie je rovnako autentické. Na dôkaz toho podpísaní riadne na to splnomocnení svojimi vládami, podpísali tento Dohovor.